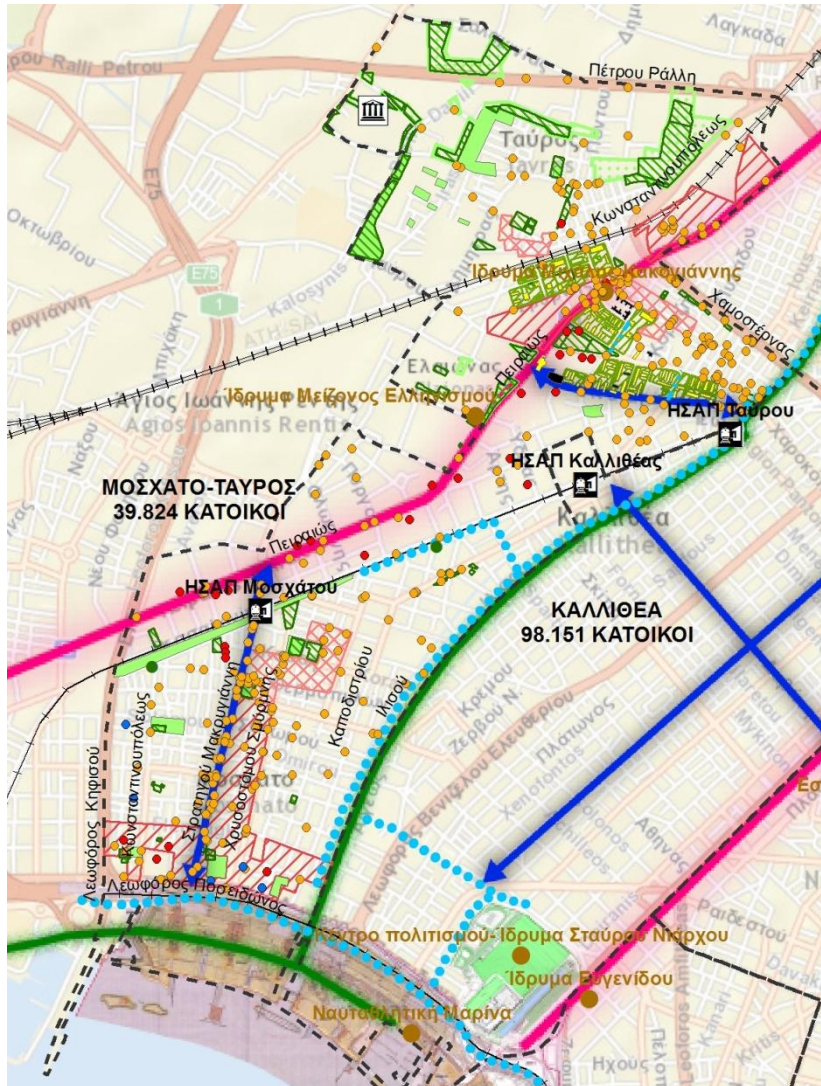

ΔΗΜΟΣ ΜΟΣΧΑΤΟΥ - ΤΑΥΡΟΥ

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΟΣΧΑΤΟΥ – ΤΑΥΡΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΧΩΡΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ ΣΤΑ ΟΡΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΟΣΧΑΤΟΥ – ΤΑΥΡΟΥ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΜΕ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Παραδοτέο 1. Αξιολογική Προσέγγιση διαφοροποιημένων τύπων χωρικών ενότητων στα όρια του Δήμου

Αναστασία Λαγουδάκη
Ιούνιος 2016

Περιεχόμενα

1.1	ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ.....	4
1.1.1	Πληθυσμιακή δυναμική.....	7
1.1.1.1	Μεταβολή πληθυσμού.....	7
1.1.1.2	Μεταβολή δείκτη γήρανσης.....	11
1.1.1.3	Μεταβολή δείκτη εξάρτησης.....	13
1.1.2	Εκπαιδευτικό επίπεδο.....	15
1.1.3	Οικονομικά χαρακτηριστικά.....	19
1.1.3.1	Χαρακτηριστικά απασχόλησης.....	19
1.1.3.2	Ανεργία.....	23
1.2	ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	29
1.3	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΠΛΑΙΣΙΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ	31
1.3.1	Τομεακό Χωροταξικό Πλαίσιο για τον Τουρισμό	31
1.3.2	Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας – Αττικής (ΡΣΑ).....	35
1.4	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΠΛΑΙΣΙΩΝ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ	44
1.4.1	Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο.....	44
1.4.2	Ολυμπιακός – Μητροπολιτικός Πόλος Φαλήρου.....	47
1.4.3	Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος.....	54
1.5	ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΠΛΑΙΣΙΑ	59
1.5.1	Διερεύνηση στρατηγικών για την δικτύωση των αστικών παρεμβάσεων στην Μητροπολιτική Αθήνα	59
1.5.2	Η Ελλάδα 10 χρόνια μετά, νέο μοντέλο ανάπτυξης και στρατηγική για τον τουρισμό 64	
1.5.3	Η Ατζέντα 21 για τον πολιτισμό.....	65
1.5.4	Η έξυπνη οικονομία, πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες.....	68
1.6	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΣΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	70
1.6.1	Χαρακτηριστικά ως προς τον πολιτισμό και αθλητισμό.....	70
1.6.2	Αστικό περιβάλλον και επιπτώσεις από την κλιματική αλλαγή.....	74
1.6.2.1	Αστικό περιβάλλον και θερμική νησίδα	74
1.6.2.2	Εκτίμηση επιπτώσεων από την κλιματική αλλαγή	81
1.7	ΟΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΕΣ 2014 – 2020 ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.....	84
1.7.1	Το πλαίσιο για την ολοκληρωμένη προσέγγιση στην εδαφική ανάπτυξη 2014 – 2020	84
1.7.1.1	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αττικής 2014 – 2020	84
1.7.1.2	Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα 2014 - 2020	86

1.7.2	Η Στρατηγική της «Έξυπνης Εξειδίκευσης» 2014 – 2020 στην Περιφέρεια Αττικής 87	
1.7.3	Το πλαίσιο για κοινωνική προστασία και κοινωνική συνοχή	89
1.7.3.1	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αττικής 2014 – 2020	89
1.7.3.2	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση.....	90
1.8	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΠΙΠΕΔΩΝ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΤΟΥ ΣΕΣ 2014 – 2020 ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (ΒΑΑ)	91
1.9	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	97
1.9.1	Διαφοροποιημένες χωρικές ενότητες ως προς τα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά.....	97
1.9.2	Διαφοροποιημένες χωρικές ενότητες ως προς τα χωρικά χαρακτηριστικά και την αναπτυξιακή δυναμική	100
1.10	ΖΩΝΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΧΩΡΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΕΣ 2014 – 2020	103
1.10.1	Οι γενικές αρχές και τα κριτήρια επιλογής των περιοχών εφαρμογής ΒΑΑ.....	103
1.10.2	Η εφαρμογή των γενικών αρχών και κριτηρίων και ο προσδιορισμός των περιοχών εφαρμογής ΒΑΑ.....	104
1.10.3	Βήματα εξειδίκευσης των περιοχών εφαρμογής ΒΑΑ.....	110

1. Αξιολογική Προσέγγιση διαφοροποιημένων τύπων χωρικών ενοτήτων στα όρια του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου

1.1 ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Προσεγγίζονται, με βάση τα στοιχεία απογραφής ΕΛΣΤΑΤ για το 2001 και το 2011, η πληθυσμιακή δυναμική, το εκπαιδευτικό επίπεδο και τα οικονομικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού.

Ειδικότερα αξιοποιούνται τα στοιχεία απογραφής ΕΛΣΤΑΤ σε επίπεδο Απογραφικών Τομέων (ΑΤ) για το 2001 και το 2011, που επιτρέπουν τον εντοπισμό διαφοροποιημένων ζωνών ως προς τα επιμέρους χαρακτηριστικά, στο εσωτερικό του Δήμου τόσο για το 2001 όσο και για το 2011.

Για την διαχρονική μεταβολή 2001 – 2011 των επιμέρους χαρακτηριστικών η προσέγγιση γίνεται με χωρική αναφορά σε χωρικούς τομείς, που προκύπτουν από τη συσχέτιση των απογραφικών τομέων ΕΛΣΤΑΤ για το 2001 και το 2011, που δεν αντιστοιχίζονται χωρικά, όπως φαίνεται στον χάρτη 1.1. Ειδικότερα, έγινε η συσχέτιση 46 απογραφικών τομέων του 2001 με 41 απογραφικούς τομείς του 2011, σε 18 Ενοποιημένους Απογραφικούς Τομείς (ΕΑΤ), που επιτρέπουν την διαχρονική σύγκριση. Στο σχεδιάγραμμα 1.1, παρουσιάζονται στις αντίστοιχες στήλες και αποσπάσματα χαρτών οι απογραφικοί τομείς του 2001 και του 2011, καθώς και οι ενοποιημένοι απογραφικοί τομείς.

Οι 18 Ενοποιημένοι Απογραφικοί Τομείς (ΕΑΤ), αντιστοιχίζονται με 8 Πολεοδομικές Ενότητες και 3 Ειδικές Ζώνες, όπως απεικονίζεται στις στήλες «Πολεοδομική Ενότητα (ΠΕ)» και «Αντιστοίχιση με ενοποιημένους Απογραφικούς Τομείς» καθώς και το αντίστοιχο απόσπασμα χάρτη. Για την αντιστοίχιση των απογραφικών τομέων με τις Πολεοδομικές Ενότητες η ποσοστιαία αναλογία του πληθυσμού του Ενοποιημένου Απογραφικού Τομέα που επιμερίζεται στις Πολεοδομικές Ενότητες, υπολογίζεται με βάση την αντίστοιχη ποσοστιαία κατανομή των επιφανειών των Ενοποιημένων Απογραφικών Τομέων ανά Πολεοδομική Ενότητα.

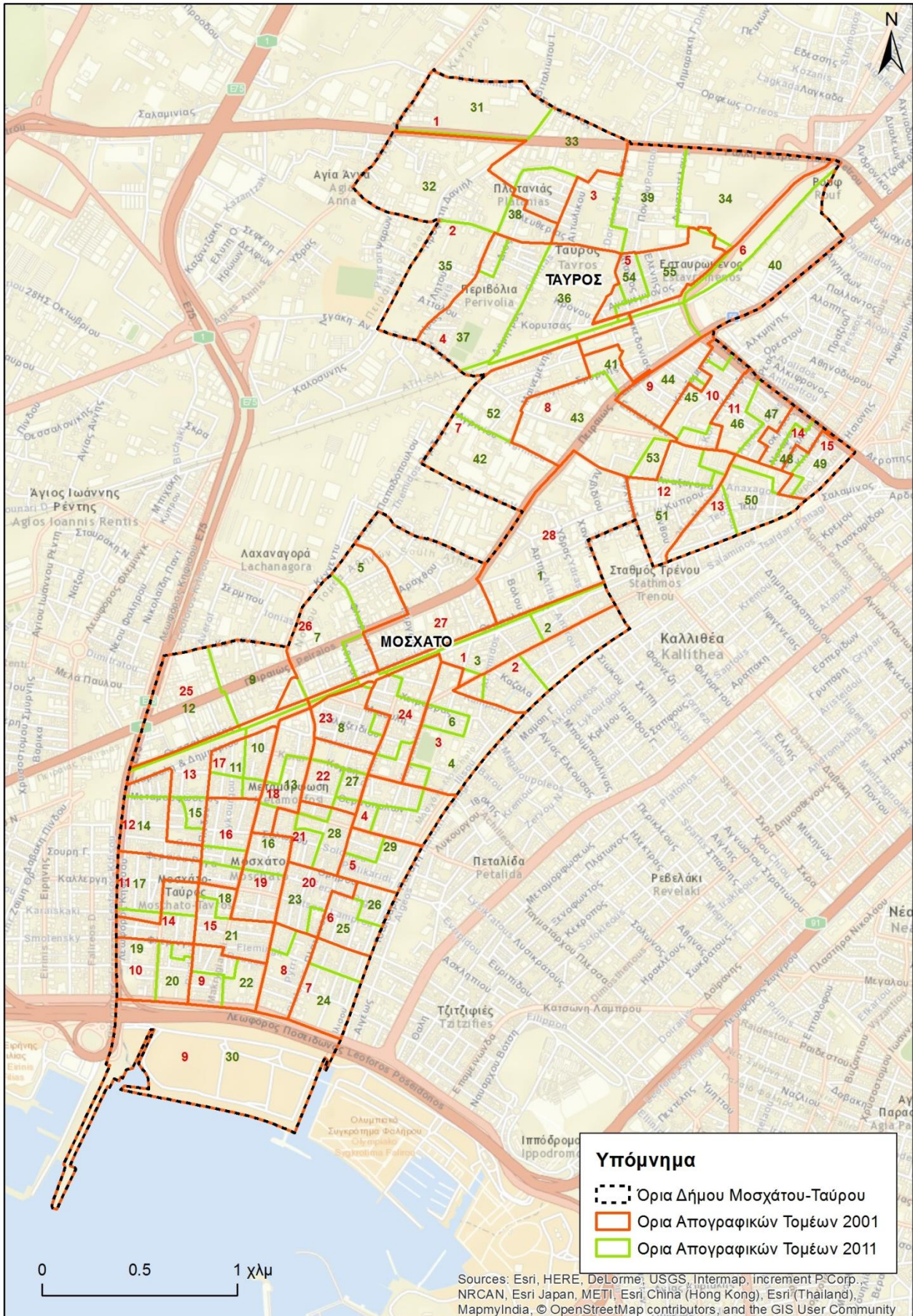
Η αντιστοίχιση των Ενοποιημένων Απογραφικών Τομέων (ΕΑΤ), με τις Πολεοδομικές Ενότητες (ΠΕ) αξιοποιείται προκειμένου να συσχετιστούν τα πληθυσμιακά χαρακτηριστικά με τα Πολεοδομικά χαρακτηριστικά τα οποία έχουν ως χωρική μονάδα αναφοράς τις Πολεοδομικές Ενότητες. Επίσης η αντιστοίχιση χρησιμοποιείται για τη σύγκριση των πληθυσμιακών μεγεθών απογραφής ΕΛΣΤΑΤ με τα προγραμματικά μεγέθη πληθυσμού των Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων των Δημοτικών Ενοτήτων (ΔΕ) Μοσχάτου και Ταύρου, του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου.

Ο σχολιασμός των πληθυσμιακών κοινωνικών και οικονομικών δεδομένων, γίνεται με πίνακες και χάρτες, στα κεφάλαια που ακολουθούν, στο επίπεδο των Απογραφικών Τομέων (ΑΤ) για τα έτη 2001 και 2011 όπου και αναφέρονται τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ και στο επίπεδο των Ενοποιημένων Απογραφικών Τομέων (ΕΑΤ) για την διαχρονική μεταβολή 2001 – 2011.

Σημειώνεται ότι αποτυπώνονται :

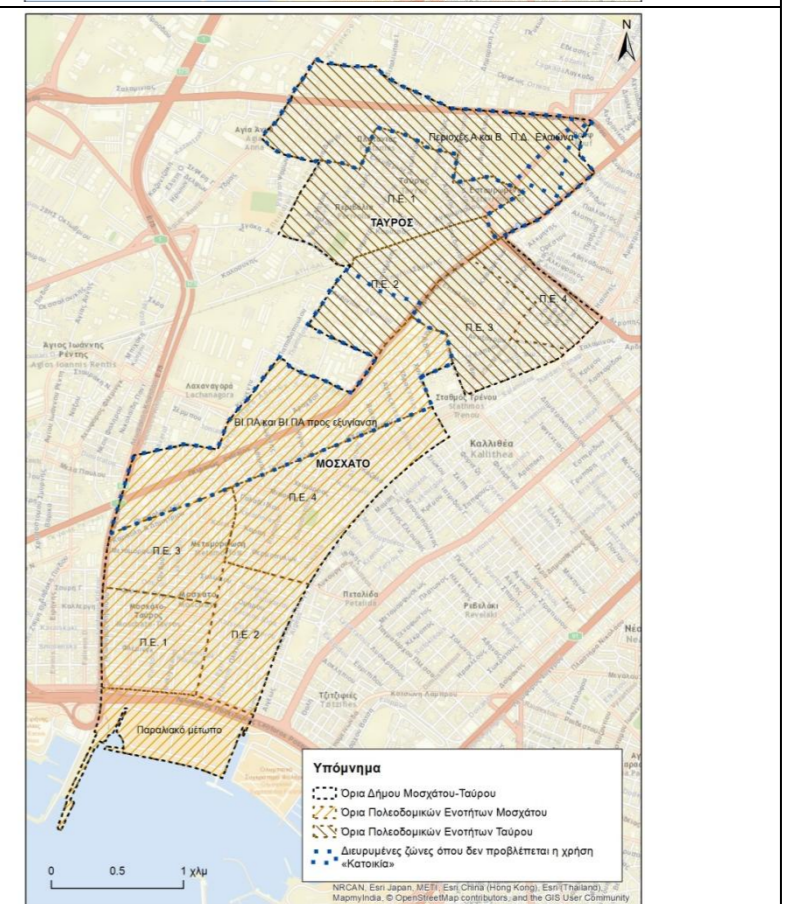
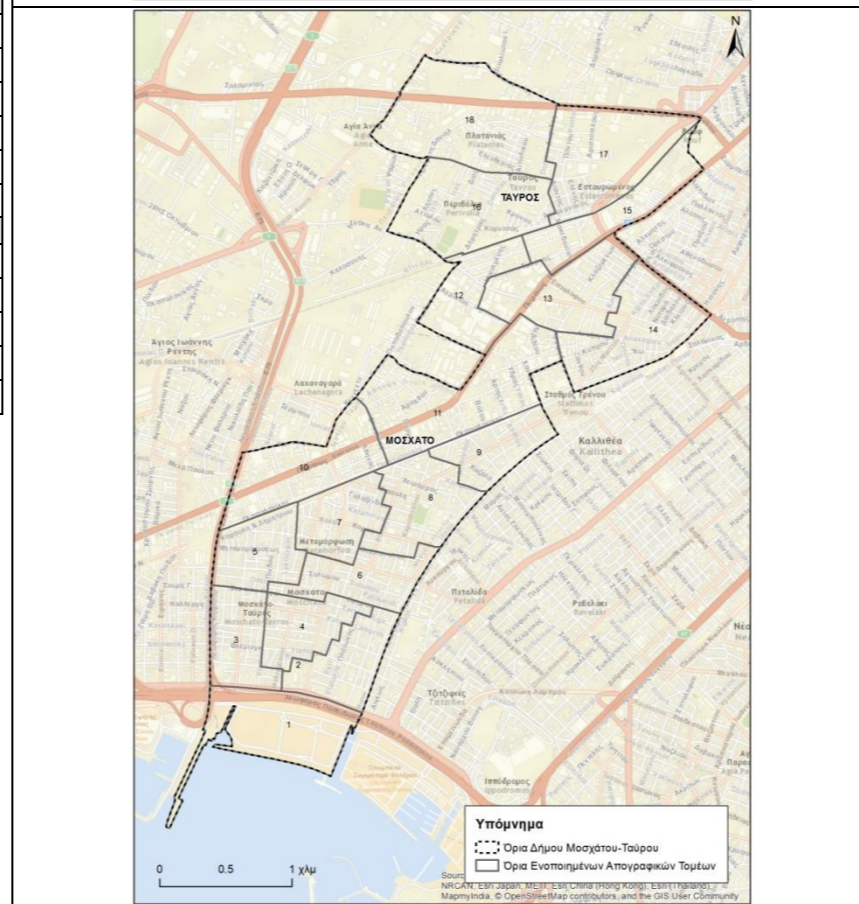
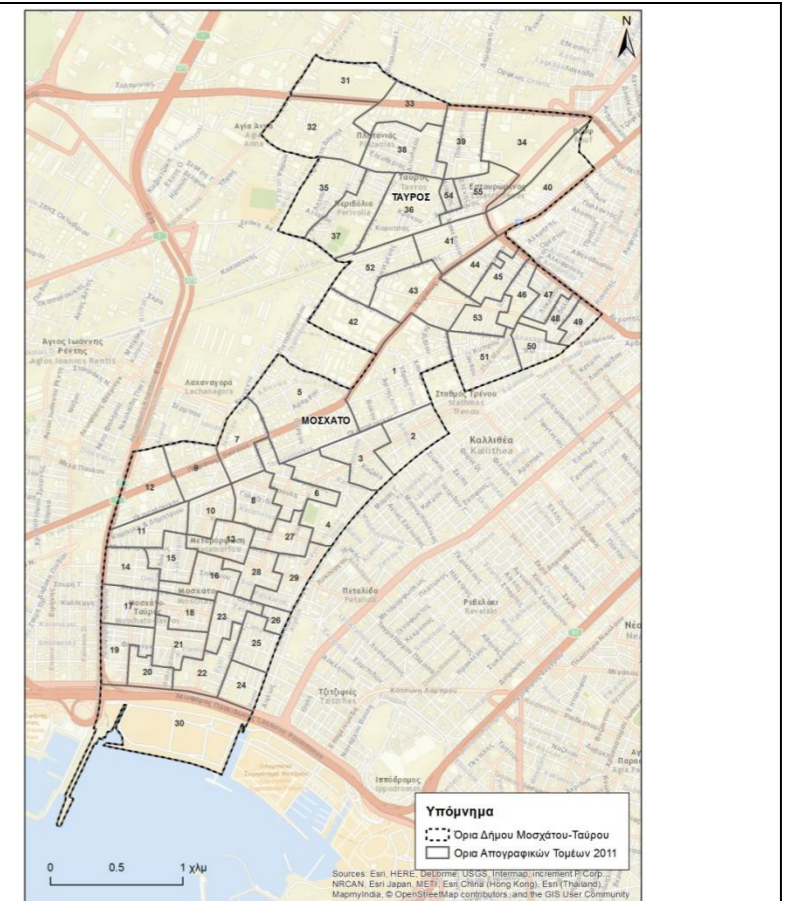
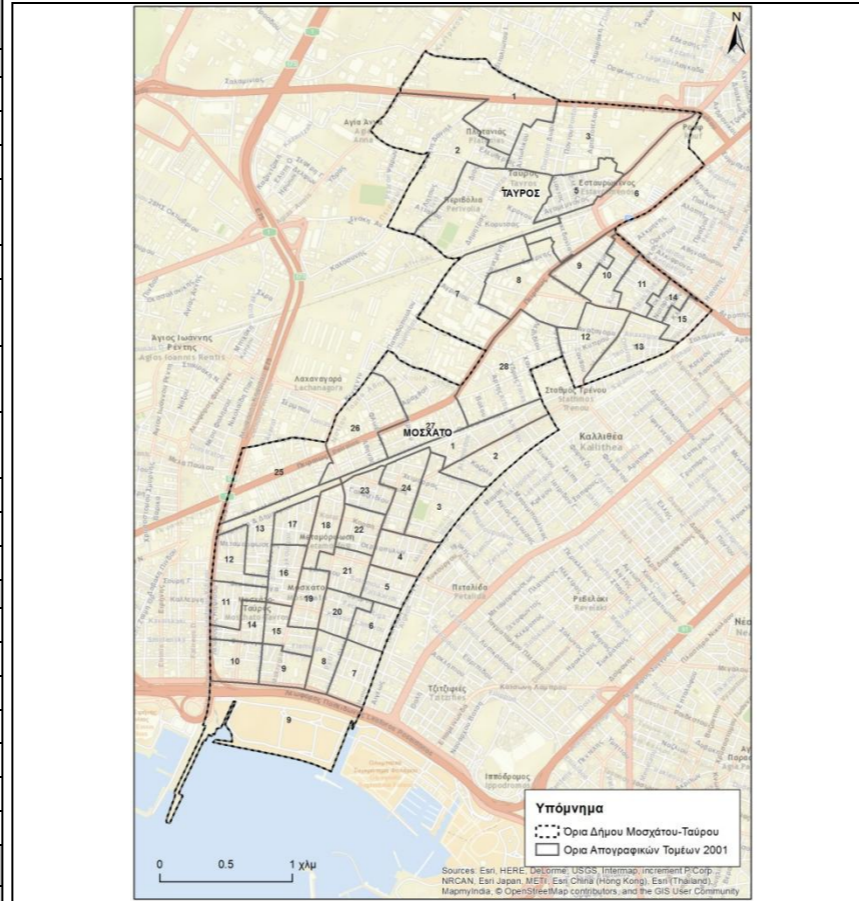
- με κόκκινο χρώμα οι Απογραφικοί Τομείς (ΑΤ) απογραφής πληθυσμού ΕΛΣΤΑΤ 2011, με μηδενικό πληθυσμό, στους πίνακες και στους χάρτες
- με κόκκινο χρώμα στους πίνακες και με ειδική σήμανση (γραμμικό raster) του ορίου τους οι Ενοποιημένοι Απογραφικοί Τομείς (ΕΑΤ), που περιλαμβάνουν Απογραφικούς Τομείς (ΑΤ) απογραφής πληθυσμού ΕΛΣΤΑΤ 2011, με μηδενικό πληθυσμό

Χάρτης 1.1 : Απογραφικοί τομείς ΕΛΣΤΑΤ 2001 και 2011 (στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ)

Σχεδιάγραμμα 1.1 : Συσχέτιση απογραφικών τομέων 2001-2011 και Πολεοδομικών Ενοτήτων

Απογραφικοί Τομείς ΕΛΣΤΑΤ 2001	Απογραφικοί Τομείς ΕΛΣΤΑΤ 2011	Ενοποιημένοι Απογραφικοί Τομείς
ΜΟΣΧΑΤΟ		
9 (0%)	30	1
6, 7, 8(84%), 9(43%), 20(11%)	22, 24, 25, 26	2
9(28%), 10, 11, 14	17,19,20	3
8(16%), 9(28%), 15, 16(21%), 19(57%), 20 (89%)	18, 21, 23	4
12, 13(78%), 16(60%), 17(52%)	11, 14, 15	5
4(67%), 5, 16(19%), 18(14%), 19(43%), 21(89%), 22(8%)	16, 28, 29	6
1(3%), 13(9%), 17(48%), 18(86%), 21(11%), 22(73%), 23(90%)	8, 10, 13	7
1(7%), 2(6%), 3, 4(33%), 22(19%), 23(10%), 24	4, 6(80%), 27	8
1(77%), 2(94%)	2, 3	9
1(4%), 13(13%), 25, 26(67%)	6(20%), 7, 9, 12	10
1(10%), 26(33%), 27, 28	1, 5	11
ΤΑΥΡΟΣ		
4(5%), 7	42, 52	12
8(89%), 9, 10, 12(24%)	43, 44, 45, 53	13
11, 12(76%), 13, 14, 15	46, 47, 48, 49, 50, 51	14
4(2%), 6(78%), 8(11%)	40,41	15
2(34%), 4(93%), 5(10%)	35, 36, 37	16
3(80%), 5(90%), 6(22%)	34, 39, 54, 55	17
1, 2(66%), 3(20%)	31, 32, 33, 38	18
Πολεοδομική Ενότητα (ΠΕ)	Αντιστοίχιση με ενοποιημένους Απογραφικούς Τομείς	
ΜΟΣΧΑΤΟ		
1	2(12%), 3, 4(69%)	
2	2(88%), 4(31%), 6(45%)	
3	5, 6(26%), 7(47%)	
4	6(29%), 7(53%), 8, 9	
ΒΙΠΑ και ΒΙΠΑ προς εξυγίανση	10, 11	
Παραλιακό Μέτωπο	1	
ΤΑΥΡΟΣ		
1	16, 17(25%), 18(20%)	
2	12, 13(28%), 15(42%)	
3	13(56%), 14(54%)	
4	13(16%), 14(46%)	
Περιοχές Α & Β ΠΔ Ελαιώνα	15(58%), 17(75%), 18(80%)	

1.1.1 Πληθυσμιακή δυναμική

Η πληθυσμιακή δυναμική, προσεγγίζεται με βάση την μεταβολή του συνολικού πληθυσμού από το 2001 έως το 2011 αλλά και την μεταβολή των δεικτών γήρανσης και εξάρτησης στο ίδιο χρονικό διάστημα, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ.

1.1.1.1 Μεταβολή πληθυσμού

Στον πίνακα 1.1.1.1.α, παρουσιάζονται τα ποσοτικά στοιχεία και τα βασικά συμπεράσματα στο επίπεδο των ενοποιημένων απογραφικών τομέων σε ότι αφορά την μεταβολή πληθυσμού 2001 - 2011.

πίνακας 1.1.1.1.α : Μεταβολή Πληθυσμού 2001-2011 (στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ)

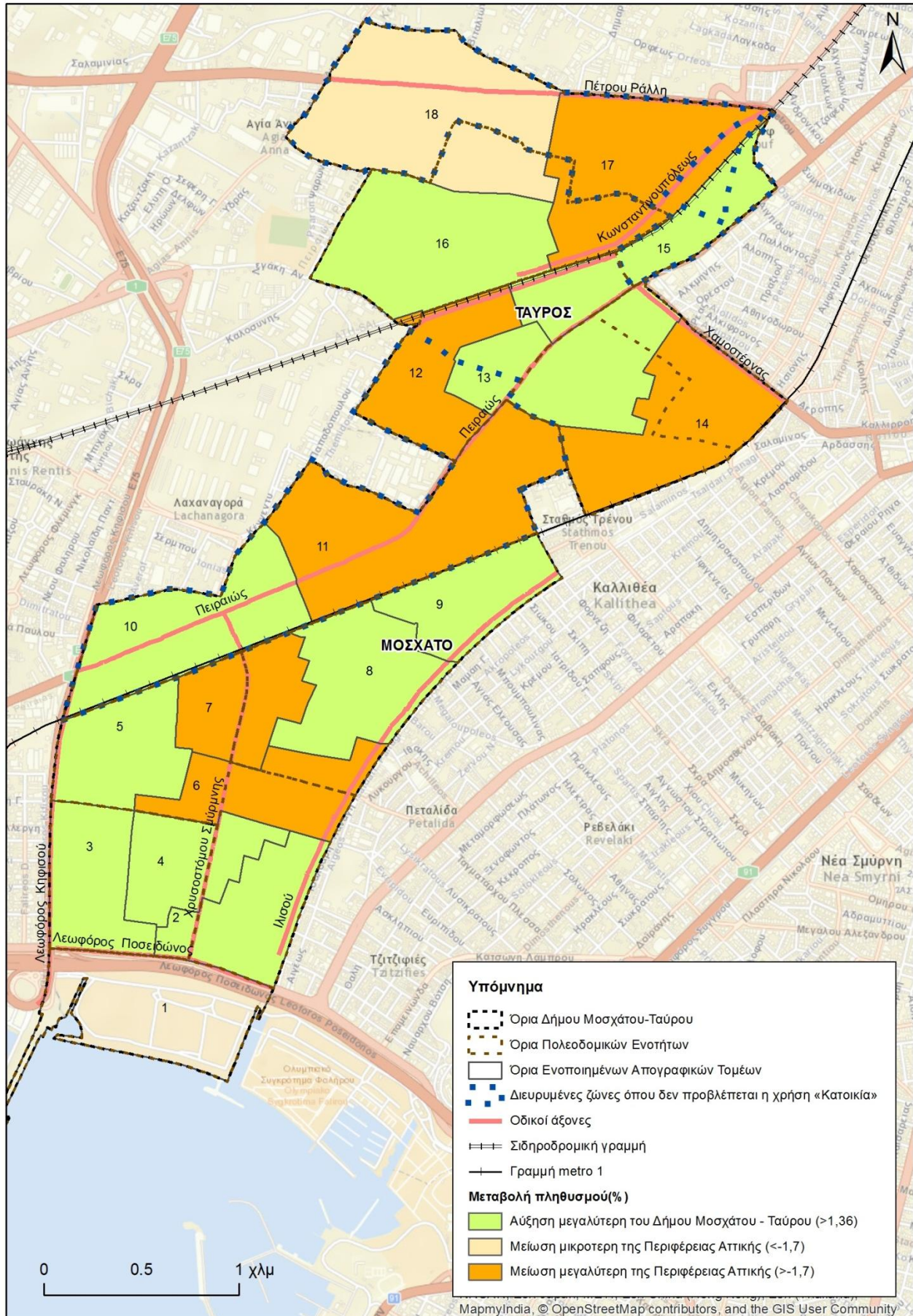
	Δήμος Μοσχάτου - Ταύρου		Περιφέρεια Αττικής	
	2001	2011	2001	2011
Μόνιμος πληθυσμός	39.870	40.413	3.894.573	3.828.434
Μεταβολή	+1,36%		-1,70%	
Μεταβολή πληθυσμού στους ενοποιημένους απογραφικούς τομείς	Μέγιστη: 61,4% Ελάχιστη: -58,4%			
Οι τομείς που παρουσιάζουν αύξηση πληθυσμού συγκεντρώνουν το 61,7% του συνολικού πληθυσμού (24.935 άτομα). Οι τομείς που εμφανίζουν μείωση πληθυσμού μεγαλύτερη της Περιφέρειας Αττικής συγκεντρώνουν το 3,1% (1.260 άτομα). Η μεγαλύτερη ποσοστιαία μείωση πληθυσμού εντοπίζεται στον ενοποιημένο τομέα με κωδικό 11, όπου οι κάτοικοι μειώθηκαν 140 άτομα (-58,4%). Η μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση πληθυσμού εμφανίζεται στον ενοποιημένο τομέα με κωδικό 20 όπου παρουσιάστηκε αύξηση κατά 61,4% (επιπλέον 133 άτομα).				

Στον χάρτη 1.1.1.1. παρουσιάζονται διαφοροποιημένες χωρικές ενότητες ως προς τη μεταβολή πληθυσμού 2001 – 2011, συγκριτικά με την αντίστοιχη μεταβολή του Δήμου και της Περιφέρειας, στον πίνακα 1.1.1.1.β, παρουσιάζονται οι ενοποιημένοι απογραφικοί τομείς ιεραρχημένοι με βάση την μεταβολή πληθυσμού 2001 – 2011, ενώ στον πίνακα 1.1.1.1.γ. παρουσιάζεται η συσχέτιση των ΕΑΤ με τις ΠΕ ως προς τον πληθυσμό και την πυκνότητα.

Ειδικότερα στο Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου εντοπίζονται 2 κατηγορίες έντονα διαφοροποιημένων ζωνών :

- η 1^η κατηγορία αφορά συνεχή ζώνη όπου καταγράφεται μείωση πληθυσμού μεγαλύτερη από εκείνη του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου. Είναι η ζώνη που εκτείνεται από το βόρειο άκρο του Δήμου και περιλαμβάνει την ειδική ζώνη του Ελαιώνα και σημαντικό μέρος των ζωνών μεταποίησης από τις ρυθμίσεις της Πειραιώς, μαζί με περιοχές γενικής κατοικίας. Συνεκτιμώντας τον ιδιαίτερο χαρακτήρα των ειδικών ζωνών όπου προγραμματικά η κατοικία δεν προβλέπεται ή δεν αποτελεί κυρίαρχη χρήση, η ουσιαστική μείωση πληθυσμού καταγράφεται σε ένα θύλακα στην περιοχή των εργατικών πολυκατοικιών νοτιοανατολικά μέχρι τα όρια του Δήμου και δυτικά μέχρι το ΒΙΟΠΑ και σε ένα δεύτερο θύλακα με κεντρικό άξονα της Χρυσοστόμου Σμύρνης από την γραμμή 1 του Μετρό στα βόρεια έως την Φεραίου Ρήγα στα νότια και το όριο του Δήμου στα ανατολικά
- η 2^η κατηγορία αφορά 2 θύλακες όπου καταγράφεται αύξηση πληθυσμού μεγαλύτερη του Δήμου. Ο πρώτος θύλακας εντοπίζεται στο βορειοανατολικό άκρο του Δήμου με κεντρικό άξονα την Πειραιώς και ο δεύτερος στο νοτιοανατολικό άκρο του Δήμου. στον δεύτερο αυτό θύλακα επισημαίνεται η αύξηση πληθυσμού που καταγράφεται σε σημαντικό τμήμα της ειδικής ζώνης ΒΙΟΠΑ προς εξυγίανση.

Χάρτης 1.1.1.1 : Μεταβολή πληθυσμού 2001 – 2011 (στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ)

Πίνακας 1.1.1.1.β : Ιεράρχηση ενοποιημένων απογραφικών τομέων με βάση την ποσοστιαία μεταβολή πληθυσμού 2001-2011

Κωδικός Ε.Α.Τ.	Πληθυσμός Ενοποιημένων Τομέων 2001	Πληθυσμός Ενοποιημένων Τομέων 2011	Απόλυτη μεταβολή 2001 - 2011	% μεταβολή 2001 - 2011
11	241	100	-141	-58,45
12	881	645	-236	-26,76
17	1748	1616	-132	-7,57
7	3293	3046	-247	-7,51
14	6031	5669	-362	-6,00
6	3377	3234	-143	-4,22
18	1028	1012	-16	-1,55
1			0	0
3	3037	3291	254	8,37
2	3204	3509	305	9,54
5	2926	3225	299	10,23
13	3504	3878	374	10,68
15	943	1044	101	10,68
4	3003	3326	323	10,77
8	2722	3195	473	17,38
16	837	1026	189	22,62
9	1467	2090	623	42,43
10	217	351	133	61,43

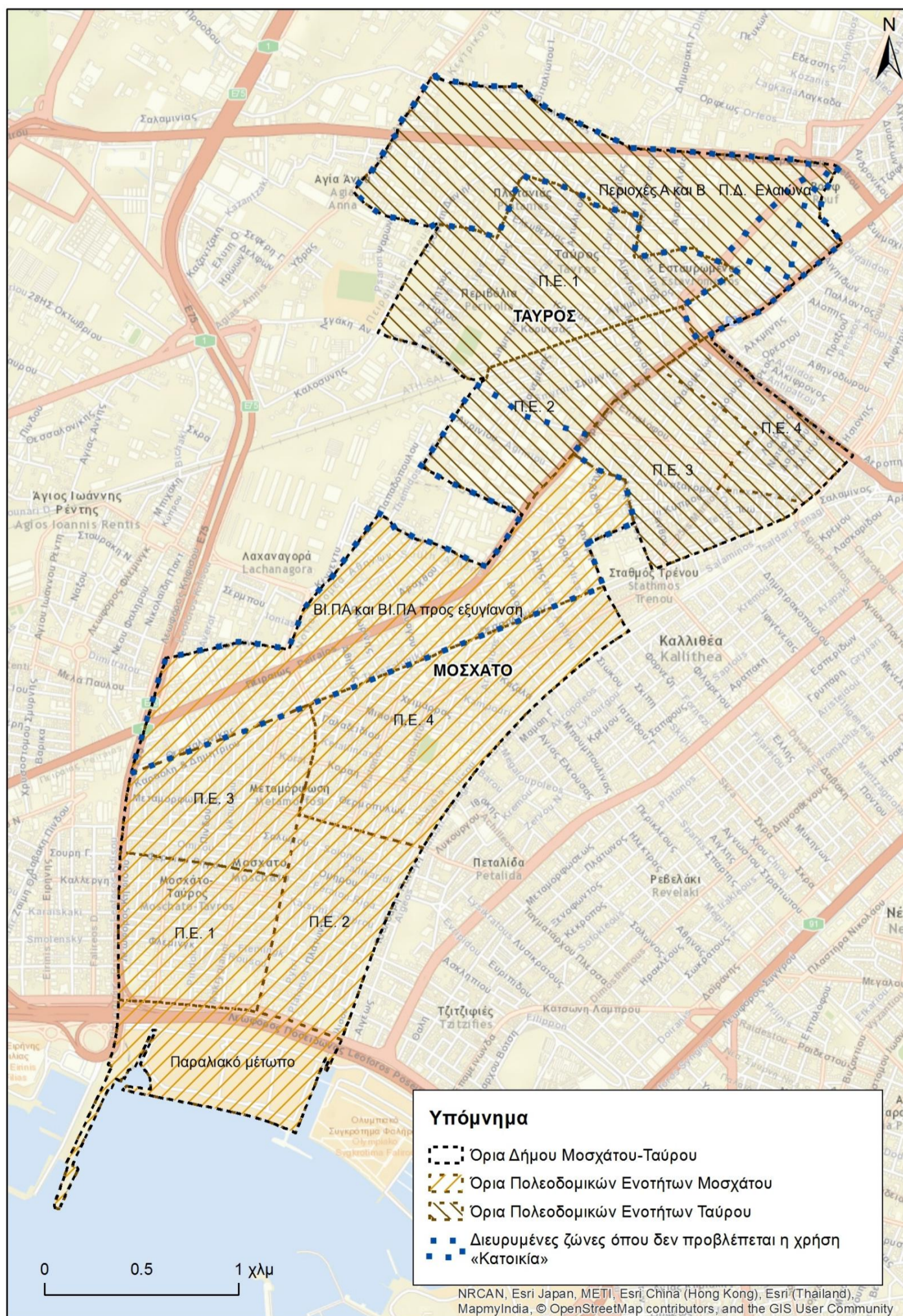
Μείωση μεγαλύτερη της Περιφέρειας Αττικής (>-1,7)

Μείωση μικροτερη της Περιφέρειας Αττικής (<-1,7)

Αύξηση μεγαλύτερη του Δήμου Μοσχάτου - Ταύρου (>1,36)

Πίνακας 1.1.1.1.γ : Διαχρονική μεταβολή πληθυσμού και πυκνότητας κατοίκησης

ΔΕ	Πολεοδομική ενότητα (ΠΕ)	Ενοποιημένοι Απογραφικοί Τομείς (ΕΑΤ)	Έκταση (Ha)	Πυκνότητα (Κατ/Ha)	Μόνιμος Πληθυσμός 2001	Μόνιμος Πληθυσμός 2011	Απόλυτη μεταβολή 01 - 11	Ποσοστιαία μεταβολή 01 - 11
Μοσχάτο	1	2(12%), 3, 4(69%)	58,0	129	5493	6007	514	9,35
	2	2(88%), 4(31%), 6(45%)	56,5	109	5269	5574	305	5,79
	3	5, 6(26%), 7(47%)	58,3	79	5351	5497	146	2,73
	4	6(29%), 7(53%), 8, 9	100,6	77	6914	7838	923	13,35
	ΒΙΠΑ και ΒΙΠΑ προς εξυγίανση	10, 11	132,5		458	451	-7	-1,59
	Παραλιακό Μέτωπο	1		55,0				
Ταύρος	1	16, 17(25%), 18(20%)	95,8	56	1479	1632	153	10,34
	2	12, 13(28%), 15(42%)	68,3	71	2258	2169	-89	-3,92
	3	13(56%), 14(54%)	58,3	158	5219	5233	14	0,27
	4	13(16%), 14(46%)	33,0	234	3335	3228	-107	-3,20
	Περιοχές Α & Β Π.Δ. Ελαιώνα	15(58%), 17(75%), 18(80%)	137,8		2681	2627	-54	-2,00

1.1.1.2 Μεταβολή δείκτη γήρανσης

Ο δείκτης γήρανσης (ηλικιωμένοι προς παραγωγικές ηλικίες) για τον Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου συγκριτικά με την Περιφέρεια Αττικής, είναι μεγαλύτερος για το 2001 και μικρότερος για το 2011. Στους πίνακες 1.1.1.2, παρουσιάζονται τα ποσοτικά στοιχεία και τα βασικά συμπεράσματα σε ότι αφορά τον δείκτη γήρανσης για το 2001 και το 2011.

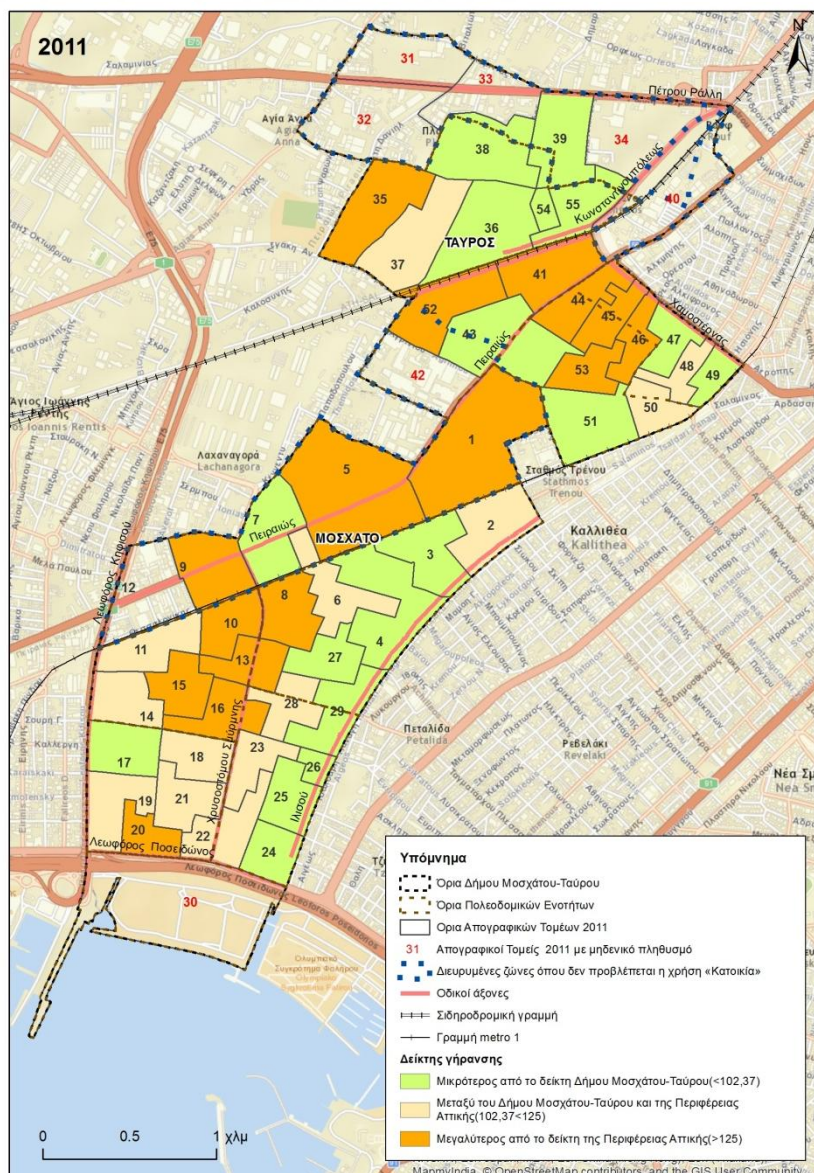
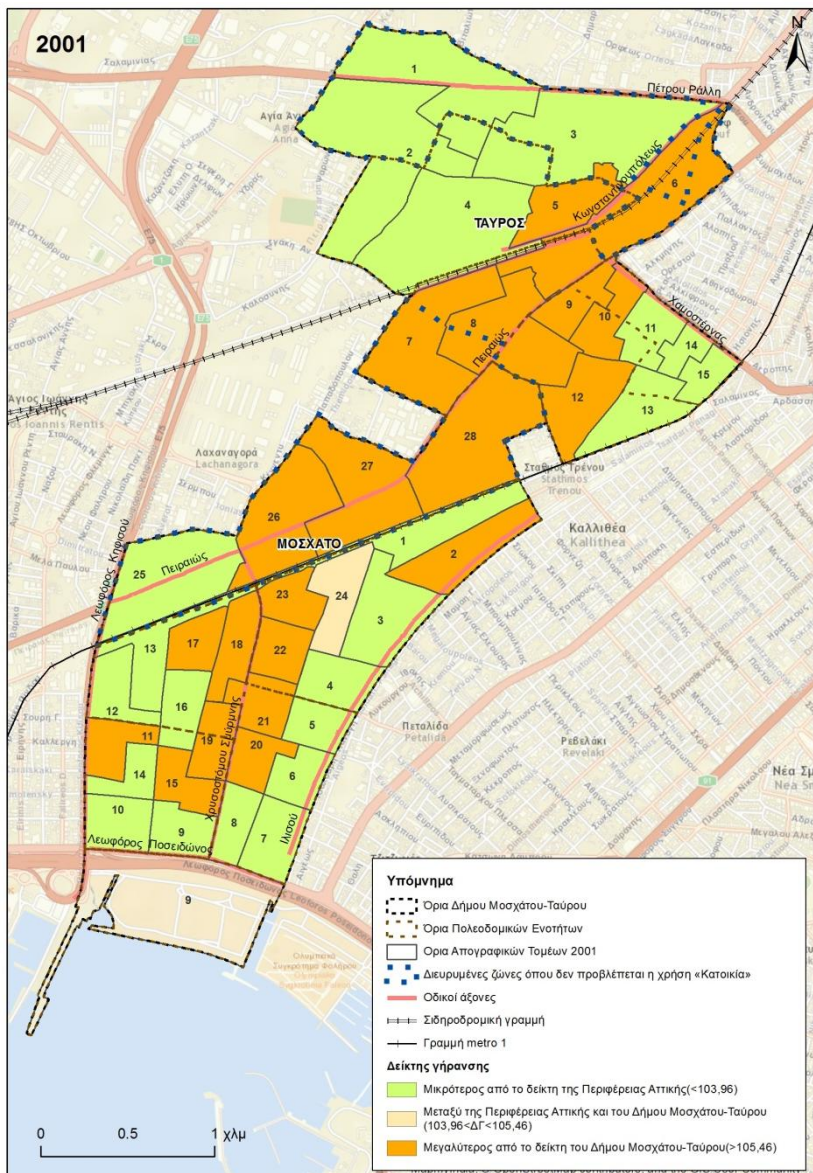
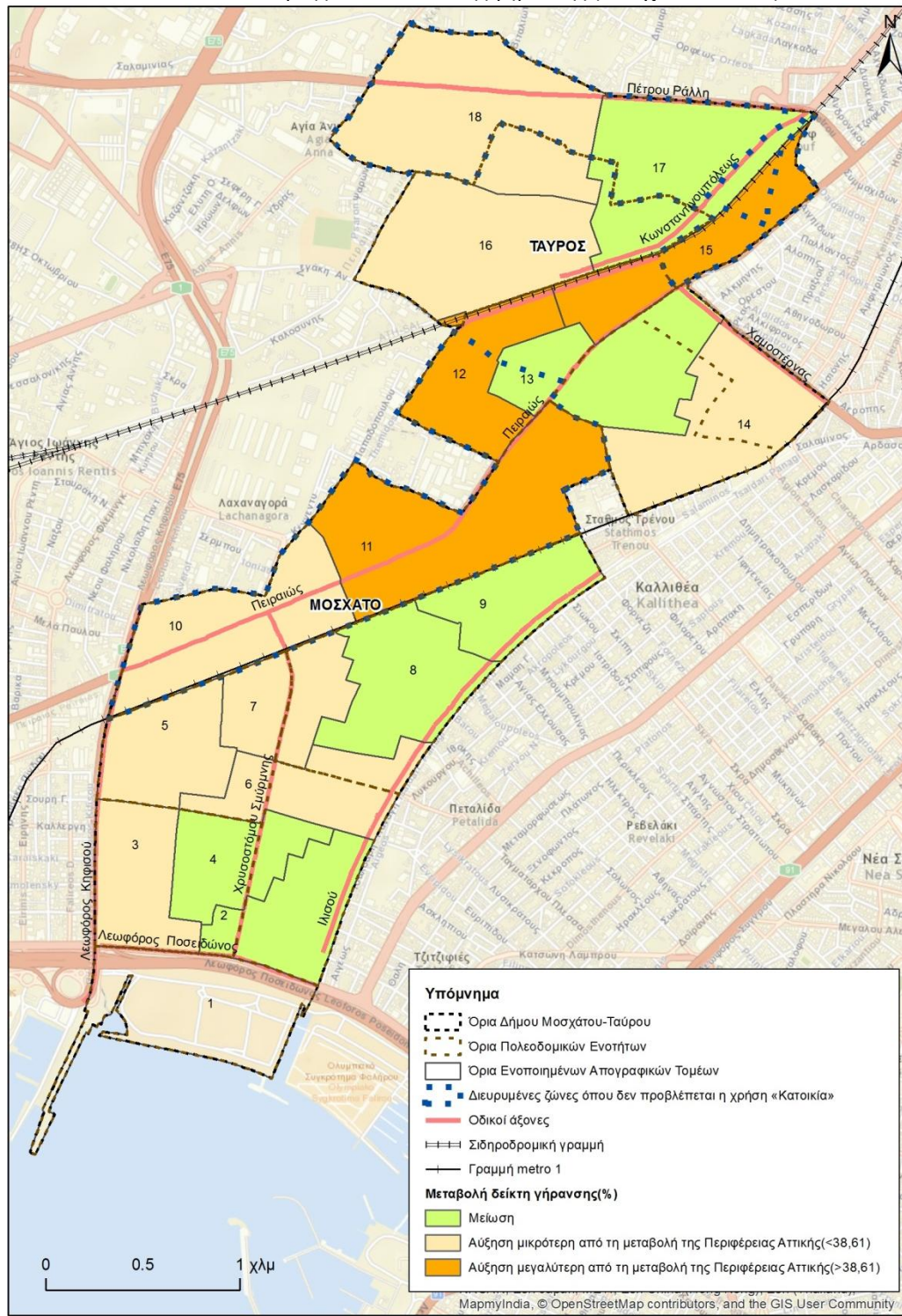
Πίνακας 1.1.1.2 : Δείκτης γήρανσης (στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ)

	Δήμος Μοσχάτου - Ταύρου		Περιφέρεια Αττικής	
	2001	2011	2001	2011
Τιμή δείκτη	105,46	102,37	103,96	125
Μεταβολή	-2,92%		+38,61%	
Περιοχή αναφοράς στον Δήμο και έτος αναφοράς	Ενοποιημένοι απογραφικοί τομείς		Τομείς απογραφής	
	2001	2011	2001	2011
Διακύμανση τιμής δείκτη	Min: 72,15 Max: 137,88	Min: 68,6 Max: 181,81	M.o: 107,54 Min: 52,97 Max: 180,59	M.o: 115,82 Min: 34,78 Max: 240
	Μεταβολή 2001 – 2011			
	M.o: 13,31% / Min: -18,44% / Max: 59,18%			
Ενοποιημένοι απογραφικοί τομείς				
<p>Το 2001 ο μεγαλύτερος δείκτης γήρανσης εμφανίζεται στον ενοποιημένο τομέα με κωδικό 18 (137,15) ενώ ο μικρότερος δείκτης εμφανίζεται στον ενοποιημένο τομέα με κωδικό 13 (72,15). Το 2011 ο μεγαλύτερος δείκτης γήρανσης εντοπίζεται στον τομέα με κωδικό 11 (181,81) ενώ η μικρότερη τιμή του δείκτη εντοπίζεται στον ενοποιημένο τομέα με κωδικό 17 (68,60). Η μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση που παρατηρείται στο δείκτη γήρανσης στους ενοποιημένους τομείς του Δήμου Μοσχάτου-Ταύρου στο διάστημα 2001-2011 παρατηρείται στον τομέα με κωδικό 11 (59,18%) ενώ η μικρότερη θετική αύξηση εντοπίζεται τον τομέα με κωδικό 6 (4,4%). Η μεγαλύτερη αρνητική μεταβολή του δείκτη γήρανσης εντοπίζεται στο τομέα 17(-18,44%) και η μικρότερη αρνητική μεταβολή στο τομέα 13 (-11,96%) . Συνολικά 6 τομείς έχουν μείωση του δείκτη γήρανσης και 11 αύξηση.</p>				
Τομείς απογραφής 2001 – 2011				
<p>Οι απογραφικοί τομείς του 2001 που εμφανίζουν δείκτη γήρανσης πάνω από τον δείκτη του Δήμου Μοσχάτου-Ταύρου αντιστοιχούν στο 42,73% του πληθυσμού (17.140 άτομα). Οι απογραφικοί τομείς του 2001 που εμφανίζουν δείκτη γήρανσης κάτω από την τιμή του δείκτη της Περιφέρειας Αττικής αντιστοιχούν στο 51,37% του πληθυσμού του Δήμου (20.484). Οι απογραφικοί τομείς του 2011 που εμφανίζουν δείκτη γήρανσης πάνω από τον αντίστοιχο δείκτη του Δήμου Μοσχάτου-Ταύρου συγκεντρώνουν το 62,8% του πληθυσμού του Δήμου (25.399 άτομα) ενώ οι απογραφικοί τομείς που παρουσιάζουν τιμή του δείκτη χαμηλότερη από εκείνη της Περιφέρειας Αττικής αντιστοιχούν στο 36,7% του πληθυσμού του Δήμου (14.832 άτομα). Υπάρχει τομέας ο οποίος δεν έχει μέλη νοικοκυριών 0-14 οπότε δεν έχει τιμή δείκτη γήρανσης. Γενικά ο δείκτης γήρανσης μεταβλήθηκε ελάχιστα στο σύνολο του Δήμου, ειδικά σε σχέση με τη Περιφέρεια Αττικής.</p>				

Στον χάρτη 1.1.1.2. παρουσιάζονται διαφοροποιημένες χωρικές ενότητες ως προς τη μεταβολή του δείκτη γήρανσης 2001 – 2011 συγκριτικά με την αντίστοιχη μεταβολή του Δήμου και της Περιφέρειας. Ειδικότερα στο Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου :

- ο δείκτης γήρανσης για το 2001 και το 2011, υπερβαίνει το μέσο όρο της Περιφέρειας σε κεντρική ζώνη του Δήμου με άξονα την Πειραιώς, εμφανίζοντας πτωτικές τάσεις από το 2001 στο 2011 ενώ σε σημαντικό τμήμα αυτής της ζώνης καταγράφεται και μείωση πληθυσμού
- το ποσοστό μεταβολής του δείκτη γήρανσης 2001 – 2011 είναι πάνω από το μέσο όρο της Περιφέρειας σε θύλακα της ζώνης που προαναφέρθηκε κυρίως μέσα στις ειδικές ζώνες της Πειραιώς αλλά και σε περιοχές κατοικίας στα νότια της, όπου καταγράφεται αύξηση πληθυσμού.

Χάρτης 1.1.1.2 : Δείκτης γήρανσης (στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ)

1.1.1.3 Μεταβολή δείκτη εξάρτησης

Ο δείκτης εξάρτησης (ηλικιωμένοι και παιδιά προς παραγωγικές ηλικίες) 2001 και 2011 για τον Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου, είναι μικρότερος από εκείνον του Δήμου και της Περιφέρειας Αττικής. Στον πίνακα 1.1.1.3 παρουσιάζονται τα ποσοτικά στοιχεία και τα βασικά συμπεράσματα σε ότι αφορά τον δείκτη εξάρτησης για το 2001 και το 2011.

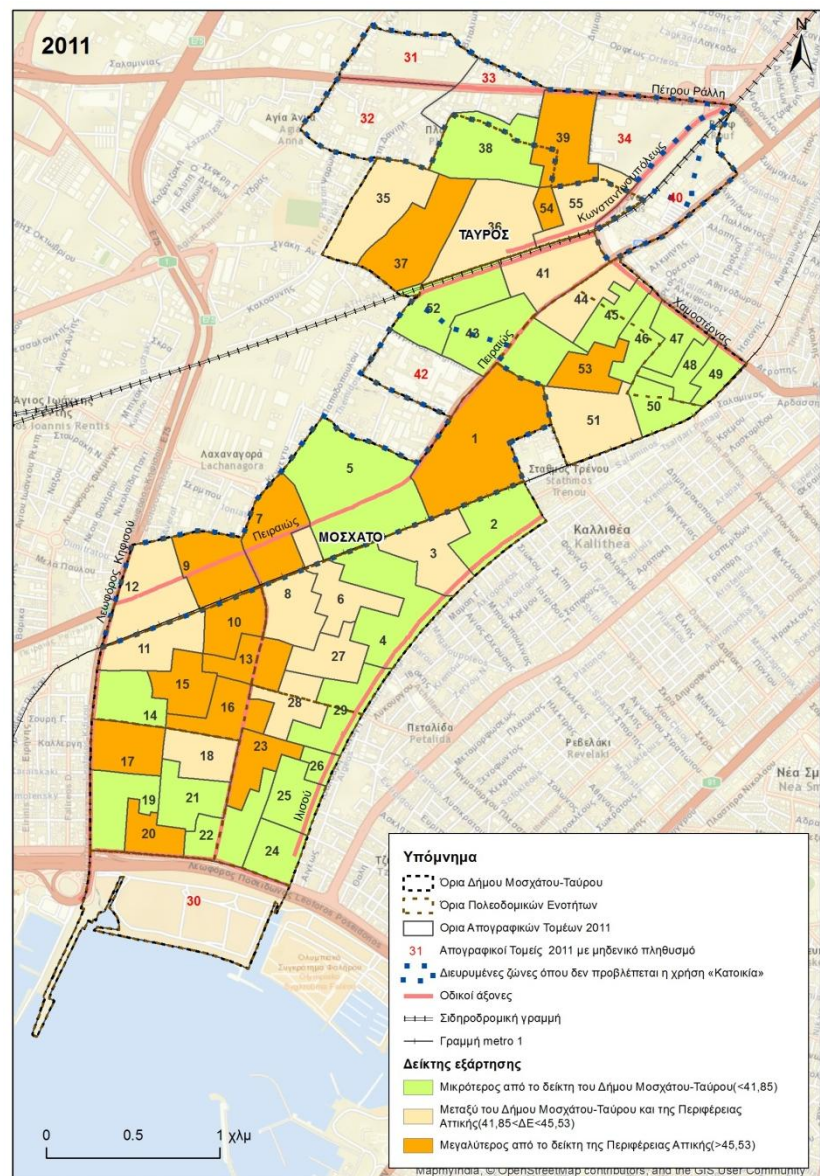
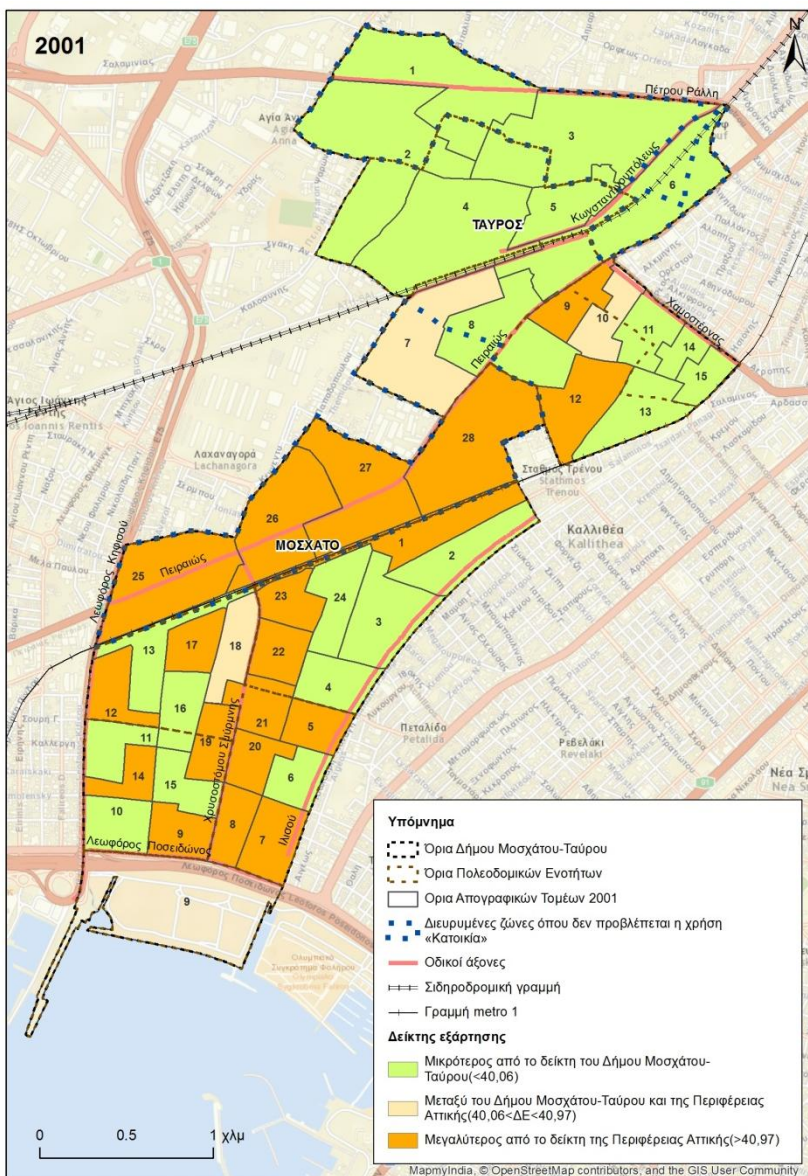
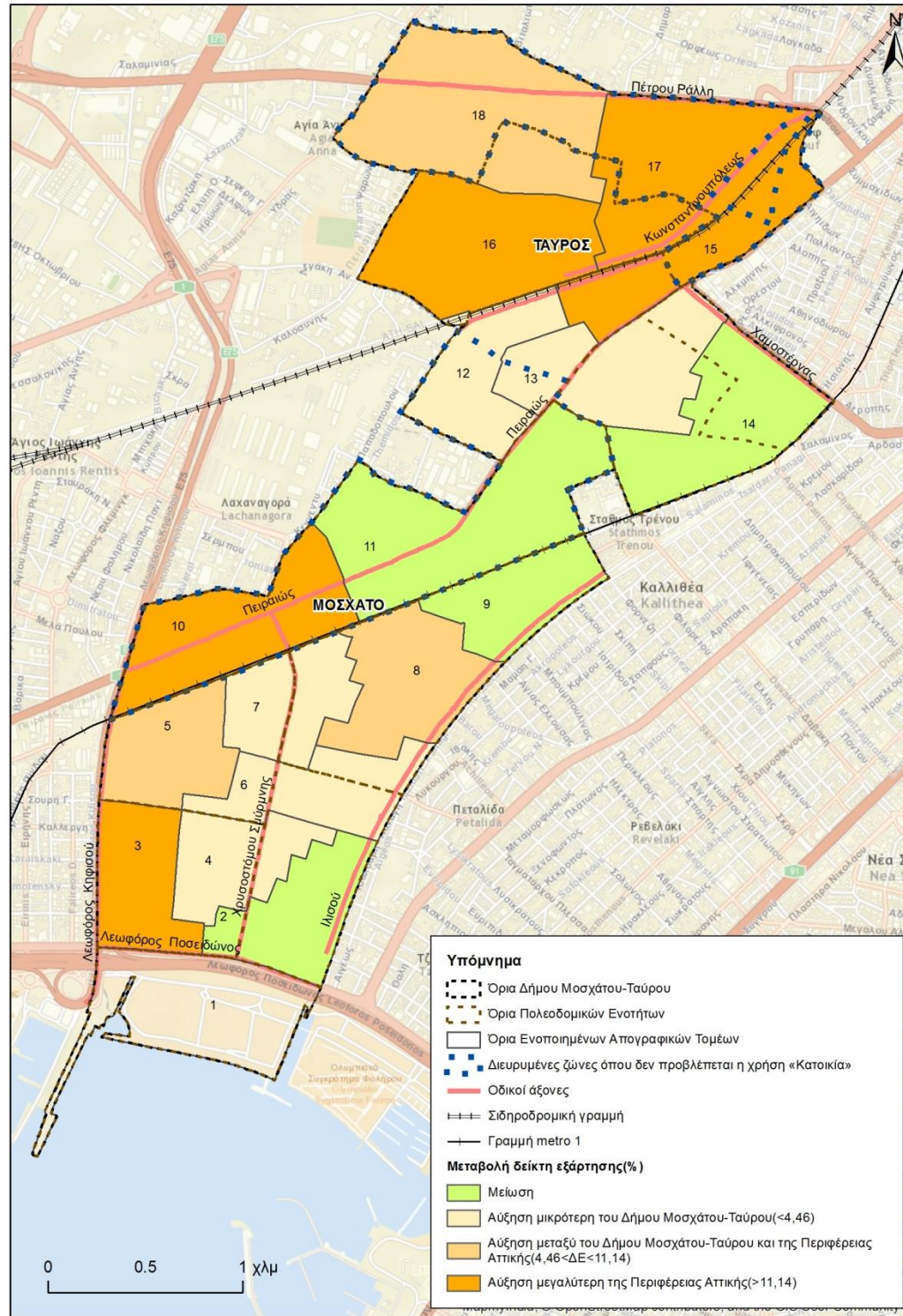
Πίνακας 1.1.1.3 Δείκτης εξάρτησης (στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ)

	Δήμος Μοσχάτου - Ταύρου		Περιφέρεια Αττικής	
	2001	2011	2001	2011
Τιμή δείκτη	40,06	41,85	40,97	45,53
Μεταβολή	+4,46%		+11,14%	
Περιοχή αναφοράς στον Δήμο και έτος αναφοράς	Ενοποιημένοι απογραφικοί τομείς		Τομείς απογραφής	
	2001	2011	2001	2011
Διακύμανση τιμής δείκτη	Min: 33,9 Max: 46,23	Min: 36,53 Max: 46,16	M.o: 41,48 Min: 30,88 Max: 62,5	M.o: 41,21 Min: 33,14 Max: 51,68
	Μεταβολή 2001 – 2011			
	M.o: 6,01% / Min: -5,51% / Max: 23,14%			
Ενοποιημένοι απογραφικοί τομείς				
<p>Το 2001 ο μεγαλύτερος δείκτης εξάρτησης εμφανίζεται στον ενοποιημένο τομέα με κωδικό 11 (46,23) ενώ ο μικρότερος δείκτης εμφανίζεται στον ενοποιημένο τομέα με κωδικό 18 (33,9). Το 2011 ο μεγαλύτερος δείκτης εξάρτησης εντοπίζεται στον τομέα με κωδικό 7 (46,16) ενώ η μικρότερη τιμή του δείκτη εντοπίζεται στον ενοποιημένο τομέα με κωδικό 14 (36,53). Η μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση που παρατηρείται στο δείκτη εξάρτησης στους ενοποιημένους τομείς του Δήμου Μοσχάτου-Ταύρου στο διάστημα 2001-2011 παρατηρείται στον τομέα με κωδικό 16 (23,14%) ενώ η μικρότερη θετική αύξηση εντοπίζεται τον τομέα με κωδικό 7 (0,92%). Η μεγαλύτερη αρνητική μεταβολή του δείκτη εξάρτησης εντοπίζεται στο τομέα 14 (-5,51%) και η μικρότερη αρνητική μεταβολή στο τομέα 9 (-0,53%) . Συνολικά 4 τομείς έχουν μείωση του δείκτη εξάρτησης και 13 αύξηση.</p>				
Τομείς απογραφής 2001 – 2011				
<p>Οι απογραφικοί τομείς του 2001 που εμφανίζουν δείκτη εξάρτησης πάνω από τον δείκτη του Δήμου Μοσχάτου-Ταύρου αντιστοιχούν στο 38,58% του πληθυσμού (15.385 άτομα). Οι απογραφικοί τομείς του 2001 που εμφανίζουν δείκτη εξάρτησης κάτω από την τιμή του δείκτη της Περιφέρειας Αττικής αντιστοιχούν στο 58,08% του πληθυσμού του Δήμου (23.159). Οι απογραφικοί τομείς του 2011 που εμφανίζουν δείκτη εξάρτησης πάνω από τον αντίστοιχο δείκτη του Δήμου Μοσχάτου-Ταύρου συγκεντρώνουν το 53,28% του πληθυσμού του Δήμου (21.533 άτομα) ενώ οι απογραφικοί τομείς που παρουσιάζουν τιμή του δείκτη χαμηλότερη από εκείνη της Περιφέρειας Αττικής αντιστοιχούν στο 75,54% του πληθυσμού του Δήμου (30.530 άτομα). Γενικά ο δείκτης εξάρτησης μεταβλήθηκε ελάχιστα στο σύνολο του Δήμου, ενώ και στη Περιφέρεια Αττικής η μεταβολή ήταν ελαφρώς μεγαλύτερη.</p>				

Στον χάρτη 1.1.1.3. παρουσιάζονται διαφοροποιημένες χωρικές ενότητες ως προς τη μεταβολή του δείκτη εξάρτησης 2001 – 2011 συγκριτικά με την αντίστοιχη μεταβολή του Δήμου και της Περιφέρειας. Ειδικότερα στο Δήμο Μοσχάτου - Ταύρου, :

- ο δείκτης εξάρτησης για το 2001 και το 2011, υπερβαίνει το μέσο όρο της Περιφέρειας σε διάσπαρτους μικρούς θύλακες
- το ποσοστό μεταβολής του δείκτη εξάρτησης 2001 – 2011 είναι πάνω από το μέσο όρο της Περιφέρειας κυρίως στις ειδικές ζώνες του Ελαιώνα και του ΒΙΟΠΑ προς εξυγίανση και μεταξύ του Δήμου και της Περιφέρειας σε διευρυμένη ζώνη νότια της γραμμής 1 του Μετρό εκατέρωθεν της Χρυσοστόμου Σμύρνης

Χάρτης 1.1.1.3 : Δείκτης εξάρτησης (στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ)

1.1.2 Εκπαιδευτικό επίπεδο

Η προσέγγιση γίνεται με βάση τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, για τους αναλφάβητους (στους αναλφάβητους περιλαμβάνονται και τα άτομα που έχουν εγκαταλείψει το σχολείο αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση, καθώς και τα άτομα που έχουν παρακολουθήσει την προσχολική εκπαίδευση) και τους απόφοιτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Το ποσοστό των αναλφάβητων 2001 και 2011 για τον Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου, είναι μικρότερο από εκείνο της Περιφέρειας Αττικής παρότι αυξάνει από το 2001 στο 2011. Στον πίνακα 1.1.2.1 παρουσιάζονται τα ποσοτικά στοιχεία και τα βασικά συμπεράσματα σε ότι αφορά το ποσοστό αναλφάβητων για το 2001 και το 2011.

Πίνακας 1.1.2.1 Ποσοστό πληθυσμού που έχει εγκαταλείψει το σχολείο αλλά γνωρίζει γραφή και ανάγνωση, έχει παρακολουθήσει την προσχολική εκπαίδευση, αναλφάβητοι

	Δήμος Μοσχάτου - Ταύρου		Περιφέρεια Αττικής	
	2001	2011	2001	2011
Τιμή δείκτη	6,21%(2.447)	8,89%(3.593)	11% (430.459)	9,2% (352.623)
Μεταβολή	43,15%		-18,08%	
Περιοχή αναφοράς στον Δήμο και έτος αναφοράς	Ενοποιημένοι απογραφικοί τομείς		Τομείς απογραφής	
	2001	2011	2001	2011
Διακύμανση τιμής δείκτη	Min: 3,55	Min: 6,94	M.o: 6,38 Min: 2,25 Max: 14,67	M.o: 9,99 Min: 3,7 Max: 28,57
	Max: 12,63	Max: 14,72		
	Μεταβολή 2001 – 2011			
	M.o: 56,2% / Min: -8,52% / Max: 137,6%			

Ενοποιημένοι απογραφικοί τομείς

Για τους ενοποιημένους απογραφικούς τομείς, οι ίδιοι απογραφικοί τομείς που είχαν τα χαμηλότερα και τα υψηλότερα ποσοστά ατόμων που έχουν εγκαταλείψει το σχολείο αλλά γνωρίζει γραφή και ανάγνωση, έχουν παρακολουθήσει την προσχολική εκπαίδευση και είναι αναλφάβητοι για το 2001, έχουν τα αντίστοιχα χαμηλότερα και υψηλότερα ποσοστά για το 2011. Οπότε, ο τομέας 9, το 2001 είχε το χαμηλότερο ποσοστό με 3,55% (με 52 άτομα) και το 2011 6,94% (με 145 άτομα) και ο τομέας 16 με το μεγαλύτερο ποσοστό, το 2001 είχε 12,36% (με 106 άτομα) και το 2011 14,72% (με 151 άτομα). Τα λιγότερα άτομα το 2001 εμφανίζονται στον ενοποιημένο απογραφικό τομέα 10(10 άτομα) ενώ το 2011 εμφανίζονται στον ενοποιημένο απογραφικό τομέα 11(9 άτομα). Μείωση του ποσοστού εντοπίζεται σε δύο τομείς με τη μεγαλύτερη μείωση να είναι στον τομέα 15(8,52%). Η μεγαλύτερη αύξηση εντοπίζεται στον ενοποιημένο απογραφικό τομέα 10(137,6%).

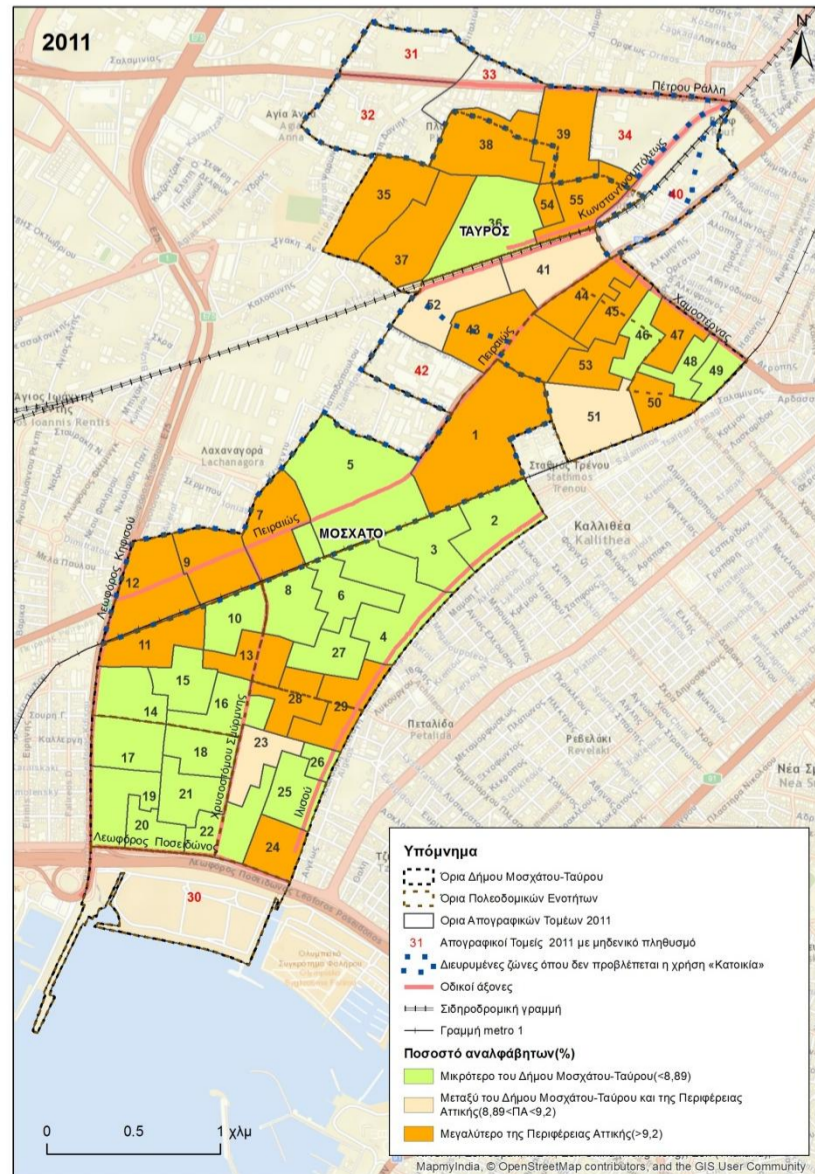
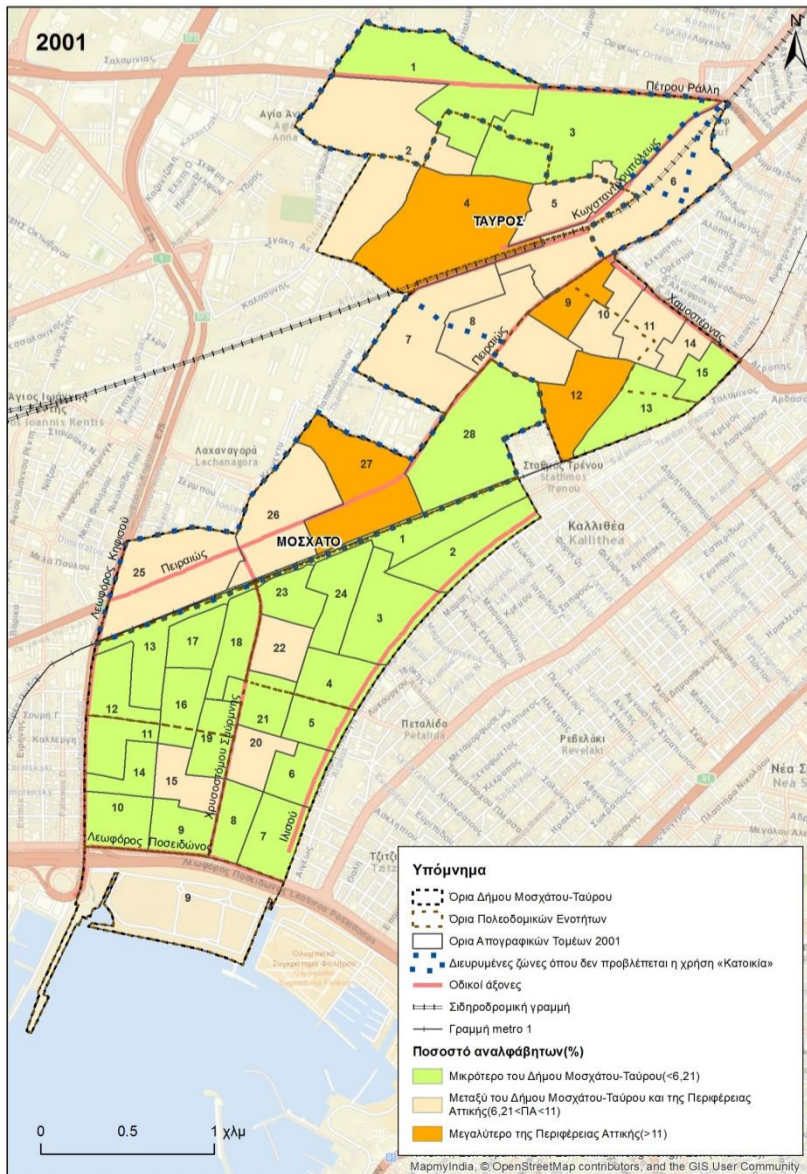
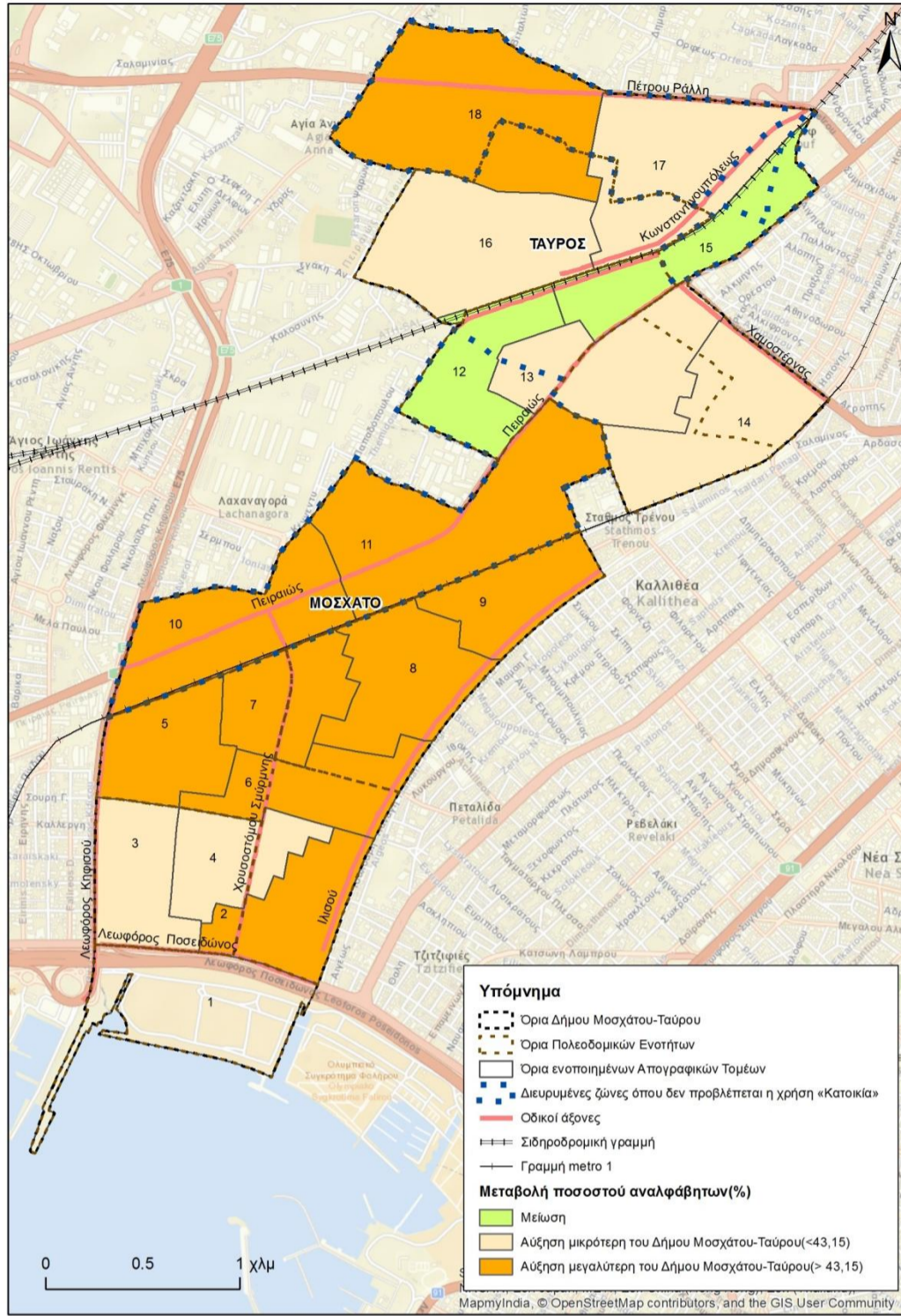
Τομείς απογραφής 2001 – 2011

Το 2001 το μικρότερο ποσοστό πληθυσμού που έχει εγκαταλείψει το σχολείο αλλά γνωρίζει γραφή και ανάγνωση, έχει παρακολουθήσει την προσχολική εκπαίδευση ή/και είναι αναλφάβητοι εντοπίζεται στον απογραφικό τομέα με κωδικό 1 του Μοσχάτου (2,25 με 20 άτομα) και το μεγαλύτερο στον 4 του Ταύρου (14,67 με 93 άτομα). Για το 2011 αντίστοιχα, το μικρότερο ποσοστό εμφανίζεται στον απογραφικό τομέα 5 (3,7 με 2 άτομα) και το μεγαλύτερο στον τομέα 7 (28,57 με 6 άτομα). Οι απογραφικοί τομείς του 2001 που εμφανίζουν ποσοστό μικρότερο του Δήμου Μοσχάτου-Ταύρου συγκεντρώνουν το 60,81% (24.245) του πληθυσμού ενώ απογραφικοί τομείς με μεγαλύτερο ποσοστό της Περιφέρειας Αττικής το 8,2% (3.282). Για το 2011, οι απογραφικοί τομείς με ποσοστό μικρότερο του Δήμου Μοσχάτου-Ταύρου συγκεντρώνουν το 54,61% (22.072) του πληθυσμού ενώ οι απογραφικοί τομείς με ποσοστό άνω της Περιφέρειας Αττικής συγκεντρώνουν το 37,73% (15.251).

Στον χάρτη 1.1.2.1 παρουσιάζονται διαφοροποιημένες χωρικές ενότητες ως προς τη μεταβολή του ποσοστού αναλφάβητων 2001 – 2011 συγκριτικά με την αντίστοιχη μεταβολή του Δήμου και της Περιφέρειας. Ειδικότερα στο Δήμο Μοσχάτου - Ταύρου :

- η μεγαλύτερη συγκέντρωση αναλφάβητων για το 2011, που υπερβαίνει το μέσο όρο της Περιφέρειας καταγράφεται κυρίως στο βορειοανατολικό τμήμα του Δήμου σε περιοχές κατοικίας εκατέρωθεν των γραμμών του τρένου όπου καταγράφεται και αύξηση πληθυσμού καθώς και σε θύλακα νότια της γραμμής 1 του Μετρό δυτικά της Χρυσοστόμου Σμύρνης έως την Φεραίου Ρήγα όπου καταγράφεται και μείωση πληθυσμού
- παρότι για το 2011 το ποσοστό αναλφάβητων είναι μικρότερο από της Περιφέρειας παρατηρούνται αυξητικές τάσεις μεγαλύτερες της Περιφέρειας σε μεγάλο τμήμα του Δήμου

Χάρτης 1.1.2.1: Αναλφάβητοι (στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ)

Το ποσοστό πληθυσμού τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για τον Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου 2001 – 2011 είναι χαμηλότερο από εκείνο της Περιφέρειας Αττικής. Στον πίνακα 1.1.2.2 παρουσιάζονται τα ποσοτικά στοιχεία και τα βασικά συμπεράσματα σε ότι αφορά το ποσοστό πληθυσμού τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για το 2001 και το 2011.

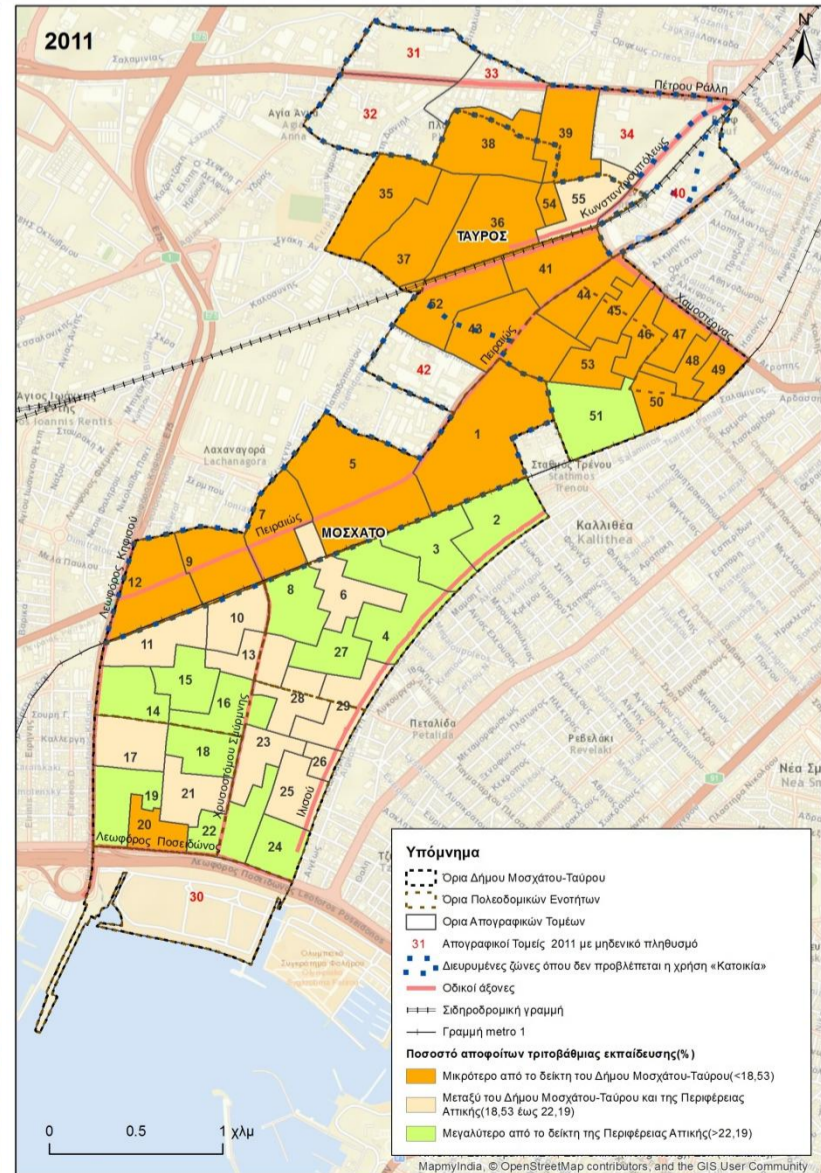
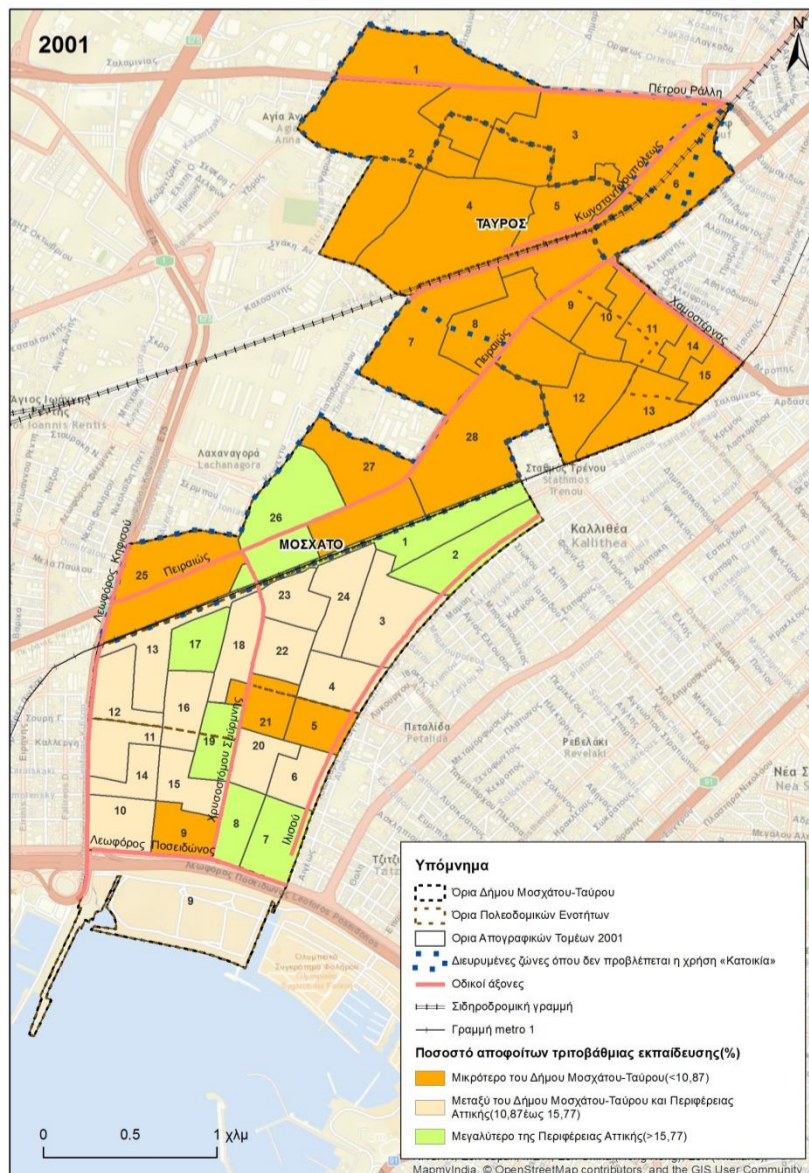
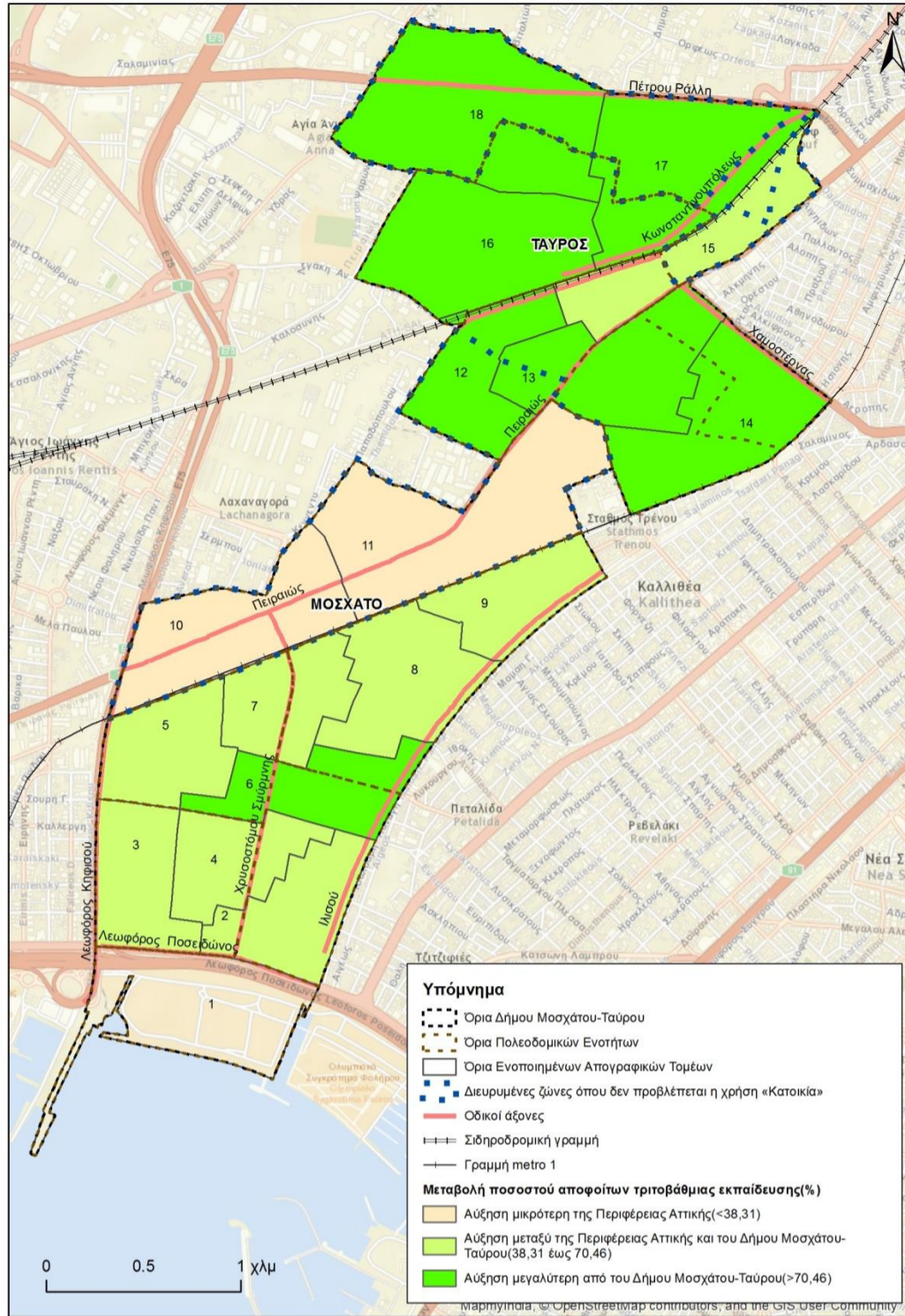
Πίνακας 1.1.2.2 Ποσοστό τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ)

	Δήμος Μοσχάτου - Ταύρου		Περιφέρεια Αττικής	
	2001	2011	2001	2011
Τιμή δείκτη	10,87%(4.334)	18,53%(7.489)	15,77% (614.276)	22,19% (849.653)
Μεταβολή	70,46%		38,31%	
Περιοχή αναφοράς στον Δήμο και έτος αναφοράς	Ενοποιημένοι απογραφικοί τομείς		Τομείς απογραφής	
	2001	2011	2001	2011
Διακύμανση τιμής δείκτη	Min: 4,64 Max: 17,79	Min: 7,76 Max: 25,6	M.o: 10,59 Min: 2,56 Max: 19,11	M.o: 17,02 Min: 3,84 Max: 27,13
	Μεταβολή 2001 – 2011			
	M.o: 70,14% / Min: 10,61% / Max: 142,23%			
Ενοποιημένοι απογραφικοί τομείς				
<p>Το 2001 το μεγαλύτερο ποσοστό ατόμων που έχουν ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση εντοπίζεται στον ενοποιημένο τομέα με κωδικό 9(17,79 με 261 άτομα), ενώ το μικρότερο ποσοστό στον τομέα με κωδικό 16(4,64 με 39 άτομα). Το 2011 το μεγαλύτερο ποσοστό εμφανίζεται στον ενοποιημένο τομέα με κωδικό 9 (25,6 με 535 άτομα) και το μικρότερο εμφανίζεται στον τομέα με κωδικό 15(7,76 με 81 άτομα). Στον ενοποιημένο απογραφικό τομέα 14 εμφανίζεται ο μεγαλύτερος αριθμός ατόμων που έχουν ολοκληρώσει τη τριτοβάθμια εκπαίδευση και το 2001 και το 2011. Μείωση ποσοστού δεν εμφανίζεται σε κανένα τομέα, με τη μεγαλύτερη μεταβολή να εντοπίζεται στον τομέα 6 και η μικρότερη στον 11.</p>				
Τομείς απογραφής 2001 – 2011				
<p>Το 2001 το μικρότερο ποσοστό ατόμων που έχουν ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση εντοπίζεται στον απογραφικό τομέα με κωδικό 28 του Μοσχάτου (2,56 με 1 άτομο) ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό εμφανίζεται στον τομέα 2 επίσης του Μοσχάτου (19,11 με 159 άτομα). Το 2011 το μικρότερο ποσοστό εντοπίζεται στον απογραφικό τομέα με κωδικό 12 στο Μοσχάτο (3,84 με 1 άτομο), ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό εντοπίζεται στον απογραφικό τομέα με κωδικό 2 (27,13 με 277 άτομα). Οι απογραφικοί τομείς του 2001 που εμφανίζουν ποσοστό πληθυσμού που έχει ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση μεγαλύτερο της Περιφέρειας Αττικής συγκεντρώνουν το 13,64% του πληθυσμού (5.439). Οι απογραφικοί τομείς με μικρότερο ποσοστό από το Δήμο Μοσχάτου-Ταύρου συγκεντρώνει το 46,02% του πληθυσμού (18.351). Το 2011, οι τομείς που εμφανίζουν ποσοστό πληθυσμού που έχει ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση μεγαλύτερο από την Περιφέρεια Αττικής καλύπτουν το 32,45% του πληθυσμού (13.114, 13 τομείς) ενώ ποσοστό μικρότερο του Δήμου Μοσχάτου-Ταύρου παρουσιάζουν 23 τομείς με το 36,29% του πληθυσμού (14.668). Αν και η αύξηση του ποσοστού αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ήταν κατά πολύ μεγαλύτερη της Περιφέρειας Αττικής, δεν το ξεπέρασε.</p>				

Στον χάρτη 1.1.2.2 παρουσιάζονται διαφοροποιημένες χωρικές ενότητες ως προς τη μεταβολή του ποσοστού πληθυσμού με συμμετοχή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση 2001 – 2011 συγκριτικά με την αντίστοιχη μεταβολή του Δήμου και της Περιφέρειας. Ειδικότερα στο Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου :

- η μεγαλύτερη συγκέντρωση πληθυσμού με συμμετοχή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση για το 2011, που υπερβαίνει το μέσο όρο της Περιφέρειας καταγράφεται στο νότιο τμήμα του Δήμου κάτω από την γραμμή 1 του Μετρό στην ΔΕ Μοσχάτου
- η προαναφερόμενη ζώνη εμφανίζει και αυξητική τάση του ποσοστού πληθυσμού με συμμετοχή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση 2001 – 2011, πάνω από το μέσο όρο του Δήμου, ενώ μεγαλύτερη αύξηση πάνω και από της Περιφέρειας καταγράφεται στην ΔΕ Ταύρου.

Χάρτης 1.1.2.2: Συμμετοχή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ)

1.1.3 Οικονομικά χαρακτηριστικά

1.1.3.1 Χαρακτηριστικά απασχόλησης

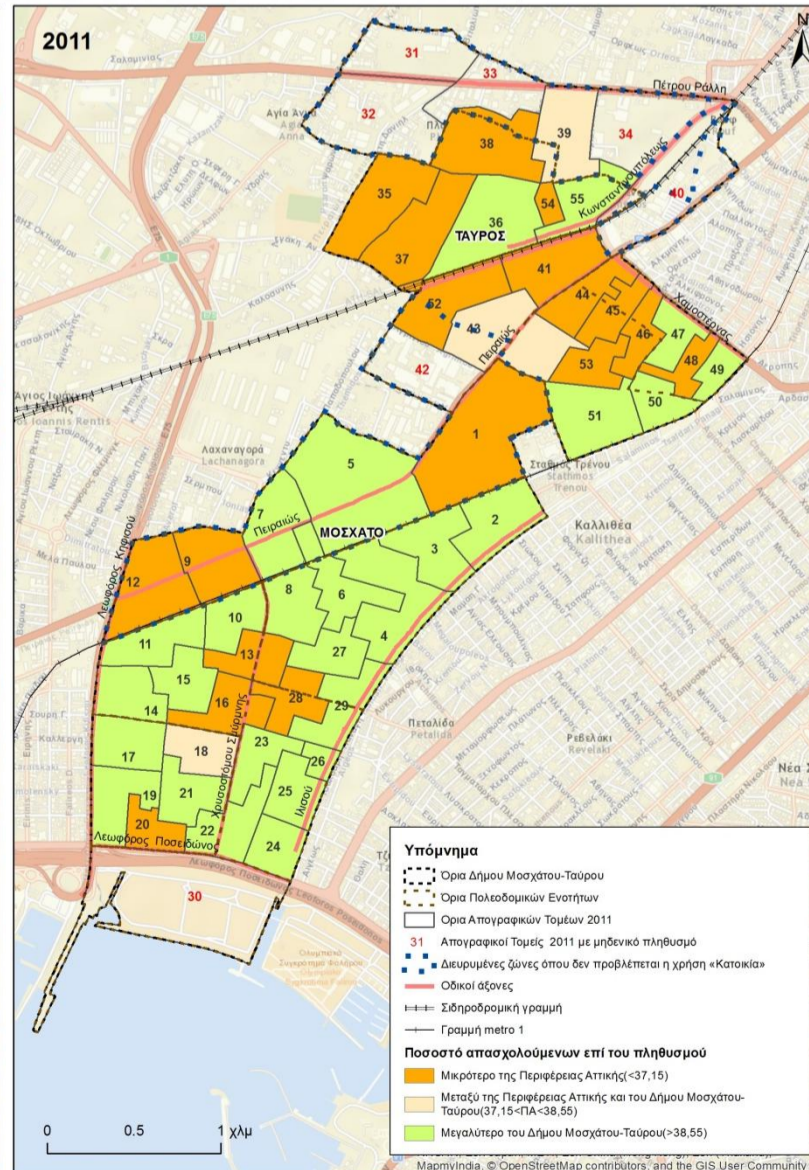
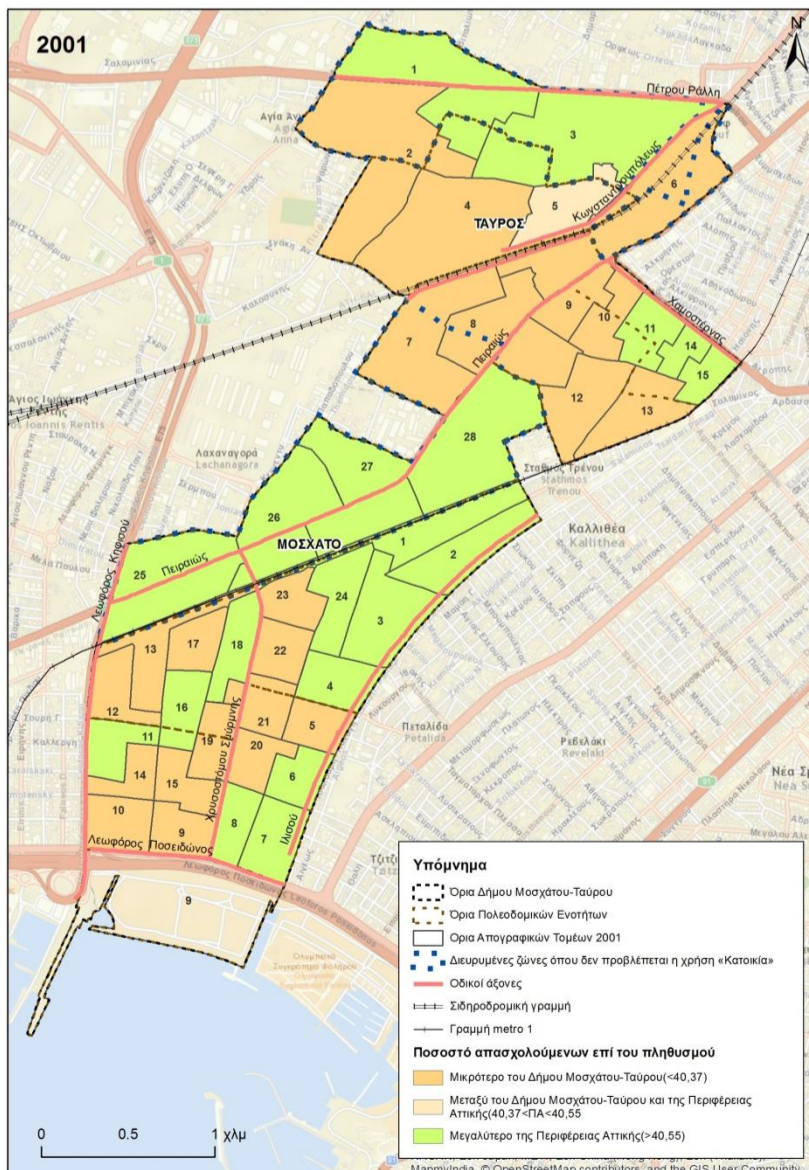
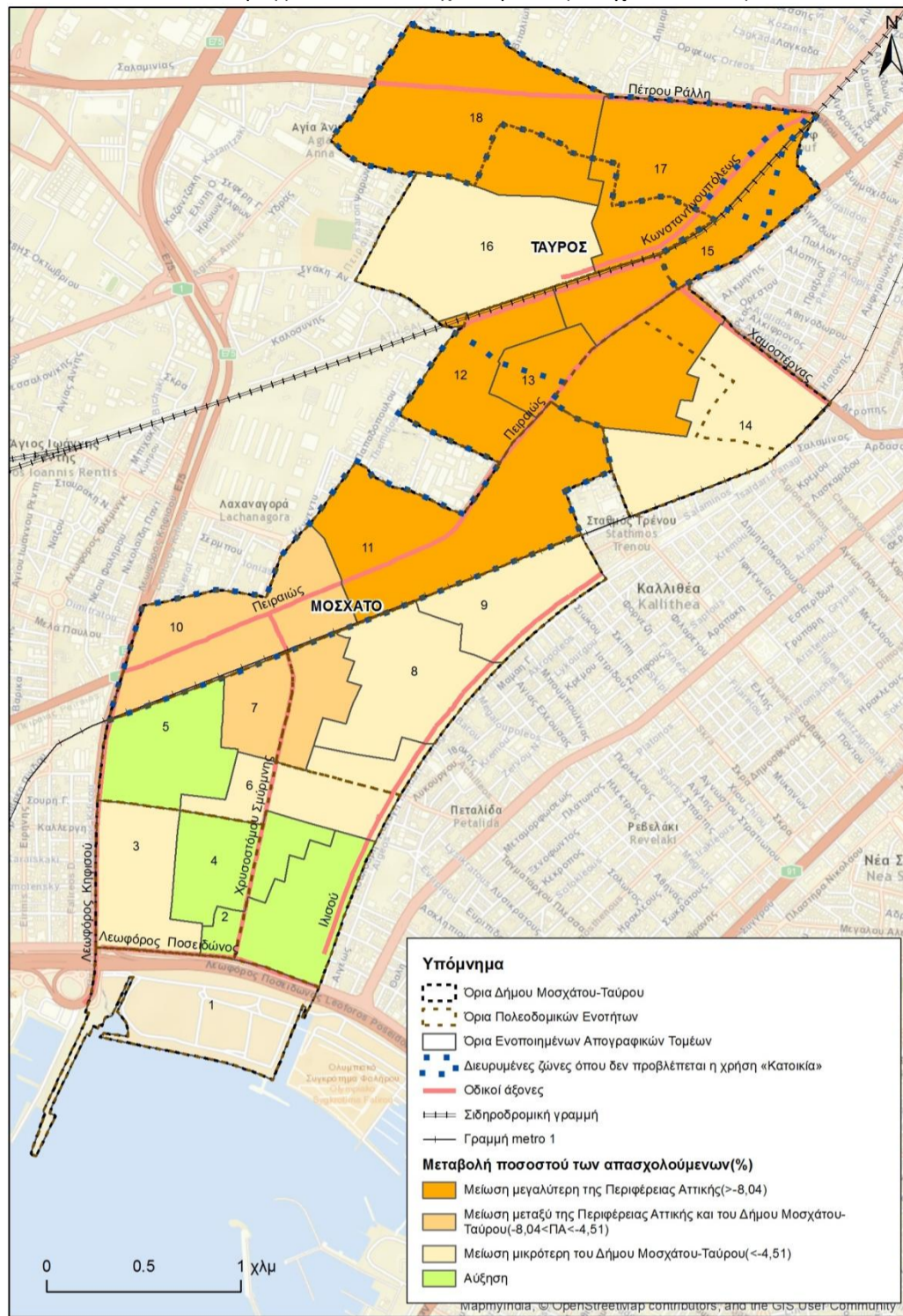
Το ποσοστό των απασχολούμενων επί του συνολικού πληθυσμού 2001 και 2011 για τον Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου, είναι περίπου ίσος με εκείνο της Περιφέρειας Αττικής. Στον πίνακα 1.1.3.1.1, παρουσιάζονται τα ποσοτικά στοιχεία και τα βασικά συμπεράσματα σε ότι αφορά το ποσοστό των απασχολούμενων για το 2001 και το 2011.

Πίνακας 1.1.3.1.1 Ποσοστό απασχολούμενων (στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ)

	Δήμος Μοσχάτου - Ταύρου		Περιφέρεια Αττικής	
	2001	2011	2001	2011
Τιμή δείκτη	40,37%(16.097)	38,55%(15.579)	40,55% (1.579.189)	37,15% (1.452.203)
Μεταβολή	-4,51%		-8,04%	
Περιοχή αναφοράς στον Δήμο και έτος αναφοράς	Ενοποιημένοι απογραφικοί τομείς		Τομείς απογραφής	
	2001	2011	2001	2011
Διακύμανση τιμής δείκτη	Min: 37,55 Max: 45,47	Min: 32,09 Max: 43,06	M.o: 40,64 Min: 35,11 Max: 48,72	M.o: 38,22 Min: 23,91 Max: 47,61
	Μεταβολή 2001 – 2011			
	M.o: -7,12% / Min: -24,48% / Max: 3,57%			
Ενοποιημένοι απογραφικοί τομείς				
Το 2001 το μεγαλύτερο ποσοστό απασχολούμενων εντοπίζεται στον ενοποιημένο τομέα με κωδικό 18 (45,47%, 467 άτομα) ενώ το μικρότερο ποσοστό στον τομέα με κωδικό 16 (37,55%, 314 άτομα). Το 2011 το μεγαλύτερο ποσοστό απασχολούμενων εμφανίζεται στον ενοποιημένο τομέα με κωδικό 8 (43,06%, 1376 άτομα). Το μικρότερο ποσοστό απασχολούμενων το 2011 εντοπίζεται στον τομέα με κωδικό 12 (32,09%, 207 άτομα). Ο ενοποιημένος τομέας 14 παρουσιάζει τους περισσότερους απασχολούμενους και το 2001 και το 2011. Το 2001 ο τομέας 10 είχε 88 απασχολούμενους και το 2011 ο 11 είχε 33 άτομα. Η μεγαλύτερη θετική μεταβολή παρουσιάζεται στον τομέα 2 με 3,57% αύξηση ενώ η μεγαλύτερη μείωση εντοπίζεται στον ενοποιημένο τομέα με κωδικό 11(-24,48%) ενώ η μικρότερη μείωση εντοπίζεται στον τομέα με κωδικό 16 (-1,63%).				
Τομείς απογραφής 2001 – 2011				
Το 2001 το μικρότερο ποσοστό απασχολούμενων εντοπίζεται στον απογραφικό τομέα 12 του Ταύρου (35.11%, 427 άτομα) ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό εμφανίζεται στον τομέα 1 του Ταύρου (48,72%, 287 άτομα). Το 2011 το μικρότερο ποσοστό εντοπίζεται στον απογραφικό τομέα 1 του Μοσχάτου (23,91%, 11 άτομα) ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό εντοπίζεται στον απογραφικό τομέα 7 του Μοσχάτου (47,61%, 10 άτομα). Οι απογραφικοί τομείς του 2001 που εμφανίζουν ποσοστό απασχολούμενων μεγαλύτερο του Δήμου Μοσχάτου-Ταύρου (>40,37%) συγκεντρώνουν το 37,17% του συνολικού πληθυσμού του Δήμου (14.821 άτομα). Το 2011 οι απογραφικοί τομείς που εμφανίζουν ποσοστό απασχολούμενων μεγαλύτερο του Δήμου Μοσχάτου-Ταύρου (>38,55%) συγκεντρώνουν το 62,47% του συνολικού πληθυσμού του Δήμου (25.249 άτομα). Η μείωση της απασχόλησης ήταν κατά αρκετά μικρότερη από την αντίστοιχη της Περιφέρειας Αττικής (1,82 έναντι 8,04)				

Στον χάρτη 1.1.3.1.1 παρουσιάζονται διαφοροποιημένες χωρικές ενότητες ως προς τη μεταβολή του ποσοστού των απασχολούμενων 2001 – 2011 συγκριτικά με την αντίστοιχη μεταβολή του Δήμου και της Περιφέρειας. Στο σύνολο σχεδόν του δήμου καταγράφεται μείωση του ποσοστού των απασχολούμενων, με εξαίρεση 2 θύλακες στο νότιο τμήμα του Δήμου, στα όρια της ΔΕ Μοσχάτου όπου καταγράφεται αύξηση.

Χάρτης 1.1.3.1.1: Απασχολούμενοι (στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ)

Το ποσοστό των οικονομικά ενεργών 2001 και 2011 για τον Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου , είναι μεγαλύτερο από εκείνο της Περιφέρειας Αττικής. Στον πίνακα 1.1.3.1.2, παρουσιάζονται τα ποσοτικά στοιχεία και τα βασικά συμπεράσματα σε ότι αφορά το ποσοστό των οικονομικά ενεργών για το 2001 και το 2011.

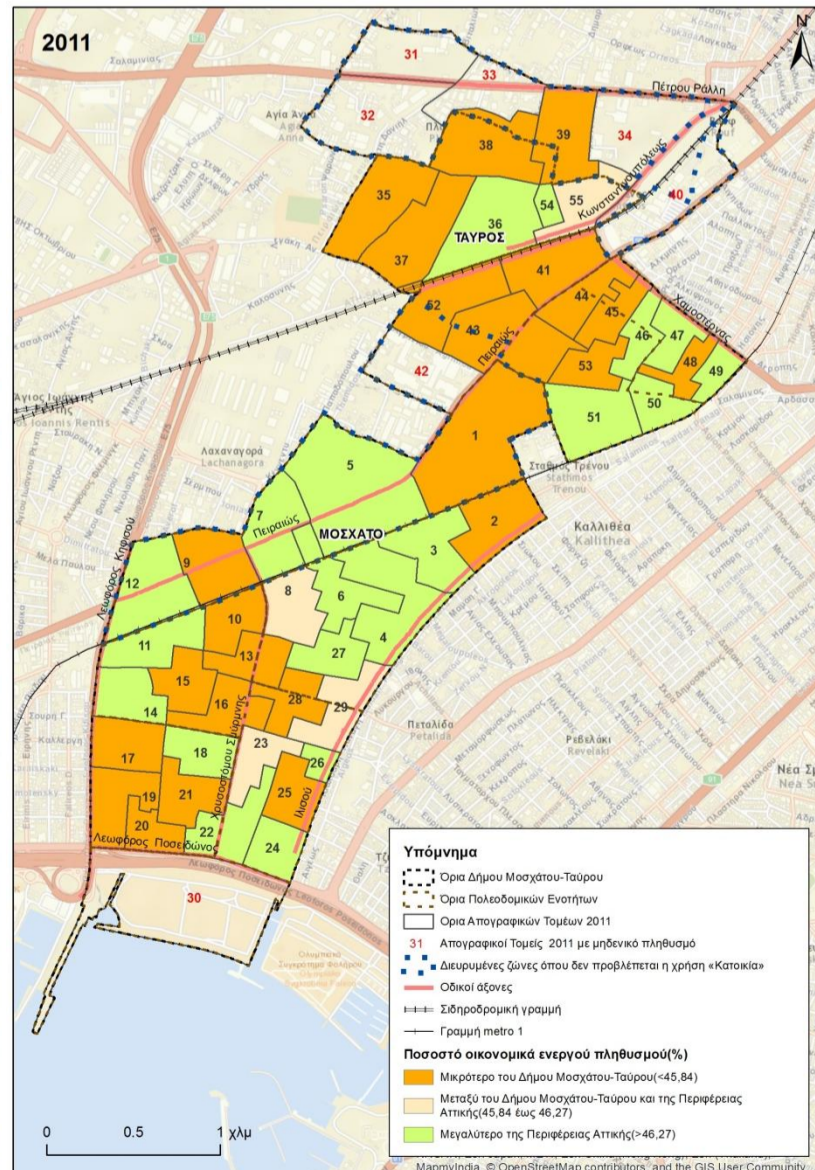
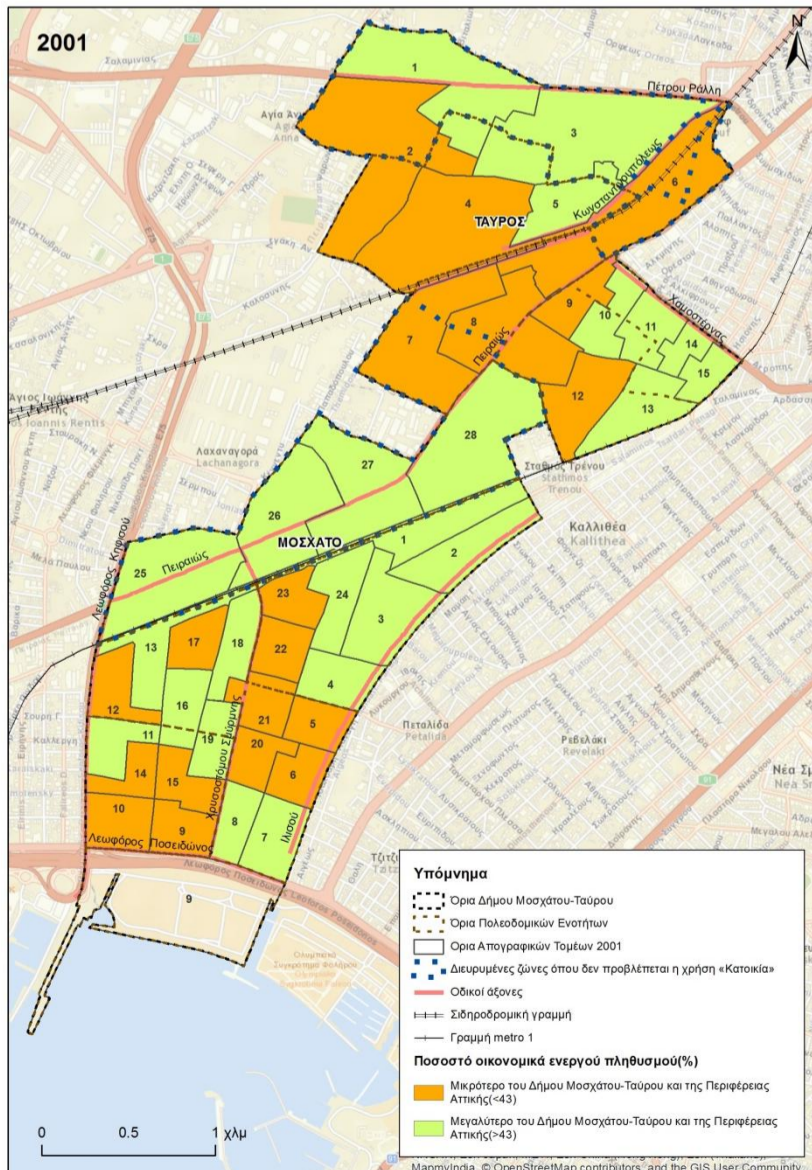
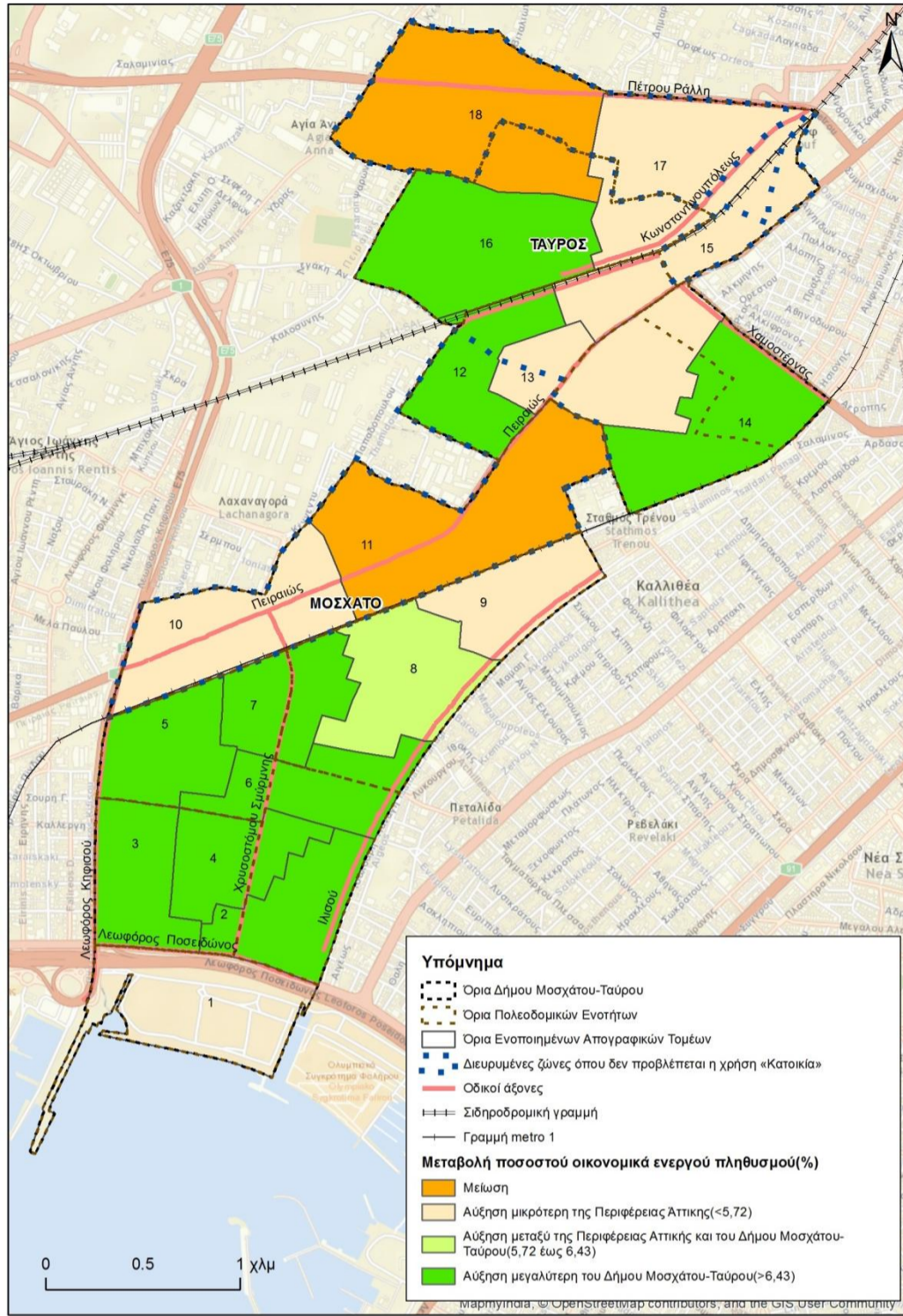
Πίνακας 1.1.3.1.2 Ποσοστό οικονομικά ενεργών (στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ)

	Δήμος Μοσχάτου - Ταύρου		Περιφέρεια Αττικής	
	2001	2011	2001	2011
Τιμή δείκτη	45,14%(17.996)	47,99%(19.394)	43% (1.675.660)	46.27% (1.771.562)
Μεταβολή	6,31%		5.72%	
Περιοχή αναφοράς στον Δήμο και έτος αναφοράς	Ενοποιημένοι απογραφικοί τομείς		Τομείς απογραφής	
	2001	2011	2001	2011
Διακύμανση τιμής δείκτη	Min: 42,38	Min: 44,69	M.o: 45,77 Min: 38,64 Max: 55,86	M.o: 48,68 Min: 36,96 Max: 61,9
	Max: 51,48	Max: 50,88		
	Μεταβολή 2001 – 2011			
	M.o: 4,96% / Min: -10,35% / Max: 11,94%			
Ενοποιημένοι απογραφικοί τομείς				
<p>Το 2001 το μεγαλύτερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού εντοπίζεται στον ενοποιημένο τομέα με κωδικό 18 (51,48%, 529 άτομα) ενώ το μικρότερο ποσοστό στον τομέα με κωδικό 13 (42,38%, 1485 άτομα). Το 2011 το μεγαλύτερο ποσοστό εμφανίζεται στον ενοποιημένο τομέα με κωδικό 8 (50,88%, 1626 άτομα). Το μικρότερο ποσοστό το 2011 του οικονομικά ενεργού πληθυσμού εντοπίζεται στον τομέα με κωδικό 13 (44,69%, 1733 άτομα). Ο ενοποιημένος τομέας 14 παρουσιάζει τους περισσότερους οικονομικά ενεργούς (όπως και απασχολούμενους) και το 2001 και το 2011. Το 2001 ο τομέας 10 είχε 105 οικονομικά ενεργούς και το 2011 ο 11 είχε 49 άτομα. Η μεγαλύτερη θετική μεταβολή παρουσιάζεται στον τομέα 16 με 11,94% αύξηση ενώ η μεγαλύτερη μείωση εντοπίζεται στον ενοποιημένο τομέα με κωδικό 18 με μείωση 10,35%. Τέλος, η μικρότερη μείωση εντοπίζεται στον τομέα 17 με μείωση 0,95%</p>				
Τομείς απογραφής 2001 – 2011				
<p>Το 2001 το μικρότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού εντοπίζεται στον απογραφικό τομέα με κωδικό 21 του Μοσχάτου (38,64 με 325 άτομα) ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό εμφανίζεται στον τομέα 1 του Ταύρου (55,86 με 329 άτομα). Το 2011 το μικρότερο ποσοστό εντοπίζεται στον απογραφικό τομέα με κωδικό 1 του Μοσχάτου (36,96 με 17 άτομα) ενώ το μεγαλύτερο στον τομέα 7 επίσης του Μοσχάτου (61,9 με 13 άτομα). Το 2001 οι τομείς που έχουν μεγαλύτερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού συγκεντρώνουν το 44,22% του πληθυσμού (17.630 άτομα), ενώ για το 2011 το αντίστοιχο ποσοστό είναι 50,85% (20.552 άτομα)</p>				

Στον χάρτη 1.1.3.1.2 παρουσιάζονται διαφοροποιημένες χωρικές ενότητες ως προς τη μεταβολή του ποσοστού των οικονομικά ενεργών 2001 – 2011 συγκριτικά με την αντίστοιχη μεταβολή του Δήμου και της Περιφέρειας.

Ο Δήμος Μοσχάτου – Ταύρου σχεδόν ισομοιράζεται σε σχέση με το ποσοστό των οικονομικά ενεργών επί του συνολικού πληθυσμού. Τα χαμηλά ποσοστά εντοπίζονται κυρίως στις ειδικές ζώνες του Ελαιώνα και της Πειραιώς που εμφανίζουν και διαχρονική μείωση, ενώ αντίθετα αυξητικές τάσεις καταγράφονται στο νότιο τμήμα του Δήμου, κάτω από την γραμμή 1 του Μετρό στην ΔΕ Μοσχάτου καθώς και σε περιοχές κατοικίας της ΔΕ Ταύρου, βόρεια της Πειραιώς και νοτιοανατολικά των εργατικών πολυκατοικιών.

Χάρτης 1.1.3.1.2: Οικονομικά ενεργοί (στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ)

1.1.3.2 Ανεργία

Το ποσοστό των ανέργων επί του πληθυσμού 2001 και 2011 για τον Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου, είναι μεγαλύτερο από εκείνο της Περιφέρειας Αττικής. Στον πίνακα 1.1.3.2.1, παρουσιάζονται τα ποσοτικά στοιχεία και τα βασικά συμπεράσματα σε ότι αφορά το ποσοστό των ανέργων για το 2001 και το 2011.

Πίνακας 1.1.3.2.1 Ποσοστό ανέργων (επί του πληθυσμού) (στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ)

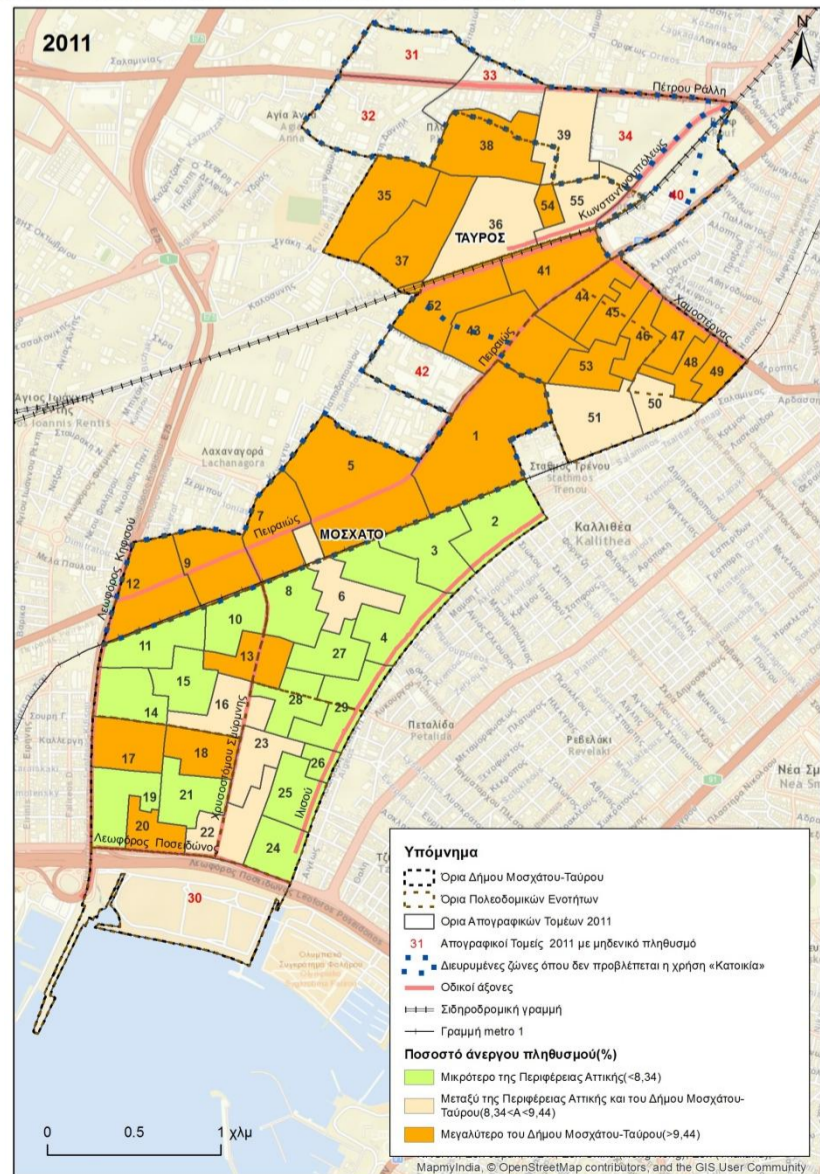
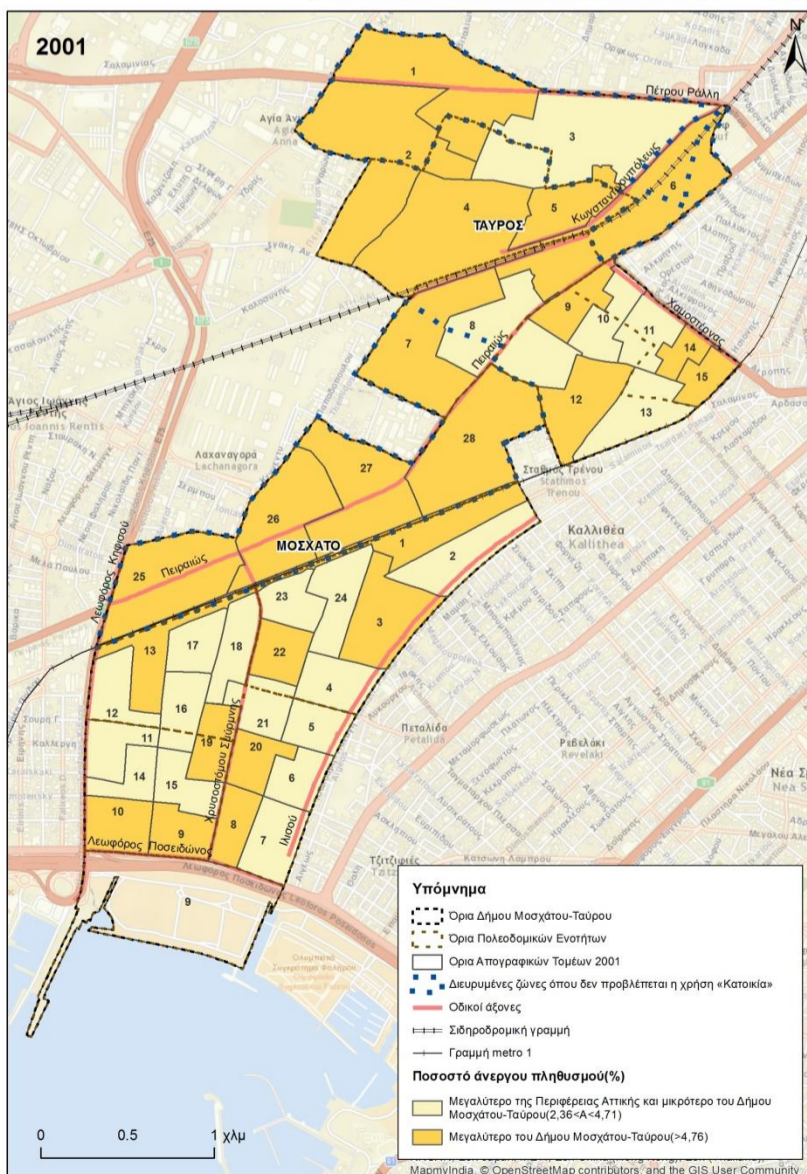
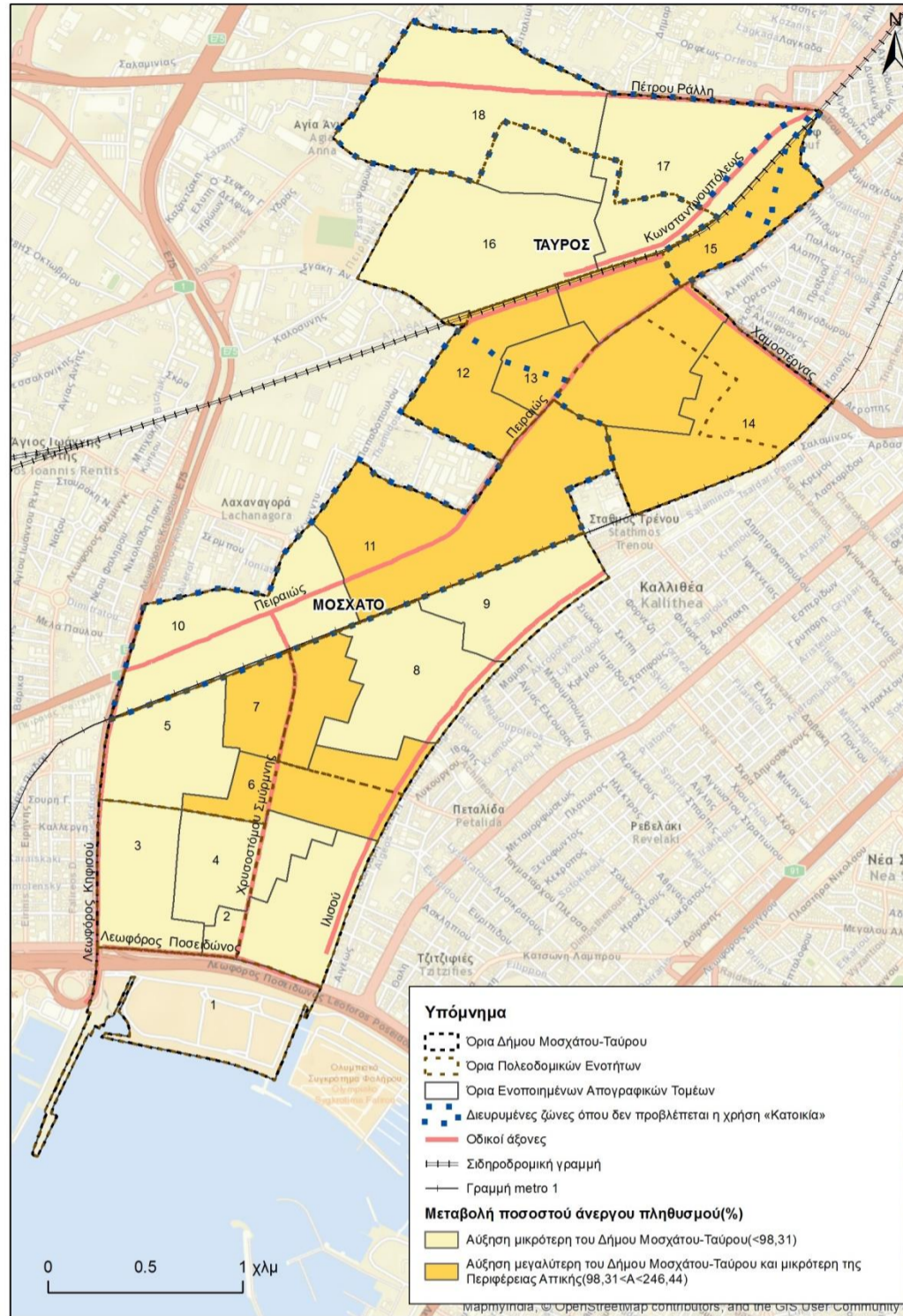
	Δήμος Μοσχάτου - Ταύρου		Περιφέρεια Αττικής	
	2001	2011	2001	2011
Τιμή δείκτη	4,76%(1.899)	9,44%(3.815)	2.36% (92183)	8.34% (319359)
Μεταβολή	98,31%		246.44%	
Περιοχή αναφοράς στον Δήμο και έτος αναφοράς	Ενοποιημένοι απογραφικοί τομείς		Τομείς απογραφής	
	2001	2011	2001	2011
Διακύμανση τιμής δείκτη	Min: 3,94 Max: 7,83	Min: 6,75 Max: 16	M.o: 5,13 Min: 3,07 Max: 13,54	M.o: 10,45 Min: 5,29 Max: 26,92
	Μεταβολή 2001 – 2011			
	M.o: 98,28% / Min: 36,36% / Max: 157,36%			
Ενοποιημένοι απογραφικοί τομείς				
Το 2001 το μικρότερο ποσοστό άνεργου πληθυσμού εντοπίζεται στον ενοποιημένο τομέα με κωδικό 7 (3,94%, 130 άτομα) ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό στον τομέα με κωδικό 10 (7,83%, 17 άτομα). Το 2011 το μικρότερο ποσοστό ανέργων εμφανίζεται στον ενοποιημένο τομέα με κωδικό 9 (6,75%, 141 άτομα). Το μεγαλύτερο ποσοστό το 2011 εντοπίζεται στον τομέα με κωδικό 11 (16%, 16 άτομα). Ο ενοποιημένος τομέας με κωδικό 14 εμφανίζει το μεγαλύτερο αριθμό ανέργων το 2001 και το 2011 (296 και 629 άτομα αντίστοιχα). Ο μικρότερος αριθμός ανέργων το 2001 εντοπίζεται τον τομέα 10 (17 άτομα) ενώ το 2011 οι λιγότεροι άνεργοι εμφανίζονται στον τομέα 11 (16 άτομα). Η μεγαλύτερη αύξηση εντοπίζεται στον ενοποιημένο τομέα με κωδικό 7 (157,36%) ενώ η μικρότερη αύξηση εντοπίζεται στον τομέα με κωδικό 9 (36,36%).				
Τομείς απογραφής 2001 – 2011				
Το 2001 το μικρότερο ποσοστό άνεργου πληθυσμού εντοπίζεται στον απογραφικό τομέα με κωδικό 7 με 3,07% (27 άτομα) ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό εμφανίζεται στον τομέα 26 με 13,54%(13 άτομα), με τους δύο αυτούς τομείς να ανήκουν στο Μοσχάτο. Για το 2011, το μικρότερο ποσοστό εντοπίζεται στον τομέα 2 του Μοσχάτου με 5,29% (54 άτομα) και το μεγαλύτερο, επίσης στο Μοσχάτο, με 26,92% (7 άτομα). Οι απογραφικοί τομείς του 2001 που εμφανίζουν ποσοστό άνεργου πληθυσμού μεγαλύτερο του Δήμου Μοσχάτου-Ταύρου συγκεντρώνουν το 47,07% με 18.768 άτομα, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για το 2011 είναι 39,38% με 15.917 άτομα.				

Στον χάρτη 1.1.3.2.1 παρουσιάζονται διαφοροποιημένες χωρικές ενότητες ως προς τη μεταβολή του ποσοστού των ανέργων 2001 – 2011 συγκριτικά με την αντίστοιχη μεταβολή του Δήμου και της Περιφέρειας.

Ειδικότερα στο Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου, η μεταβολή του ποσοστού των ανέργων :

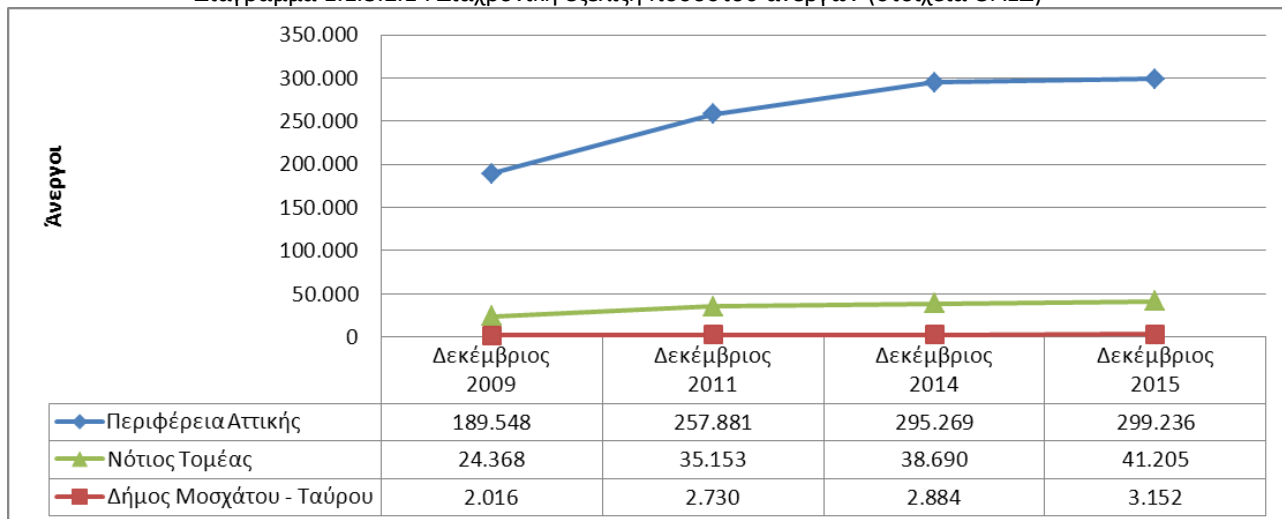
- αυξάνεται με ρυθμούς πάνω από το μέσο όρο της Περιφέρειας και του Δήμου σε διευρυμένη ζώνη μεταξύ της γραμμής του τρένου και της γραμμής 1 του Μετρό καθώς και σε θύλακα με κεντρικό άξονα της Χρυσοστόμου Σμύρνης από την γραμμή 1 του Μετρό στα βόρεια έως την Φεραίου Ρήγα στα νότια και το όριο του Δήμου στα ανατολικά. Υπενθυμίζεται ότι σε αυτές τις περιοχές καταγράφεται και μείωση πληθυσμού
- σε όλο το υπόλοιπο τμήμα του Δήμου, αυξάνεται με ρυθμούς ανάμεσα από το μέσο όρο της Περιφέρειας και του Δήμου

Χάρτης 1.1.3.2.1: Ανεργία (στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ)

Η μεταβολή του ποσοστού των ανέργων στο Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου, δεν φαίνεται να ακολουθεί την γενικότερη τάση της μεταβολής, που καταγράφεται τόσο στο επίπεδο της Περιφέρειας, όσο και στο επίπεδο του Νότιου Τομέα. Στο διάγραμμα 1.1.3.2.1, αποτυπώνεται η διαχρονική μεταβολή των ανέργων με βάση τα στοιχεία του ΟΑΕΔ στο επίπεδο της Περιφέρειας, του Νότιου Τομέα και του Δήμου, με βάση τα στοιχεία του ΟΑΕΔ.

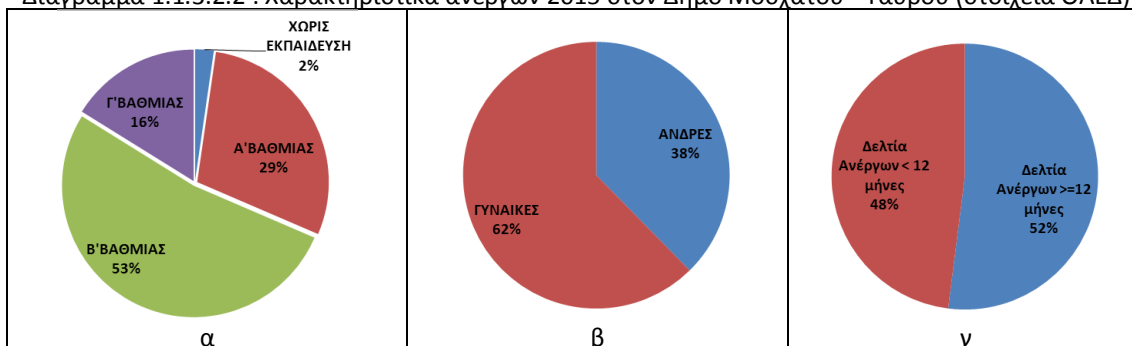
Διάγραμμα 1.1.3.2.1 : Διαχρονική εξέλιξη ποσοστού ανέργων (στοιχεία ΟΑΕΔ)

Στο χρονικό διάστημα 2009 – 2011, οι άνεργοι στον Δήμο Μοσχάτου - Ταύρου, αυξάνονται με ρυθμούς μικρότερους από εκείνους της Περιφέρειας και του Νότιου Τομέα (35,42% έναντι 36,05% και 44,26%). Το ίδιο ισχύει και για το χρονικό διάστημα 2011 – 2015, οι άνεργοι στον Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου, αυξάνονται με ρυθμούς μικρότερους από εκείνους της Περιφέρειας και του Νότιου Τομέα (15,46% έναντι 17,22% και 16,04%). Ως προς τα χαρακτηριστικά των ανέργων στον Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου, όπως αυτά αποτυπώνονται στα διαγράμματα 1.1.3.2.2α-γ, με βάση τα στοιχεία του ΟΑΕΔ, για τον Δεκέμβριο του 2015, διαπιστώνεται ότι στους ανέργους υπερτερούν :

- οι άνεργοι άνω των 12 μηνών (52%)
- οι γυναίκες (62%)
- οι απόφοιτοι Β' βαθμιας εκπαίδευσης (53%) και Α' βαθμιας (29%)

Διάγραμμα 1.1.3.2.2 : Χαρακτηριστικά ανέργων 2015 στον Δήμο Μοσχάτου - Ταύρου (στοιχεία ΟΑΕΔ)

Πέραν της αναφοράς στο συνολικό ποσοστό των ανέργων, ενδιαφέρον έχει η προσέγγιση της μεταβολής του αριθμού των απασχολούμενων, στους επιμέρους τομείς. Από τη σύγκριση των στοιχείων από τις απογραφές της ΕΛΣΤΑΤ για το 2001 και το 2011, προκύπτει ότι :

- η μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση απασχολούμενων καταγράφεται στον τομέα φιλοξενίας – εστίασης – αναψυχής¹ τόσο στο επίπεδο του Δήμου από 4,44% το 2001 σε 12,59% το 2011 όσο και στο επίπεδο επιμέρους περιοχών όπου καταγράφονται αυξήσεις έως και 300%
- η μεγαλύτερη ποσοστιαία μείωση απασχολούμενων καταγράφεται στον τομέα της μεταποίησης – χονδρεμπορίου – αποθήκευσης (από 44,11% το 2001 σε 40,13% το 2011)

Επισημαίνεται ότι το ποσοστό των απασχολούμενων στον τομέα φιλοξενίας – εστίασης – αναψυχής επί του συνολικού πληθυσμού, για τον Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου, είναι μεγαλύτερο από εκείνον της Περιφέρειας Αττικής για το 2011 (5,85% έναντι 2,80%)

Στον χάρτη 1.1.3.2.2, εμφανίζονται διαφοροποιημένες ζώνες ως προς την μεταβολή της απασχόλησης, στον τομέα φιλοξενίας – εστίασης – αναψυχής, στον Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου, συγκριτικά με τους αντίστοιχους μέσους όρους του Δήμου και της Περιφέρειας.

Τα μεγαλύτερα ποσοστά απασχόλησης στον τομέα φιλοξενίας – εστίασης – αναψυχής για το 2011 καταγράφονται :

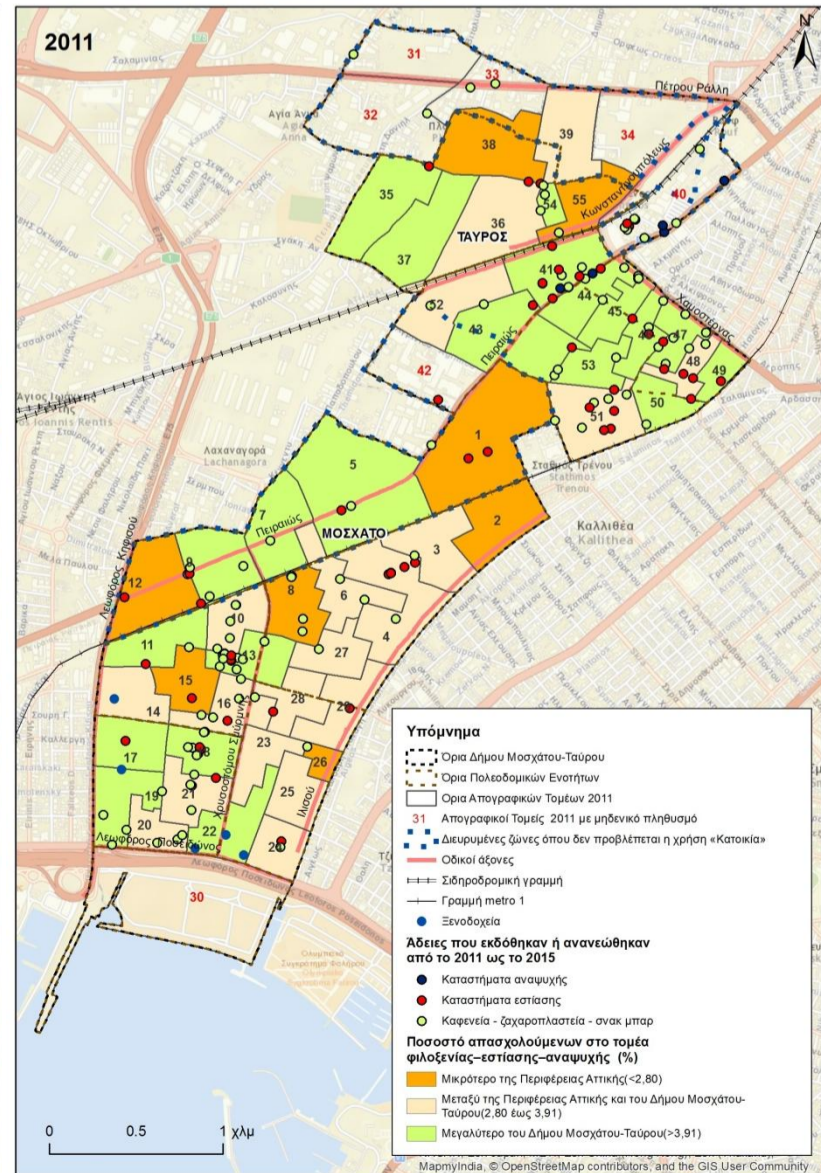
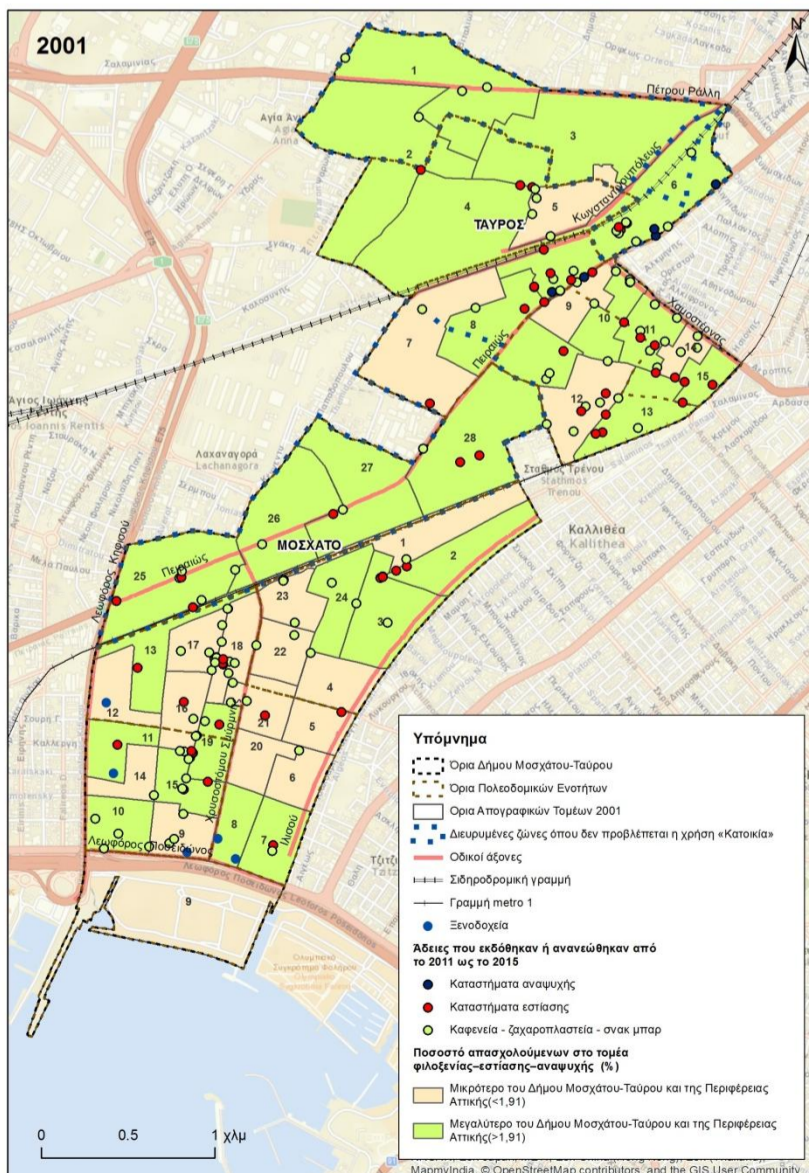
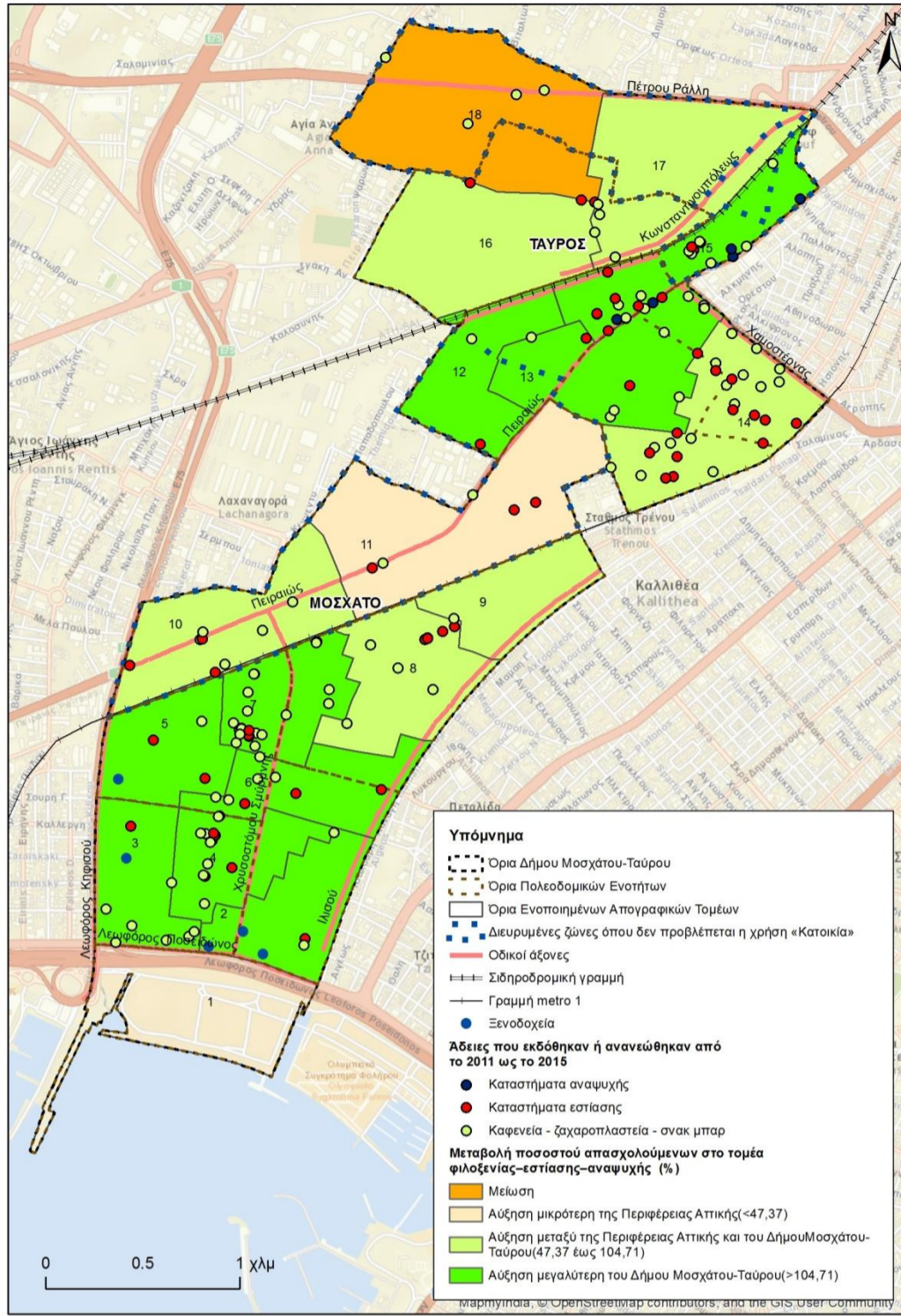
- στο νότιο τμήμα του Δήμου κάτω από την γραμμή 1 του Μετρό έως και την Λ. Ποσειδώνος στην ΔΕ Μοσχάτου
- στο ανατολικό τμήμα του Δήμου, κυρίως νότια της οδού Πειραιώς

Αυτή η τάση χωρικής εξειδίκευσης σε ότι αφορά την απασχόληση στον τομέα φιλοξενίας – εστίασης – αναψυχής, διαφαίνεται και μέσα από την χωρική κατανομή αδειών που εκδόθηκαν από τον Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου στο διάστημα 2011 έως 2015 για καταστήματα εστίασης, καφενεία – ζαχαροπλαστεία – σνακ μπαρ. Ειδικότερα καταγράφεται διάχυση των προαναφερόμενων κατηγοριών καταστημάτων και έξω από τα προβλεπόμενα υπερτοπικά και τοπικά κέντρα στις 2 προαναφερόμενες ζώνες.

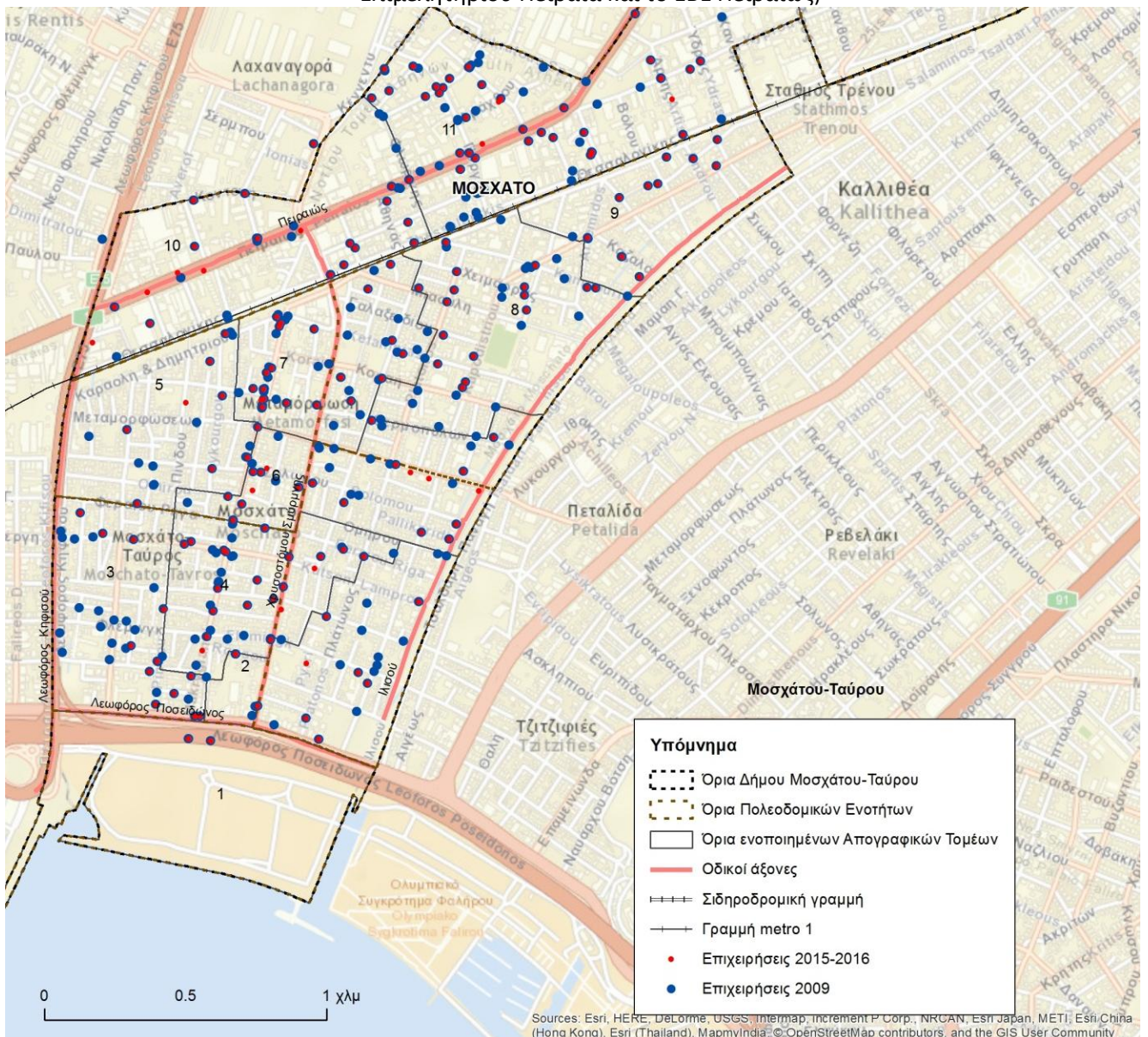
Αντίστοιχη εικόνα προκύπτει και από την διαχρονική μεταβολή καταστημάτων για την περιοχή της ΔΕ Μοσχάτου όπου υπάρχουν διαχρονικές σειρές στοιχείων από το Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Πειραιά και το ΕΒΕ Πειραιώς για το 2009 και το 2015 (χάρτης 1.1.3.2.2α)

¹ Κατηγορία Η. «Ξενοδοχεία και εστιατόρια» για το 2001 και το άθροισμα των κατηγοριών Θ. «Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης» και Ρ. «Τέχνες διασκέδαση και ψυχαγωγία» για το 2011

Χάρτης 1.1.3.2.2: Διαχρονική μεταβολή ποσοστού απασχόλησης σε επιλεγμένους τομείς επί του συνολικού πληθυσμού (στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ και Δήμου)

Χάρτης 1.1.3.2.α: Διαχρονική μεταβολή επιχειρήσεων 2009 – 2015 (στοιχεία Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου Πειραιά και το ΕΒΕ Πειραιώς)

Sources: Esri, HERE, DeLorme, USGS, Intermap, increment P Corp., NRCAN, Esri Japan, METI, Esri China (Hong Kong), Esri (Thailand), MapmyIndia, © OpenStreetMap contributors, and the GIS User Community

1.2 ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

Η προσέγγιση βασίζεται στα στοιχεία των κοινωνικών υπηρεσιών του Δήμου Μοσχάτου - Ταύρου. Ειδικότερα αναλύθηκαν τα τελευταία επικαιροποιημένα στοιχεία για :

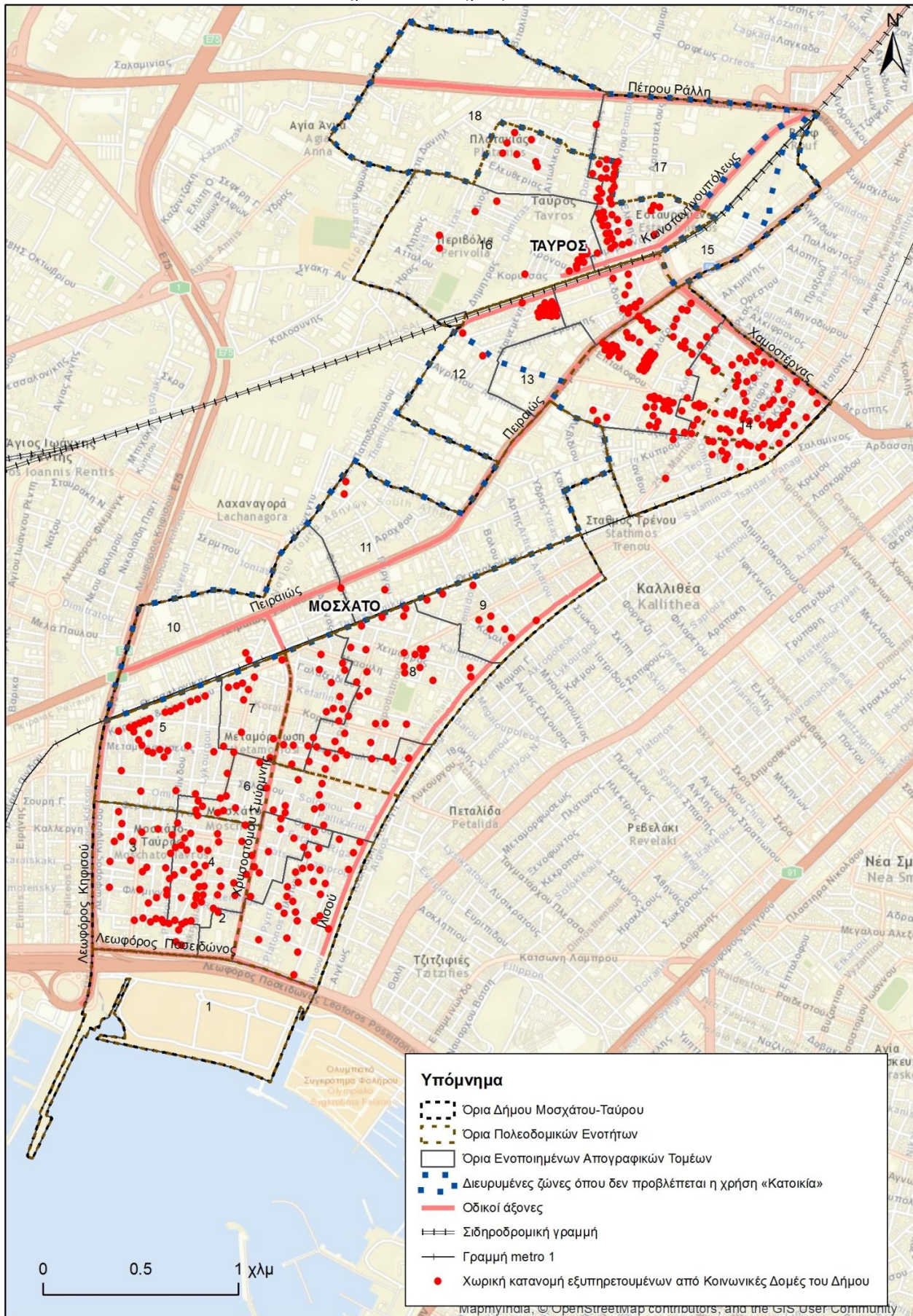
- 396 αιτήσεις για ένταξη στα μέτρα αντιμετώπισης της ανθρωπιστικής κρίσης Πρόγραμμα Επισιτιστικής κ Βασικής Υλικής Συνδρομής ΤΕΒΑ:
- 702 αιτήσεις για Κοινωνικά Επιδόματα
- 45 αιτήσεις για Υπηρεσίες Υγείας (Ψηφιακή μαστογραφία)
- 165 αιτήσεις για Ψυχολογική Υποστήριξη
- 86 αιτήσεις για το Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι»
- 503 αιτήσεις για το Κοινωνικό Παντοπωλείο
- 472 αιτήσεις για την Τράπεζα Τροφίμων

Στον χάρτη 1.2, παρουσιάζονται διαφοροποιημένες ζώνες, με βάση τις περιοχές κατοικίας των ωφελούμενων από τις προαναφερόμενες κοινωνικές δράσεις του Δήμου. Από την συγκριτική εξέταση της χωρικής κατανομής των ωφελουμένων, προκύπτει ότι :

- οι περιοχές με την σχεδόν μηδενική συγκέντρωση όλων των επιμέρους ευάλωτων ομάδων εντοπίζονται στις περιοχές ειδικών χρήσεων του Ελαιώνα και της Πειραιώς όπου περιλαμβάνονται και οι ΑΤ του 2011 όπου καταγράφεται μηδενικός πληθυσμός :
 - ✓ στους ΕΑΤ 18, 17 και 15 (Περιοχές Α και Β ΠΔ Ελαιώνα, ΔΕ Ταύρου)
 - ✓ στον ΕΑΤ 12 (ΠΕ 2, ΔΕ Ταύρου)
 - ✓ στους ΕΑΤ 10 και 11 (ΒΙΠΑ προς εξυγίανση, ΔΕ Μοσχάτου)
- οι περιοχές με την σχετικά χαμηλότερη συγκέντρωση είναι η ζώνη της ΔΕ Ταύρου βόρεια της Πειραιώς σε άμεση γειτνίαση με το ΒΙΟΠΑ προς εξυγίανση και η ζώνη της ΔΕ Μοσχάτου νότια της γραμμής 1 του Μετρό και του ΒΙΟΠΑ προς εξυγίανση :
 - ✓ στον ΕΑΤ 16 (ΠΕ 1, ΔΕ Ταύρου)
 - ✓ στον ΕΑΤ 4 (ΠΕ 4, ΔΕ Μοσχάτου)

Η συνολική αξιολόγηση των κοινωνικών αναγκών, σε επιμέρους περιοχές του Δήμου Μοσχάτου - Ταύρου, προσεγγίζεται στην ενότητα 1.9.1 ως κοινή συνισταμένη των στοιχείων για αιτούντες / ωφελούμενους από κοινωνικές δράσεις και προγράμματα καθώς και τη χωρική κατανομή κοινωνικών και οικονομικών χαρακτηριστικών του πληθυσμού (όπως υπερήλικες και παιδιά προσχολικής ηλικίας, άνεργοι)

Αξιολογική Προσέγγιση διαφοροποιημένων τύπων χωρικών ενότητων στα όρια του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου
 Χάρτης 1.2: Χωρική κατανομή εξυπηρετούμενων από Κοινωνικές Δομές του Δήμου (στοιχεία κοινωνικών υπηρεσιών του Δήμου)

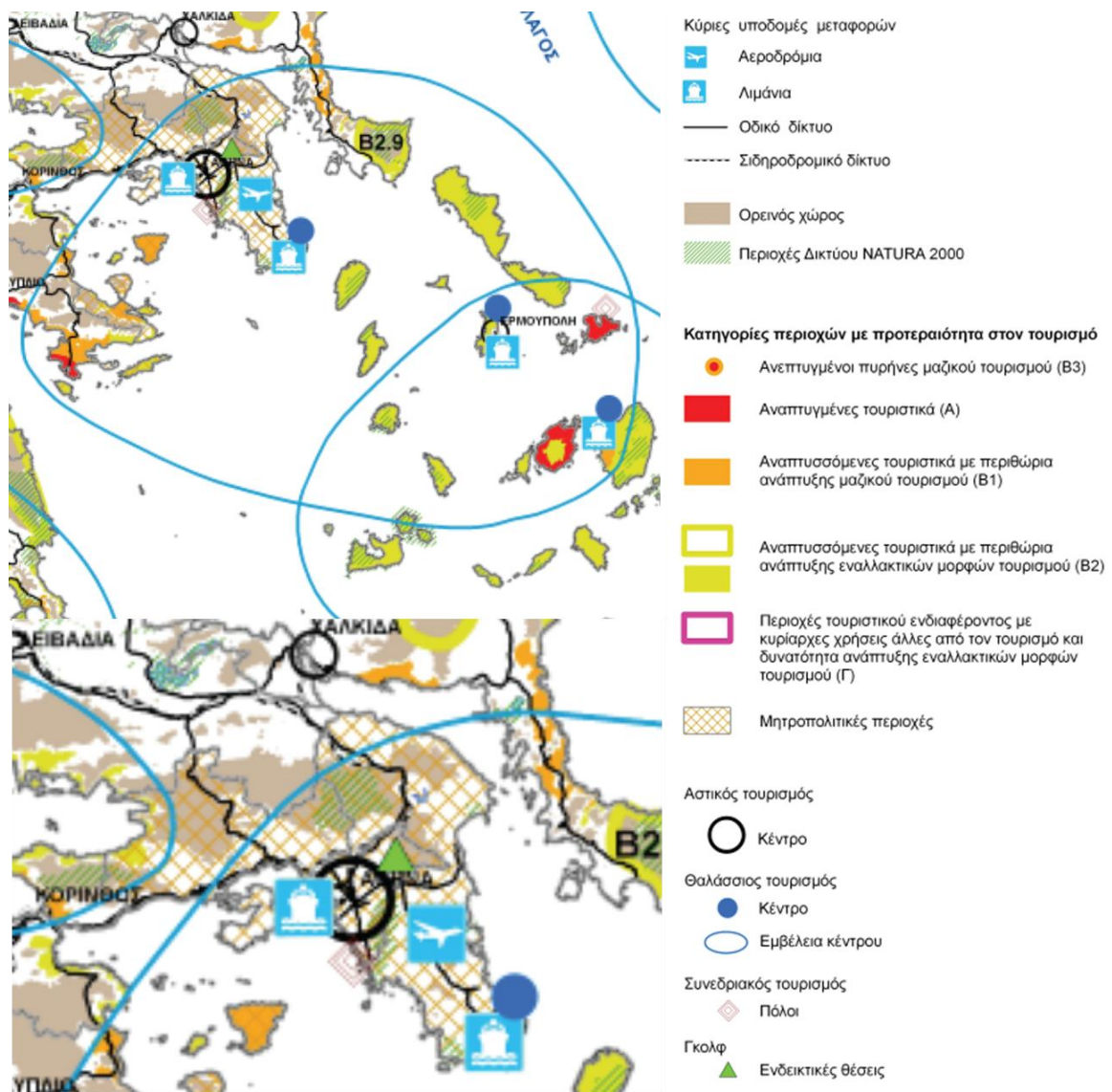
1.3 ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΠΛΑΙΣΙΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

1.3.1 Τομεακό Χωροταξικό Πλαίσιο για τον Τουρισμό

Μετά την πρόσφατη κατάργηση της τροποποίησης του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΕΠΧΣΑΑ) για τον Τουρισμό και της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αυτού. (ΦΕΚ 3155Β/12.12.2013), επανήλθε σε ισχύ το ήδη εγκεκριμένο ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό.

Με βάση την «Έγκριση Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό και της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αυτού. (ΦΕΚ 1138Β/11.06.2009)», ο Δήμος Μοσχάτου – Ταύρου εντάσσεται καταρχήν στις μητροπολιτικές περιοχές, στις περιοχές ανάπτυξης αστικού και θαλάσσιου τουρισμού (Χάρτης 1.3.1)

Χάρτης 1.3.1 : Κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης τουρισμού²

² «Έγκριση Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό και της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αυτού. (ΦΕΚ 1138Β/11.06.2009)»

Στο Άρθρο 5 «Κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης» καθορίζονται κατευθύνσεις, ενέργειες και δράσεις που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την ανάπτυξη του τουρισμού και για τις Μητροπολιτικές περιοχές, προβλέπει ότι προωθούνται κατά προτεραιότητα κατ' αρχήν οι στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης και ανάπτυξης που προβλέπονται για «αναπτυγμένες τουριστικά περιοχές» (πλην των δ, η, θ, ιε και ιστ) και είναι :

- α. Ανάδειξη στοιχείων ταυτότητας και αναγνωρισιμότητας της περιοχής.
 - β. Μέτρα βελτίωσης των εισόδων των πόλεων.
 - γ. Μέτρα βελτίωσης της σήμανσης των πόλεων.
 - ε. Μέτρα εξυγίανσης και βελτίωσης των περιοχών που συγκεντρώνουν σημαντικό αριθμό σημείων τουριστικού ενδιαφέροντος καθώς και των τουριστικών διαδρομών.
 - στ. Ανάληψη δράσεων αύξησης της χωρητικότητας μιας περιοχής (δημιουργία τουριστικών πόρων με σκοπό τη διάχυση των τουριστικών ροών στο χώρο και την αποφόρτιση φυσικών και ανθρωπογενών πόρων που δέχονται υψηλές πιέσεις, εξοικονόμηση πόρων με την εφαρμογή ολοκληρωμένων πρακτικών διαχείρισης, κ.ά.) με παράλληλη προστασία και αποκατάσταση του περιβάλλοντος και του τοπίου μέσω της βελτίωσης των παραμέτρων που το συνδέουν.
 - ζ. Ανάληψη δράσεων αναβάθμισης του δομημένου χώρου, με πολεοδομικές παρεμβάσεις, όπως αναπλάσεις κοινόχρηστων και ιδιωτικών χώρων με αύξηση των ελεύθερων χώρων και του πρασίνου.
 - ια. Κατασκευή νέων, συμπλήρωση και αναβάθμιση υφιστάμενων τεχνικών, κοινωνικών (περίθαλψη και αθλητισμού), περιβαλλοντικών και πολιτιστικών υποδομών (μουσεία, κ.λπ.).
 - ιβ. Αναβάθμιση υφιστάμενων καταλυμάτων και κατά περίπτωση κατασκευή νέων καταλυμάτων 4 και 5 αστέρων σε κατάλληλες θέσεις κατά προτεραιότητα εντός σχεδίων πόλεων, ορίων οικισμών και ζωνών χρήσεων γης που επιτρέπουν τη χωροθέτηση τουριστικών δραστηριοτήτων.
 - ιγ. Παροχή κινήτρων για ολοκληρωμένο εκσυγχρονισμό τουριστικών υποδομών.
 - ιδ. Επανάχρηση αξιόλογων κτιρίων ή συνόλων.
 - ιζ. Προσανατολισμός των ιδιωτικών επενδύσεων προς τη συμπλήρωση ελλείψεων σε τύπους και τάξεις καταλυμάτων και σε υποδομές που εμπλουτίζουν, αναβαθμίζουν και διαφοροποιούν το προσφερόμενο τουριστικό προϊόν.
 - ιη. Προώθηση μέτρων για τη βελτίωση της κυκλοφορίας και την ασφάλεια των πεζών.
 - ιθ. Ανάπτυξη τοπικών προγραμμάτων με στόχο τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών με παράλληλη παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής τους.
- Πέραν των προαναφερόμενων κατευθύνσεων, ειδικά για την παράκτια μητροπολιτική περιοχή της Αττικής, όπου εντάσσεται και ο Δήμος Μοσχάτου – Ταύρου προβλέπεται :
- Επιτάχυνση των ρυθμών ανάπλασης του θαλασσίου μετώπου.

- Προστασία, ανάδειξη και συνδυασμένη προβολή των πόρων του ευρύτερου περιαστικού χώρου (ορεινοί όγκοι, κ.α.) που προσβάλουν υπέρμετρα την αισθητική της πόλης.
- Αναβάθμιση του ρόλου των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς.
- Ενίσχυση της πολιτιστικής δραστηριότητας με διοργάνωση εκδηλώσεων διεθνούς ενδιαφέροντος.
- Συνέχιση και εντατικοποίηση της προσπάθειας ενοποίησης των αρχαιολογικών χώρων.
- Δημιουργία ζωνών εναλλακτικών δραστηριοτήτων και υπαιθρίων πάρκων αναψυχής και αθλητισμού.
- Δρομολόγηση αναπλάσεων σε περιοχές με βιομηχανικό ενδιαφέρον, που έχουν χωρική συνέχεια με άλλες περιοχές αστικού τουρισμού.

Με δεδομένο ότι ο Δήμος Μοσχάτου – Ταύρου εντάσσεται και σε ζώνη ανάπτυξης αστικού τουρισμού, αποδελτιώνονται, οι κατευθύνσεις για την ανάπτυξη αστικού τουρισμού. Ειδικότερα στο Άρθρο 6 «Ειδικές μορφές τουρισμού», προβλέπονται ως στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης και ανάπτυξης για τον αστικό τουρισμό :

- Η κατά προτεραιότητα προώθηση δράσεων, που αφορούν στην ανάδειξη και αναβάθμιση των ιστορικών κέντρων, μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και λοιπών αξιόλογων στοιχείων του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντός τους,
- Η δικτύωση βάσει θεματικών ενοτήτων π.χ. κοινή ιστορία, αρχιτεκτονική, τοπική παραγωγή, κ.α.
- Ο εμπλουτισμός παρεχόμενων υπηρεσιών και δραστηριοτήτων, όπως μουσεία, εκθετήρια, σύγχρονες εγκαταστάσεις πληροφόρησης, φεστιβάλ και άλλες θεματικές εκδηλώσεις.
- Ο εκσυγχρονισμός και βελτίωση της ποιότητας του ξενοδοχειακού δυναμικού των παραπάνω αστικών περιοχών.
- Οι δράσεις ενημέρωσης των επισκεπτών για τη θέση και το περιεχόμενο των τουριστικών πόρων και εξασφάλιση εύκολης πρόσβασης σε αυτούς.
- Η αναβάθμιση του ρόλου των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς
- Η βελτίωση της κυκλοφορίας και της ασφάλειας των πεζών.

Επίσης με δεδομένη την ένταξη του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου σε ενότητα ανάπτυξης θαλάσσιου τουρισμού, κωδικοποιούνται οι κατευθύνσεις για τον θαλάσσιο τουρισμό. Ειδικότερα στο Άρθρο 6 «Ειδικές μορφές τουρισμού», προβλέπεται ότι ο Δήμος Μοσχάτου – Ταύρου εντάσσεται στην ενότητα που περιλαμβάνονται το Λαύριο και η ζώνη με τους υφιστάμενους τουριστικούς λιμένες από τον Πειραιά μέχρι τη Βουλιαγμένη, με ακτίνα επιρροής τις Βόρειες και Δυτικές Κυκλάδες, το Νότιο Ευβοϊκό και τον Αργοσαρωνικό αντιστοίχως. Για την ανάπτυξη της ζώνης προτεραιότητες είναι :

- Η πύκνωση του δικτύου των τουριστικών λιμένων κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η λειτουργική συνοχή του δικτύου κάθε επιμέρους ενότητας θαλάσσιου τουρισμού.
- Η βελτίωση των υποδομών των σημείων ελλιμενισμού (μαρίνες, αγκυροβόλια) και η εποχική αύξηση της χωρητικότητάς τους (ειδικά στο Ιόνιο, τις Κυκλάδες και τις Σποράδες).

- Η ανάπτυξη «πράσινων υποδομών» (ενέργεια, διαχείριση απορριμμάτων κ.λπ.).
- Η ανάπτυξη και λειτουργία συστημάτων ηλεκτρονικής ενημέρωσης για διαθεσιμότητα θέσης, κόστος κ.λπ.

Οι προαναφερόμενες κατευθύνσεις για τον θαλάσσιο τουρισμό σε ότι αφορά τις υποδομές λιμανιών, αφορούν κυρίως τους 3 άλλους παράκτιους Δήμους Καλλιθέας, Παλαιού Φαλήρου και Αλίμου. Για τον Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου, οι δραστηριότητες θαλάσσιου τουρισμού (που προσδιορίζονται από το ΠΔ για το μητροπολιτικό πόλο Φαλήρου) αφορούν κυρίως σε ανάπτυξη δραστηριοτήτων καταδυτικού τουρισμού και κωπηλασίας. Επισημαίνεται ότι στην καταργηθείσα τροποποίηση του ΕΠΧΣΑΑ του Τουρισμού, για τον τουρισμό καταδύσεων αναψυχής οι Στρατηγικές κατευθύνσεις αφορούν :

- Ανάπτυξη τουρισμού καταδύσεων, αυτόνομων ή οργανωμένων, με στόχο τον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος.
- Δημιουργία θαλάσσιων καταδυτικών πάρκων, εντός των οποίων αναπτύσσονται και διεξάγονται καταδυτικές δραστηριότητες για λόγους αναψυχής.
- Ανάπτυξη υποθαλάσσιων μουσείων με στόχο την αναψυχή και σε θαλάσσιες περιοχές με κατάλληλο ενάλιο απόθεμα, υπό τους όρους και τις δεσμεύσεις που αφορούν τη νομοθεσία για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς

Για τον Δήμο όμως Μοσχάτου – Ταύρου, πρέπει να συνεκτιμηθούν οι κατευθύνσεις για την ανάπτυξη πολιτιστικού τουρισμού, με δεδομένο ότι εμπίπτει στη ζώνη επιρροής του Κέντρου Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, που εντάσσεται στον Δήμο Καλλιθέας αλλά λειτουργεί ως μητροπολιτικός πόλος πολιτισμού, σύμφωνα με το ΡΣΑ. Ειδικότερα στο Άρθρο 6 «Ειδικές μορφές τουρισμού», προβλέπονται ως στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης και ανάπτυξης για τον πολιτιστικό τουρισμό :

- Η ιεραρχημένη αναβάθμιση και διασύνδεση του μουσειακού, μνημειακού, αρχαιολογικού και λαογραφικού κεφαλαίου της χώρας.
- Η διατήρηση και ανάδειξη της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς και ειδικότερα των ιστορικών κέντρων των πόλεων αλλά και μεμονωμένων κτιρίων τα οποία θα πρέπει με κατάλληλα μέτρα να αναζωογονηθούν (ανακαινίσεις κτηρίων, πεζοδρομήσεις και διαμορφώσεις χώρων).
- Η εξασφάλιση της προσβασιμότητας, της επισκεψιμότητας και οργάνωσης των αρχαιολογικών χώρων και μνημείων και υποστήριξη τους με κατάλληλα έργα υποδομών. Ένταξή τους σε τουριστικά δίκτυα.
- Η δημιουργία μουσείων και θεματικών πάρκων συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογικών για την ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων και ιδιαιτεροτήτων κάθε περιοχής.
- Η ενίσχυση δράσεων τύπου RI-SE (μεταξύ άλλων προωθείται η σύνδεση καινοτομίας – πολιτισμού) για τη δημιουργία πολυχώρων ψηφιακής αναπαράστασης ιστορικών, μυθολογικών και άλλων πολιτιστικών σεναρίων.
- Η ενίσχυση, προβολή και καθιέρωση φεστιβάλ, πολιτισμικών θεσμών και άλλων σχετικών εκδηλώσεων.
- Η ανάπτυξη του γαστριμαργικού τουρισμού και η ένταξή του στο τουριστικό προϊόν (ανάπτυξη βιολογικών προϊόντων, συστημάτων διασφάλισης της ποιότητάς τους και πιστοποίησης της αξίας και της μοναδικότητάς τους).

1.3.2 Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας – Αττικής (ΡΣΑ)

Με το Ν.4277/2014 «Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας – Αττικής και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 156Α/01.08.2014), ο Δήμος Μοσχάτου – Ταύρου εντάσσεται στην χωρική υποενοότητα Νότιας Αθήνας. Ειδικότερα στο Άρθρο 8 «Χωροταξική οργάνωση» καθορίζονται τέσσερις (4) Χωρικές Ενοότητες, με διάκριση σε επιμέρους Χωρικές Υποενοότητες, για τη βέλτιστη χωροταξική οργάνωση, με βάση τη γεωγραφική διάρθρωση και τα επιμέρους φυσιογνωμικά τους χαρακτηριστικά, λαμβάνοντας υπόψη τη νέα διοικητική διάρθρωση. Η Χωρική Υποενοότητα Νότιας Αθήνας περιλαμβάνει τους Δήμους Γλυφάδας, Ελληνικού – Αργυρούπολης, Αλίμου, Νέας Σμύρνης, Μοσχάτου – Ταύρου, Καλλιθέας, Παλαιού Φαλήρου και Αγίου Δημητρίου.

Στο Άρθρο 9 «Κατευθύνσεις για την οργάνωση Χωρικών Ενοτήτων» για την Χωρική Υποενοότητα Νότιας Αθήνας, προβλέπεται ότι *«διατηρείται ο χαρακτήρας της ως περιοχής κυρίως κατοικίας, αλλά και τουρισμού, αναψυχής και εμπορίου. Κατεύθυνση αποτελεί η πολεοδομική οργάνωση των περιοχών, κυρίως με τον έλεγχο των χρήσεων μέσω των υποκείμενων επιπέδων σχεδιασμού, προς την κατεύθυνση της εξισορρόπησης των συγκρούσεων χρήσεων γης, κυρίως όσον αφορά την κατοικία και την αναψυχή. Προωθείται η καλύτερη δικτύωση της Υποενοότητας και η χωροθέτηση υποδομών υγείας, περίθαλψης και πρόνοιας»*.

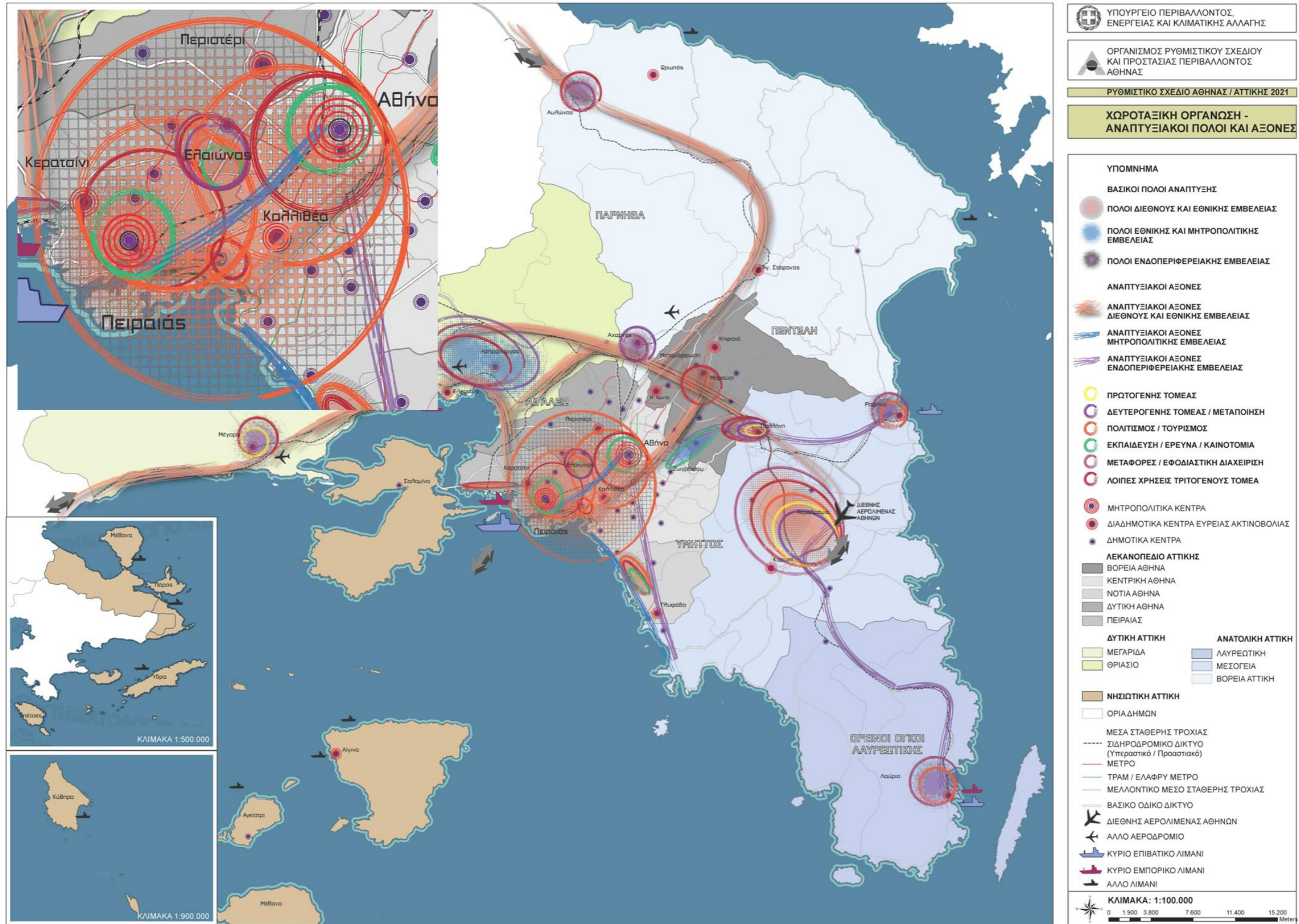
Επίσης στο πλαίσιο του Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας – Αττικής, προβλέπονται αναπτυξιακοί άξονες διεθνούς και εθνικής εμβέλειας και ο Δήμος Μοσχάτου – Ταύρου, εντάσσεται στον κεντρικό άξονα του Πολεοδομικού Συγκροτήματος (χάρτης 1.3.2.1).

Ειδικότερα στο Άρθρο 11 «Οργάνωση αξόνων και πόλων ανάπτυξης», προβλέπεται ότι ο Κεντρικός Άξονας του Πολεοδομικού Συγκροτήματος *«Αρχίζει από την περιοχή του Επιβατικού Λιμένα και την κεντρική περιοχή του Πειραιά, διέρχεται από την περιοχή του Γηπέδου Καραϊσκάκη, τις περιοχές περί τον Φαληρικό Όρμο με το Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας και τις λοιπές Ολυμπιακές εγκαταστάσεις, την περιοχή του πρώην Ιπποδρόμου, και στη συνέχεια αναπτύσσεται με βορειοανατολική κατεύθυνση, ακολουθώντας τον άξονα της Λ. Συγγρού, διασχίζει το βασικό πόλο του κέντρου της Αθήνας, συνεχίζει κατά μήκος του άξονα τριτογενών δραστηριοτήτων της Λ. Κηφισίας και καταλήγει στον αναπτυξιακό πόλο του Αμαρουσίου, όπου συναντάται με τον αναπτυξιακό άξονα Ανατολής – Δύσης*.

Κατά μήκος αυτού του άξονα αναπτύσσονται πλέγματα λειτουργιών μητροπολιτικής και διεθνούς εμβέλειας, με κύριο χαρακτήρα τις τριτογενείς επιχειρηματικές δραστηριότητες, και ιδιαίτερα τους γραφειακούς χώρους και τις έδρες επιχειρήσεων, τις τουριστικές υπηρεσίες, τις πολιτιστικές λειτουργίες, τις υπηρεσίες υγείας και τον αθλητισμό»

Ταυτόχρονα, ο Δήμος Μοσχάτου – Ταύρου, εντάσσεται και σε Αναπτυξιακό Άξονα μητροπολιτικής ακτινοβολίας (χάρτης 1.3.2.1). Ειδικότερα στο Άρθρο 11 «Οργάνωση αξόνων και πόλων ανάπτυξης», προβλέπεται ως Άξονας μητροπολιτικής ακτινοβολίας ο *«Άξονας Θαλάσσιου Μετώπου του Πολεοδομικού Συγκροτήματος, από το Φαληρικό όρμο μέχρι τη Βουλιαγμένη, του οποίου ο βασικός προσανατολισμός συνίσταται στην εξασφάλιση του ανοίγματος του μητροπολιτικού συγκροτήματος της Αθήνας προς το παραλιακό μέτωπο και της λειτουργικής διασύνδεσης με αυτό, με την ανάπτυξη χρήσεων πολιτισμού, τουρισμού, αναψυχής και αθλητισμού μητροπολιτικής εμβέλειας, καθώς και στη διασφάλιση της συνέχειας και της προσπελασιμότητας της παράκτιας ζώνης για όλους τους κατοίκους και τους επισκέπτες της πόλης»*

Χάρτης 1.3.2.1 : Χωροταξική οργάνωση – αναπτυξιακοί πόλοι και άξονες

Στο πλαίσιο των προαναφερόμενων αξόνων διεθνούς, εθνικής και μητροπολιτικής εμβέλειας, ο Δήμος Μοσχάτου – Ταύρου, εντάσσεται σε διευρυμένη παράκτια ζώνη, όπου ο Δήμος Καλλιθέας προσδιορίζεται ως διαδημοτικό κέντρο ευρείας ακτινοβολίας (χάρτης 1.3.2.1). Στην ίδια αυτή ζώνη, προσδιορίζεται ως πόλος διεθνούς και εθνικής εμβέλειας, ο Πόλος Φαληρικού Όρμου, που περιλαμβάνει το Μητροπολιτικό Πάρκο Φαληρικού Όρμου και την περιοχή του παλαιού Ιπποδρόμου.

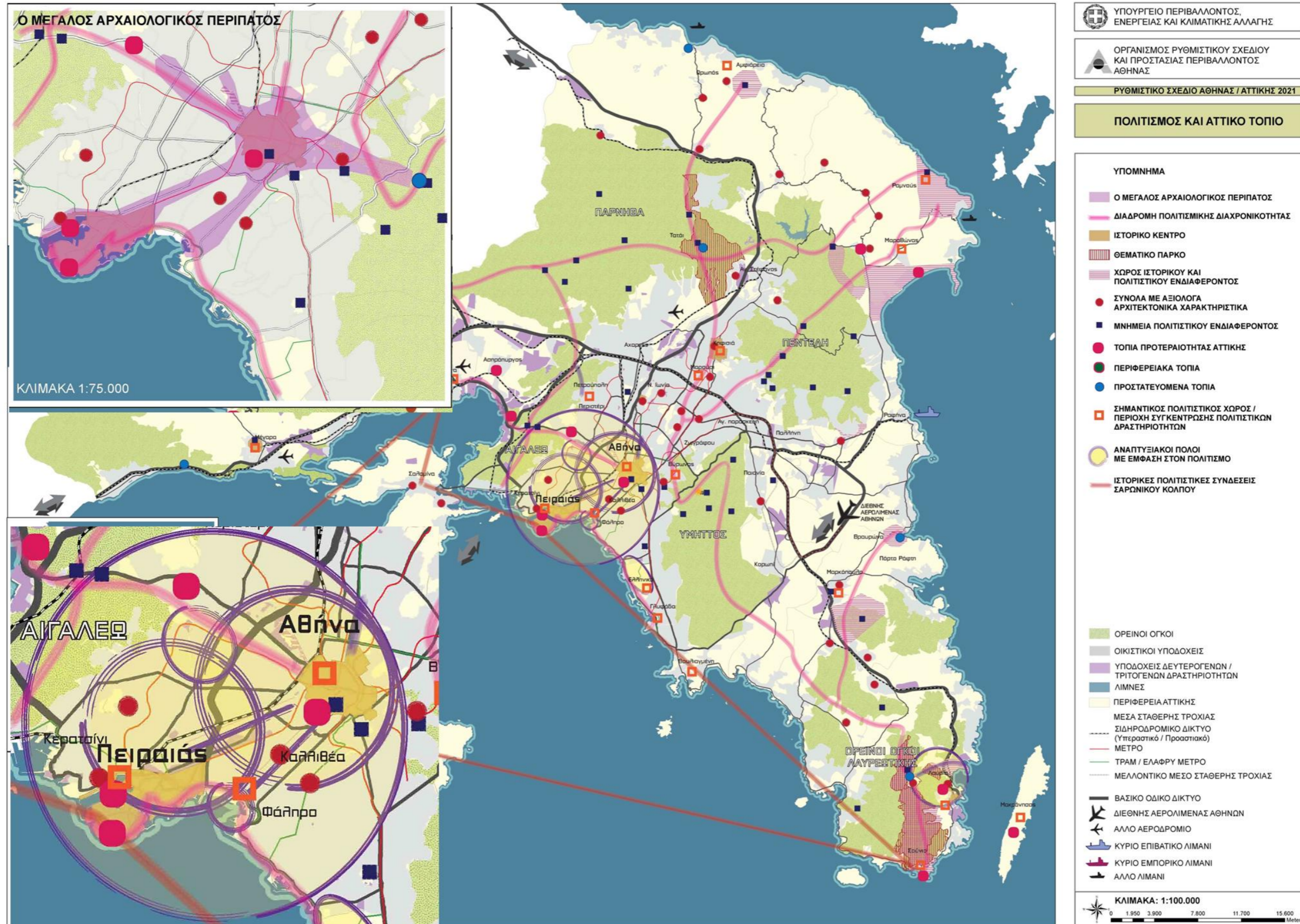
Επίσης ο Δήμος Μοσχάτου - Ταύρου, εντάσσεται στο διευρυμένο πλέγμα του μεγάλου αρχαιολογικού περιπάτου (χάρτης 1.3.2.2). Βασική επιδίωξη είναι η διασφάλιση της συνέχειας και της λειτουργικής διασύνδεσης του παραλιακού μετώπου με τον Κεντρικό Άξονα του Πολεοδομικού Συγκροτήματος, ενισχύοντας την ανάδειξη του Θαλάσσιου Μετώπου ως συστατικού στοιχείου της φυσιογνωμίας της Αθήνας – Αττικής και περιλαμβάνει χρήσεις πολιτισμού και επιστήμης, αναψυχής, αθλητισμού και τουρισμού.

Με δεδομένο ότι ο Δήμος Μοσχάτου – Ταύρου εντάσσεται στο διευρυμένο πλέγμα του μεγάλου αρχαιολογικού περιπάτου αλλά και στην ζώνη επιρροής των νέων πολιτιστικών εγκαταστάσεων διεθνούς εμβέλειας που είναι η Εθνική Λυρική Σκηνή και η Εθνική Βιβλιοθήκη, ισχύουν οι κατευθύνσεις του ΡΣΑΑ για την προστασία και ανάδειξη ιστορικών πολιτιστικών πόρων και πολιτιστικών υποδομών.

Ειδικότερα στο Άρθρο 15 «Προστασία και ανάδειξη των ιστορικών και πολιτιστικών πόρων και των πολιτιστικών υποδομών» σε συνδυασμό με το παράρτημα V, προβλέπεται μεταξύ άλλων ότι προωθούνται :

- καταγραφή, κήρυξη και ανάδειξη κτηρίων, χώρων ή εγκαταστάσεων, που αποτελούν σημαντικά στοιχεία αναφοράς από άποψη ιστορίας, τοπίου ή αρχιτεκτονικής συγκρότησης και χωροθετούνται σε αυτά οι επιθυμητές χρήσεις και δραστηριότητες. Αναδεικνύεται η περιοχή στην οποία εντάσσονται και θεσπίζονται κίνητρα για την ενεργοποίηση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας (Άρθρο 15 παράγραφος 2β)
- προγράμματα για την προστασία και ανάδειξη των αξιόλογων κτιριακών συνόλων με ενδιαφέροντα αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά και ιστορικό ενδιαφέρον, που εντοπίζονται στα παλαιά χωριά του Λεκανοπεδίου, όπως σε Μαρούσι, Χαλάνδρι και Πολύδροσο και τους παλιούς και νεότερους συνοικισμούς, όπως σε Ψυχικό, Φιλοθέη, Καλλιθέα, Παλαιό Φάληρο και Νέα Σμύρνη (παράρτημα V σημείο γ / Άρθρο 15 παράγραφος 2)
- νέες μόνιμες εγκαταστάσεις που χωροθετούνται κατά προτεραιότητα σε περιοχές συνδεδεμένες με τους πολιτιστικούς πόλους, σε κελύφη με ιδιαίτερα ιστορικά, μορφολογικά ή κατασκευαστικά χαρακτηριστικά, κατανέμονται δε σε όλες τις Χωρικές Ενότητες και συναρτώνται με τις «διαδρομές πολιτισμικής διαχρονικότητας». (Άρθρο 15 παράγραφος 4α)
- οι πολιτιστικές εκδηλώσεις κλίμακας πόλης και γειτονιάς. (Άρθρο 15 παράγραφος 4β)
- η οργάνωση μη μόνιμων εκδηλώσεων εντός ή πλησίον αρχαιολογικών χώρων και μνημείων, με προϋπόθεση την ασφάλειά τους. (Άρθρο 15 παράγραφος 4γ)

Χάρτης 1.3.2.2 : Πολιτισμός και Αττικό τοπίο

Από το παράκτιο μέτωπο του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου, διέρχεται επίσης διαδρομή πολιτισμικής διαχρονικότητας, που εκτείνεται από τον Πειραιά, μέχρι την Γλυφάδα, που στα όρια του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου συνδέεται με τον πολιτιστικό άξονα της Πειραιώς, τούς αρχαιολογικούς χώρους του Πειραιά και την παράκτια ζώνη.

Στο Άρθρο 15 και ειδικότερα στην παράγραφο 5. Ανάδειξη και δημιουργία «διαδρομών πολιτισμικής διαχρονικότητας», προβλέπεται ότι :

α) Προωθούνται προγράμματα για την οργάνωση πολιτιστικών περιπάτων, σε συνάρτηση με το ίχνος των αρχαίων δρόμων και μονοπατιών και με ιστορικούς, πολιτιστικούς χώρους και εγκαταστάσεις. Οι διαδρομές αυτές συνδέονται με τον πολεοδομικό ιστό και συνδυάζονται με το αστικό και περιαστικό πράσινο. Τα προγράμματα αφορούν σε όλες τις συνδέσεις στοιχείων πολιτιστικού ενδιαφέροντος και επικεντρώνονται στους βασικούς άξονες, που αποτελούν το κύριο πολιτιστικό δίκτυο της Αττικής.

β) Ολοκληρώνεται το πρόγραμμα σύνδεσης και ενοποίησης αρχαιολογικών χώρων.

γ) Αναδεικνύονται ο Μεγάλος Αρχαιολογικός Περίπατος και οι άξονες όπου βρίσκονται οι σημαντικότεροι χώροι πολιτισμού.

δ) Ενισχύονται νέες «πολιτιστικές διαδρομές» με παρεμβάσεις βιώσιμης κινητικότητας.

Για το παράκτιο μέτωπο του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου, ισχύουν και οι γενικές κατευθύνσεις που δίνονται από το Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας – Αττικής, για το Σχέδιο - Πλαίσιο Ολοκληρωμένης Διαχείρισης των Ακτών της Αττικής (ΣΟΔΑΑ).

Ειδικότερα στο Άρθρο 16 «Ολοκληρωμένος σχεδιασμός και διαχείριση του παράκτιου χώρου», προβλέπεται ότι εκπονείται από τον Οργανισμό Αθήνας Σχέδιο – Πλαίσιο Ολοκληρωμένης Διαχείρισης των Ακτών της Αττικής (ΣΟΔΑΑ), το οποίο μπορεί να αναφέρεται είτε στη στενή ζώνη δημόσιου χαρακτήρα (κρίσιμη ζώνη), είτε σε ευρύτερες ζώνες επιρροής του παράκτιου χώρου (δυναμική ζώνη), είτε και στις δύο.

Σύμφωνα με το παράρτημα VI, ειδική κατηγορία περιοχών στο πλαίσιο του ΣΟΔΑΑ, είναι «πόλοι σημειακής ανάπτυξης τουριστικής υποδομής και αναψυχής, οι οποίοι περιλαμβάνουν πυρήνες τουριστικής υποδομής, όπως είναι μαρίνες και ξενοδοχεία και άλλων συμβατών με την ακτή χρήσεων υπερτοπικής αναψυχής, πολιτισμού και αθλητισμού, όπως ο ναυταθλητισμός, το ενυδρείο».

Σε αυτή την κατηγορία περιοχών εντάσσεται και το τμήμα του Ολυμπιακού πόλου Φαλήρου στα όρια του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου. Με δεδομένο και το δημόσιο χαρακτήρα της περιοχής, ισχύουν συνδυαστικά οι ειδικότεροι στόχοι και κατευθύνσεις πολιτικής, που διατυπώνονται για τα δημόσια ακίνητα και τους πόλους σημειακής ανάπτυξης τουριστικής υποδομής και αναψυχής.

Ειδικότερα στο παράρτημα VI, προβλέπεται για :

- τα Δημόσια Ακίνητα:
 - ✓ Προώθηση προγραμμάτων αξιοποίησης με τη μορφή οργανωμένων υποδοχέων ανάπτυξης.
 - ✓ Ανάπλαση, εξυγίανση, αναβάθμιση, εκσυγχρονισμός και συμπλήρωση υφιστάμενων τουριστικών εγκαταστάσεων και υποδομών με στόχο την προσέλκυση

τουρισμού υψηλού επιπέδου και τη δημιουργία θυλάκων τουριστικής καινοτομίας και πρότυπης αναψυχής σε συνδυασμό με κατοικία.,

- ✓ Προώθηση νέων μορφών θεματικού τουρισμού με συνδυασμό υποδομών, εγκαταστάσεων και δράσεων τουρισμού, αναψυχής, αθλητισμού και πολιτισμού και εξασφάλιση κατασκευών και εγκαταστάσεων υψηλής ποιότητας και αισθητικής με ένταξη στον περιβάλλοντα χώρο και το τοπίο και με ειδική μέριμνα για την ανάδειξη, προβολή και διατήρηση του υπάρχοντος φυσικού και πολιτιστικού κεφαλαίου.
- τους πόλους σημειακής ανάπτυξης τουριστικής υποδομής και αναψυχής
 - ✓ Εκσυγχρονισμός και βελτίωση των υποδομών των υφιστάμενων μαρινών με έλεγχο των τάσεων εντατικοποίησης της χρήσης και με μέριμνα για να μην υποθηκεύονται οι στόχοι του παρόντος για τις περιβάλλουσες αστικές περιοχές.
 - ✓ Εξασφάλιση πρόσβασης σε ζώνες περιπάτου, ή σε ακτές κολύμβησης, προώθηση μετακινήσεων με ΜΜΜ.

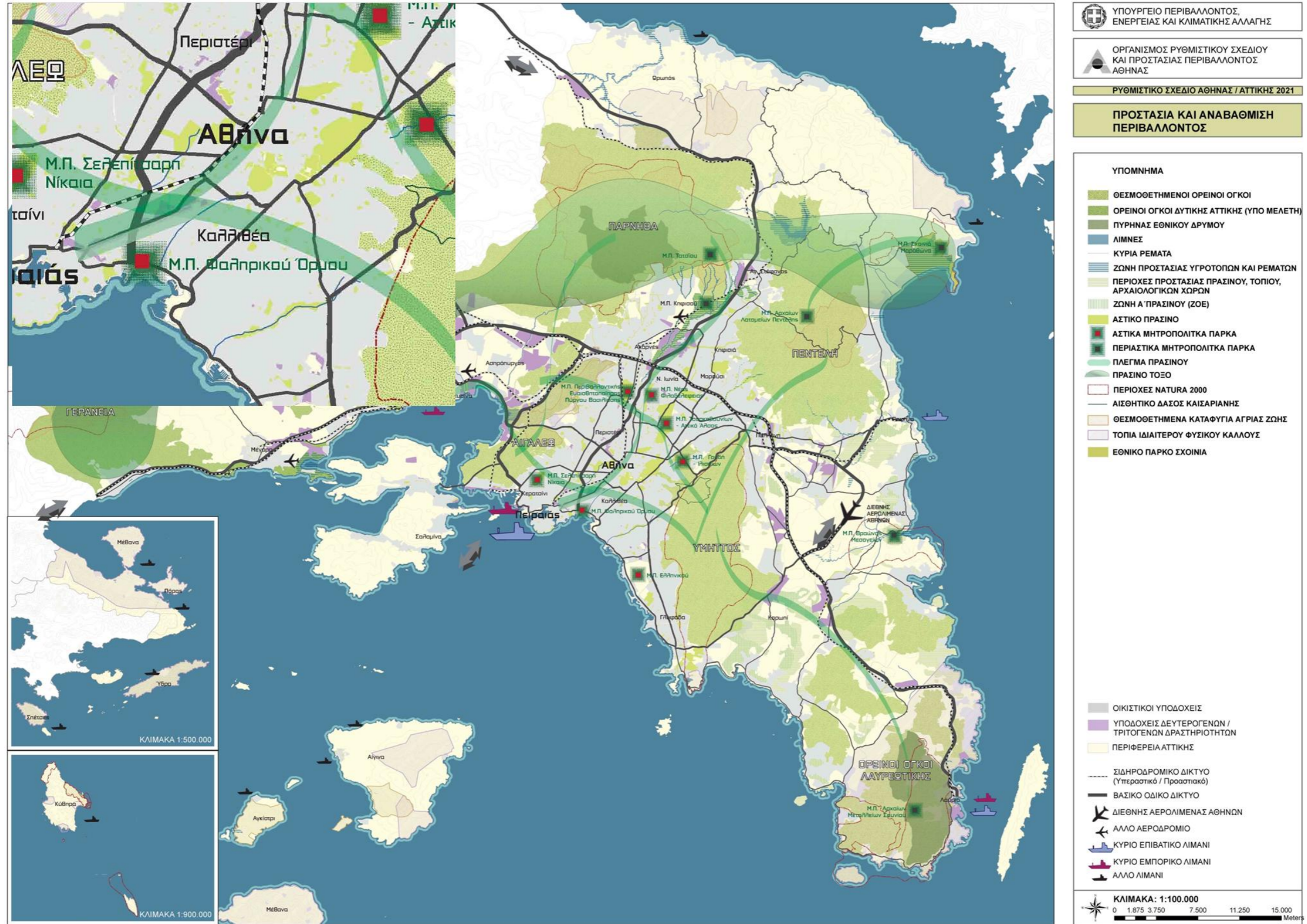
Για το αστικό τμήμα του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου, προβλέπεται στο Άρθρο 28 «Τουρισμός», ότι ο κατεξοχήν τρόπος ανάπτυξης του τουρισμού είναι ο αστικός τουρισμός.

Μια άλλη σημαντική ομάδα κατευθύνσεων που αφορά τον Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου, είναι αυτή που αφορά στην προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος. Οι ειδικές κατευθύνσεις που αφορούν στον Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου είναι αυτές για τον παράκτιο χώρο και τα μητροπολιτικά πάρκα.

Στο Άρθρο 38 «Ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στο νέο ΡΣΑ. Όροι, περιορισμοί και κατευθύνσεις για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος» και ειδικότερα στην παράγραφο 27, προβλέπεται για τα δημόσια ακίνητα του παράκτιου χώρου «προώθηση νέων μορφών θεματικού τουρισμού με συνδυασμό υποδομών, εγκαταστάσεων και δράσεων τουρισμού, αναψυχής, αθλητισμού και πολιτισμού και την εξασφάλιση κατασκευών και εγκαταστάσεων υψηλής ποιότητας και αισθητικής που θα εντάσσονται στον περιβάλλοντα χώρο και το τοπίο, με ειδική πάντοτε μέριμνα για την ανάδειξη, την προβολή και τη διατήρηση του φυσικού και πολιτιστικού κεφαλαίου».

Στο Άρθρο 18 «Προστασία του φυσικού χώρου και της βιοποικιλότητας και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή» προβλέπεται ότι, για την ανάδειξη σημαντικών βιοτόπων και τοπίων, την ενίσχυση της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και τη σύνδεση των κατοίκων με το φυσικό περιβάλλον, προωθείται το πρόγραμμα οργάνωσης υπερτοπικών πόλων αναψυχής και αστικών - περιαστικών Μητροπολιτικών Πάρκων πρασίνου, μέσα από πλέγμα πρασίνου. Ο Δήμος Μοσχάτου – Ταύρου εντάσσεται στο πράσινο τόξο που αναπτύσσεται κατά μήκος της οδού Πειραιώς (χάρτης 1.3.2.3).

Χάρτης 1.3.2.3 : Προστασία και αναβάθμιση περιβάλλοντος

Στον Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου, ως Αστικό Μητροπολιτικό Πάρκο της Αττικής, προσδιορίζεται το «Μητροπολιτικό Πάρκο Φαληρικού Όρμου» που εκτείνεται στο χώρο μεταξύ Σταδίου Ειρήνης και Φιλίας έως και το Φαληρικό Δέλτα.

Στο παράρτημα VII προβλέπεται ότι στο Μητροπολιτικό Πάρκο Φαληρικού Όρμου πρέπει να εξασφαλίζεται η προσπελασιμότητα για όλους τους κατοίκους και τους επισκέπτες της πόλης με δραστηριότητες πολιτισμού, αναψυχής, αθλητισμού, εμπορίου, τουρισμού (όπως μαρίνα, συνεδριακό κέντρο) και δίδονται ως βασικές κατευθύνσεις :

1. Ο σχεδιασμός και η διαχείριση των αστικών και περιαστικών Μητροπολιτικών Πάρκων αποτελεί ιδιαίτερο σκέλος των Μητροπολιτικών Παρεμβάσεων του ΡΣΑ, σε συνέχεια του συστήματος υπερτοπικών πόλων ήπιων χρήσεων πολιτισμού, αθλητισμού και αναψυχής, σύμφωνα μετά προβλεπόμενα στο ν. 1515/1985. Η υλοποίηση των Μητροπολιτικών Πάρκων εντάσσεται στις προτεραιότητες από περιβαλλοντική, κοινωνική και αναπτυξιακή άποψη.
2. Προωθούνται η βελτίωση της προσβασιμότητας των Μητροπολιτικών Πάρκων με Μέσα Μαζικής Μεταφοράς (ΜΜΜ), η θεσμοθέτηση της προστασίας και της ήπιας ανάπτυξής τους, καθώς και προγράμματα εξειδίκευσης του σχεδιασμού, με ολοκληρωμένα σχέδια διαχείρισης, βάσει εξειδικευμένων Σχεδίων Γενικής Διάταξης (ΣΓΔ).

Στον τομέα επίσης του περιβάλλοντος, για τον Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου, λαμβάνεται υπόψη η κατεύθυνση για τα κύρια υδατορέματα Α΄ προτεραιότητας που οριοθετούνται εντός τριετίας από την ψήφιση του Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας – Αττικής. Ειδικότερα στο Άρθρο 20 «Διαχείριση υδάτων», γίνεται αναφορά στον Κηφισό (στα όρια του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου με τον Δήμο Πειραιά), στις εκβολές του οποίου προωθείται προγραμματισμός για την απαλλαγή από τη ρύπανση και τα φορτία αποχέτευσης λυμάτων του παντοροϊκού συστήματος σε συνδυασμό με τη μεγάλη πολεοδομική παρέμβαση του Φαληρικού όρμου.

Τέλος σημαντικές για τον Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου, ως προς την προσπελασιμότητα και την βιώσιμη κινητικότητα, είναι οι κατευθύνσεις που δίδονται στο Άρθρο 30 «Οργάνωση Συστήματος Μεταφορών» και στο παράρτημα XIV.

Ειδικότερα όπως περιγράφεται στο παράρτημα XIV και απεικονίζεται στον χάρτη 1.3.2.4, αποτυπώνονται μόνο τα υφιστάμενα δίκτυα μετρό (Γραμμή 1 με 3 σταθμούς εντός του Δήμου Μοσχάτου - Ταύρου) και τραμ (στο παράκτιο μέτωπο με 1 στάση εντός του Δήμου Μοσχάτου) και αναφέρεται ότι άλλες γραμμές θα προκύψουν από σχετικές συγκοινωνιακές μελέτες. Επίσης από τον Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου, διέρχεται και η προαστιακή γραμμή Πειραιάς – Χαλκίδα με 2 στάσεις εντός των ορίων του Δήμου .

Τέλος για την βιώσιμη κινητικότητα προβλέπεται στο παράρτημα XIV :

- η ανάδειξη του θαλάσσιου μετώπου του Σαρωνικού, μέσω της λειτουργικής ανάπτυξης της παραλιακής λεωφόρου Ποσειδώνος, σε συνδυασμό με τη λειτουργία τραμ, πεζόδρομου και ποδηλατόδρομου.
- η δημιουργία εκτεταμένου δικτύου ποδηλατικών διαδρομών μητροπολιτικής εμβέλειας, για τη διευκόλυνση των καθημερινών μετακινήσεων με ποδήλατο, σε συνδυασμό με τα τοπικά δίκτυα ποδηλατοδρόμων και ποδηλατολωρίδων, καθώς και πεζοδρόμων σε επίπεδο δήμων και γειτονιάς.

1.4 ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΠΛΑΙΣΙΩΝ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

1.4.1 Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο

Για τον Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου, υπάρχουν 2 Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια (ΓΠΣ), ένα ανά Δημοτική Ενότητα, παλαιότερα Δήμο.

Το ΓΠΣ της Δημοτικής Ενότητας Μοσχάτου, εγκρίθηκε αρχικά το 1988, (απόφαση 30793/1597 ΦΕΚ 386Δ/02.06.1988) και επανεγκρίθηκε το 1993 (απόφαση 716/3592 ΦΕΚ 774Δ/09.07.1993). Το 1988, ανάμεσα στις 2 διαδοχικές εγκρίσεις του ΓΠΣ Μοσχάτου, εγκρίθηκε η Πολεοδομική Μελέτη αναθεώρησης του Ρυμοτομικού Σχεδίου (απόφαση 425614/120 ΦΕΚ 466Δ/24.07.1989) που επαναδημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 815Δ/20.07.1993.

Το ΓΠΣ της Δημοτικής Ενότητας Ταύρου εγκρίθηκε αρχικά το 1987, (απόφαση 46329/2372 ΦΕΚ 834Δ/31.08.1987). Στην δεκαετία του 1990, το ΓΠΣ Ταύρου, τροποποιείται 2 φορές, το 1990 (απόφαση 84426/6465/ ΦΕΚ 729Δ/31.12.1990) και το 1991 (απόφαση 72888/3764 ΦΕΚ 434Δ/11.07.1991). Και οι 2 προαναφερόμενες τροποποιήσεις του ΓΠΣ Ταύρου, αφορούν σε αλλαγή χρήσεων στην περιοχή «Ελαιώνα».

Μετά το 2000 τροποποιούνται και τα 2 ΓΠΣ των ΔΕ Μοσχάτου και Ταύρου, στο τμήμα της οδού Πειραιώς που είχε χαρακτηριστεί ως παραδοσιακό (ΠΔ ΦΕΚ 510Δ/16.05.1996). Ειδικότερα γίνονται 2 τροποποιήσεις, η πρώτη που αφορά και στα 2 ΓΠΣ κατά μήκος της οδού Πειραιώς (απόφαση 45835 ΦΕΚ 1063Δ/16.11.2004) και η δεύτερη που αφορά στο ΓΠΣ Ταύρου (απόφαση 8208 ΦΕΚ 103 ΑΑΠ/16.03.2007).

Στον χάρτη 1.4.1.1 απεικονίζονται για τις 2 Δημοτικές Ενότητες Μοσχάτου και Ταύρου, οι κατηγορίες ζωνών και οι επιτρεπόμενες σε αυτές χρήσεις.

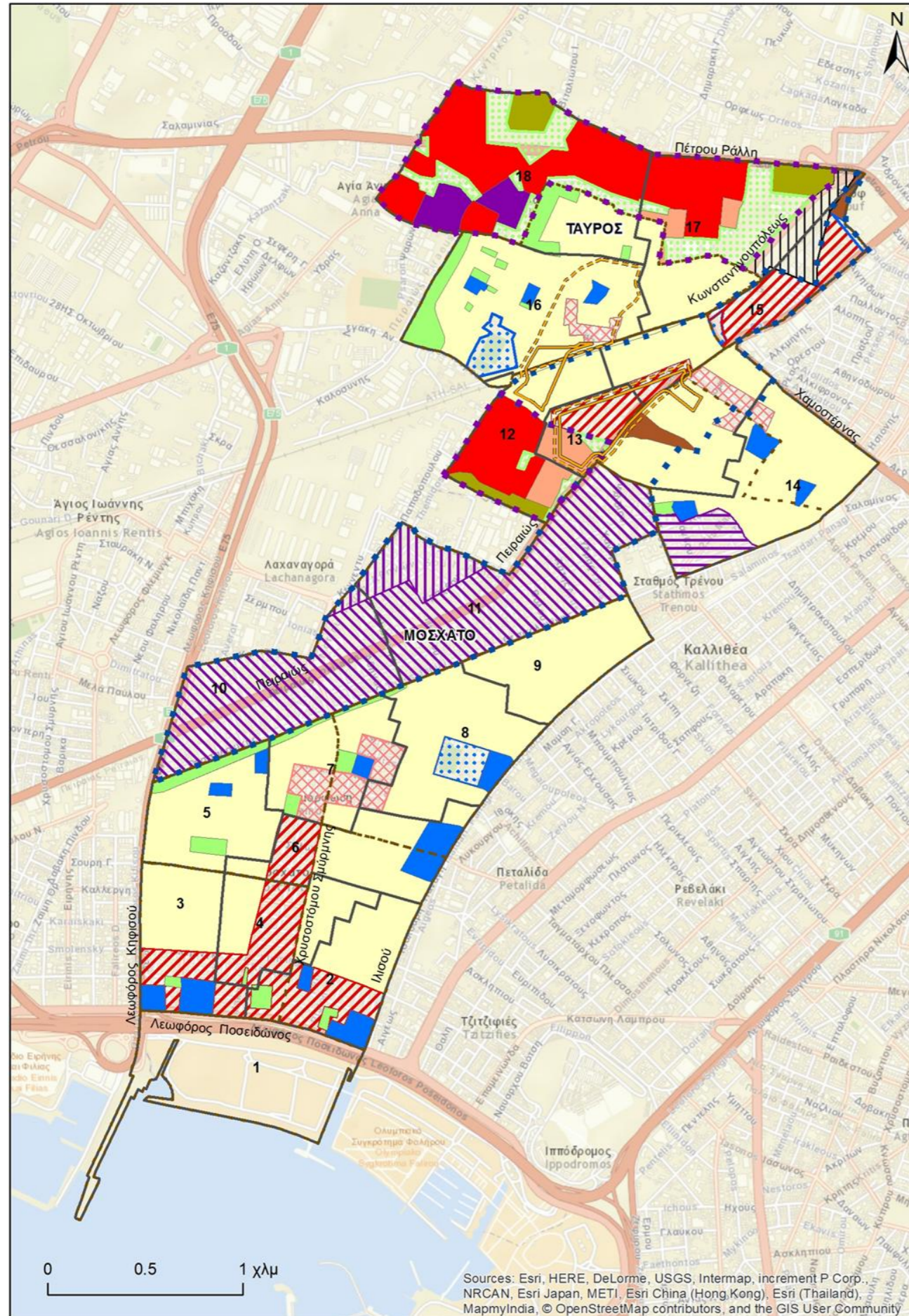
Είναι διακριτή η ζώνη του Ελαιώνα στο βόρειο μέτωπο του Δήμου, στους Ενοποιημένους Απογραφικούς Τομείς (ΕΑΤ) 17 και 18 (12,5% της συνολικής έκτασης του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου). Οι αναλυτικές χρήσεις αυτής της ζώνης, παρουσιάζονται ανά κατηγορία περιοχής στον χάρτη 1.4.1.1.

Εξίσου διακριτή είναι και η ζώνη κεντρικών λειτουργιών πόλης στον νότιο άκρο του Δήμου κατά μήκος της Λ. Ποσειδώνος, σε τμήματα των ΕΑΤ 2, 3 και 4, καθώς και η γραμμική ζώνη διείσδυσης των κεντρικών λειτουργιών πόλης στο εσωτερικό του Δήμου σε τμήματα των ΕΑΤ 4 και 6 (από την Χρυσοστόμου Σμύρνης στα ανατολικά έως την Στρατηγού Μακρυγιάννη στα δυτικά και την Μεταμορφώσεως στα βόρεια). Η ζώνη αυτή (5,2% της συνολικής έκτασης του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου) έχει οριοθετηθεί από την δεκαετία του 1980, με βάση σχετική πρόβλεψη του ΡΣΑ '83. Συγκεκριμένα η πρόβλεψη αφορά στην ανάπτυξη κέντρου υπερτοπικής σημασίας με :

- διαμόρφωση της παραλιακής ζώνης της περιοχής,
- επέκταση του αθλητικού κέντρου,
- διαμόρφωση ζώνης πρασίνου, κατά μήκος των γραμμών ΗΣΑΠ
- δημιουργία πλέγματος πεζοδρόμων με κεντρικούς άξονες τις οδούς Σωκράτους – Κοντοζή, Αγίου Κωνσταντίνου, Ομήρου, Αργοστολίου και Μιαούλη, που συνδέουν τις κεντρικές λειτουργίες πόλης με κοινόχρηστες και κοινωφελείς εγκαταστάσεις.

Στα βόρεια αυτής της ζώνης κεντρικών λειτουργιών πόλης και σε άμεση επαφή σε αυτή, οριοθετούνται και 2 τοπικά κέντρα γειτονιάς.

Χάρτης 1.4.1.1 Κατηγορίες ζωνών και οι επιτρεπόμενες σε αυτές χρήσεις

Επιτρεπόμενες χρήσεις γης	Πειραιώς	Περιοχή Ελαιώνα		
	ΒΙΠΑ προς εξυγίανση	A	B	Δ
Βιομηχανικές εγκαταστάσεις χαμηλής και μέσης όχλησης	Χ ¹	Χ ²	Χ ³	
Βιοτεχνικές εγκαταστάσεις χαμηλής και μέσης όχλησης	Χ ¹	Χ ²	Χ ³	
Επαγγελματικά εργαστήρια χαμηλής και μέσης όχλησης	Χ ¹			
Κτίρια αποθήκευσης		Χ ⁴	Χ	
Συnergεία αυτοκινήτων, βαφεία και φανοποιεία			Χ ⁵	
Πρατήρια βενζίνης - υγραερίου			Χ	Χ
Κτίρια γήπεδα στάθμευσης	Χ	Χ	Χ	
Εγκαταστάσεις χονδρεμπορίου			Χ	
Εγκαταστάσεις εμπορικών εκθέσεων, εκθεσιακά κέντρα,	Χ ⁴		Χ	Χ
Εμπορικά καταστήματα	Χ ⁶		Χ	Χ
Γραφεία	Χ	Χ	Χ	Χ
Εστιατόρια, Αναψυκτήρια,	Χ ⁴		Χ	Χ
Κέντρα διασκέδασης – αναψυχής			Χ	
Χώροι συνάθροισης κοινού,	Χ ⁴		Χ	Χ
Κατοικία	Χ ⁷			Χ
Κτίρια κοινωνικής πρόνοιας,	Χ ⁴	Χ ⁴		Χ
Αθλητικές εγκαταστάσεις,	Χ		Χ	
Κτίρια εκπαίδευσης,	Χ			Χ
Πολιτιστικά κτίρια (και εν γένει πολιτιστικές εγκαταστάσεις)	Χ			
Θρησκευτικοί χώροι	Χ			
Τράπεζες	Χ		Χ	Χ
Ασφάλειες			Χ	Χ
Κοινοφελείς οργανισμοί			Χ	Χ
Διοίκηση			Χ	Χ
Εγκαταστάσεις μέσω μαζικών μεταφορών	Χ ⁴			

¹ με εξαίρεση τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας κρεάτων
² νόμιμα υφιστάμενες πλην βυρσοδεισιών, χυτηρίων επιμεταλλωτηρίων, κεραμοποιειών και ετοιμού σκυροδέματος και μετεγκατάσταση νομίμως λειτουργούντων μονάδων από την περιοχή του Ελαιώνα ή από την εντός σχεδίου περιοχή κατοικίας του Ταύρου και την εντός σχεδίου περιοχή κατοικίας, νότια των γραμμών του τρένου του Μοσχάτου
³ νόμιμα υφιστάμενες και μετεγκατάσταση νομίμως λειτουργούντων μονάδων από την περιοχή του Ελαιώνα
⁴ με την προϋπόθεση ότι αποτελούν τμήμα των βιομηχανικών, βιοτεχνικών εγκαταστάσεων ή ότι εξυπηρετούν ανάγκες των εργαζομένων
⁵ νόμιμα υφιστάμενα και μετεγκατάσταση νομίμως λειτουργούντων μονάδων από την περιοχή του Ελαιώνα ή από την εντός σχεδίου περιοχή κατοικίας του Ταύρου και την εντός σχεδίου περιοχή κατοικίας, νότια των γραμμών του τρένου του Μοσχάτου
⁶ με εξαίρεση τα πολυκαταστήματα και τις υπεραγορές
⁷ Η κατοικία επιτρέπεται στα ΟΤ που δεν έχουν πρόσωπο επί της οδού Πειραιώς ενώ στα υπόλοιπα επιτρέπεται μόνο για προσωπικό ασφαλείας

Η παραλιακή βέβαια ζώνη (6,5% της συνολικής έκτασης του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου), παραμένει εκτός ορίων ΓΠΣ, με τις χρήσεις και λειτουργίες τους να εξειδικεύονται διαδοχικά από το 1999 (με την ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004) μέχρι και το 2013. Αναλυτική περιγραφή των χαρακτηριστικών και των λειτουργιών της παραλιακής ζώνης υπάρχει την ενότητα 1.4.2

Μια επίσης διακριτή ζώνη είναι αυτή που αναπτύσσεται εκατέρωθεν της οδού Πειραιώς. Είναι μια ενιαία λειτουργικά ζώνη, η οποία όμως διαμορφώθηκε διαχρονικά μέσα από τα ΓΠΣ των 2 Δημοτικών Ενότητων Μοσχάτου και Ταύρου, τις ειδικές ρυθμίσεις για την οδό Πειραιώς και εν μέρει από το διάταγμα του Ελαιώνα. Με βάση τις ισχύουσες σήμερα πολεοδομικές ρυθμίσεις, η ζώνη εμφανίζει έντονη εσωτερική ανομοιογένεια με επιμέρους υποζώνες :

1. στο βορειοανατολικό άκρο της, στα όρια με τον Δήμο Αθηναίων, προβλέπονται κεντρικές λειτουργίες πόλης και ειδικές χρήσεις (3,2% της συνολικής έκτασης του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου)
2. το αμέσως επόμενο τμήμα προς τα νοτιοδυτικά έχει μεικτό χαρακτήρα στην ΔΕ Ταύρου, ένθεν και ένθεν της οδού Πειραιώς (γενική κατοικία και κεντρικές λειτουργίες πόλης, τοπικό κέντρο γειτονιάς και κοινόχρηστες εξυπηρετήσεις)
3. το τελευταίο τμήμα της περιλαμβάνει μια ζώνη του διατάγματος του Ελαιώνα βόρεια της οδού Πειραιώς στην ΔΕ Ταύρου (3,4% της συνολικής έκτασης του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου) και ΒΙΠΑ προς εξυγίανση ένθεν και ένθεν της οδού Πειραιώς (13,9% της συνολικής έκτασης του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου)

Η υποζώνη 3 κατά μήκος της οδού Πειραιώς, αποτελεί στην ουσία το κεντρικό κορμό, του ενιαίου πλέον Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου και θα πρέπει να λειτουργήσει διττά, αφενός για την ενίσχυση του υπερτοπικού ρόλου της Πειραιώς και αφετέρου ως σημείο αναφοράς αλλά και συνδεδετικός κρίκος των άλλων ζωνών κεντρικών λειτουργιών πόλης.

Στη λογική αυτή η υποζώνη 3 θα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο μιας ειδικής προσέγγισης για την ανάπλαση της. Επισημαίνεται ότι στο επίπεδο των ΓΠΣ Μοσχάτου και Ταύρου, προβλέπονται μόνο από το ΓΠΣ του Ταύρου 2 ζώνες ανάπλασης:

- μια στην υποζώνη 2 σε επαφή με την υποζώνη 3, περιμετρικά των κεντρικών λειτουργιών πόλης με παράλληλη πρόβλεψη Ζώνης Ειδικής Οικονομικής Ενίσχυσης
- και μια στα βορειοανατολικά της υποζώνης 3 ένθεν και ένθεν της σιδηροδρομικής γραμμής από τον σταθμό μέχρι τα όρια του Δήμου, με παράλληλη πρόβλεψη Ζώνης Ειδικής Οικονομικής Ενίσχυσης, πιο διευρυμένης όμως χωρικά.

Στο πλαίσιο αυτής της ειδικής προσέγγισης ανάπλασης, θα πρέπει να διασφαλιστεί και η λειτουργική σύνδεση των 2 αυτών κεντρικών υποζωνών της οδού Πειραιώς με τις άλλες ζώνες κεντρικών λειτουργιών πόλης τόσο επί της οδού Πειραιώς όσο και στο παραλιακό μέτωπο, σε εφαρμογή και των κατευθύνσεων του ΡΣΑ. Στην κατεύθυνση αυτή συνηγορούν και οι δράσεις που περιλαμβάνονται στην Απόφαση 51 του Δημοτικού Συμβουλίου Μοσχάτου – Ταύρου (Συνεδρίαση 15.02.2012) στο πλαίσιο της συζήτησης για το νέο ΡΣΑ. Η ειδική προσέγγιση ανάπλασης θα πρέπει να ενσωματωθεί στο πλαίσιο της εκπόνησης Τοπικού Χωρικού Σχεδίου, για το σύνολο του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου, ενσωματώνοντας και τις κατευθύνσεις υπερκείμενων επιπέδων χωρικού σχεδιασμού αλλά και αναπτυξιακού προγραμματισμού, όπως αυτές προσεγγίζονται στο πλαίσιο της ενότητας 1.8

1.4.2 Ολυμπιακός – Μητροπολιτικός Πόλος Φαλήρου

Τμήμα του Ολυμπιακού – Μητροπολιτικού πόλου Φαλήρου, εντάσσεται εντός των ορίων του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου. Η κατεύθυνση του Ρυθμιστικού Σχεδίου για ανάπτυξη του Φαληρικού Όρμου ως υπερτοπικού πόλου αναψυχής, αθλητισμού και πολιτιστικών λειτουργιών εξειδικεύεται διαχρονικά με Νόμους και Προεδρικά Διατάγματα :

- Το 1999, με την ανάληψη των Ολυμπιακών αγώνων του 2004 από την Αθήνα, ψηφίστηκε ο Ν. 2730/1999 (ΦΕΚ 130/Α/25-06-1999) «Περί Σχεδιασμού, ολοκληρωμένης ανάπτυξης και εκτέλεσης Ολυμπιακών έργων και άλλων διατάξεων», στον οποίο ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τον σχεδιασμό και την ολοκληρωμένη ανάπτυξη περιοχών ολυμπιακών έργων. Στο νόμο αυτό μεταξύ των άλλων αναφέρεται η ανάδειξη, αποκατάσταση, βιώσιμη ανάπτυξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του παράκτιου μετώπου της πρωτεύουσας στο Σαρωνικό, ως υπερτοπικής ζώνης αθλητισμού, αναψυχής, πολιτιστικών δραστηριοτήτων και σύγχρονων και ήπιων τουριστικών υποδομών και ορίζονται οι χρήσεις γης και οι όροι δόμησης για την Ολυμπιακή και Μεταολυμπιακή Φάση.
- Το 2002, σε συνέχεια του άρθρου 3 του Ν.2730/1999 για τα Ειδικά Σχέδια Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης, δημοσιεύτηκε το Π.Δ. της 22.03.2002 (ΦΕΚ 233/Δ/26.03.2002) «Περί εγκρίσεως Ειδικού Σχεδίου Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης (ΕΣΟΑΠ) περιοχής Ολυμπιακών εγκαταστάσεων Beach Volley και λοιπών αθλημάτων και ανάπλαση της περιοχής στο Φαληρικό Όρμο (Ν. Αττικής)», στο οποίο χωροθετείται η περιοχή και ορίζονται οι ολυμπιακές και μεταολυμπιακές χρήσεις της περιοχής. Στο άρθρο 3 αυτού ορίζονται 6 συνολικά ζώνες για την περιοχή οι εξής: Α1, Α2, Β1, Β2, Γ1, Γ2 και επιπλέον η ζώνη Ε ως υποδοχέας δημόσιων υποδομών (χάρτης 1.4.2α)
- Το 2005, μετά την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων ψηφίστηκε ο Νόμος 3342/2005 (ΦΕΚ 131/Α/06.06.2005) «Βιώσιμη ανάπτυξη και κοινωνική αξιοποίηση των Ολυμπιακών εγκαταστάσεων, αδειοδότηση, χρήσεις, λειτουργία, οργάνωση και λειτουργία Γενικής Γραμματείας Ολυμπιακής Αξιοποίησης», με τον οποίο επανακαθορίστηκαν οι χρήσεις γης στον «Ολυμπιακό Πόλο Φαλήρου».
- Το 2010 με το Ν. 3843/2010 (ΦΕΚ 62/Α/28-04-2010) «Περί ταυτότητας κτιρίων, υπερβάσεων δόμησης και αλλαγών χρήσης, μητροπολιτικών αναπλάσεων και άλλων διατάξεων» και πιο συγκεκριμένα στο Κεφάλαιο Γ' «Περί Μητροπολιτικών Αναπλάσεων και άλλων διατάξεων» και στο άρθρο 11 αυτού καθορίζονται εκ νέου οι ζώνες ανάπλασης και οι εντός αυτών γενικές χρήσεις γης καθώς και οι γενικοί όροι και περιορισμοί δόμησης.
- Το 2013 με το με το Προεδρικό Διάταγμα «Έγκριση προγράμματος ολοκληρωμένης ανάπλασης του Φαληρικού Όρμου και Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αυτού» (ΦΕΚ 443ΑΑΠ/06.12.2013), επαναπροσδιορίζονται οι χρήσεις και οι ζώνες ανάπλασης

Στους χάρτες 1.4.2α και 1.4.2β, παρουσιάζονται οι ζώνες του Ολυμπιακού – Μητροπολιτικού πόλου Φαλήρου, όπως διαμορφώθηκαν διαχρονικά. Εντός των ορίων του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου εμπίπτουν η ζώνη Α1, και μετέπειτα ζώνη ανάπλασης Ι (επιφάνειας 240.300 τ.μ), και τμήμα των ζωνών Ζ και Ε μετέπειτα ζώνη V.

Χάρτης 1.4.2α : Ολυμπιακός πόλος Φαλήρου 2002

Στον πίνακα 1.4.2. «Μεταολυμπιακές χρήσεις γης στον Μητροπολιτικό Πόλο Φαλήρου, στα όρια του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου», παρουσιάζονται οι διαχρονικές χρήσεις για την ζώνη Α1, και μετέπειτα ζώνη ανάπτυξης Ι (επιφάνειας 240.300 τ.μ), που εμπίπτει εντός των ορίων του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου. Από την διαχρονική σύγκριση των χρήσεων γης, φαίνεται να εξειδικεύεται ο ιδιαίτερος ρόλος της ζώνης τους Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου, εντός του μητροπολιτικού πόλου Φαλήρου, με ειδικές δραστηριότητες και χρήσεις που επιτρέπουν :

- μοναδικότητα, όπως για παράδειγμα το πάρκο με μινιατούρες (miniature park) σε συνδυασμό με εικαστικές κατασκευές/τοπότητα, θεματικές παιδικές χαρές και κατασκευές (παιχνίδια) διαδραστικού χαρακτήρα
- δυνατότητα προσέλκυσης κοινού ειδικών ενδιαφερόντων, όπως για παράδειγμα το πάρκο δραστηριοτήτων (adventure park), ράμπες για τροχοσανίδα (skateboard) και χρήση τηλεκατευθυνόμενων παιχνιδιών (μοντέλων) επί εδάφους και νερού
- ανάπτυξη δραστηριοτήτων θαλάσσιου τουρισμού με χαρακτήρα συμπληρωματικό στις υπόλοιπες ζώνες όπως κολυμβητικές δεξαμενές, εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης λέμβων κωπηλασίας, εγκαταστάσεις και χώροι καταδύσεων κ.λπ.)

Εντός των ορίων του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου, πέραν της ζώνης Α1/Ι περιλαμβάνεται και τμήμα των Ζ και Ε μετέπειτα ζώνη V.

Για τις 2 προαναφερόμενες ζώνες, στο Προεδρικό Διάταγμα «Έγκριση προγράμματος ολοκληρωμένης ανάπτυξης του Φαληρικού Όρμου και Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αυτού» (ΦΕΚ 443 ΑΑΠ/06.12.2013) δημοσιεύεται το πρώτο στάδιο φυσικού σχεδιασμού (χάρτης 1.4.2β) μαζί με αναλυτικό καθορισμό χρήσεων γης, δραστηριοτήτων και όρων δόμησης.

Σημαντικές είναι και οι προβλέψεις των άρθρων 3 και 4 του προαναφερόμενου ΠΔ, για τον βιοκλιματικό χαρακτήρα των παρεμβάσεων, με ειδικές κατευθύνσεις για εξοικονόμησης ενέργειας και χρήση ΑΠΕ, ειδικές προβλέψεις για κτίρια και ειδικές κατασκευές, καθώς και αρχές για τα είδη αλλά και τον τρόπο φύτευσης και σχεδιασμού των ελεύθερων χώρων.

Τέλος ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την λειτουργική ενοποίηση της αστικής περιοχής με τον Ολυμπιακό – Μητροπολιτικό πόλο Φαλήρου, έχουν οι προβλέψεις των άρθρων 5 και 6 για τα συγκοινωνιακά έργα και τα λοιπά έργα υποδομής. Ενδεικτικά αναφέρονται ως βασικές προβλέψεις :

- Η οριζοντιογραφική παραλλαγή της ελεύθερης Λεωφόρου Ποσειδώνος με μετάθεση και η κατά το δυνατόν ταπεινώση της, σε συνδυασμό με την κάλυψη κατά τμήματα ή/και την γεφύρωση της από άξονες πεζών / ποδηλατιστών κατ' επέκταση των εγκάρσιων προς την Λεωφόρο βασικών αστικών αξόνων (Δήμοι Μοσχάτου – Ταύρου, Καλλιθέας, Παλαιού Φαλήρου και Αλίμου).
- Η αναδιάταξη και προσαρμογή των Α/Κ Κηφισού και Α/Κ Συγγρού σχετικά με την παραλλαγή της ελεύθερης λεωφόρου και η συμπλήρωση των Α/Κ Συγγρού και Α/Κ Παλαιού Φαλήρου με πρόσθετους συνδετήριους κλάδους για την εξασφάλιση βελτιωμένης διασύνδεσης από και προς το δευτερεύον αρτηριακό και συλλεκτήριο οδικό δίκτυο. (Δήμοι Μοσχάτου – Ταύρου, Καλλιθέας, Παλαιού Φαλήρου)

Πίνακας 1.4.2. Μεταολυμπιακές Χρήσεις γης στον Μητροπολιτικό Πόλο Φαλήρου, στα όρια του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου

Ζώνη	N. 2730/1999	Π.Δ. της 22.03.2002	N.3342/2005	N. 3843/2010	ΠΔ της 06.12.2013
A1 / I	<p>Θα λειτουργήσει ως υπερτοπικός πόλος αθλητισμού, αναψυχής και πολιτιστικών λειτουργιών. Μπορεί να περιλαμβάνονται ύστερα από την κατάρτιση Ειδικών Σχεδίων οι χρήσεις του άρθρου 9 «Περιεχόμενο Ελεύθερων Χώρων – Αστικού Πρασίνου» του ΠΔ 166Δ/1987, που αφορούν :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Αναψυκτήρια. 2. Αθλητικές εγκαταστάσεις. 3. Πολιτιστικά κτίρια και εν γένει πολιτιστικές εγκαταστάσεις. 4. Χώροι συνάθροισης κοινού. 	<p>Επιτρέπονται υπαίθριες αθλητικές εγκαταστάσεις και ειδικότερα γήπεδο ποδοσφαίρου, καλαθοσφαίρισης (basketball), πετόσφαιρας (volleyball) και κολυμβητήριο.</p>	<p>Οικολογικό πάρκο και ήπιες αθλητικές εγκαταστάσεις, συμπεριλαμβανομένων στίβου κλασικού αθλητισμού και γηπέδων ομαδικών αθλημάτων, υποστηριζόμενων από τις ακόλουθες εγκαταστάσεις: αποδυτήρια, χώρους υγιεινής, αποθηκευτικούς χώρους, φυλάκιο, υπαίθριους χώρους συνάθροισης κοινού κ.ά..</p>	<p>α. Ζώνη Ανάπλασης I (Οικολογικού Πάρκου): Είναι η περιοχή που καταλαμβάνεται από την ζώνη Α1 του άρθρου 3 του από 22.3/26.3.2002 προεδρικού διατάγματος. Εντός της περιοχής αυτής επιτρέπονται:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Γενικές χρήσεις γης: <p>Επιτρέπονται οι χρήσεις οικολογικού πάρκου, ήπιων αθλητικών εγκαταστάσεων, ήπιων εγκαταστάσεων άσκησης και αναψυχής, παρατηρητηρίων και κέντρων περιβαλλοντικής πληροφόρησης και ενημέρωσης, υπαίθριων χώρων εκδηλώσεων, χώρων εστίασης κοινού, αναψυκτηρίων, χώρων υγιεινής και αποδυτηρίων, χώρων θεματικής παιδικής χαράς, γραφείων διοίκησης και ιατρείων, χώρων υποδοχής φωτοβολταϊκών, εγκαταστάσεων αφαλάτωσης, καθώς και χώρων στάθμευσης.</p>	<p>Χρήσεις γης και δραστηριότητες:</p> <p>Ήπιες αθλητικές εγκαταστάσεις (όπως γήπεδα ποδοσφαίρου 5x5, καλαθοσφαίρισης – μπάσκετ, αντισφαίρισης – τένις), ήπιες εγκαταστάσεις άσκησης και αναψυχής όπως: πάρκο δραστηριοτήτων (adventure park), πάρκο με μινιατούρες (miniature park), ράμπες για τροχοσανίδα (skateboard), γυμναστήρια, εγκαταστάσεις ευεξίας, κολυμβητικές δεξαμενές, εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης λέμβων κωπηλασίας, εγκαταστάσεις και χώροι καταδύσεων κ.λπ.), υπαίθριοι χώροι εκδηλώσεων και εκθέσεων, εικαστικές κατασκευές/τοπόσημα, θεματικές παιδικές χαρές, κατασκευές (παιχνίδια) διαδραστικού χαρακτήρα, χρήση τηλεκατευθυνόμενων παιχνιδιών (μοντέλων) επί εδάφους και νερού, ήπιες εγκαταστάσεις χώρων συνάθροισης κοινού (όπως θερινός κινηματογράφος και πειραματικό θέατρο μικρής κλίμακας), εγκαταστάσεις παρατηρητηρίων και κέντρων υποστηρικτικοί χώροι εκπαίδευσης και σεμιναρίων, μικρά πρατήρια εξυπηρέτησης χρηστών των αθλητικών και περιβαλλοντικών χρήσεων, χώροι εστίασης κοινού, αναψυκτήρια, γραφεία διοίκησης και ιατρεία, χώροι υγιεινής και αποδυτήρια, αποθήκες – χώροι συντήρησης, φυλάκια, υπαίθριοι, ισόγειοι και υπόγειοι χώροι στάθμευσης με τις υποστηρικτικές εγκαταστάσεις τους, εγκαταστάσεις ανάρτησης αεροστάτου, εγκαταστάσεις φωτοβολταϊκών πανέλων και ανεμογεννητριών επιδεικτικού χαρακτήρα, τέτοιας κλίμακας και προδιαγραφών, ώστε να εξαιρούνται από την υποχρέωση λήψης αδειών παραγωγής εγκατάστασης και λειτουργίας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, αντλιοστάσια, υποσταθμοί ηλεκτρικής ενέργειας, εγκαταστάσεις αφαλάτωσης για τις ανάγκες ύδρευσης και άρδευσης, κέντρο ελέγχου εγκαταστάσεων σηράγγων, δεξαμενή νερού άρδευσης και πυρόσβεσης, κολυμβητικές δεξαμενές, οδικό δίκτυο εγκαταστάσεις δημόσιων συγκοινωνιακών και τεχνικών υποδομών και συνοδευτικών λειτουργιών</p>

- Η κατά τμήματα υψομετρική προσαρμογή του Τραμ με την υψομετρία της οδού Εθνάρχου Μακαρίου προκειμένου να διασφαλιστεί η ελεύθερη επιφανειακή απορροή των πλημμυρικών παροχών των περιοχών ανάντη του Χώρου Ανάπλασης (Δήμοι Μοσχάτου – Ταύρου και Καλλιθέας).
- Οι κατάλληλες προσαρμογές του υφιστάμενου συλλεκτήριου οδικού δικτύου εντός των Ζωνών του Ολυμπιακού – Μητροπολιτικού Πόλου Φαλήρου, προκειμένου να εξυπηρετήσουν τις απαιτήσεις και τους στόχους της πολεοδομικής οργάνωσής τους.
- Η διαμόρφωση δικτύου εξυπηρέτησης πεζών / ποδηλάτων / συστήματος εσωτερικής συγκοινωνίας εντός του Χώρου Ανάπλασης, για την εσωτερική μετακίνηση μεταξύ των επιμέρους λειτουργιών και δραστηριοτήτων, καθώς και μεταξύ αυτών και των σημείων μετεπιβίβασης του συστήματος εξωτερικών προσβάσεων (σταθμοί/στάσεις δημόσιας συγκοινωνίας – χώροι στάθμευσης επιβατικών οχημάτων).
- Η μελλοντική δυναμική σύνδεση του Χώρου Ανάπλασης και των Μητροπολιτικών Λειτουργιών του Φαληρικού Όρμου με το δίκτυο μετρό της Αθήνας, στα πλαίσια των επεκτάσεων αυτού.
- Η διασύνδεση των δυο υφιστάμενων υγρών αντιπλημμυρικών καναλιών και του ποταμού Ιλισού με δύο ξηρά αντιπλημμυρικά κανάλια (Μοσχάτου και Καλλιθέας) και η επέκταση της διευθέτησης του Ιλισού στα ανάντη μέχρι 270 μ. βορείως της οδού Εθνάρχου Μακαρίου, με παράλληλη καθαίρεση των υφιστάμενων αναχωμάτων.
- Η κατάργηση του υφιστάμενου παραλιακού συλλεκτήρα Μοσχάτου και Καλλιθέας και η κατασκευή νέου παραλιακού συλλεκτήρα ομβρίων, αμέσως κατάντη και παράλληλα με τις γραμμές του Τραμ, με τον οποίο συνδέονται όλα τα υφιστάμενα δίκτυα ομβρίων στο Μοσχάτο και την Καλλιθέα.
- Η κατασκευή νέου δικτύου συλλογής ομβρίων για την αποχέτευση ομβρίων της Ζώνης Ανάπλασης Ι με αποδέκτες τα υγρά αντιπλημμυρικά κανάλια, αφενός του Ιλισού και αφετέρου του παράλληλου του Κηφισού καναλιού, και απευθείας μέσω αυτών τη θάλασσα.
- Η κατασκευή προβλητών από σκυρόδεμα επί πασσάλων και η κατασκευή εξέδρων και ειδικότερα στη Ζώνη Ι, όπου προβλέπονται τρεις προβλήτες κατ' επέκταση των αντίστοιχων αξόνων σχεδιασμού, εκ των οποίων η μεν κεντρική θα καταλήγει σε εξέδρα για την υποδοχή κτιρίου – τοπόσημου, εξασφαλίζοντας την πρόσβαση ειδικών οχημάτων τροφοδοσίας και εσωτερικής συγκοινωνίας, η δε δυτικότερη εγκιβωτίζει μικρή τεχνητή παραλία.

Επισημαίνεται ότι το ΠΔ για τον Ολυμπιακό – Μητροπολιτικό πόλο Φαλήρου, αποτέλεσε αντικείμενο συζήτησης στο Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου σε πολλές συνεδριάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου από το 2011, έως και το 2014. Οι απόψεις του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου, αποτυπώνονται διαχρονικά σε αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου, κατά τις συνεδριάσεις 211/22-09-2011, 25/30-01-2012, 35/01-02-2012 που επικαιροποιείται με την 214/11-07-2012, 273/09-11-2012, 73/02-04-2013, 69/10-03-2014 και 145/24-06-2014. Στις προαναφερόμενες διαδοχικές αποφάσεις του, το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου, μετά την αποτροπή του αρχικού σεναρίου για δημιουργία λιμένος κρουαζιέρας στη περιοχή, διατυπώνει την διεκδίκηση δημόσιων χώρων πρασίνου με ήπιες χρήσεις πολιτισμού και αθλητισμού και ελεύθερες προσβάσεις στο

παραλιακό μέτωπο και επισημαίνει ως σημαντικό για τον Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου το ότι στο ΠΔ για τον Ολυμπιακό – Μητροπολιτικό πόλο Φαλήρου προβλέπεται :

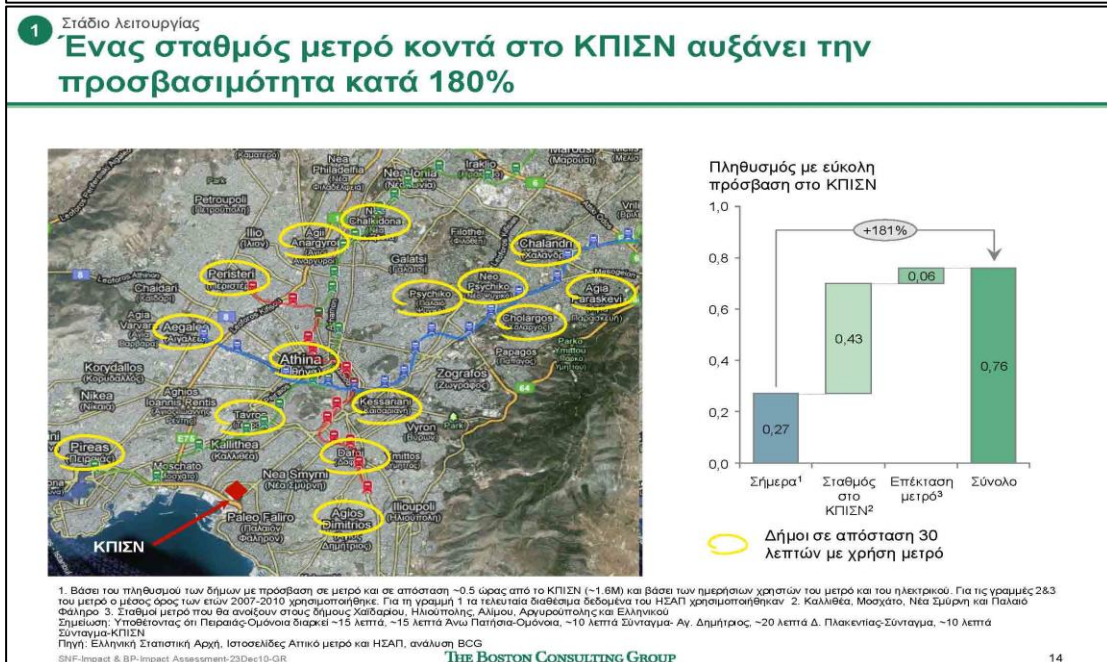
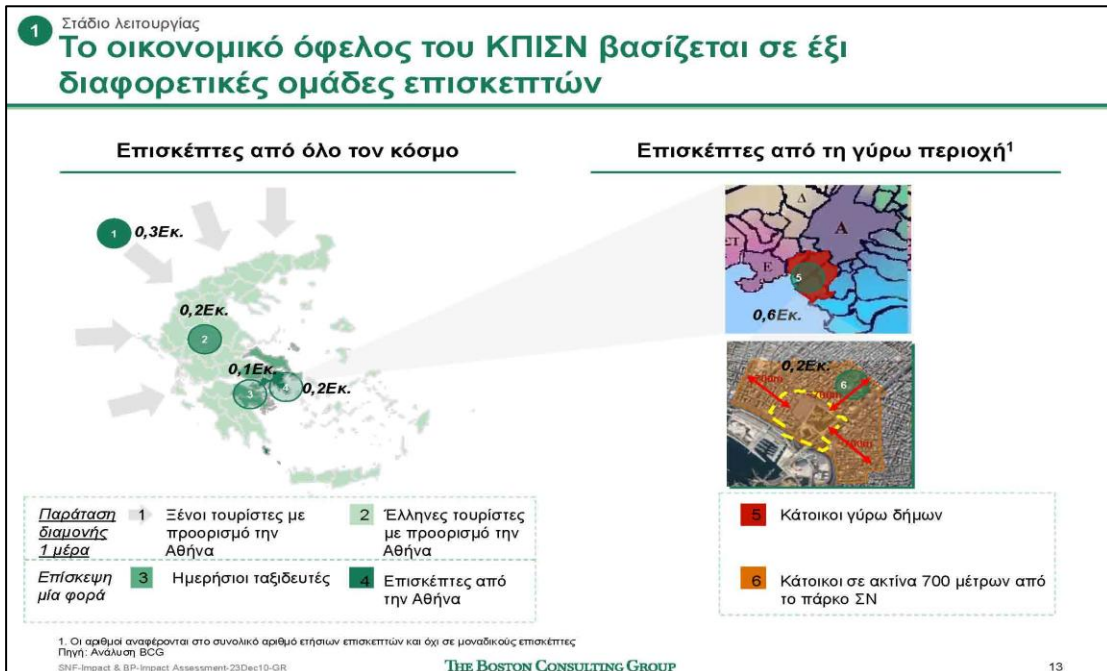
- ο υποβιβασμός της γραμμής του τραμ στο επίπεδο της παλαιάς Λ.Ποσειδώνος ώστε να μην εμποδίζονται τα επιφανειακά όμβρια ύδατα να απορρέουν στο αντιπλημμυρικό κανάλι
- η διευθέτηση του Ιλισσού ποταμού έως βάθους 300 μ. περίπου προς τα ανάντι με παράλληλη απομάκρυνση της παλαιάς πέτρινης οδογέφυρας και αντικατάστασή της με μια μεγαλύτερου ανοίγματος
- η κατασκευή νέου παραλιακού συλλεκτήρα ομβρίων κατά μήκος της Λ.Ποσειδώνος σε αντικατάσταση του παλαιού ο οποίος υπολειτουργεί
- η κατασκευή του αντιπλημμυρικού καναλιού που θα ενώνει το ανοιχτό κανάλι του Ιλισσού με το ανοιχτό κανάλι του Κηφισού
- η μετατόπιση της ταχείας Λ. Ποσειδώνος σε βάθος 100 μ. προς την παραλία με το μόνο αρνητικό στοιχείο η υπερύψωσή της σε τμήμα της για λειτουργικούς λόγους. Η διαφωνία αφορά στην κατασκευή του υπερυψωμένου κελύφους στο ύψος των 9,50 μ. άνωθεν της λεωφόρου διότι θα αποκόπτει την ορατότητα προς το θαλάσσιο μέτωπο και ζητείται η εξέταση εύρεσης εναλλακτικής λύσης πρόσβασης προς την παραλία με πιθανή κατασκευή γεφυρών άνωθεν της λεωφόρου που να ενώνουν τις περιοχές της παραλίας οι οποίες αποκόπτονται από αυτήν.

Στο πλαίσιο των προαναφερόμενων αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου αποτυπώνεται η συμφωνία με τις προτεινόμενες από την ανάπλαση χρήσεις γης.

1.4.3 Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του νέου Ρυθμιστικού Σχεδίου Αττικής – Αθηνών, ο πόλος διεθνούς και εθνικής εμβέλειας «Μητροπολιτικό Πάρκο Φαληρικού Όρμου και Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (περιοχή του παλαιού Ιπποδρόμου εντός των ορίων του Δήμου Καλλιθέας) έχει σημαντικές επιπτώσεις στη λειτουργία και στον ρόλο της ευρύτερης περιοχής. Οι επιπτώσεις αυτές αποτυπώνονται στην αξιολόγηση της επίδρασης του Κέντρου Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος το 2011.

Η λειτουργία της Λυρικής Σκηνής κατά κύριο λόγο αλλά και της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδας στην περιοχή δημιουργούν ένα νέο προορισμό στην Ατική, για διαφορετικές ομάδες επισκεπτών, που αποτυπώνονται στη σχετική διαφάνεια με παράλληλη βέβαια μέριμνα για βελτίωση της προσβασιμότητας μέσω της επέκτασης του δικτύου Μετρό

Σημαντική επίσης επίδραση είναι η δημιουργία ευκαιριών για νέα επιχειρηματική δραστηριότητα ή και ενίσχυση υφισταμένης. Όπως φαίνεται στις 2 σχετικές διαφάνειες, η λειτουργία του υπερτοπικού κέντρου, εκτιμάται ότι θα τονώσει το ενδιαφέρον για ανάπτυξη υποδομών φιλοξενίας (μικρός αριθμός υφιστάμενων ξενοδοχείων στη γειτονική περιοχή) και θα ενισχύσει την λειτουργία τοπικών επιχειρήσεων λόγω αύξησης της επισκεψιμότητας, αλλά και αναβάθμισης του περιβάλλοντος στην ευρύτερη περιοχή.

1 Περιορισμένες ξενοδοχειακές υποδομές στο χώρο γύρω από το ΚΠΙΣΝ

Ατλαντικ Σαρωνικός Μέδουσα

Ξενοδοχείο Μετροπόλιταν
5 αστέρων¹ προσφάτως ανακαινισμένο

Όλα τα άλλα, είναι οικονομικά ξενοδοχεία με μικρή χωρητικότητα

Νεστόριο	**	29 rooms
Ατλαντικ	**	49 rooms
Μέδουσα	**	27 rooms
Σαρωνικός	**	40 rooms

1. 374 δωμάτια
Σημείωση: Τα Leda Marriott και Intercontinental βρίσκονται σε κοντινή απόσταση (με το αυτοκίνητο) από το πάρκο Σταύρος Νιάρχος
Πηγή: Έρευνα διαδικτύου
SNF-Impact & BP-Impact Assessment-23Dec10-GR

Νεστόριο

THE BOSTON CONSULTING GROUP

24

1 Το ΚΠΙΣΝ μπορεί να ενισχύσει τις τοπικές επιχειρήσεις αυξάνοντας την κίνηση στη γύρω περιοχή

Οφέλη για τα τοπικά εστιατόρια και τις επιχειρήσεις

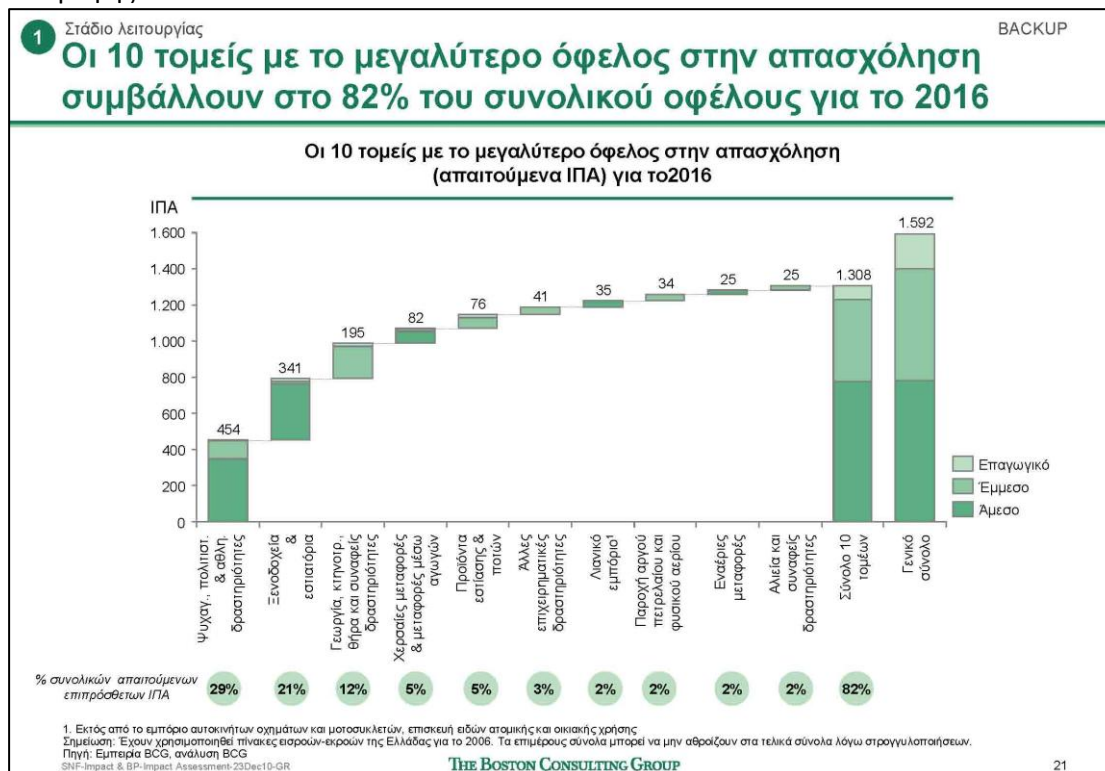
Η δημιουργία ενός πάρκου οδηγεί στην ανάπτυξη των τοπικών επιχειρήσεων

- Τα οφέλη για τα πρώτα 10 χρόνια λειτουργίας του πάρκου Millennium, εκτιμούνται στα \$672,1εκ. – \$867,1εκ. για τα εστιατόρια και στα \$529,6εκ. – \$711,1εκ. για τα καταστήματα λιανικής
- Τα οικονομικά οφέλη βασίζονται στην αύξηση του αριθμού των πεζών που κυκλοφορούν στη γύρω περιοχή
 - Αύξηση αριθμού πελατών και εσόδων
 - Αλλαγή προφίλ του πελάτη, το οποίο περιλαμβάνει περισσότερες οικογένειες με παιδιά

Οι παραστάσεις της όπερας θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη εστιατορίων, προσελκύοντας περισσότερο κόσμο νωρίς πριν τις παραστάσεις καθώς και αργά το βράδυ μετά τις παραστάσεις

Η μεγάλη ποικιλία στα υπάρχοντα εστιατόρια (fast-food, ταβέρνες, casual dining, fine dining) σε συνδυασμό με τα εστιατόρια/cafe του ΚΠΙΣΝ θα καλύψουν την αναμενόμενη διαφοροποιημένη ζήτηση των επισκεπτών του ΚΠΙΣΝ

Η προαναφερθείσα ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και η συνεπακόλουθη αύξηση των ευκαιριών απασχόλησης στην ευρύτερη περιοχή, εντοπίζεται σε συγκεκριμένους τομείς που είναι η ψυχαγωγικές πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες, τα ξενοδοχεία και εστιατόρια καθώς και οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή προϊόντων διατροφής.

Με βάση τις προαναφερόμενες επιπτώσεις από την λειτουργία του Κέντρου Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος στην ευρύτερη περιοχή, προκύπτει η ανάγκη εξειδίκευσης της τοπικής οικονομίας αλλά και του ανθρώπινου δυναμικού σε τομείς που συνδέονται με το νέο προσφερόμενο «πολιτιστικό - τουριστικό προϊόν», στην κατεύθυνση του εμπλουτισμού του αλλά και της παράλληλης διάχυσης των ωφελειών από την λειτουργία του κέντρου στην αστική ευρύτερη περιοχή.

Πέραν όμως των θετικών επιπτώσεων που μπορεί να δημιουργηθούν στην τοπική οικονομία, υπάρχουν 2 άλλοι θεματικοί τομείς τους οποίους αναμένεται να αναδείξει, η λειτουργία του Κέντρου Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος.

Ο πρώτος τομέας αφορά, στα ειδικά μέτρα για την βελτίωση της προσβασιμότητας για άτομα με περιορισμένη κινητικότητα. Στις σχετικές κατευθύνσεις του ΥΠΑΠΕΝ «Σχεδιασμός για όλους», αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι τα εμποδιζόμενα άτομα ανέρχονται συνολικά στο 50% του γενικού πληθυσμού και ότι «σε 40 και 50 χρόνια, το 50% των εμποδιζόμενων ατόμων, ίσως παραμείνει. Ίσως παραμείνουν και τα περισσότερα εμπόδια στο αστικό περιβάλλον. Το μόνο που σίγουρα θα αλλάξει, είναι πως στην κατηγορία των εμποδιζόμενων ατόμων, θα είμαστε όλοι εμείς ως 3η και 4η ηλικία». Στην διαφάνεια που ακολουθεί, αναδεικνύεται το θέμα της προσβασιμότητας για όλους στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος.

5

Άνετη πρόσβαση για άτομα που ανήκουν σε ειδικές ομάδες

Μεγάλος αριθμός ατόμων που ανήκουν σε ειδικές ομάδες...

- ~500.000 άνθρωποι στην Ελλάδα με κινητικές ή αισθητηριακές αναπηρίες
- ~23.000 τυφλοί στην Ελλάδα
- ~100.000 άνθρωποι με προβλήματα ακοής
- ~1.5 Εκ. άνθρωποι άνω των 70 ετών
- ~240.000 μητέρες με παιδιά μικρότερα των δύο ετών

...των οποίων η επιθυμία συμμετοχής σε ψυχαγωγικές και πολιτιστικές δραστηριότητες δεν ικανοποιείται επαρκώς

- Ένα υποσύνολο των ψυχαγωγικών κέντρων και θεάτρων είναι εξοπλισμένο με ράμπες ενώ ακόμα μικρότερος είναι ο αριθμός αυτών που διαθέτουν τουαλέτες προσβάσιμες από άτομα με ειδικές ανάγκες
- Περιορισμένος είναι ο αριθμός των κέντρων που επιτρέπουν στα άτομα με ειδικές ανάγκες να βιώσουν συνολικά μία εμπειρία

Το ΚΠΙΣΝ θα διευκολύνει την ένταξη των ατόμων που ανήκουν σε ειδικές ομάδες στα κοινωνικά δρώμενα και θα βελτιώσει την ποιότητα της ζωής τους...

- Εξασφάλιση ενεργής συμμετοχής σε δραστηριότητες του πάρκου, της όπερας και της βιβλιοθήκης (π.χ. πρόσβαση στο ψηφιακό υλικό της ΕΒΕ για τυφλούς)

...προωθώντας την Ελλάδα ως μία χώρα κοινωνικά υπεύθυνη

SNF-Impact & BP-Impact Assessment-23Dec10-GR

THE BOSTON CONSULTING GROUP

52

Η διασφάλιση προσβασιμότητας για όλους, πέραν της κοινωνικής διάστασης, έχει και οικονομική διάσταση.

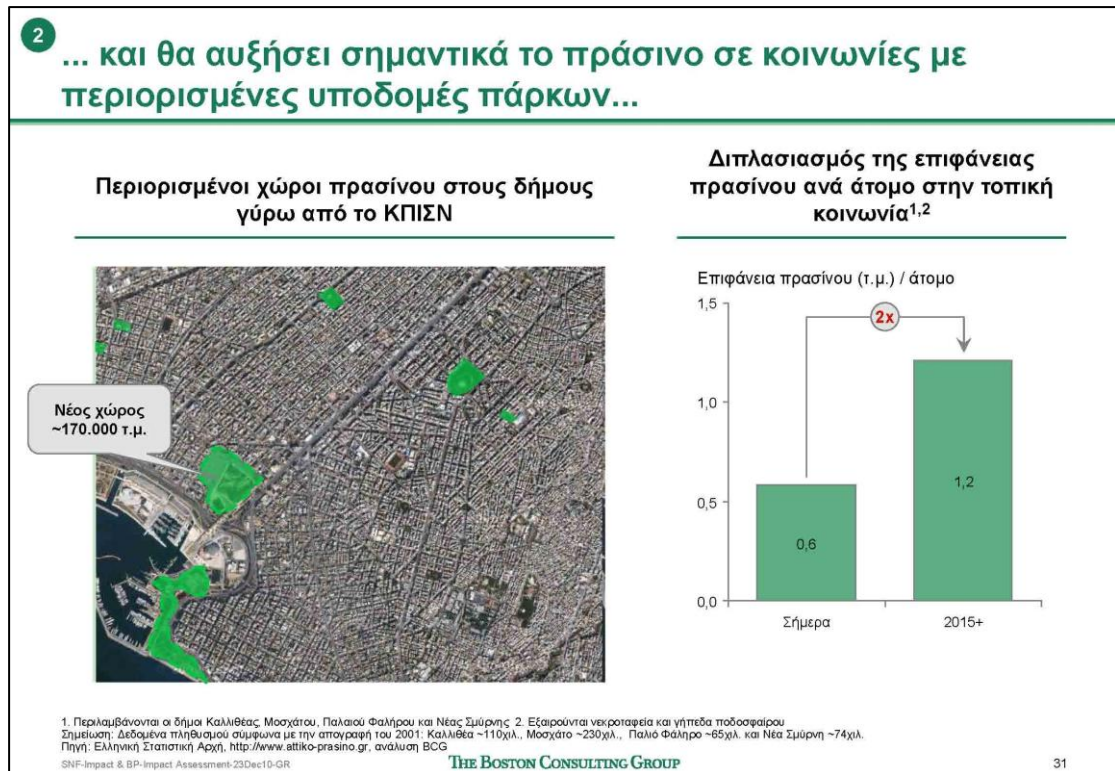
Μέσα από την αναζήτηση καλών πρακτικών διασφάλισης προσβασιμότητας για όλους, προκύπτει ότι η βελτίωση της προσβασιμότητας για άτομα με κινητικά προβλήματα, όπου αυτή εφαρμόστηκε, είχε ως συνέπεια αύξηση της τουριστικής κίνησης και επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, αλλά και αύξηση των εσόδων από τον Τουρισμό.

Οι παραπάνω διαπιστώσεις προκύπτουν από την εφαρμογή σχεδίων δράσης για ειδική προσβασιμότητα, σε πόλεις όπως η Avila στην Ισπανία, που εφαρμόζει ολοκληρωμένο πρόγραμμα στο σύνολο της πόλης «πρόσβαση και κοινωνικός τουρισμός». Ανάλογα παραδείγματα υπάρχουν και σε άλλες Ισπανικές πόλεις όπως, η επίσκεψη της Μαδρίτης στο «τρίγωνο της τέχνης» διαδρομή αναπηρική καρέκλα, διαδρομές σε μνημεία, πλήρως προσβάσιμα, από άτομα με μειωμένη κινητικότητα σε «πόλεις χωρίς φραγμούς» (Σαραγόσα, Βαλένθια, Σαλαμάνκα).

Καλή πρακτική είναι και η περίπτωση της Κομοτηνής στην Ελλάδα, όπου ο Δήμος σε συνεργασία με τον σύλλογο ΑμεΑ «Περπατώ» και τους επιχειρηματίες, έχει καταφέρει να την μετατρέψει στην πιο προσβάσιμη πόλη στην Ελλάδα.

Επίσης από ολοκληρωμένη μελέτη για «προσβάσιμο τουρισμό για όλους» στη Γερμανία, προκύπτει ότι η αυξημένη προσβασιμότητα είναι ιδιαίτερα κρίσιμη παράμετρος για το 10% του γενικού πληθυσμού των επισκεπτών, αναγκαιότητα για ένα ποσοστό της τάξης του 30% και άνεση για το 100% των επισκεπτών.

Τέλος ιδιαίτερα σημαντική παράμετρος, είναι η επίπτωση των χώρων πρασίνου που δημιουργούνται στην έκταση του Κέντρου Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, στο περιβάλλον της ευρύτερης περιοχής, όπως φαίνεται στην διαφάνεια που ακολουθεί.

Η δημιουργία των υπερτοπικών χώρων πρασίνου τόσο στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, όσο και στον Φαληρικό Όρμο, καθιστούν απαραίτητη την επαναπροσέγγιση του δικτύου αστικού πρασίνου στις γειτονικές αστικές περιοχές σε 2 κατευθύνσεις.

Χάρτης 1.4.3.2: Το Master plan για την ανάπτυξη του Φαληρικού Όρμου, που μελετήθηκε από τον αρχιτέκτονα Renzo Piano

Η πρώτη αφορά στην ανάγκη σύνδεσης του αστικού πρασίνου με τους προαναφερόμενους υπερτοπικούς χώρους πρασίνου και υπενθυμίζεται ότι αυτή η κατεύθυνση είχε τεθεί και στο πλαίσιο της μελέτης ανάπτυξης του Φαληρικού Όρμου από τον αρχιτέκτονα Renzo Piano

Η δεύτερη κατεύθυνση αφορά στην αναδιάταξη προβλεπόμενων και μη υλοποιημένων χώρων πρασίνου στις αστικές περιοχές, με βάση τα σταθερότητα και σε συνδυασμό με πολιτιστικούς πόρους και διαδρομές πεζών και ποδηλάτων.

1.5 ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΠΛΑΙΣΙΑ

1.5.1 Διερεύνηση στρατηγικών για την δικτύωση των αστικών παρεμβάσεων στην Μητροπολιτική Αθήνα

Το Ερευνητικό Πρόγραμμα «Διερεύνηση Στρατηγικών για τη δικτύωση των αστικών παρεμβάσεων στο Μητροπολιτικό κέντρο Αθηνών» ολοκληρώθηκε τον Φεβρουάριο του 2014, σε συνεργασία της Περιφέρειας Αττικής, με τη Σχολή Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ.

Πραγματεύεται τις πολιτικές βιώσιμης αστικής ανάπτυξης στην Μητροπολιτική Αθήνα, μέσα από Ολοκληρωμένες Αστικές Παρεμβάσεις και στρατηγικές για Αστικές Λεωφόρους/Πράσινους Διαδρόμους/Πολιτιστικούς Διαδρόμους, που εντάσσονται στο Αττικό Τοπίο και στην Πόλη. Προτείνεται :

- η συγκρότηση πλέγματος 5 Χωρικών Ενοτήτων παρέμβασης (όπως απεικονίζονται στον χάρτη «ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ»)
- η δημιουργία πλέγματος 7 Μητροπολιτικών Πράσινων Διαδρόμων και η ενίσχυση 5 Πολιτιστικών Διαδρόμων (όπως απεικονίζονται στον χάρτη «ΠΡΑΣΙΝΕΣ – ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ»)

Ο Δήμος Μοσχάτου – Ταύρου εντάσσεται στην Χωρική Ενότητα 4 «Ζώνη οδού Πειραιώς». Επιδιώκεται η αναβάθμιση της Πειραιώς σε Αστική Λεωφόρο πολιτισμού, εκπαίδευσης/ έρευνα, αναψυχής, δημόσιας διοίκησης αλλά και παραγωγικών δραστηριοτήτων.

Η πολεοδομική συγκρότηση του άξονα της Πειραιώς δεν είναι ενιαία. Μετά από ανάλυση των χρήσεων γης, προσδιορίζονται 9 σημεία πύκνωσης λειτουργιών (όπως απεικονίζονται στην εικόνα 30: Άξονας Πειραιώς: Εννέα λειτουργικές πυκνώσεις), τα οποία συγκροτούν πόλους πολεοδομικής σημασίας, επιμέρους «κεντρικότητες». Στα όρια του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου στη συμβολή της Πειραιώς με την Χαμοστέρνας, συγκροτείται εμπορικός – πολιτιστικός και διοικητικός πόλος, που περιλαμβάνει μεγάλα εμπορικά κέντρα υπερτοπικής εμβέλειας, καθώς και το Ίδρυμα Μιχάλη Κακογιάννη και το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης. Ο επόμενος πόλος πολιτισμού συγκροτείται στο ύψος της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών και περιλαμβάνει το Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού, το Φεστιβάλ Αθηνών, στο πρώην εργοστάσιο Τσαούσογλου (όπου υπήρχε συζήτηση για μετακίνηση του Υπουργείου Πολιτισμού).

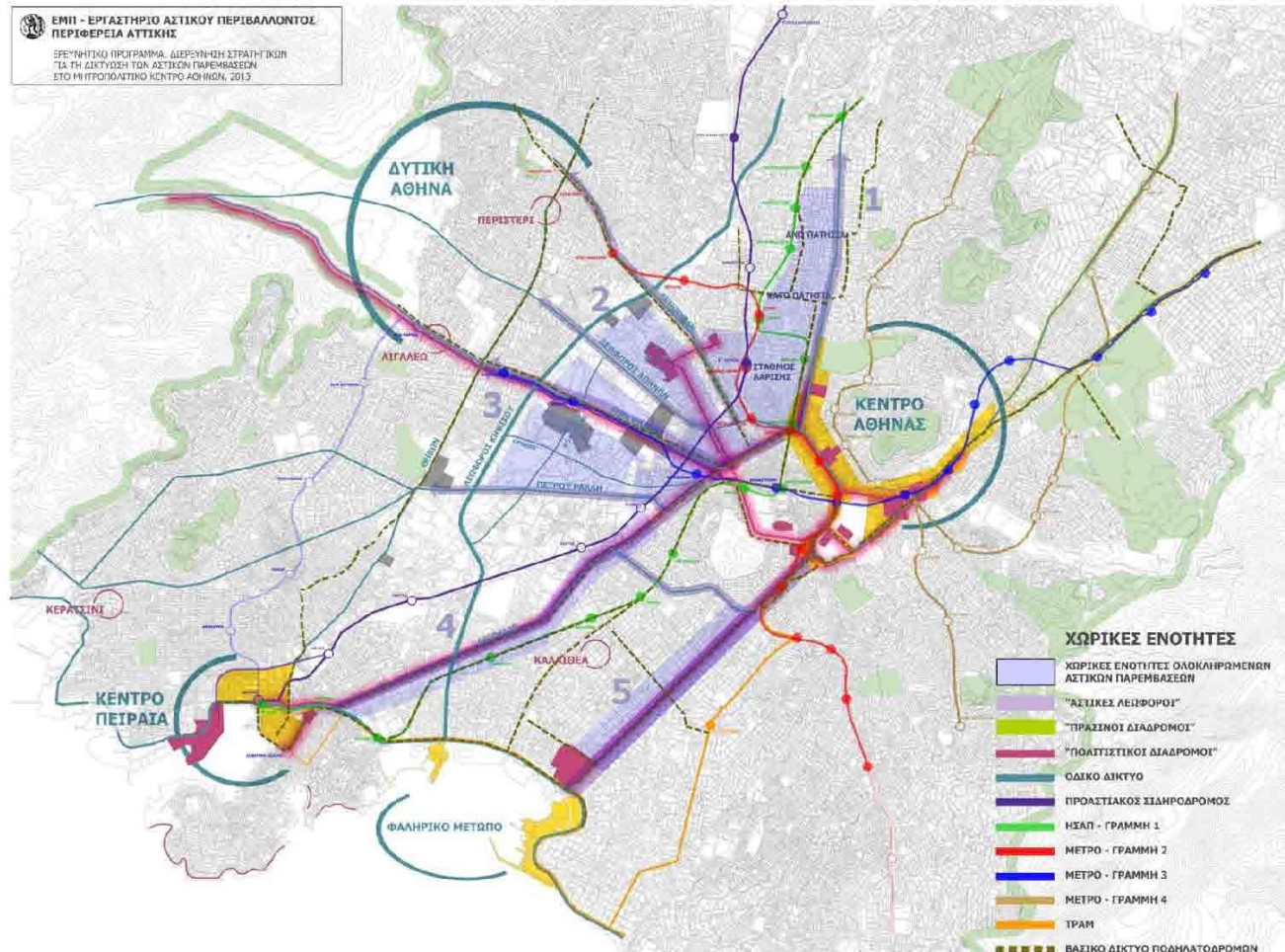
Για την αναβάθμιση της οδού Πειραιώς, στο πλαίσιο του ερευνητικού, προτείνονται δράσεις για :

- Δημόσιες μεταφορές/ έξυπνες στάσεις/ δεδομένα σε χάρτες.
- Διαχείριση κυκλοφορίας.
- Δικτύωση ιστορικών χώρων
- Μετατροπή των σημαντικών τοποσήμων σε διαδραστικό και επικοινωνιακό τόπο (επισημαίνεται ότι στην οδό Πειραιώς, έχει γίνει ο πιο εκτεταμένος χαρακτηρισμός βιομηχανικών κτιρίων)
- Πληροφορίες & σήμανση τόπων ιστορικής σημασίας. Διαχείριση & προβολή. Νέοι τρόποι περιήγησης της πόλης μέσω της σύνδεσης με το ιστορικό επίπεδο.
- Δίκτυα συνεργατικών επιχειρήσεων καταναμημένων στο χώρο.
- Εντοπισμένες πλατφόρμες καινοτομίας και επιχειρηματικότητας.
- Θύλακες επιχειρήσεων που εφαρμόζουν ανοιχτή παραγωγή, δίκτυα Fab Labs
- Αστική καλλιέργεια

ΣΧΕΔΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΣΤΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΘΗΝΑ

ΚΕΦ. 4

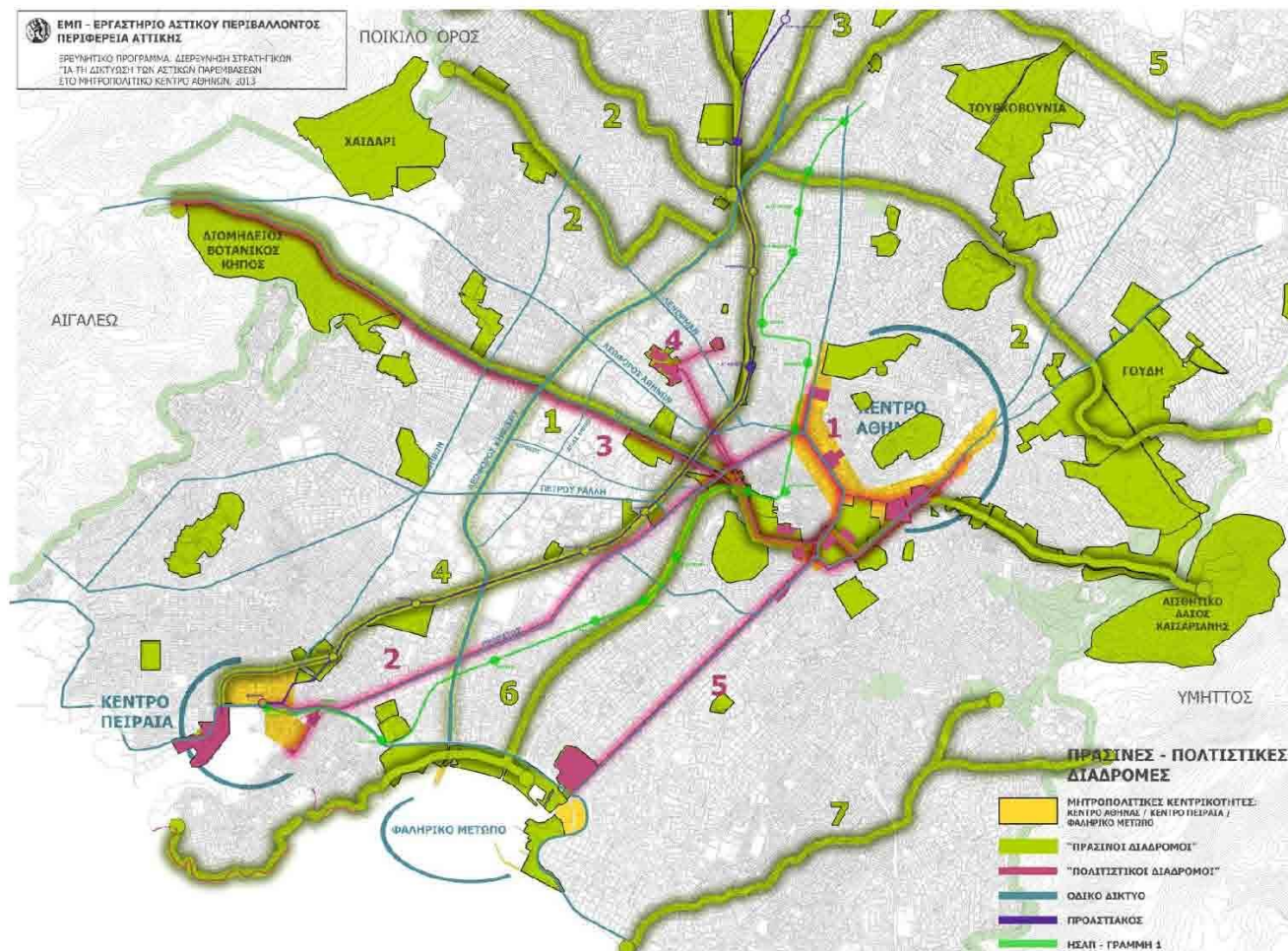
ΕΜΠ - ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΕΦΟΡΜΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ
ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΤΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ
ΣΤΟ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ, 2013

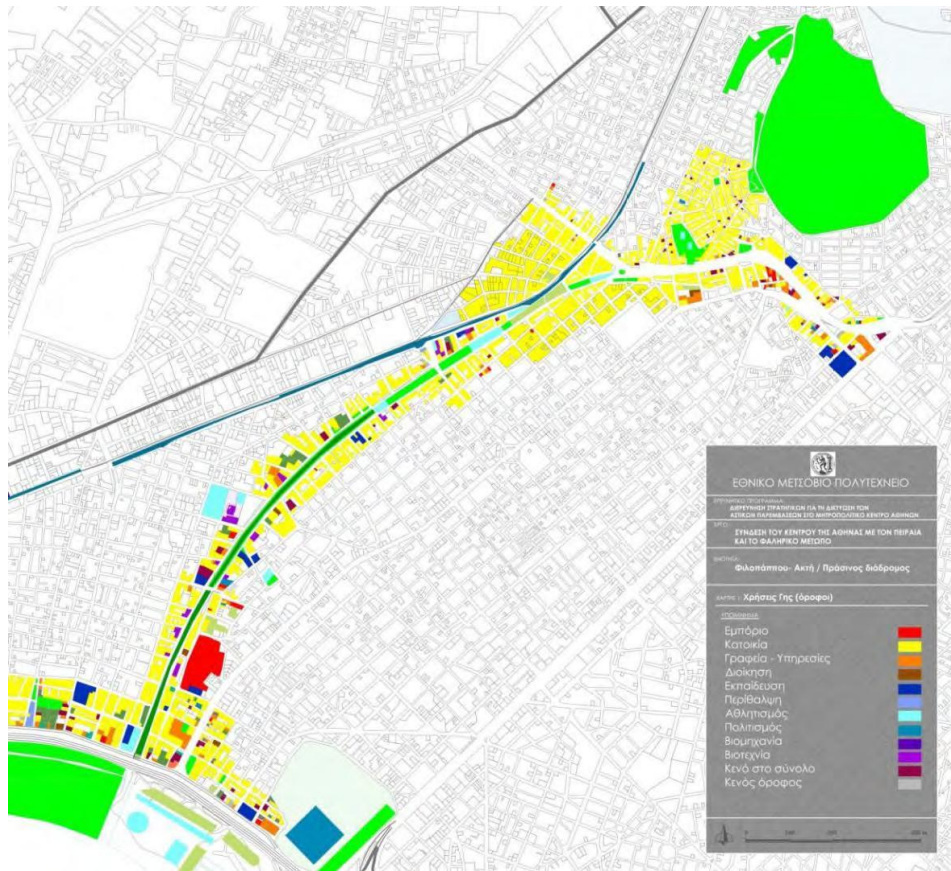
ΣΧΕΔΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΣΤΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΘΗΝΑ

ΚΕΦ. 5

ΕΜΠ - ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΕΦΟΡΜΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ
ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΤΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ
ΣΤΟ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ, 2013

Στα όρια του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου με τον Δήμο Καλλιθέας, προβλέπεται επίσης και ο Πράσινος Διάδρομος 6 «Αθήνα – Φαληρικό μέτωπο διαμέσου του Ιλισού». Αφορά στην κήτη του Ιλισού που ξεκινάει από τον Σταθμό ΗΣΑΠ Ταύρος και φτάνει έως το παραλιακό μέτωπο στον Φαληρικό Όρμο.

Οι γενικές κατευθύνσεις που δίνονται αφορούν την δημιουργία «Πλατείας Τριών Δήμων» στον Σταθμό του ΗΣΑΠ Ταύρος και την ανάδειξη του Ιλισού «Ιλισός – Πράσινο Ποτάμι». Ειδικότερα οι κατευθύνσεις είναι :

- Πλατεία Τριών Δήμων
 - ✓ Μετατροπή του διάχυτου χώρου στάθμευσης περί τον Σταθμό ΗΣΑΠ Ταύρος σε αστικό πάρκο/πλατεία.
 - ✓ Σχεδιασμός και κατασκευή Μητροπολιτικού Πανοράματος (πύργος παρατήρησης) για την ανάκτηση μίας συμβολικής σύνδεσης της Αθήνας, του Πειραιά και του Φαληρικού Όρμου πάνω από την προτεινόμενη προς ανάδειξη πορεία των Μακρών Τειχών.
 - ✓ Κατασκευή υπόγειου χώρου στάθμευσης κάτω από την επιφάνεια της πλατείας.
 - ✓ Τοποθέτηση συμπληρωματικών χρήσεων στην προτεινόμενη πλατεία.
 - ✓ Σύνδεση με τον ποδηλατόδρομο που προβλέπεται να περάσει από εκεί για να συνδέσει το κέντρο με τον Φαληρικό όρμο στην όχθη του Ιλισού, με στόχο το σημείο αυτό συνάντησης τριών μεγάλων δήμων να καταστεί κύριος πόλος για τη μητροπολιτική κεντρικότητα στα νοτιοδυτικά του κέντρου της Αθήνας.

- ✓ Ανασύνταξη της σχέσης της προτεινόμενης πλατείας με τη σκεπασμένη κοίτη του Ιλισού και την επαφή με τη λεωφόρο Χαμοστέρνας.
- ✓ Υπέρβαση της Χαμοστέρνας με στόχο τη σύνδεση με την περιοχή των Πετραλώνων στην πίσω πλευρά του λόφου του Φιλοπάππου και τη συνέχιση της διαδρομής των Μακρών Τειχών, μέσω του λόφου της «Δεξαμενής», προς την Κοίλη και κατ' επέκταση την Ακρόπολη.
- ✓ Ανασύνταξη του κόμβου στη συμβολή των οδών Πειραιώς και Χαμοστέρνας.
- Ιλισός – Πράσινο Ποτάμι
 - ✓ Απλές τοπιακές διαμορφώσεις με στόχο την βελτίωση της προσβασιμότητας τόσο στο ανοιχτό τμήμα της κοίτης (μέσα από πρόσθετες γεφυρώσεις) όσο και στο κλειστό (μέσα από την αναδιάταξη και επανασχεδιασμό των ελεύθερων χώρων). Η περιβαλλοντική και αισθητική αναβάθμιση μπορεί να επέλθει τόσο μέσα από την φροντίδα και εμπλουτισμό της φύτευσης και τον καλύτερο, φιλικότερο χειρισμό του υδάτινου στοιχείου όσο και με την επέμβαση και περιορισμό των ανθρωπογενών παρεμβάσεων (απορίμματα, ανεξέλεγκτη στάθμευση).
 - ✓ Πιλοτικές δράσεις για την διαχείριση του νερού (για παράδειγμα η αποθήκευση και ανακύκλωση του βρόχινου και του “γκρίζου” νερού) η βελτίωση της ποιότητας του επιβαρυσμένου χώματος αλλά και φυτοτεχνικές μελέτες, οι οποίες θα πρέπει να εστιάσουν πρωτίστως σε ζητήματα απορρύπανσης και αισθητικής ποιότητας αλλά και ζητήματα δροσισμού, σκιασμού και ανεμοπροστασίας.
 - ✓ Επιδεικτικές δράσεις σε επιλεγμένα σημεία που άπτονται μιας συνολικότερης θεώρησης του αστικού τρόπου ζωής, συσχέτισης με το φυσικό περιβάλλον και το αστικό πράσινο και αντίληψης του ως χώρου παραγωγής ποιοτικής τροφής. Τα ζητήματα αυτά απασχολούν την σύγχρονη διεθνή βιβλιογραφία και αποτελούν πεδίο πειραματισμού με αρκετά πετυχημένα απτά αποτελέσματα σε πόλεις του Δυτικού κόσμου ενώ προωθούνται και από αντίστοιχες κοινοτικές οδηγίες. Σύμφωνα με την αντίληψη αυτή, τμήματα του ελεύθερου χώρου μπορούν να προσεγγιστούν ως αναγεννητικά παραγωγικά οικοσυστήματα και να ανασχεδιαστούν έτσι ώστε να περιλάβουν μικρούς δασόκηπους, συγκαλλιέργειες, ενυδροπονικές καλλιέργειες κ.α.

Από την κατάληξη του Πράσινου Διαδρόμου στον Φαληρικό Όρμο προτείνεται η επέκταση του δικτύου ποδηλάτου, που αναπτύσσεται κατά μήκος της οδού Θεσσαλονίκης, στο όριο των Δήμων Μοσχάτου – Ταύρου και Καλλιθέας, ακολουθώντας τον άξονα της Λεωφόρου Ποσειδώνος με σημεία αναφοράς Μητροπολιτικής εμβέλειας :

- Την Εθνική Βιβλιοθήκη και Εθνική Λυρική Σκηνή στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (Δήμος Καλλιθέας)
- Το Διεθνές Συνεδριακό Κέντρο στο ΤΑΕ KWON-DO (Δήμος Παλαιού Φαλήρου)
- Το Μητροπολιτικό Πάρκο Φαληρικού Όρμου (Δήμοι Ταύρου – Μοσχάτου, Καλλιθέας και Παλαιού Φαλήρου)
- Τον Πράσινο Διάδρομο 7 «Ρέμα Πικροδάφνης από Παλαιό Φάληρο έως Υμηττό / Θέατρο Βράχων» (Δήμοι Παλαιού Φαλήρου, Αλίμου)

1.5.2 Η Ελλάδα 10 χρόνια μετά, νέο μοντέλο ανάπτυξης και στρατηγική για τον τουρισμό

Η Μελέτη – Εμπειρογνωμοσύνη, εκπονήθηκε από την McKinsey & Company, για λογαριασμό της Ελληνικής Κυβέρνησης το 2011.

Μεταξύ των επιδιώξεων υψηλής προτεραιότητας για την περαιτέρω ανάπτυξη του τουρισμού στην Ελλάδα, είναι και η ανάπτυξη του «αστικού τουρισμού (City - Break)» καθώς και η ανάπτυξη του «θαλάσσιου τουρισμού (Sailing / Yachting)».

Για την ανάπτυξη του «αστικού τουρισμού (City - Break)», τα βασικά προτεινόμενα μέτρα αφορούν στην :

- καθιέρωση «εκδηλώσεων διεθνούς ακτινοβολίας (MICE : Meetings – Incentives – Conferences – Exhibitions)»
- ενίσχυση και ανάδειξη της «ιδιαιτέρης τοπικής ταυτότητας (Brand Name)» των περιοχών προορισμού αξιοποιώντας την τοπική ιστορία και παράδοση
- διεύρυνση των τρόπων προβολής των προορισμών και του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος, πέραν των συμβατικών
- αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών για «βιωματική εμπειρία πριν την επίσκεψη (pre-visit experience)»

Για την ανάπτυξη του «θαλάσσιου τουρισμού (Sailing / Yachting)» , τα βασικά προτεινόμενα μέτρα αφορούν :

- στην αναβάθμιση των υποδομών και στην ενίσχυση της λειτουργίας σε υφιστάμενες Μαρίνες
- στον εμπλουτισμό του δικτύου με νέες Μαρίνες
- στην ανάδειξη τουριστικών θαλάσσιων διαδρομών
- στην διοργάνωση ιστιοπλοϊκών αγώνων

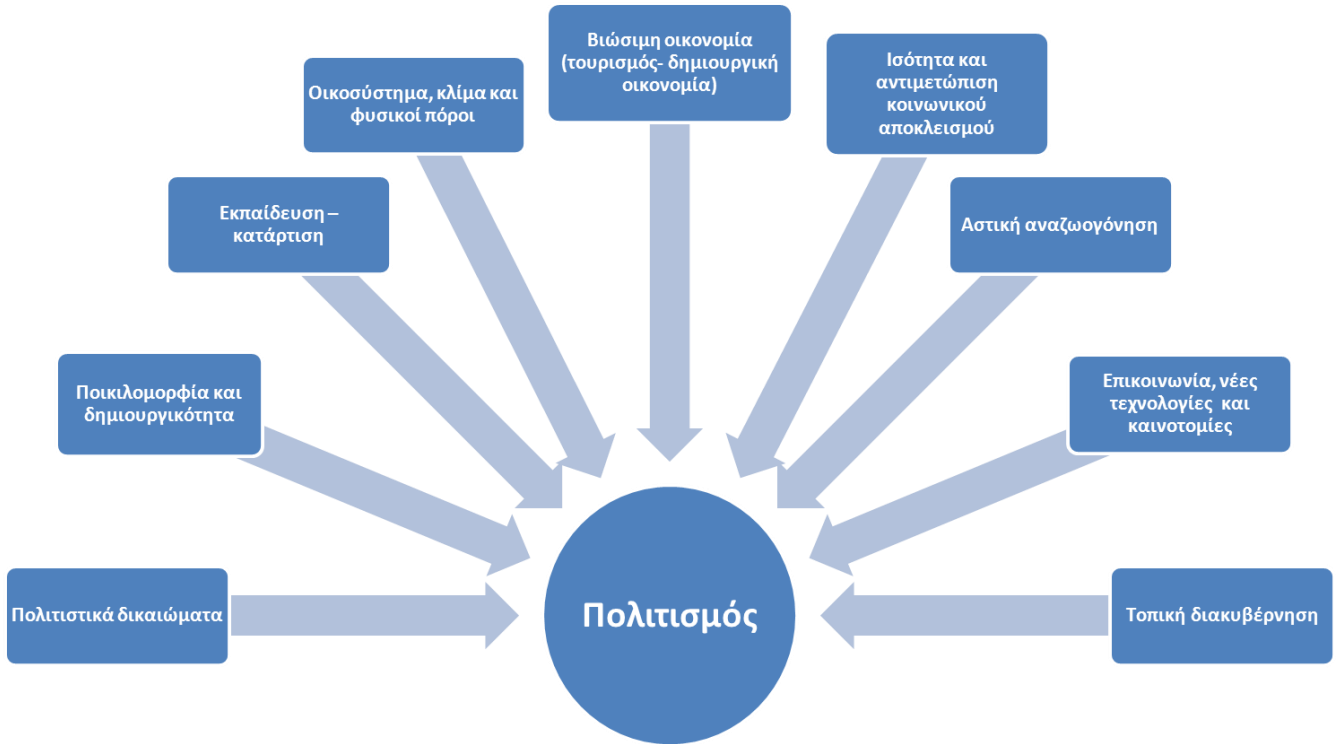
Σημαντική επίσης είναι και η αναφορά στα κριτήρια βάσει των οποίων φαίνεται να επιλέγουν, την πρώτη φορά, έναν τουριστικό προορισμό οι επισκέπτες. Ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο παίζει η δυνατότητα που τους δίνεται να βιώσουν την ιστορία και τον πολιτισμό του τόπου, να γευτούν το ιδιαίτερο και καλής ποιότητας φαγητό καθώς και να συμμετάσχουν στη νυχτερινή ζωή.

Τέλος ενδιαφέροντα σημεία προκύπτουν από την συγκριτική παρουσίαση πόλεων για τον αστικό τουρισμό. Σύμφωνα με την μελέτη της McKinsey & Company, η Αθήνα υστερεί έναντι άλλων ισχυρών προορισμών πόλεων (Κωνσταντινούπολη, Ρώμη, Βαρκελώνη). Αξιολογείται αδύναμη ως προς την ιδιαιτερότητα του ύφους και της εικόνας της και ως προς τη λειτουργία της ως ανοικτής και ανεκτικής πόλης. Αξιολογείται μέτρια ως προς την ανάδειξη και προστασία του περιβάλλοντος, καθώς και τις γαστρονομικές εμπειρίες, ενώ αξιολογείται ιδιαίτερα ισχυρή, σε σχέση με την Ιστορία, τον πολιτισμό, την τέχνη και την νυχτερινή ζωή.

1.5.3 Η Ατζέντα 21 για τον πολιτισμό

Στην Ατζέντα 21 για τον πολιτισμό, προβλέπονται 9 βασικά πεδία δράσης στο επίπεδο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που απεικονίζονται στο διάγραμμα 1.5.3

Διάγραμμα 1.5.3 : Πεδία δράσης της «Ατζέντα 21 για τον πολιτισμό και το ρόλο του στην βιώσιμη ανάπτυξη»

Οι ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων ανά πεδίο είναι :

1. Πολιτιστικά δικαιώματα

Διαμόρφωση και υιοθέτηση ενός πλαισίου κατοχύρωσης των πολιτιστικών δικαιωμάτων, μέσα από μέτρα και δράσεις για :

- ενίσχυση των συμμετοχικών διαδικασιών στην διαμόρφωση και αξιολόγηση των πολιτικών στον τομέα του πολιτισμού
- κατάργηση εμποδίων στην πρόσβαση των πολιτιστικών αγαθών
- υιοθέτηση σταθερότυπων ως προς τις προσφερόμενες πολιτιστικές υπηρεσίες και αγαθά

2. Ποικιλομορφία και δημιουργικότητα

Δημιουργία δομής/φορέα με προϋπολογισμό για πολιτικές πολιτισμού, μέσα από μέτρα και δράσεις για :

- ενσωμάτωση του πολιτισμού ως οριζόντιας διάστασης σε άλλες τομεακές πολιτικές
- διασφάλιση δομών και χώρων για την καλλιτεχνική δημιουργία
- καθιέρωση πολιτιστικών γεγονότων που συνδέονται με την τοπική οικονομία και κοινωνία

- διαμόρφωση πολιτικών που επιτρέπουν την ανάδειξη πολιτιστικών χαρακτηριστικών επιμέρους κοινωνικών ομάδων

3. Εκπαίδευση – κατάρτιση

Διαμόρφωση ενός πλαισίου πολιτικής που συνδέει την εκπαίδευση και την κατάρτιση με τον πολιτισμό, μέσα από μέτρα και δράσεις για :

- διαρκή ενημέρωση και συντονισμό μεταξύ όλων των φορέων, δημόσιων και ιδιωτικών, που δραστηριοποιούνται στον τομέα του πολιτισμού, της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της δια βίου μάθησης
- διάχυση αγαθών στις τοπικές κοινωνίες από πολιτιστικούς φορείς που χρηματοδοτούνται από το δημόσιο
- σχεδιασμός μαθημάτων που συνδέονται με την καλλιτεχνική δημιουργία και την δημιουργική βιομηχανία σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης

4. Οικοσύστημα, κλίμα και φυσικοί πόροι

Διαμόρφωση στρατηγικής για την σύνδεση του πολιτισμού με την προστασία του περιβάλλοντος και την κλιματική αλλαγή, μέσα από μέτρα και δράσεις για :

- καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, με θεματικές στον τομέα του περιβάλλοντος και της κλιματικής αλλαγής
- ανάδειξη των θετικών επιπτώσεων της τοπικής κουζίνας και των οικολογικών καλλιεργειών στο περιβάλλον
- περιβαλλοντικό αποτύπωμα από όλους τους οργανισμούς που ασχολούνται με τον πολιτισμό
- δράσεις πολιτισμού με παράλληλη φροντίδα για τους ανοιχτούς δημόσιους χώρους

5. Βιώσιμη οικονομία

Διαμόρφωση στρατηγικής ενίσχυσης της δημιουργικής βιομηχανίας, μέσα από μέτρα και δράσεις για :

- την ανάδειξη των ευκαιριών επιχειρηματικής δραστηριοποίησης και απασχόλησης στον τομέα του πολιτισμού
- προγράμματα απασχόλησης στον τομέα του πολιτισμού
- δημιουργία ειδικών χρηματοδοτικών εργαλείων για τη συγκέντρωση πόρων ενίσχυσης του πολιτισμού
- ανάδειξη των τοπικών πολιτιστικών χαρακτηριστικών και ενσωμάτωσή τους στον τομέα του τουρισμού

6. Ισότητα και αντιμετώπιση κοινωνικού αποκλεισμού

Διαμόρφωση ενός πλαισίου που ενσωματώνει στις πολιτικές αντιμετώπισης του κοινωνικού αποκλεισμού τα θέματα που συνδέονται με τον πολιτισμό, μέσα από μέτρα και δράσεις για :

- προσβάσιμους χώρους πολιτισμού για άτομα με περιορισμένη κινητικότητα
- διασφάλιση της ισότιμης συμμετοχής όλων, ανεξαρτήτων φύλου και εθνικότητας

- διασφάλιση πολιτιστικών υπηρεσιών και αγαθών στις ομάδες πληθυσμού που πλήττονται από την φτώχεια
- δράσεις πολιτισμού για την ισότητα και τον κοινωνικό αποκλεισμό

7. Αστική αναζωογόνηση

Στο πλαίσιο του πολεοδομικού σχεδιασμού, ενσωματώνονται ειδικές προβλέψεις για την ιστορική πολιτιστική κληρονομία και τις δραστηριότητες πολιτισμού, μέσα από μέτρα και δράσεις για :

- εκτίμηση επιπτώσεων από την οργάνωση και λειτουργία της πόλης στην πολιτιστική και ιστορική κληρονομιά
- συσχέτιση του αστικού φυσικού και ιστορικού περιβάλλοντος
- ανάδειξη του ρόλου του πολιτισμού στα προγράμματα και τις παρεμβάσεις ανάπλασης
- διευκόλυνση της πρόσβασης, σε χώρους πολιτισμού με Μέσα Μαζικής Μεταφοράς, πεζοδρόμους, ποδηλατοδρόμους
- ανάδειξη της πολιτιστικής αξίας του δημόσιου χώρου

8. Επικοινωνία, νέες τεχνολογίες και καινοτομίες

Διαμόρφωση στρατηγικής που συνδέει τον τομέα της γνώσης και της επικοινωνίας με τον τομέα του πολιτισμού, μέσα από μέτρα και δράσεις για :

- συνεργασία πανεπιστημιακών ιδρυμάτων και φορέων του πολιτισμού για παραγωγή νέων προϊόντων και καινοτομιών
- αξιοποίηση νέων τεχνολογιών επικοινωνίας για την προβολή της πολιτιστικής κληρονομίας και των πολιτιστικών προϊόντων
- την δημιουργία ανοιχτών πληροφοριακών βάσεων για τα θέματα του πολιτισμού

9. Τοπική διακυβέρνηση

Διαμόρφωση πλαισίου για την ενίσχυση των συμμετοχικών διαδικασιών στον τομέα του πολιτισμού, μέσα από μέτρα και δράσεις για :

- δημιουργία πλατφόρμας διαβούλευσης
- δημόσιες συζητήσεις και εκδηλώσεις για την διαμόρφωση πολιτικής στον τομέα του πολιτισμού
- δημιουργία μόνιμων ομάδων συμβουλευτικών για θέματα πολιτισμού
- δημιουργία δικτύου με ομάδες της κοινωνίας των πολιτών και επαγγελματίες στον τομέα του πολιτισμού
- δημιουργία πλαισίου συνεργασίας στο Τοπικό, Περιφερειακό, Εθνικό και Διακρατικό επίπεδο

1.5.4 Η έξυπνη οικονομία, πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες

Τον Φεβρουάριο του 2014, εκδόθηκε από την Τράπεζα της Ελλάδος μια μελέτη³ για την έξυπνη οικονομία, τις πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες που ζητήθηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού και παρουσιάστηκε στη διημερίδα «Χρηματοδοτώντας την Δημιουργικότητα» (20-21.02.2014) στο πλαίσιο της Ελληνικής Προεδρίας το 2014.

Στο πλαίσιο αυτής της μελέτης, επισημαίνεται ότι «Στη νέα αυτή εθνική αναπτυξιακή προοπτική, ο τομέας του πολιτισμού και της δημιουργίας αποτελεί το συνδεδετικό κρίκο (*creative nexus*) μεταξύ του πολιτισμού, της οικονομίας και της τεχνολογίας. Ο σύγχρονος κόσμος είναι γεμάτος από εικόνες, ήχους, χρώματα, σύμβολα και ιδέες που δημιουργούν απασχόληση, εισόδημα και πλούτο, αλλά και νέες μορφές πολιτισμού που είναι εμπορεύσιμες... οι τομείς του πολιτισμού και της δημιουργίας δεν λειτουργούν σε απομόνωση ούτε στην περιφέρεια του εθνικού οικονομικού συστήματος. Αλληλεξαρτώνται με άλλους παραγωγικούς («κλασικούς») τομείς, όπως π.χ. η μεταποίηση, η εστίαση και ο τουρισμός, και αποτελούν και οι ίδιοι πηγή έμπνευσης και καινοτομίας σε τομείς όπως η διαφήμιση, το σχέδιο και η δημιουργία επωνυμίας. Συμβάλλουν αποφασιστικά στην αναζωογόνηση υποβαθμισμένων μειονεκτικών αστικών κέντρων και στη συνοχή της κοινωνίας, όπως έχει δείξει η μέχρι τώρα παγκόσμια και ευρωπαϊκή εμπειρία. Συνδέοντας την εκπαίδευση με τη μαθητεία, είναι εργοδότες μεγάλου αριθμού ταλαντούχων εργαζομένων, συνεισφέροντας έτσι στη δημιουργία της «οικονομίας της γνώσης» (*knowledge economy*)».

Επισημαίνεται επίσης ότι υπάρχουν 3 βασικές προϋποθέσεις για την επιτυχή και αξιόπιστη διαμόρφωση μιας αναπτυξιακής στρατηγικής για τον τομέα του πολιτισμού :

«Πρώτον, η αναγνώριση της θεσμικής μορφής, της δομής και των οργανωτικών ιδιαιτεροτήτων του τομέα του πολιτισμού και της δημιουργίας: ποια είναι τα ενδιαφερόμενα μέρη; πώς σχετίζονται μεταξύ τους; ποια είναι η επίδρασή του στους άλλους τομείς της οικονομίας; Δεύτερον, η συστηματική ανάλυση της λειτουργίας του τομέα και του πώς επηρεάζει βασικά οικονομικά και κοινωνικά μεγέθη και Τρίτον, η συλλογή και επεξεργασία περιεκτικών στατιστικών σειρών για την ποσοτική μέτρηση της επίδρασής του στο προϊόν, την απασχόληση και το εμπόριο».

Ενδιαφέρον έχει η αναφορά που γίνεται στην μελέτη για το Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος «Το υπό κατασκευή Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΚΠΙΣΝ) φιλοδοξεί να «γίνει ένας εκπαιδευτικός και πολιτιστικός πόλος έλξης παγκόσμιου βεληνεκούς, ο οποίος θα προσελκύσει επισκέπτες από την Ελλάδα και όλο τον κόσμο» (Αξιολόγηση επίδρασης, Συνοπτική Έκθεση, Φεβρουάριος 2011, σελ. 1). Όπως αναγράφεται στην ιστοσελίδα του, «... η παιδεία και ο πολιτισμός αποτελούν τη ραχοκοκαλιά κάθε προηγμένης κοινωνίας». Η αρχική δωρεά για την κατασκευή ανέρχεται στο πολύ υψηλό ποσό των 550 εκατ. ευρώ και θα δαπανηθεί στο μεγαλύτερο μέρος της (75%) στο εσωτερικό της χώρας. Σύμφωνα με τη μελέτη της επίδρασης του ΚΠΙΣΝ στην ελληνική οικονομία, τα οφέλη από την κατασκευή και τη λειτουργία του είναι πολλαπλά. Διακρίνονται σε άμεσα, έμμεσα και επαγωγικά και αφορούν την οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική

³ «Η έξυπνη οικονομία : πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες στην Ελλάδα, Μπορούν να αποτελέσουν προοπτική εξόδου από την κρίση;» Σοφία Λαζαρέτου, Τράπεζα της Ελλάδος,

ανάπτυξη, με θετικό και μετρήσιμο αντίκτυπο στις επενδύσεις, την απασχόληση, τον τουρισμό και την κατανάλωση και, μέσω αυτών, στη συνολική ενεργό ζήτηση».

Ειδικότερη αναφορά γίνεται για την Εθνική Λυρική Σκηνή, «Η Εθνική Λυρική Σκηνή μετρά εφέτος 76 έτη συνεχούς παρουσίας στο λυρικό θέατρο και στο σύγχρονο πολιτισμό. Όπως αναγράφεται στην επίσημη ιστοσελίδα της, «... αποστολή μας είναι να προσφέρουμε σε Έλληνες και ξένους θεατές παραγωγές υψηλής ποιότητας παρουσιάζοντας όπερες, μπαλέτα, οπερέτες, όπερες για παιδιά και ρεσιτάλ...». Η άρνηση της υποταγής της στην υπερβολή και στη μυθολογία της κρίσης έδρασε καταλυτικά στην αναγέννησή της μετά από τρία συνεχή έτη πτωτικής πορείας και μαρασμού. Η επιλογή της υιοθέτησης ενός περισσότερο εξωστρεφούς αναψυχή και πολιτισμός εκπαίδευση υγεία ένδυση και υπόδηση προφίλ και η άμεση επαφή με το ευρύ κοινό, όπως αντανακλάται στον αυξημένο αριθμό παραστάσεων και θεατών εκτός θεάτρου, αποτέλεσαν τα προσδιοριστικά στοιχεία της δυναμικής επιστροφής της και υπόσχονται μια υγιή παρουσία στη διεθνή σκηνή του λυρικού θεάτρου. Ο Πίνακας 7 αποτυπώνει στατιστικά την εικόνα της κατά την τελευταία τετραετία. Αν και η τακτική κρατική επιχορήγηση περικόπηκε βαθμιαία από 22,5 εκατ. ευρώ το 2008-09 σε μόλις 15,2 εκατ. ευρώ το 2012-13, η έκτακτη κρατική επιχορήγηση συνέχισε να αποτελεί τα 2/3 των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων της. Αυτό που αξίζει να σημειωθεί όμως και καταδεικνύει το επιτυχές αποτέλεσμα της προσπάθειας εξωστρέφειάς της είναι η αναζήτηση νέων μορφών εσόδων από ευρωπαϊκά προγράμματα και ιδιωτικές χορηγίες».

Πίνακας 7
Εθνική Λυρική Σκηνή, 2009-2012

	2012	2011	2010	2009
Απασχόληση ¹	506	519	623	799
- πλήρους έντασης	313	307	355	450
- μερικής έντασης	109	122	153	191
- υποστηρικτική	84	90	115	158
Τακτική κρατική επιχορήγηση ²	15,2	16,9	14,5	18,9
Εσοδα ³	8,6	11,5	11,4	10,4
- έκτακτη επιχορήγηση	4,5	7,6	7,5	6,0
- οικονομική ενίσχυση	0,4	0,06	0,05	0,42
- ευρωπαϊκά προγράμματα	1,8	0,6	-	-
- έσοδα από πωλήσεις	1,8	2,6	3,2	3,7
Αριθμός παραστάσεων ⁴ (εκτός θεάτρου)	243 (107)	226 (71)	174 (-)	249 (-)
Αριθμός θεατών ⁵ (εκτός θεάτρου)	133,9 (42,0)	142,1 (30,6)	122,8 (-)	123,1 (-)
Διεθνής παρουσία		1		1

Σημειώσεις: ¹Αριθμός απασχολούμενων με κάθε μορφή εργασιακών σχέσεων, τέλος έτους. ²Τακτικός προϋπολογισμός, σε εκατ. ευρώ. ³Λογιστική χρήση 2012-13, 2011-12, 2010-11, 2009-10, ακαθάριστα έσοδα, σε εκατ. ευρώ. ⁴Καλλιτεχνική περίοδος 2012-13, 2011-12, 2010-11, 2009-10. ⁵ Σε χιλιάδες άτομα.
Πηγή: ΕΛΣ, Νοέμβριος 2013.

1.6 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΣΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Με δεδομένες τις κατευθύνσεις του νέου Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας – Αττικής για τον ρόλο του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου στην ζώνη του υπερτοπικού πόλου Φαληρικού Όρμου (Μητροπολιτικό Πάρκο Φαληρικού Όρμου – Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος) διεθνούς και εθνικής εμβέλειας, αναλύονται τα χαρακτηριστικά του Δήμου που αφορούν στον πολιτισμό – αθλητισμό καθώς και τα χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος και των επιπτώσεων από την κλιματική αλλαγή. Η ανάλυση αυτών των χαρακτηριστικών του αστικού χώρου γίνεται με βασική παράμετρο την χωρική τους κατανομή στον αστικό χώρο και την σχετική τους θέση τόσο μεταξύ τους όσο και ως προς το Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος και το Μητροπολιτικό Πάρκο Φαληρικού Όρμου.

1.6.1 Χαρακτηριστικά ως προς τον πολιτισμό και αθλητισμό

Στον χάρτη 1.6.1.1, αποτυπώνονται οι θέσεις στοιχείων που συνδέονται με την πολιτιστική – ιστορική κληρονομιά, οι υποδομές αθλητισμού – πολιτισμού και οι σύλλογοι / σωματεία. Χωρική διαφοροποίηση προκύπτει με βάση την χωρική κατανομή των στοιχείων πολιτιστικής ιστορικής κληρονομιάς, 27 διατηρητέα, αξιόλογα κτίρια (όπως αποτυπώνονται στο σχήμα 1.6.1), ένας αρχαιολογικός χώρος στην περιοχή του Ελαιώνα και 2 αρχαιολογικές ανασκαφές (όπως αυτά αναφέρονται στην έκδοση του Δήμου Μοσχάτου «Ιστορικά του Μοσχάτου, τόμος Γ, Στέλιος Ντάντης»), καθώς και τους θύλακες των εργατικών πολυκατοικιών .

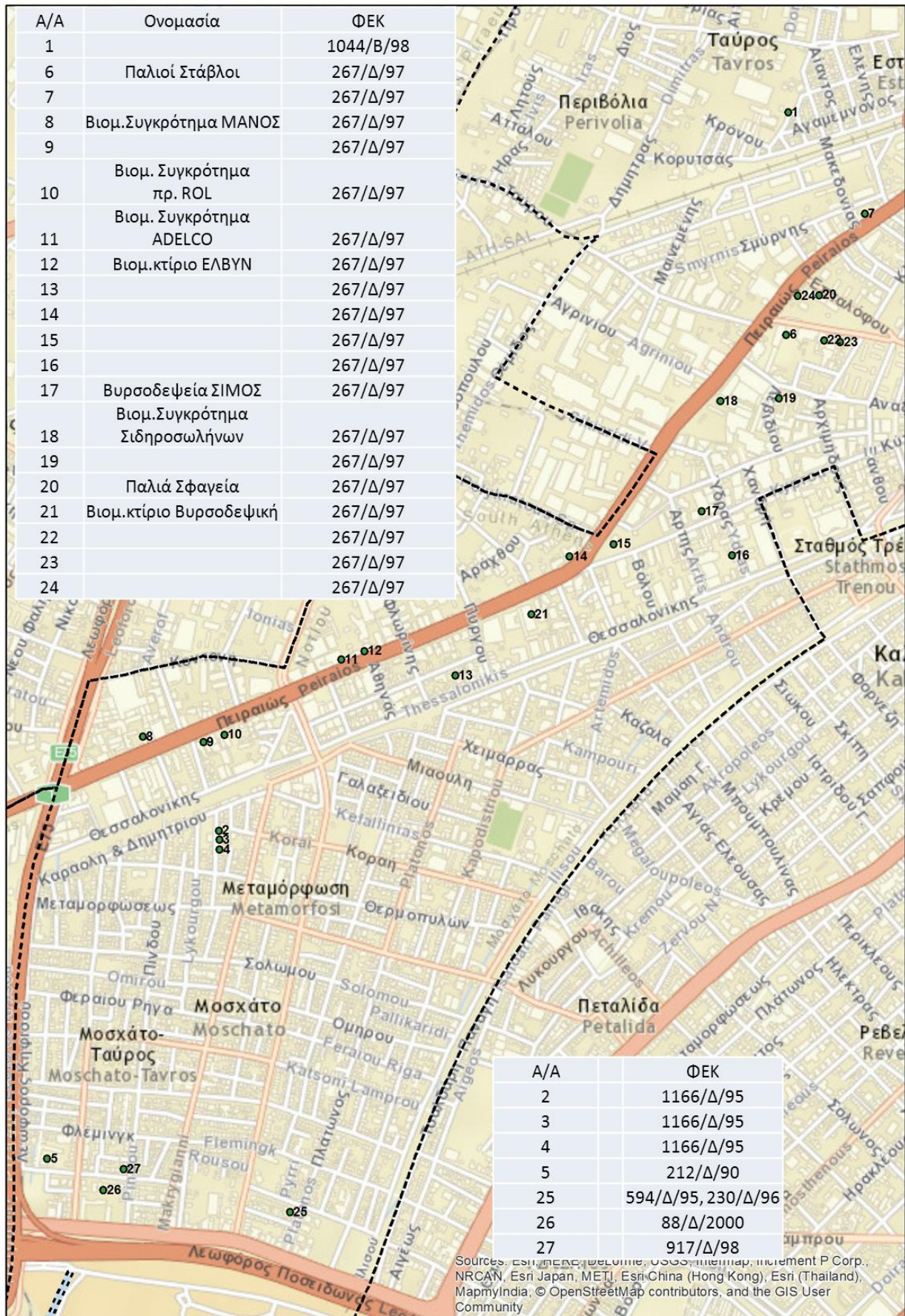
Ειδικότερα μεγαλύτερη συγκέντρωση στοιχείων ιστορικής – πολιτιστικής κληρονομιάς, εντοπίζεται :

- στην ζώνη που εκτείνεται ένθεν και ένθεν της οδού Πειραιώς με μεγαλύτερη πύκνωση στην περιοχή των εργατικών πολυκατοικιών όπου λειτουργούν και το Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης καθώς και το Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού.
- στην ζώνη που εκτείνεται νότια της οδού Πειραιώς, μέχρι την Λ. Ποσειδώνος και οριοθετείται από την Χρυσοστόμου Σμύρνης στα ανατολικά, έως την Κωνσταντινουπόλεως στα δυτικά.

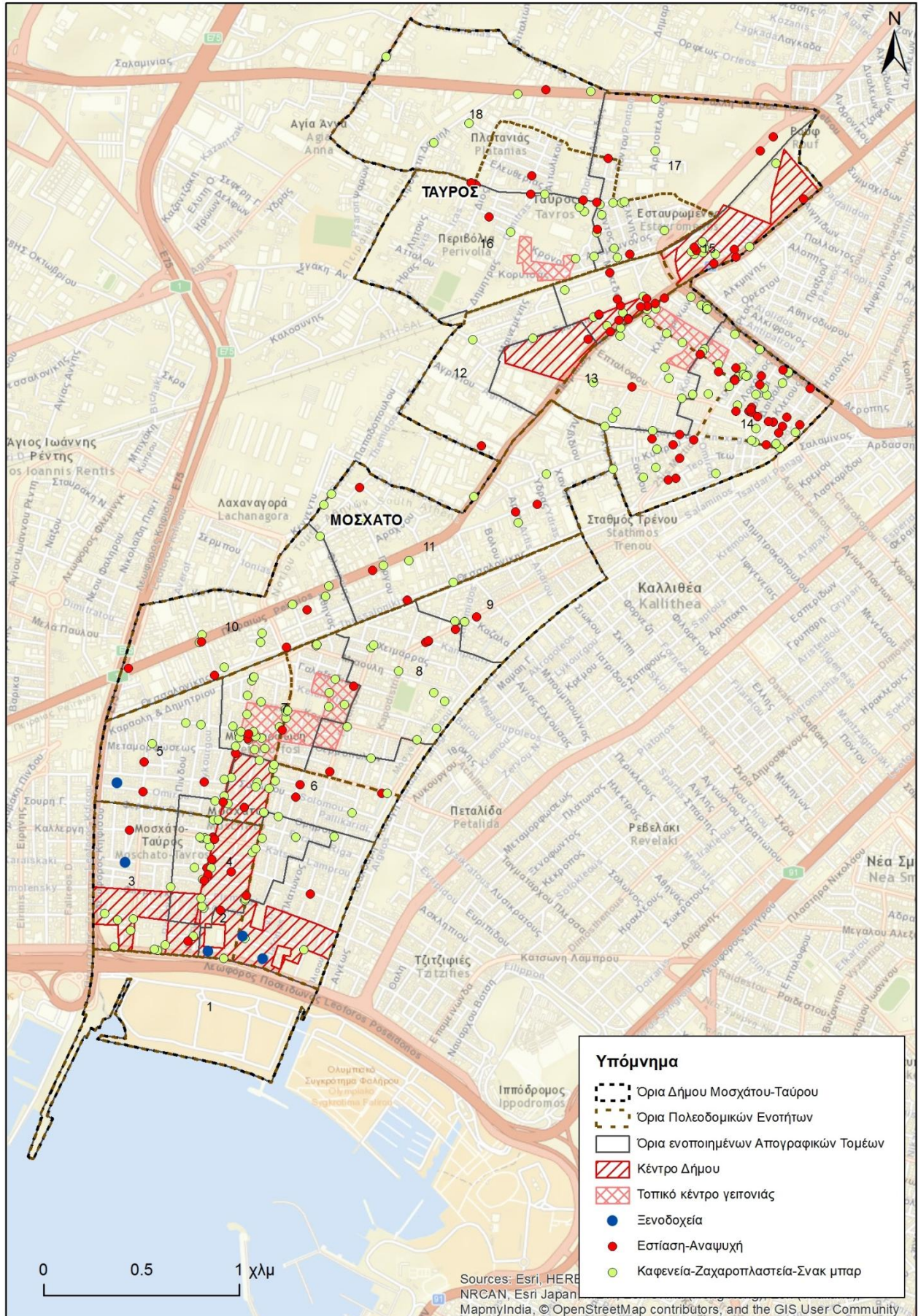
Συμπληρωματικά στην διαπίστωση για τις προαναφερόμενες διαφοροποιημένες ζώνες, λειτουργεί και το γεγονός της σημαντικής συγκέντρωσης, στις ίδιες περιοχές, καταστημάτων εστίασης – αναψυχής (με βάση τα στοιχεία του Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου Πειραιά για το 2015, του ΕΒΕ Πειραιώς για το 2016 και άδειες που εκδόθηκαν ή ανανεώθηκαν από τον Δήμο από το 2011 έως το 2015). Ειδικότερα στον χάρτη 1.6.1.2 καταγράφεται σημαντική συγκέντρωση :

- στην ευρύτερη περιοχή των εργατικών πολυκατοικιών στις ζώνες κεντρικών λειτουργιών πόλης κατά μήκος της οδού Πειραιώς και στο αντίστοιχο τοπικό κέντρο γειτονιάς. Στον ίδιο χάρτη όμως αποτυπώνεται και διάχυση αυτής της κατηγορίας καταστημάτων, στην περιοχή γενικής κατοικίας νοτιοδυτικά των εργατικών πολυκατοικιών έως την γραμμή 1 του Μετρό και το ΒΙΟΠΑ
- στην ζώνη κεντρικών λειτουργιών πόλης και το τοπικό κέντρο γειτονιάς στο νότιο τμήμα του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου κυρίως κατά μήκος της Στρατηγού Μακρυγιάννη. Και στην ζώνη αυτή καταγράφεται μια τάση διάχυσης αυτής της κατηγορίας των καταστημάτων στις περιοχές γενικής κατοικίας, ενώ ξενοδοχεία καταγράφονται στον νότιο τμήμα προς την Λ. Ποσειδώνος και στο δυτικό προς την Λ. Κηφισού. Τέλος στη ζώνη αυτή συγκεντρώνονται και 3 εγκαταστάσεις αθλητισμού, μεταξύ Χρυσοστόμου Σμύρνης και Ιλισού.

Σχήμα 1.6.1 : Διατηρητέα κτίρια

Χάρτης 1.6.1.2 : Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του χώρου ως προς την εστίαση και αναψυχή

1.6.2 Αστικό περιβάλλον και επιπτώσεις από την κλιματική αλλαγή

1.6.2.1 Αστικό περιβάλλον και θερμική νησίδα

Διαφοροποιημένες περιοχές, μπορούν να εντοπιστούν μέσα στον Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου, με βάση τα χαρακτηριστικά του αστικού περιβάλλοντος και παραμέτρους⁴ που συναρτώνται με το φαινόμενο της θερμικής νησίδας και είναι :

- Η αυξημένη επανεκπομπή θερμικής ακτινοβολίας από τον ουρανό, αυξημένα επίπεδα ατμοσφαιρικής ρύπανσης, που εμποδίζουν την διαφυγή της θερμικής ακτινοβολίας
- Η μειωμένη κυκλοφορία αέρα στον αστικό ιστό, η γεωμετρία των δρόμων (αναλογία πλάτους και ύψους των κτιρίων που τους ορίζουν) σε συνάρτηση με την πυκνότητα δόμησης επηρεάζει τον τρόπο ροής του ανέμου.
- Η ανθρωπογενής θερμότητα, αύξηση θερμοκρασίας σε επαγγελματικές περιοχές (π.χ. βιομηχανία), σε περιοχές με αυξημένη κίνηση οχημάτων και σε περιοχές όπου συγκεντρώνονται κτίρια με μεγάλες θερμικές απώλειες
- Η μειωμένη εξάτμιση και διαπνοή, η μικρή αναλογία επιφανειών νερού και πρασίνου στον αστικό χώρο
- Τα υλικά που χρησιμοποιούνται στις εξωτερικές επιφάνειες των κτιρίων και των υπαίθριων χώρων, το σκούρο χρώμα συνεπάγεται μεγάλη θερμική απορρόφηση, ενώ η αυξημένη θερμοχωρητικότητα έχει ως αποτέλεσμα τη διατήρηση υψηλών θερμοκρασιών στα υλικά για μεγάλα χρονικά διαστήματα.

Στον χάρτη 1.6.2.1. γίνεται μια προσπάθεια προσέγγισης διαφοροποιημένων ζωνών στον Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου, με παραμέτρους που απεικονίζονται χωρικά και αφορούν :

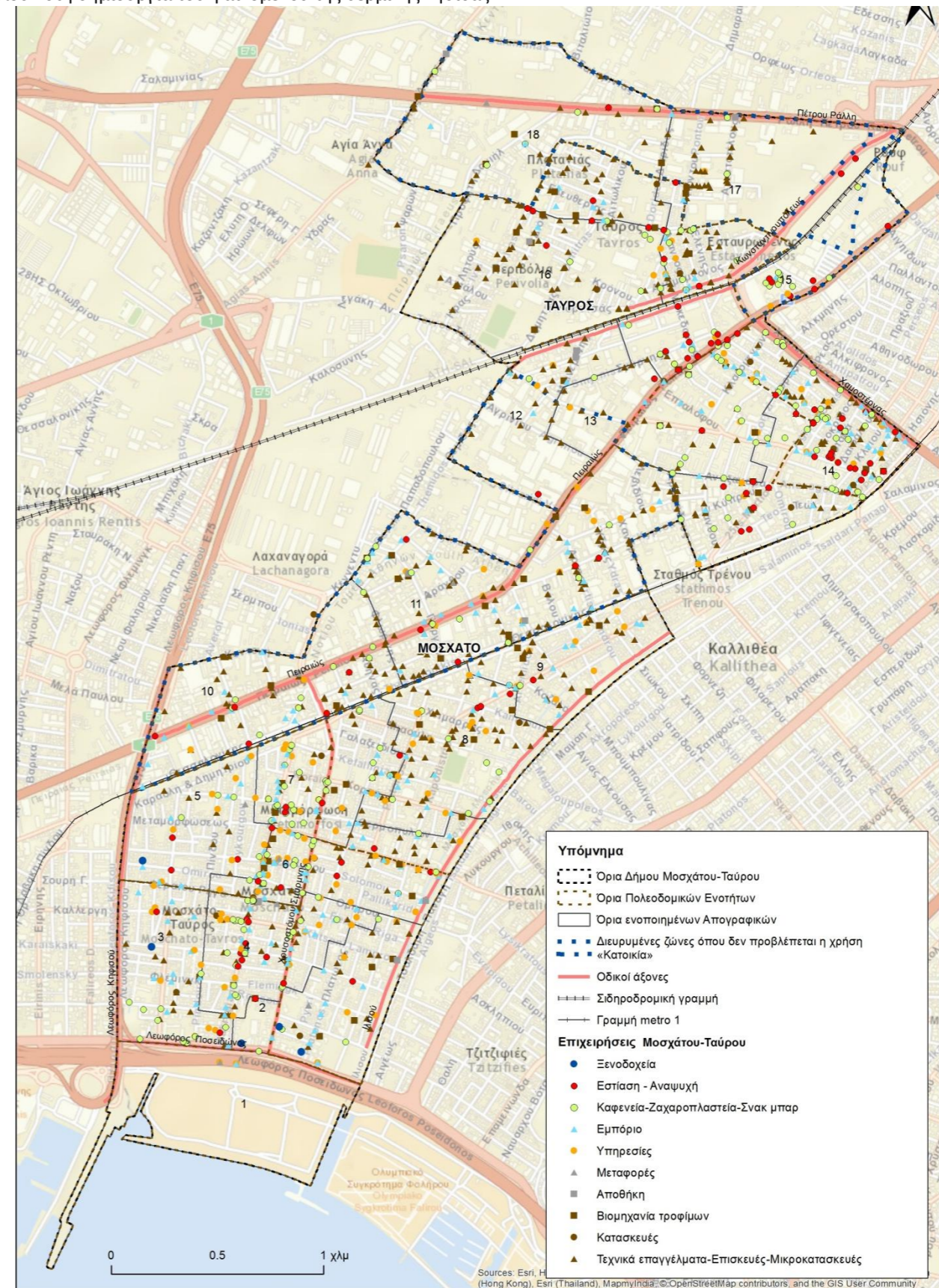
- στην πυκνότητα 2011 ανά Ενοποιημένο Απογραφικό Τομέα
- στην μέση πυκνότητα Πολεοδομικών Ενοτήτων με βάση το εγκεκριμένο ΓΠΣ
- τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά του πολεοδομικού ιστού σε συνδυασμό με τους πεζοδρόμους (θεσμοθετημένους υλοποιημένους και μη) και τους χώρους πρασίνου (με βάση το ΓΠΣ καθώς και τις πολεοδομικές προβλέψεις για την Πειραιώς και τον Ελαιώνα)
- το κέντρο Δήμου και τα Τοπικά Κέντρα όπως αυτά προβλέπονται από το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο
- η χωρική κατανομή των επιχειρήσεων όπως αυτές καταγράφονται από τα αρχεία του Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου Πειραιά, του ΕΒΕ Πειραιώς, του Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών και το αρχείο αδειών του Δήμου για καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος,

Με βάση την χωρική απεικόνιση των προαναφερόμενων παραμέτρων, είναι ευδιάκριτη η διαφοροποίηση 2 ζωνών που χαρακτηρίζονται από υψηλές πυκνότητες κατοίκησης και μεγάλη συγκέντρωση επιχειρήσεων με μικρότερο συγκριτικά μέγεθος οικοδομικών τετραγώνων. Οι 2 αυτές ζώνες είναι :

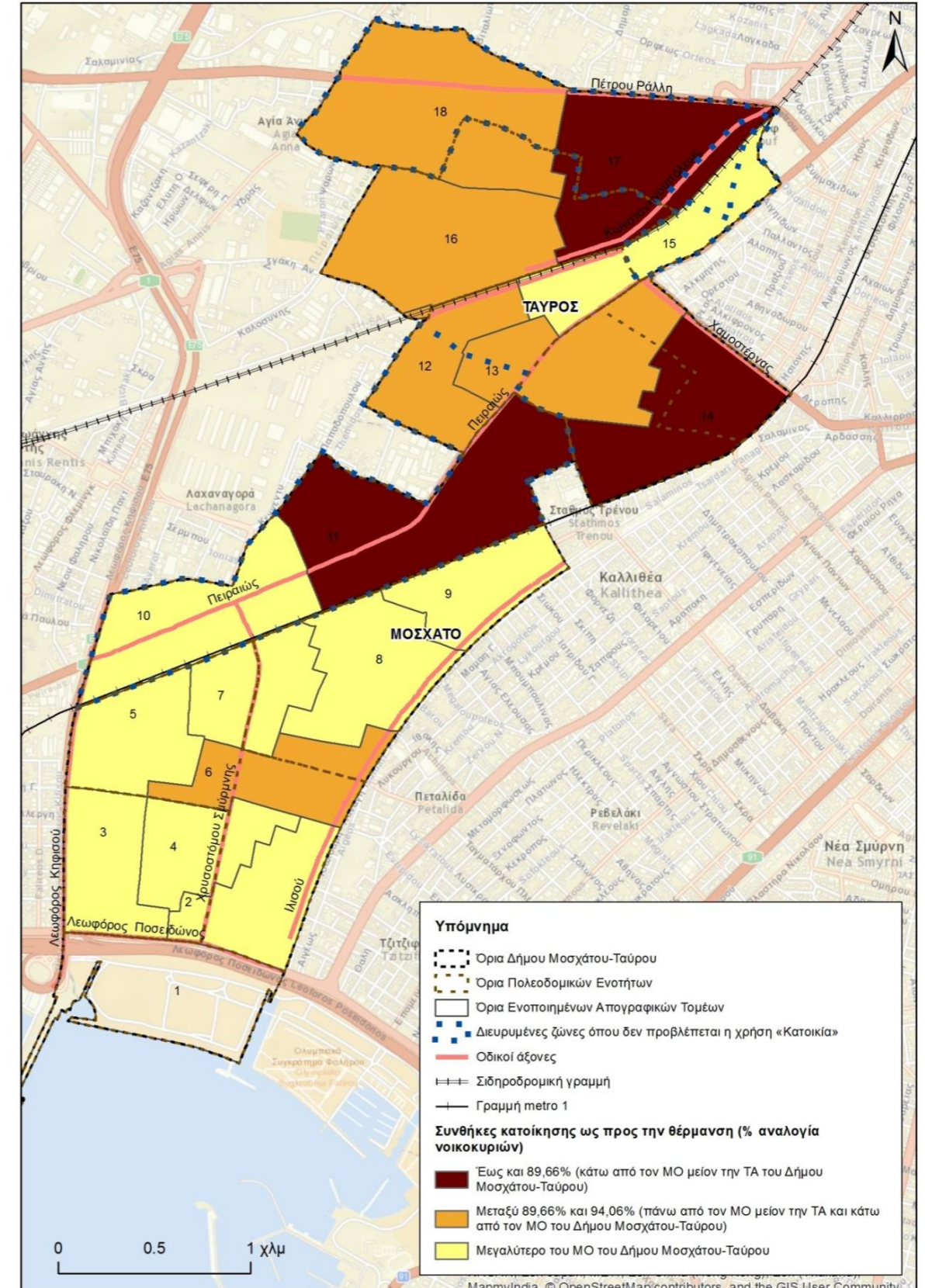
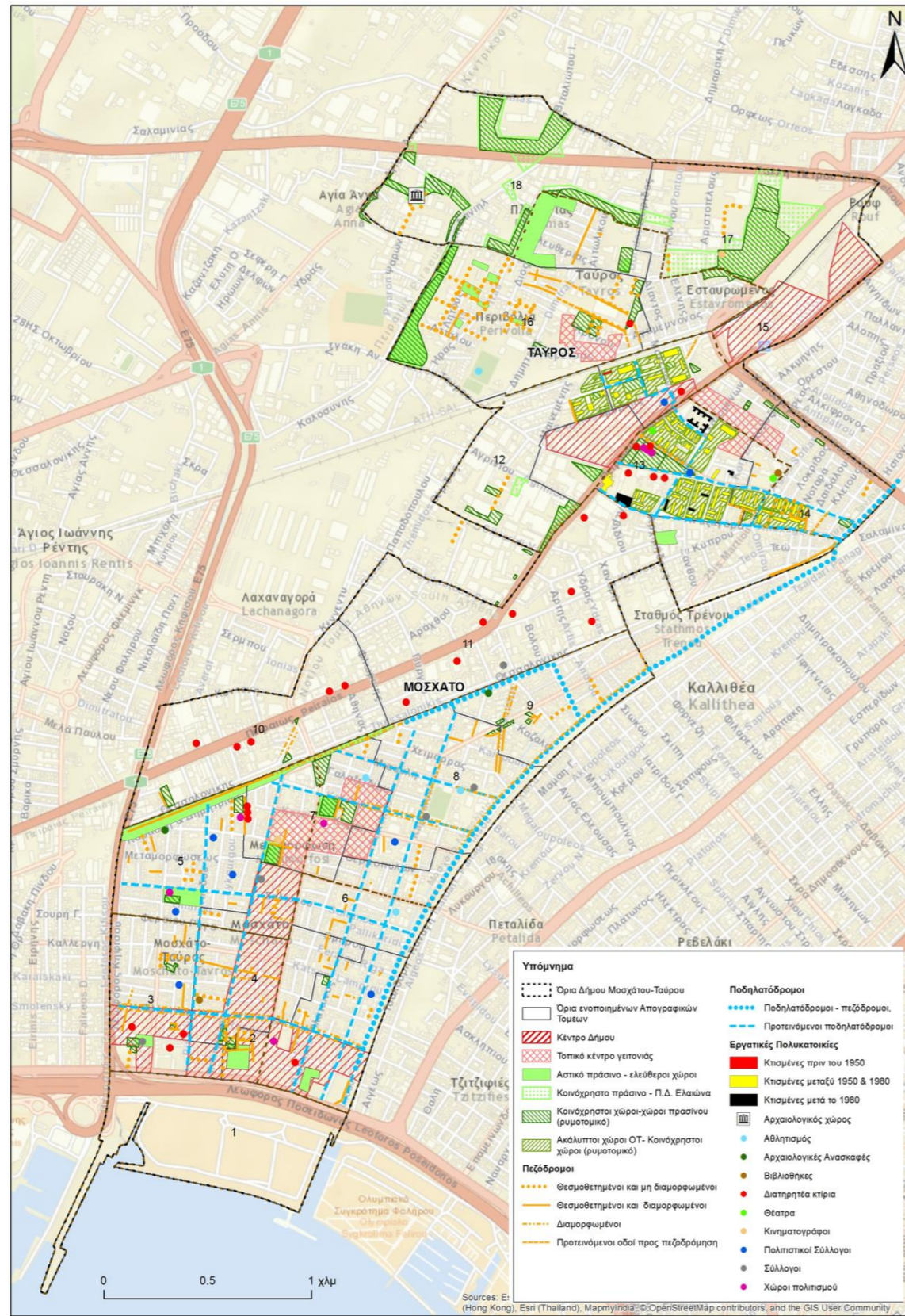
- η περιοχή που εκτείνεται βορειοανατολικά των εργατικών πολυκατοικιών στα νότια της Πειραιώς έως την γραμμή που μετρά 1 και τον ΒΙΟΠΑ, όπου καταγράφεται η υψηλότερη πυκνότητα με βάση τα στοιχεία του 2011 (106 άτομα/Ha) ενώ ταυτόχρονα καταγράφονται και οι υψηλότερες προβλεπόμενες από το ΓΠΣ πυκνότητες (234 και 158 άτομα/Ha) καθώς και ο υψηλότερος Συντελεστής Δόμησης (3,0). Σε αυτή την περιοχή καταγράφεται και η υψηλότερη συγκέντρωση κατοικιών χωρίς θέρμανση ενώ οι χώροι πρασίνου, συγκεντρώνονται κυρίως γύρω από τις εργατικές πολυκατοικίες όπως φαίνεται στον χάρτη 1.6.2.1α

⁴ «Το αστικό μικροκλίμα. Βιοκλιματικές παρεμβάσεις για τη βελτίωση του» Φλώρα-Μαρία Μπουγιατιώτη

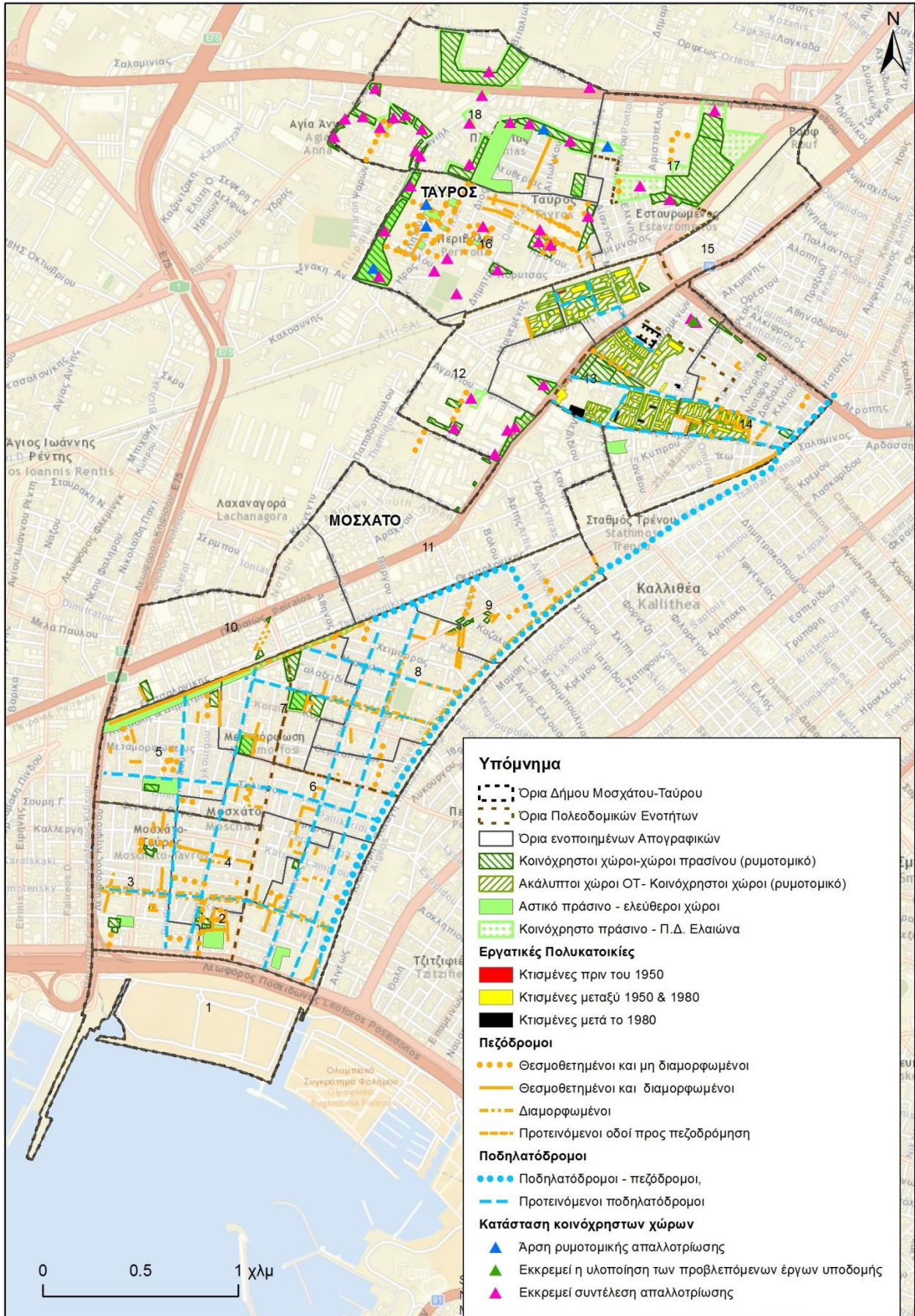
Χάρτης 1.6.2.1: Χωρική απεικόνιση παραμέτρων που συμβάλουν στη δημιουργία του φαινομένου της θερμικής νησίδας

Χάρτης 1.6.2.1: Χωρική απεικόνιση παραμέτρων που συμβάλουν στη δημιουργία του φαινομένου της θερμικής νησίδας

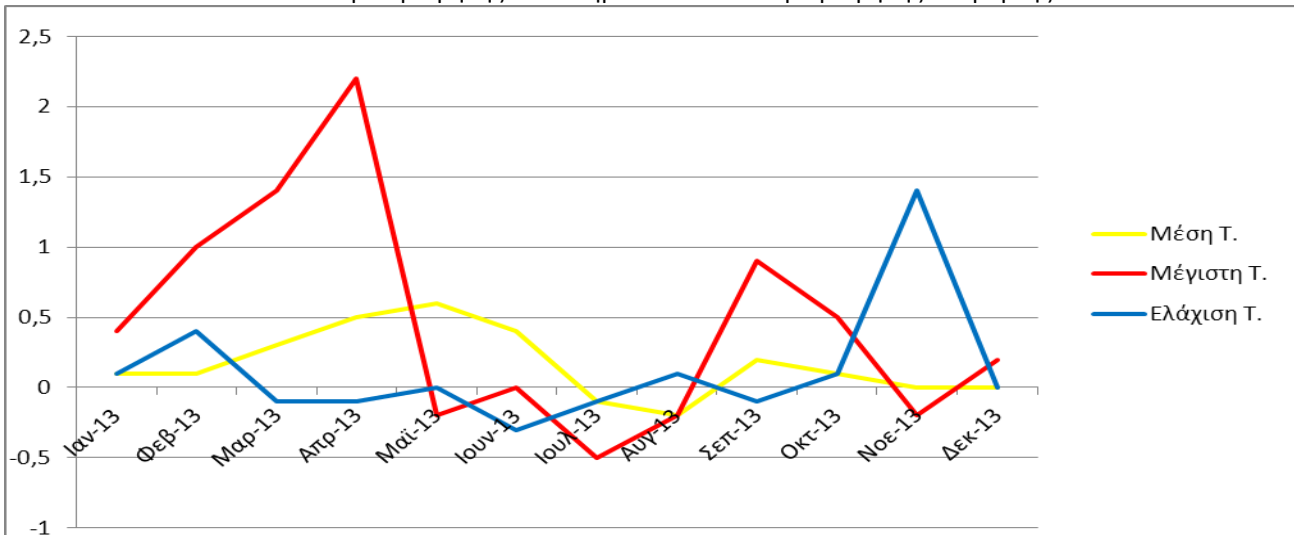
Χάρτης 1.6.2.1α: Κοινόχρηστοι χώροι πρασίνου - δίκτυο πεζοδρόμων, ποδηλατοδρόμων

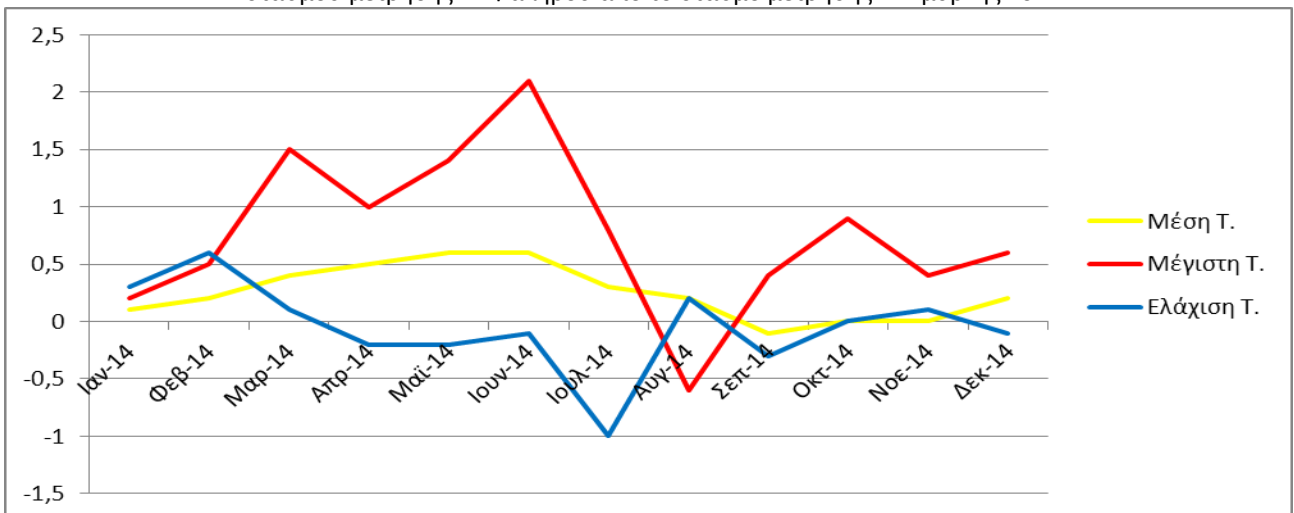
- η περιοχή που εκτείνεται γύρω από την ζώνη κεντρικών λειτουργιών πόλης στο νότιο τμήμα του Δήμου όπου καταγράφονται υψηλές πυκνότητες (γύρω στα 100 άτομα/Ha) με προβλεπόμενες από το ΓΠΣ υψηλές πυκνότητες (129 και 109 άτομα/Ha) και Συντελεστή Δόμησης γύρω στο 2,0. Στη ζώνη αυτή προβλέπεται και το πιο εκτεταμένο δίκτυο πεζοδρόμων με συγκέντρωση χώρων πρασίνων κυρίως στο βόρειο και νότιο τμήμα της όπως φαίνεται στον χάρτη 1.6.2.1α. Στο κεντρικό τμήμα της ζώνης καταγράφεται και σημαντική συγκέντρωση κατοικιών χωρίς θέρμανση.

Επιπρόσθετα στην προαναφερόμενη προσέγγιση, αξιοποιείται η ανάλυση των δεδομένων από 2 μετεωρολογικούς σταθμούς στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου. Ειδικότερα η ανάλυση αφορά στα δεδομένα των σταθμών που βρίσκονται, στο Παλαιό Φάληρο (υψόμετρο 25m) που προσομοιάζει με τα τμήματα της ΔΕ Μοσχάτου προς την παραλία και στη Νέα Σμύρνη (υψόμετρο 51m) που προσομοιάζει με το ενδότερο τμήμα της ΔΕ Ταύρου. Στα διαγράμματα 1.6.2.1α και 1.6.2.1β απεικονίζεται η διακύμανση της διαφοράς της μέσης – μέγιστης – ελάχιστης θερμοκρασίας μεταξύ Νέας Σμύρνης και Παλαιού Φαλήρου για το 2013 και το 2014 αντίστοιχα.

Διάγραμμα 1.6.2.1α: Διακύμανση της διαφοράς της μέσης- μέγιστης - ελάχιστης θερμοκρασίας του σταθμού μέτρησης Π. Φαλήρου από το σταθμό μέτρησης Ν. Σμύρνης 2013

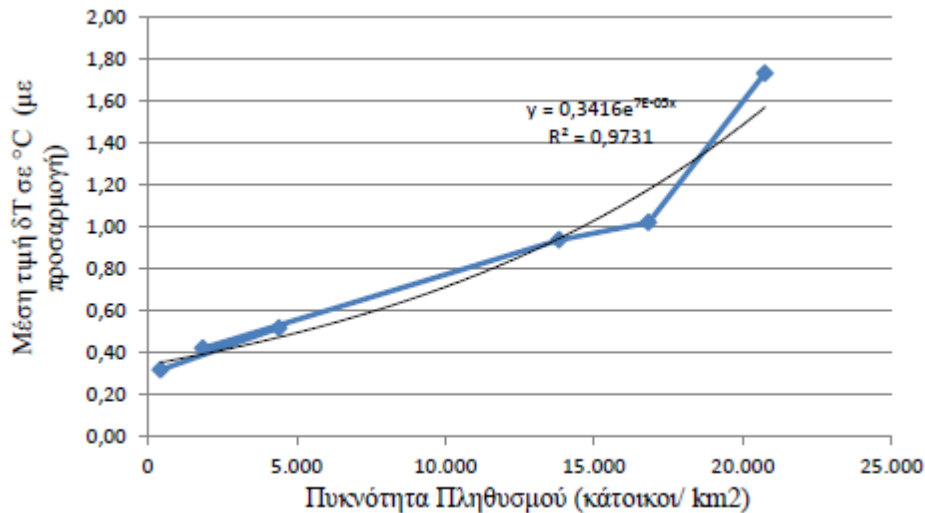
Διάγραμμα 1.6.2.1β: Διακύμανση της διαφοράς της μέσης- μέγιστης - ελάχιστης θερμοκρασίας του σταθμού μέτρησης Π. Φαλήρου από το σταθμό μέτρησης Ν. Σμύρνης 2014

Με βάση τη διακύμανση της διαφοράς μέσης – μέγιστης και ελάχιστης θερμοκρασίας Νέας Σμύρνης – Παλαιού Φαλήρου, φαίνεται ότι η Νέα Σμύρνη καταγράφει σημαντικά υψηλότερες τιμές την άνοιξη και τους πρώτους θερινούς μήνες, καθώς και το φθινόπωρο και σημαντικά χαμηλότερες τιμές το Νοέμβρη και Δεκέμβρη.

Η προαναφερόμενη διαπίστωση, συναρτάται με τη σχετική θέση ως προς την θάλασσα αλλά κατά κύριο λόγο με την πυκνότητα κατοίκησης. Στο διάγραμμα 1.6.2.2, αποτυπώνεται η ισχυρή συσχέτιση της διαφοράς θερμοκρασίας με την πυκνότητα πληθυσμού.

Διάγραμμα 1.6.2.2: Εκθετική συσχέτιση της μέσης τιμής δT μετά από προσαρμογή με την πυκνότητα πληθυσμού⁵.

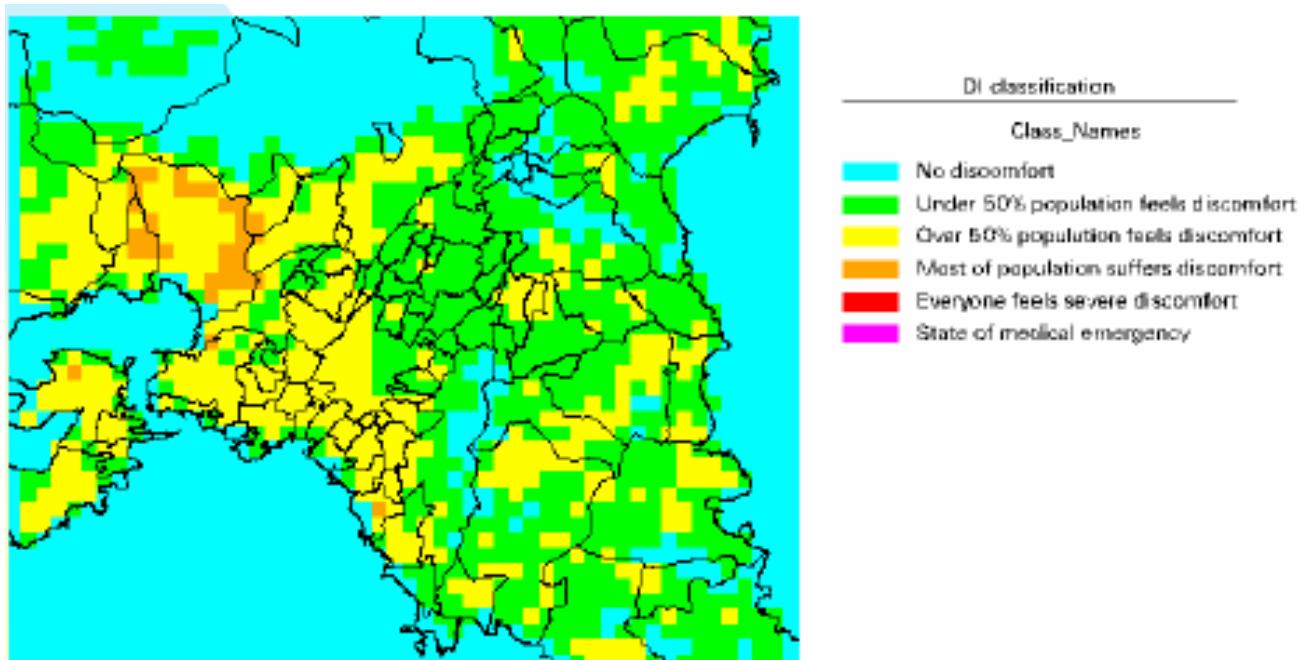

Οι προαναφερόμενες διαπιστώσεις ενισχύονται από την χωρική κατανομή των βαθμωρών κλιματισμού, όπως αυτή αποτυπώνεται στο σχετικό χάρτη (M. Santamouris, N. Papanikolaou, I. Livada, I. Koronakis, C. Georgakis, A. Argiriou and D. N. Assimakopoulos : ' On the Impact of Urban Climate to the Energy Consumption of Buildings' Solar Energy, 70,3,201-216,2001)

⁵ Διερεύνηση της Αστικής Θερμικής Νησίδας των Ελληνικών Πόλεων, Νικόλαος Μπουντάς, Διεπιστημονικό – Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, ΕΜΠ

Αντίστοιχη χωρική διακύμανση παρουσιάζει και ο δείκτης δυσφορίας, όπως αποτυπώνεται στο σχετικό χάρτη (Μ. Πετράκης, Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών, Ινστιτούτο Ερευνών Περιβάλλοντος, «Κλιματική Αλλαγή και Αστικό Περιβάλλον»)

1.6.2.2 Εκτίμηση επιπτώσεων από την κλιματική αλλαγή

Η προσέγγιση των επιπτώσεων από την κλιματική αλλαγή, γίνεται με βάση :

- τη μελέτη «Οι περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην Ελλάδα» Τράπεζα της Ελλάδος, Ιούνιος 2011
- τη μελέτη «Κίνδυνοι και επιπτώσεις της κλιματικής μεταβολής στο δομημένο περιβάλλον» Τράπεζα της Ελλάδος, Ιούνιος 2011
- τη μελέτη «Μεταβολές της στάθμης της θάλασσας και επιπτώσεις στις ακτές» Τράπεζα της Ελλάδος, Ιούνιος 2011
- το «Προσχέδιο διαχείρισης των λεκανών απορροής ποταμών του υδατικού διαμερίσματος Αττικής (GR06)» Γενική Γραμματεία Υδάτων - ΥΠΕΝ.

Η εκτίμηση των επιπτώσεων από την κλιματική αλλαγή, προσεγγίζεται μέσα από μια σειρά δεικτών, που απεικονίζονται στον πίνακα 1.6.2.2 για το σύνολο της Περιφέρειας Αττικής. Για κάθε δείκτη καταγράφονται 2 τιμές, η πρώτη για την περίοδο 2021-2050 και η δεύτερη για την περίοδο 2071-2100 και οι μεταβολές με αρνητικό πρόσημο σημαίνουν μειώσεις, ενώ χωρίς πρόσημο, σημαίνουν αυξήσεις.

Πίνακας 1.6.2.2 : Μεταβολές δεικτών για την κλιματική αλλαγή⁶

Ελάχιστη χειμερινή θερμοκρασία (°C)	1,5 3,5	Αριθμός παγετών (ημέρες)	-5 -5
Μέγιστη καλοκαιρινή θερμοκρασία (°C)	1,7 4	Βλαστητική περίοδος (ημέρες)	10 15
T _{max} >35 °C (ημέρες)	15 35	Ανάγκες για ισχυρή ψύξη (ημέρες)	10 35
T _{min} >20 °C (ημέρες)	40 70	Ανάγκες για ισχυρή θέρμανση (ημέρες)	-15 -35
Μέγιστη βροχόπτωση σε 3 ημέρες (%)	10 25	Ακραίος κίνδυνος πυρκαγιάς (ημέρες)	15 35
Διάρκεια ξηρής περιόδου (ημέρες)	20 35	Έντονη δυσφορία (ημέρες)	15 25

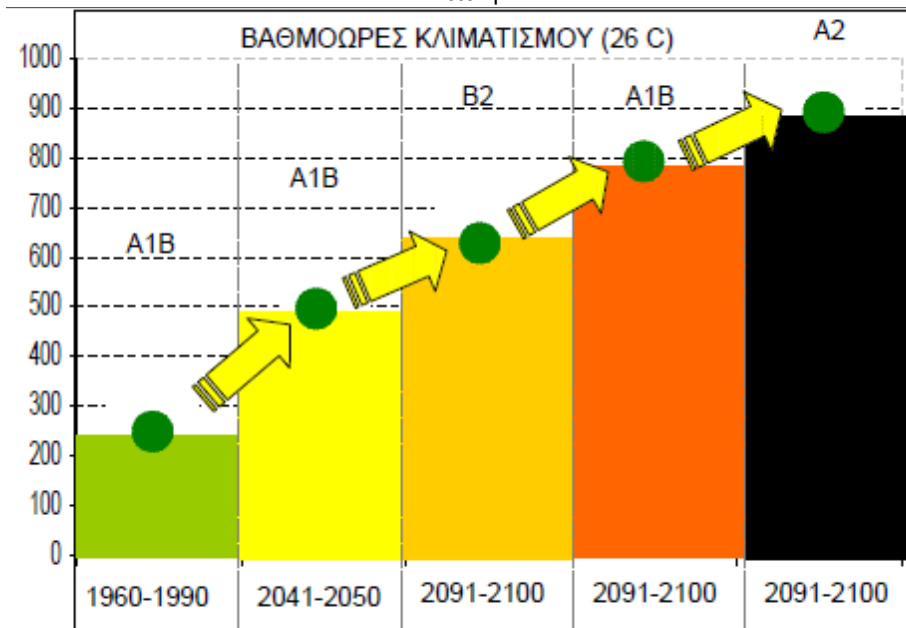
Οι δείκτες που πρέπει να ληφθούν υπόψη στην περίπτωση του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου είναι κυρίως αυτοί που συναρτώνται με το επίπεδο θερμικής άνεσης πληθυσμού και είναι :

- ο αριθμός των ημερών με θερμοκρασίες μεγαλύτερες των 35° C, που αναμένεται να αυξηθούν κατά 15 και 35 για το διάστημα 2021-2050 και 2071-2100 αντίστοιχα
- ο αριθμός των ημερών με ανάγκες για ισχυρή ψύξη, που αναμένεται να αυξηθούν κατά 10 και 35 για το διάστημα 2021-2050 και 2071-2100 αντίστοιχα
- ο αριθμός των ημερών με έντονη δυσφορία., που αναμένεται να αυξηθούν κατά 15 και 25 για το διάστημα 2021-2050 και 2071-2100 αντίστοιχα.

Οι εκτιμώμενες μεταβολές των παραπάνω δεικτών, έχουν σαν συνέπεια τον τριπλασιασμό των αναγκών για κλιματισμό μέχρι το 2100, όπως φαίνεται στο διάγραμμα 1.6.2.2, όπου απεικονίζεται η αύξηση των βαθμωρών κλιματισμού, για κτίριο κατοικίας στην περιοχή της Αττικής

⁶ «Οι περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην Ελλάδα» Τράπεζα της Ελλάδος, Ιούνιος 2011

Διάγραμμα 1.6.2.2: Διαχρονική μεταβολή των αναγκών για κλιματισμό σε κτίριο κατοικίας στην Αττική⁷

Οι παραπάνω εκτιμήσεις συνδυάζονται και με περαιτέρω ευρήματα⁸ που αφορούν στο ότι:

- Υπάρχει σημαντική διαφοροποίηση, ανάλογα με το εισόδημα, του ποσοστού των οικογενειών που ζουν σε προστατευμένα κτίρια υψηλής περιβαλλοντικής ποιότητας. Μόνο το 8% των πολιτών χαμηλού εισοδήματος κατοικεί σε κτίρια με διπλά υαλοστάσια και μόνωση, ενώ στα υψηλά εισοδήματα το αντίστοιχο ποσοστό φτάνει το 64%. Το γεγονός αυτό έχει σημαντικές συνέπειες τόσο στην κατανάλωση ενέργειας όσο και στην θερμική άνεση εντός των κτιρίων.
- Το κόστος του κλιματισμού είναι κατά πολύ μεγαλύτερο στα χαμηλά εισοδήματα, όπου κυμαίνεται περί τα 195€ ανά οικογένεια, ενώ το σχετικό κόστος για την μέση οικογένεια είναι 100€.

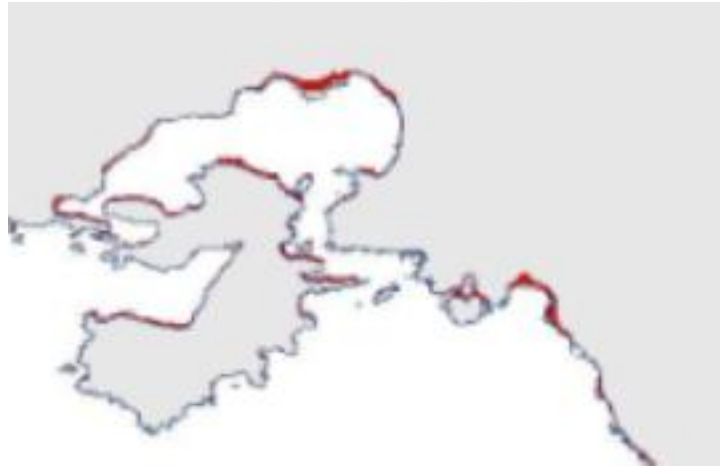
Με βάση τα παραπάνω προκύπτει ότι, ως προς τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην θερμική άνεση του πληθυσμού, είναι διαφοροποιημένες οι αστικές περιοχές χαμηλών και υψηλών εισοδημάτων.

Μια άλλη επίπτωση της κλιματικής αλλαγής, που διαφοροποιεί σαφώς το παράκτιο μέτωπο του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου, είναι και η άνοδος της στάθμης της θάλασσας. Σύμφωνα με την μελέτη «Μεταβολές της στάθμης της θάλασσας και επιπτώσεις στις ακτές» (Τράπεζα της Ελλάδος, Ιούνιος 2011), η Αττική εμφανίζει ένα σημαντικό ποσοστό του μήκους της ακτογραμμής της να κινδυνεύει. Η άνοδος της θαλάσσιας στάθμης τις τελευταίες δεκαετίες, σε συνδυασμό με τις προβλέψεις, που κυμαίνονται από 1 έως και 2 μέτρα άνοδου της στάθμης μέχρι το 2100, απεικονίζεται ενδεικτικά για την περιοχή του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου στο απόσπασμα χάρτη στο σχήμα 1.6.2.2.1, όπου με κόκκινο χρώμα φαίνονται οι παράκτιες εκείνες περιοχές που θα πληγούν από μια υποθετική άνοδο της θαλάσσιας στάθμης.

⁷ «Κίνδυνοι και επιπτώσεις της κλιματικής μεταβολής στο δομημένο περιβάλλον» Τράπεζα της Ελλάδος, Ιούνιος 2011

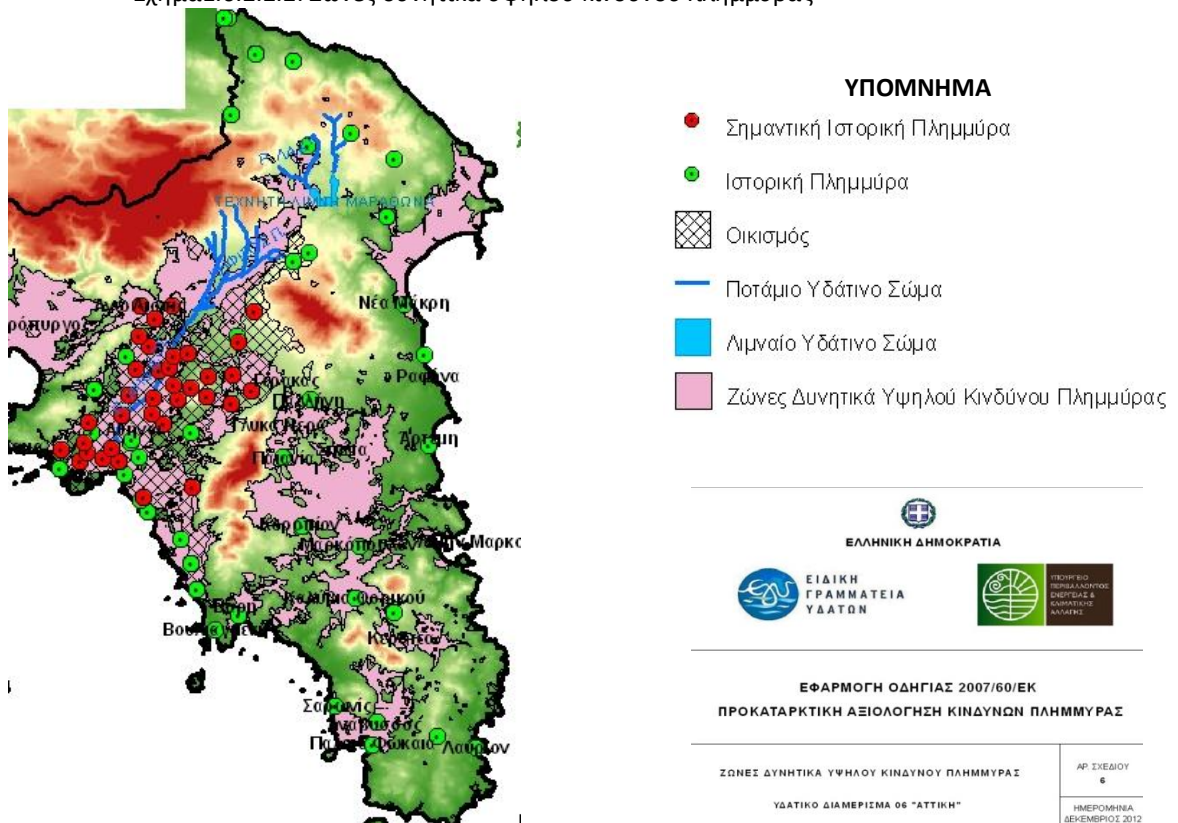
⁸ «Κίνδυνοι και επιπτώσεις της κλιματικής μεταβολής στο δομημένο περιβάλλον» Τράπεζα της Ελλάδος, Ιούνιος 2011

Σχήμα 1.6.2.2.1 : Απεικόνιση παράκτιων περιοχών που θα κατακλυστούν από ενδεχόμενη άνοδο της θαλάσσιας στάθμης κατά 2 μέτρα, μέχρι το 2100⁹

Μια άλλη επίπτωση της κλιματικής αλλαγής συναρτάται με την εκτιμώμενη πιθανότητα εμφάνισης πλημμυρικών φαινομένων. Σύμφωνα με το «Σχέδιο διαχείρισης των λεκανών απορροής ποταμών του υδατικού διαμερίσματος Αττικής (GR06)» (Γενική Γραμματεία Υδάτων - ΥΠΕΝ), στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Μοσχάτου - Ταύρου, εντοπίζονται περιοχές με ιστορικές πλημύρες αλλά και ζώνη με δυνητικά υψηλό κίνδυνο πλημύρας, όπως φαίνεται στο σχήμα 1.6.2.2.2

Σχήμα 1.6.2.2.2: Ζώνες δυνητικά υψηλού κινδύνου πλημύρας¹⁰

⁹ Μελέτη «Μεταβολές της στάθμης της θάλασσας και επιπτώσεις στις ακτές» Τράπεζα της Ελλάδος, Ιούνιος 2011

¹⁰ «Προσχέδιο διαχείρισης των λεκανών απορροής ποταμών του υδατικού διαμερίσματος Κρήτης (GR13)» (Γενική Γραμματεία Υδάτων - ΥΠΕΝ)

1.7 ΟΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΕΣ 2014 – 2020 ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

1.7.1 Το πλαίσιο για την ολοκληρωμένη προσέγγιση στην εδαφική ανάπτυξη 2014 – 2020

Στο πλαίσιο του ΣΕΣ η Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη καλείται (α) να αντιμετωπίσει συγκροτημένα (και όχι μερικώς κατά Προτεραιότητα Χρηματοδότησης και Θεματικό Στόχο) τις ιδιαίτερες προκλήσεις στο χωρικό επίπεδο όπου εμφανίζονται, (β) να μεγιστοποιήσει τα οφέλη από το ΕΣΠΑ σε χωρικό επίπεδο οργανώνοντας κατάλληλες συνέργιες Θεματικών Στόχων, ΕΔΕΤ και Προγραμμάτων αλλά και παράλληλων πολιτικών και πηγών χρηματοδότησης, (γ) να προωθήσει την αποδοτική εφαρμογή των νέων εργαλείων που αφορούν στην Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤοΚ), στη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη (ΒΑΑ) και στην Ολοκληρωμένη Εδαφική Επένδυση (ΟΕΕ).

Με βάση τις γενικές κατευθύνσεις του ΣΕΣ, στο πλαίσιο του ΠΕΠ Αττικής 2014-2020, έχουν διατυπωθεί οι γενικές αρχές και τα κριτήρια για την επιλογή των περιοχών εφαρμογής ΒΑΑ.

Στις υποενότητες που ακολουθούν, καταγράφονται οι γενικές αρχές και τα κριτήρια των ΒΑΑ όπως προβλέπονται στο ΠΕΠ Αττικής καθώς και οι προβλέψεις Τομεακών Προγραμμάτων για την Ολοκληρωμένη προσέγγιση στην Εδαφική Ανάπτυξη.

1.7.1.1 Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αττικής 2014 – 2020

Η Ολοκληρωμένη Προσέγγιση στην Εδαφική Ανάπτυξη στην Περιφέρεια Αττικής αφορά στην Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη (με κοινοτική συνδρομή 193.6 εκ € ΕΤΠΑ & 74 εκ € ΕΚΤ) και εδράζεται σε δύο πυλώνες :

- στην αναγκαιότητα σταδιακής επίλυσης των οξυμένων περιβαλλοντικών, οικονομικών, δημογραφικών και κοινωνικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει το ιστορικό κέντρο της Αθήνας, ως αποτέλεσμα της υποβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος, της συγκέντρωσης ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων και της σταδιακής ανάπτυξης θυλάκων παραβατικότητας, αλλά και το νότιο δυτικό τμήμα του λεκανοπεδίου συμπεριλαμβανομένου του Πειραιά και των όμορων Δήμων που παρατηρούνται ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά ανεργίας ως αποτέλεσμα της εντεινόμενης αποβιομηχάνισης.
- στην ενίσχυση περιοχών που έχουν μια ειδική δυναμική λόγω της συγκέντρωσης υπερτοπικών δραστηριοτήτων και υλοποίησης μεγάλων επενδύσεων στους τομείς του τουρισμού και του πολιτισμού σε συνδυασμό με τις προωθητικές οικονομικές δραστηριότητες που αναδεικνύει η στρατηγική της περιφερειακής έξυπνης εξειδίκευσης.

Κριτήρια επιλογής των επιλέξιμων «υποβαθμισμένων περιοχών» είναι η ύπαρξη υψηλής ανεργίας, και ευαίσθητων – ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων και η συγκέντρωση περιβαλλοντικών, δημογραφικών και οικονομικών προκλήσεων, (υψηλό ποσοστό εγκαταλελειμμένων κτιρίων κατοικίας, βιομηχανοστασίων και λοιπών εμπορικών χρήσεων, έλλειψη κοινωνικών υποδομών, ανεπαρκείς ή προβληματικές εκπαιδευτικές υποδομές υποχρεωτικής εκπαίδευσης, έλλειψη ελεύθερων χώρων πρασίνου – αναψυχής, υψηλή παραβατικότητα, υψηλή δημογραφική πυκνότητα και πεπαλαιωμένο κτιριακό απόθεμα υψηλών ενεργειακών απαιτήσεων).

Ειδικότερα αφορά σε υποβαθμισμένες περιοχές που αντιμετωπίζουν συνδυαστικά τις ακόλουθες προκλήσεις:

- δημογραφικές (πληθυσμιακή αποδυνάμωση, γήρανση)
- οικονομικές (μείωση οικονομικής δραστηριότητας)
- περιβαλλοντικές (έλλειψη ελεύθερων χώρων, χώρων πρασίνου, πεζοδρόμων, ποδηλατοδρόμων, συγκέντρωση άδειων κτιρίων) κλιματικές (κτιριακό απόθεμα χαμηλής ενεργειακής αποδοτικότητας)
- κοινωνικές (συγκέντρωση ευαίσθητων και ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων, έλλειψη κοινωνικών υποδομών, εγκληματικότητα)

Απαραίτητη προϋπόθεση εφαρμογής είναι η ύπαρξη Σχεδίου Ολοκληρωμένης Αστικής Παρέμβασης ή ισοδύναμα σχέδια στρατηγικού σχεδιασμού, κατά την κείμενη ελληνική νομοθεσία. Προτεραιότητα έχουν ΣΟΑΠ ή ισοδύναμα σχέδια στρατηγικού σχεδιασμού, που ενσωματώνουν την προώθηση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας (καθαρές αστικές μεταφορές), εξυπηρετούν και συμβάλλουν στην ενίσχυση της ελκυστικότητας του Μητροπολιτικού κέντρου της Αθήνας. Η συνδυαστική ύπαρξη των ανωτέρω αποτελεί βασικό κριτήριο επιλεξιμότητας.

Η υλοποίηση των παρεμβάσεων θα γίνει με εκχώρηση αρμοδιοτήτων στην οικεία αστική αρχή σε Δήμους πληθυσμού άνω των 250.000 κατοίκων ή όμορων Δήμων που υπερβαίνουν τους 250.000 κατοίκους για διαδημοτική περιοχή/θύλακα υποβάθμισης.

Κριτήρια επιλογής των περιοχών που παρουσιάζουν μια «ειδική δυναμική» είναι ενδεικτικά η ύπαρξη «τυπικών» ή/και «άτυπων» συγκεντρώσεων οικονομικών δραστηριοτήτων (clusters) ιδιαίτερα στους τομείς του τουρισμού και του πολιτισμού (είτε υφιστάμενες είτε εν δυνάμει) που μπορούν ενσωματώνοντας και αξιοποιώντας την E-T-K, συνδυαστικά με προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων να δημιουργήσουν πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα, ιδίως στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης και την περαιτέρω μόχλευση πόρων.

Ειδικότερα αφορά περιοχές που παρουσιάζουν ειδική αναπτυξιακή δυναμική λόγω της συγκέντρωσης υπερτοπικών δραστηριοτήτων που έχουν σαφώς προσδιορισθεί ως πόλοι ανάπτυξης και εξυπηρετούν τους στόχους της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Παράγοντες που εξετάζονται συνδυαστικά είναι:

- ο χαρακτηρισμός τους ως πόλων ανάπτυξης στο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας – Αττικής
- η πραγματοποίηση στην ευρύτερη περιοχή παρέμβασης (σε απόσταση που δεν υπερβαίνει τα 3 χιλιόμετρα) μεγάλης κλίμακας επενδύσεων υποδομών που δημιουργούν προϋποθέσεις για την ανάπτυξη νέων οικονομικών δραστηριοτήτων, την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των υφιστάμενων και μείωσης της ανεργίας, καθώς και τον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος της Αττικής .

Η υλοποίηση των παρεμβάσεων θα γίνει με εκχώρηση αρμοδιοτήτων σε ενδιάμεσο φορέα (που μετέχουν πλείονες του ενός Δήμου, ή αναπτυξιακές συμπράξεις Δήμων, Οργανισμοί και επιχειρήσεις που έχουν την αρμοδιότητα χάραξης και άσκησης χωρικής πολιτικής/τομεακών παρεμβάσεων).

1.7.1.2 Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα 2014 - 2020

Σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του ΣΕΣ 2014 – 2020 αλλά και του ΠΕΠ Αττικής 2014 – 2020 , για την υλοποίηση της Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης, θα συμβάλουν πόροι και δράσεις Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ)» προβλέπεται η στήριξη για σχέδια Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ) των Περιφερειών μέσω του ΕΤΠΑ (κοινοτική συνδρομή 25 εκ €), τα οποία θα αφορούν σε:

- αποκατάσταση του οικονομικού ιστού των πόλεων και της λειτουργία τους ως κινητήριες δυνάμεις στην ευρύτερη περιοχή επιρροής
- αντιστροφή της οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής υποβάθμισης ιδίως περιοχών συγκέντρωσης μειονεκτικών κοινωνικών ομάδων, υποβαθμισμένων εμπορικών κέντρων και εγκαταλελειμμένων βιομηχανικών/βιοτεχνικών/επαγγελματικών ζωνών,
- άμεση αντιμετώπιση των κοινωνικών συνεπειών της κρίσης με αναζωογόνηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και ανασυγκρότηση των κοινωνικών υποδομών,
- προώθηση της σύνδεσης καινοτομίας και επιχειρηματικότητας στο αστικό περιβάλλον,
- αντιστροφή της αστικής διάχυσης καθώς και
- ανάκτηση του δημόσιου χώρου

Η επιλογή, έγκριση και χρηματοδότηση των σχεδίων ΒΑΑ θα γίνει με κριτήρια που θα αφορούν στην καταλληλότητα της προτεινόμενης στρατηγικής, στη συμβολή της στην επίτευξη των αποτελεσμάτων του Προγράμματος, στη διαχειριστική επάρκεια, τεχνική ετοιμότητα και ικανότητα των φορέων, καθώς και στη μεγιστοποίηση της μόχλευσης πόρων.

Στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη (ΥΜΕΠΕΡΑΑ)», δεν προβλέπεται συγκεκριμένη δέσμευση για την χρηματοδότηση των ΒΑΑ. Αναφέρεται όμως ότι το ΥΜΕΠΕΡΑΑ έχει λάβει υπόψη τις οικονομικές, περιβαλλοντικές, κλιματικές και κοινωνικές αλλαγές των αστικών περιοχών και την ανάγκη προώθησης των διασυνδέσεων μεταξύ αστικών περιοχών και περιοχών της υπαίθρου, καθώς και την προσέγγιση για τη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη του ΣΕΣ 2014-2020. Το Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ, όμως, εκπονείται σε εθνικό επίπεδο και δεν έχει συγκεκριμένη χωρική θεώρηση, ως εκ τούτου δεν περιλαμβάνει ολοκληρωμένες δράσεις για τη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη. Ωστόσο, οι κατά τόπους σχεδιαζόμενες στρατηγικές ολοκληρωμένης προσέγγισης για την βιώσιμη ανάπτυξη αστικών περιοχών που πρόκειται να υλοποιηθούν στο πλαίσιο του ΣΕΣ 2014-2020 υποστηρίζονται σημαντικά από τις δράσεις που προβλέπονται στο πλαίσιο των προτεραιοτήτων και των ειδικών στόχων του Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ και έχουν εφαρμογή στις ίδιες περιοχές.

Οι κύριοι στόχοι του Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ για τη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη αφορούν :

- την αντιστροφή της κοινωνικής και περιβαλλοντικής υποβάθμισης των αστικών περιοχών και των λιγότερο αναπτυγμένων βιομηχανικών/βιοτεχνικών/επαγγελματικών ζωνών,
- στην αντιστροφή της αστικής διάχυσης και την προώθηση της αρχής της «συμπαγούς πόλης».

Στον τομέα του περιβάλλοντος οι κύριοι στόχοι του Ε.Π ΥΜΕΠΕΡΑΑ αφορούν κυρίως :

- πολεοδομικές/αστικές παρεμβάσεις για προώθηση της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης, της αστικής κινητικότητας και της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, ολοκλήρωση / επέκταση των υποδομών για αύξηση της δυναμικότητας ηλεκτρισμού μέσω συμπαραγωγής, αναβάθμιση πυκνοδομημένων περιοχών αστικών κέντρων, βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος μέσω αστικού / πολεοδομικού και χωροταξικού σχεδιασμού, βελτίωσης της ποιότητας της ατμόσφαιρας και αντιμετώπισης του θορύβου
- δράσεις αστικής αναζωογόνησης στην Αθήνα και πιλοτικές δράσεις διαχείρισης παραλιακών ζωνών

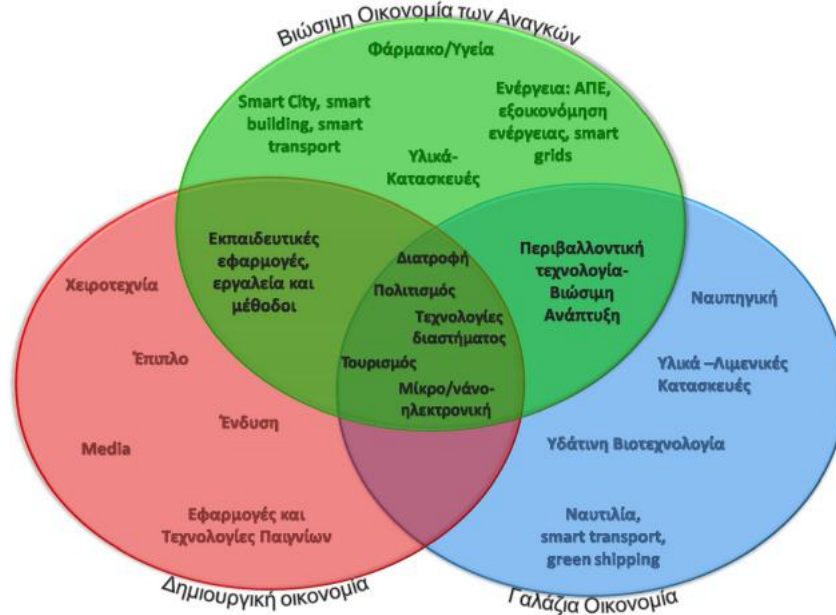
Στον τομέα των Μεταφορών το Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ επικεντρώνεται σε παρεμβάσεις μεγάλης κλίμακας στις Μητροπολιτικές περιοχές, με την υλοποίηση των δράσεων :

- ολοκλήρωσης / επέκτασης του Μετρό Θεσσαλονίκης και το έργο του Προαστιακού Θεσσαλονίκης
- την κατασκευή του τμήματος της γραμμής 4 (τμήμα Άλσος Βεΐκου – Γουδή) και την ολοκλήρωση της γραμμής 3 (τμήμα Χαϊδάρι – Πειραιάς) του Μετρό της Αθήνας που διασυνδέουν πυκνοκατοικημένες περιοχές της Μητροπολιτικής Αθήνας με τα αστικά κέντρα Αθήνας και Πειραιά.

1.7.2 Η Στρατηγική της «Έξυπνης Εξειδίκευσης» 2014 – 2020 στην Περιφέρεια Αττικής

Η Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης, στην Περιφέρεια Αττικής, εγκρίθηκε στην 15^η συνεδρίαση του Περιφερειακού Συμβουλίου, στις 07/05/2015 με την απόφαση υπ αριθμ 137/2015 και στοχεύει στην ενίσχυση της καινοτομικής δραστηριότητας σε 3 πεδία εξειδίκευσης η «Δημιουργική Οικονομία», η «Βιώσιμη Οικονομία των Αναγκών» και η «Γαλάζια Οικονομία». Οι ενδεικτικές αιχμές στα πεδία εξειδίκευσης απεικονίζονται στο διάγραμμα 1.7.2

Διάγραμμα 1.7.2: Ενδεικτικές αιχμές στα πεδία Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Αττικής¹¹

¹¹ Σχέδιο Δράσης Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, Περιφέρειας Αττικής 2014 – 2020, Γ. Σταμπουλής, Λέκτορας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, παρουσίαση 21/03/2015

Οι τεχνολογικές προτεραιότητες των πεδίων εξειδίκευσης είναι ανά πεδίο¹² :

- «Δημιουργική Οικονομία»
 - ✓ Τεχνολογικές εφαρμογές παιγνίων και αναψυχής
 - ✓ Εκπαιδευτικές εφαρμογές και μέθοδοι, παιδαγωγικό υλικό και εργαλεία
 - ✓ Ανάπτυξη προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας στην ένδυση, στο έπιπλο, στη διακόσμηση, στη χειροτεχνία κλπ (εφαρμογή νέων υλικών, ανάπτυξη δραστηριοτήτων σχεδιασμού - μόδας).
 - ✓ Νέες τεχνολογίες ανάπτυξης και διαχείρισης οπτικοακουστικού υλικού και ανεπτυγμένων υλικών για τον κινηματογράφο
 - ✓ Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών έντασης εμπειρίας (νέες μορφές τουρισμού, αναψυχής και παιδαγωγικής, δραστηριότητες και προϊόντα πολιτισμού, σχεδιασμό νέων/ειδικών μορφών τουρισμού, π.χ γαστρονομικού)
 - ✓ Προϊόντα και υπηρεσίες πολιτιστικής ταυτότητας και δημιουργίας
 - ✓ Περιβάλλοντα διάχυτης νοημοσύνης, εφαρμογές data mining και γεωπληροφορικής (π.χ. SoLoMo) για εξατομίκευση υπηρεσιών στον τομέα τουρισμού - πολιτισμού
 - ✓ Ε&Α σε επιλεγμένες επιστημονικές περιοχές (ανθρωπιστικές επιστήμες / κλασικές σπουδές /φιλοσοφία/ λογοτεχνία / κλασικές τέχνες, ιστορία), για την διασύνδεση με την τουριστική εμπειρία (πολιτισμικός τουρισμός)
 - ✓ Λογισμικό και εφαρμογές μικρο/νάνο-ηλεκτρονικής
 - ✓ Ανάπτυξη της μικροηλεκτρονικής (π.χ. ρομποτική, ηλεκτρονικά χαμηλής κατανάλωσης)
 - ✓ Εργαλεία και μέθοδοι ΤΠΕ επιχειρηματικού και επιχειρησιακού σχεδιασμού
 - ✓ Εφαρμογές ΤΠΕ για την ενίσχυση της προσπέλασης και της βιώσιμης λειτουργίας της πόλης
- «Βιώσιμη Οικονομία των Αναγκών»
 - ✓ Ανάπτυξη διεθνώς ανταγωνιστικών φαρμακευτικών προϊόντων, λειτουργικών τροφίμων και καλλυντικών βασισμένων στην διατροφική παράδοση και στην εγχώρια χλωρίδα και πανίδα
 - ✓ Συστήματα παραγωγής και διαχείρισης ενέργειας (εξοικονόμηση & συμπαραγωγή ενέργειας, ΑΠΕ)
 - ✓ Ανάπτυξη τεχνολογιών και μεθόδων για τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος στον αγρο-διατροφικό τομέα
 - ✓ Περιβάλλοντα διάχυτης νοημοσύνης για εξατομίκευση υπηρεσιών και διαχείριση συστημάτων (smart grids, internet of things κλπ.)
 - ✓ Ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών και μεθόδων σε υπάρχοντα και νέα κτίρια και στο αστικό και δομημένο περιβάλλον (smart building, Smart cities, εφαρμογές γεωπληροφορικής, smart transport)
 - ✓ Ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών επεξεργασίας και συσκευασίας τροφίμων και ζωοτροφών
 - ✓ Ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και διαδικασιών για την διαχείριση και εκμετάλλευση των αποβλήτων, απορριμμάτων και υπολειμμάτων για παραγωγή ενέργειας και προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας
 - ✓ Mobile apps - ψηφιακές πλατφόρμες υπηρεσιών

¹² Σχέδιο Δράσης Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, Περιφέρειας Αττικής 2014 – 2020, Γ. Σταμπουλής, Λέκτορας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, παρουσίαση 21/03/2015

- ✓ Εφαρμογές ΤΠΕ για την ενίσχυση της προσπέλασης και της βιώσιμης λειτουργίας της πόλης
- ✓ Εργαλεία ΤΠΕ για την ενημέρωση και συμμετοχή των πολιτών και φορέων στις δημόσιες διαβουλεύσεις
- «Γαλάζια Οικονομία»
 - ✓ Προϊόντα υψηλής διατροφικής αξίας από την ελληνική υδάτινη χλωρίδα και τους θαλάσσιους οργανισμούς
 - ✓ Εφαρμογές νέων υλικών, υδάτινης βιοτεχνολογίας και μεθόδων στη διαχείριση και προστασία υδάτινου περιβάλλοντος
 - ✓ Εφαρμογές νέων υλικών, ΤΠΕ, και υδάτινης βιοτεχνολογίας στη ναυπηγική
 - ✓ Ναυπηγική μικρών σκαφών και θαλάσσια σπορ
 - ✓ Μέθοδοι και υλικά λιμενικών κατασκευών και έργων
 - ✓ Ανάπτυξη καινοτόμων και περιβαλλοντικά φιλικών τεχνολογιών εκτροφής, επεξεργασίας και συσκευασίας προϊόντων υδατοκαλλιέργειας και αλιείας
 - ✓ Ανάπτυξη προϊόντων και δραστηριοτήτων θαλάσσιου τουρισμού
 - ✓ Περιβάλλοντα διάχυτης νοημοσύνης για εξατομίκευση υπηρεσιών στον τομέα θαλάσσιου τουρισμού
 - ✓ Εφαρμογές γεωπληροφορικής στη ναυτιλία, smart transport, στην διαχείριση και προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και τον θαλάσσιο τουρισμό

1.7.3 Το πλαίσιο για κοινωνική προστασία και κοινωνική συνοχή

Στο ΣΕΣ 2014 – 2020, προβλέπεται η διαμόρφωση ολοκληρωμένης στρατηγικής για την αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών των γεωγραφικών περιοχών που πλήττονται περισσότερο από τη φτώχεια/ των στοχευόμενων ομάδων που αντιμετωπίζουν τον υψηλότερο κίνδυνο διακρίσεων ή κοινωνικού αποκλεισμού και, εφόσον κρίνεται σκόπιμο, συμβολή στην ολοκληρωμένη προσέγγιση.

1.7.3.1 Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αττικής 2014 – 2020

Στο πλαίσιο του ΠΕΠ Αττικής 2014 – 2020, αναφέρεται ότι η υπό εκπόνηση Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης (εντός του 2015 αναμένεται η ολοκλήρωση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας) θα εξειδικευθεί στο Περιφερειακό Στρατηγικό Σχέδιο Κοινωνικής Ένταξης (ΠεΣΣΚΕ).

Επιπρόσθετα, οι έρευνες που εστιάζουν στο τοπικό επίπεδο προκειμένου να καταρτίσουν «τοπικά προφίλ της φτώχειας», μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη των στρατηγικών καταπολέμησης της φτώχειας και να «καλύψουν» τα κενά στις υπάρχουσες εθνικές πηγές δεδομένων.

Η ολοκλήρωση των διαδικασιών αυτών θα διασφαλίσει την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου πλέγματος παρεμβάσεων, μέσω των οποίων θα προωθείται η κοινωνική ένταξη και η καταπολέμηση της φτώχειας των ευάλωτων και των ειδικών ομάδων πληθυσμού (με έμφαση στους δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος).

Ως συνεκτικές πολιτικές ενεργού ένταξης, οι παρεμβάσεις αυτές θα ανταποκρίνονται σε μία πολυτομεακή προσέγγιση και θα στοχεύουν στην ενίσχυση των δυνατοτήτων πρόσβασης σε κοινωνικού χαρακτήρα υπηρεσίες, σε υπηρεσίες εκπαίδευσης και υγείας και προώθησης στην απασχόληση και ιδιαίτερα στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας /

επιχειρηματικότητας/ καινοτομίας. Θα αξιοποιηθεί επίσης το εργαλείο της «Ο.Χ.Ε.», ενώ θα επιδιωχθεί συμπληρωματικότητα και με λοιπές παρεμβάσεις, όπως ενδεικτικά του FEAD και του AMF.

Τέλος σημειώνεται ότι οι συγχρηματοδοτούμενες πράξεις θα βασίζονται στα πορίσματα της χαρτογράφησης και τις προτεραιότητες της στρατηγικής για τη φτώχεια

1.7.3.2 Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση

Για την αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών υποβαθμισμένων ή και απομακρυσμένων περιοχών έχει ήδη δρομολογηθεί η εκπόνηση στρατηγικής κοινωνικής ένταξης η οποία θα περιλαμβάνει α) τη χαρτογράφηση των περιοχών και την αναγνώριση των διαφορετικών επιπέδων στέρησης, β) τη διαβούλευση με τους «βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς» για να προσδιοριστούν οι προτεραιότητες και οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι υποβαθμισμένες συνοικίες και (γ) η επικαιροποίηση των τοπικών υπηρεσιών, των διαθέσιμων πόρων και γενικότερα του περιβάλλοντος των τοπικών κοινοτήτων / κοινωνιών.

Συγκεκριμένα, η Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης εξειδικεύεται σε Περιφερειακά Στρατηγικά Σχέδια Κοινωνικής Ένταξης, τα οποία έχουν ενεργοποιηθεί ή πρόκειται να ενεργοποιηθούν και βασίζονται σε Τοπικά Σχέδια Κοινωνικής Ένταξης. Με την πρόοδο εξειδίκευσης των πολιτικών αυτών θα επαναπροσδιοριστεί η συμβολή του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Ήδη, στο πλαίσιο του Μηχανισμού κοινωνικής προστασίας και κοινωνικής συνοχής που θεσμοθετήθηκε κατά την προηγούμενη Προγραμματική Περίοδο, σχεδιάστηκε η εφαρμογή του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (Ε.Ε.Ε). Ο συγκεκριμένος θεσμός αποτελεί συμβατική υποχρέωση της Χώρας και σηματοδοτεί την αρχή εφαρμογής υποστηρικτικών μέτρων και δράσεων που θα συμβάλουν στην κοινωνική ένταξη και συνοχή. Το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (Ε.Ε.Ε) αφορά αρχικά άτομα που διαβιούν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας και στοχεύει στην αμοιβαία δέσμευση των ωφελουμένων και του κράτους για ενεργό ένταξη. Κοινωνικές ομάδες όπως, οι μακροχρόνιοι άνεργοι, οι νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας, οι εργαζόμενοι χωρίς ασφάλεια, οι οικογενειάρχες με χαμηλό εισόδημα, οι αυτοαπασχολούμενοι, οι ηλικιωμένοι και τα άτομα με αναπηρία χρήζουν ειδικής μέριμνας. Πρόκειται για ομάδες που βιώνουν τη συσσώρευση χρεών, τη μείωση της αγοραστικής τους δύναμης, τη μείωση των εισοδημάτων και την αύξηση των φόρων.

Πέρα από την εισοδηματική ενίσχυση, που θα λειτουργεί ως ένα «δίκτυ ασφαλείας», η υποστήριξη θα συνδέεται και με άλλες δράσεις, όπως το θεσμό της μαθητείας και της συμβουλευτικής, ώστε να καταστεί δυνατή η επανένταξη στην αγορά εργασίας και να μην αποτελεί απλώς ένα επίδομα προνοιακού χαρακτήρα.

Το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (ΕΕΕ) απαιτεί δυνατές διοικητικές δομές και διαδικασίες παρακολούθησης. Σε αυτό θα εμπλακούν κυρίως οι Περιφέρειες και οι Δήμοι, που θα είναι οι φορείς διαχείρισης, άλλα και άλλοι φορείς που εφαρμόζουν κοινωνικές δράσεις όπως οι Μ.Κ.Ο, η Εκκλησία, η κοινωνία των πολιτών κ.λ.π.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει τις δράσεις ένταξης/επανένταξης των ωφελουμένων του ΕΕΕ στην πιλοτική εφαρμογή του. Ο θεσμός προβλέπεται να εφαρμοστεί πιλοτικά σε δεκατρείς (13) Δήμους της Χώρας για έξι (6) μήνες και στη συνέχεια θα αποκτήσει καθολικό χαρακτήρα.

1.8 ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΠΙΠΕΔΩΝ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΤΟΥ ΣΕΣ 2014 – 2020 ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (ΒΑΑ)

Η προσέγγιση βασίζεται στην συγκριτική αξιολόγηση, των κατευθύνσεων του ΣΕΣ 2014 – 2020 και ειδικότερα του ΠΕΠ Αττικής για την ΒΑΑ και των αναπτυξιακών κατευθύνσεων του ΕΠΧΣΑΑ του Τουρισμού και του ΡΣΑ, ειδικών στρατηγικών πλαισίων καθώς και των χωρικών ρυθμίσεων στο τοπικό επίπεδο (ΓΠΣ και ειδικά πολεοδομικά πλαίσια).

Η ειδική επιδίωξη του ΠΕΠ Αττικής για την ΒΑΑ, στον 2^ο Πυλώνα είναι ενίσχυση περιοχών που έχουν μια ειδική δυναμική στους τομείς τουρισμού – πολιτισμού και να προβλέπονται ως πόλοι ανάπτυξης στο ΡΣΑ. Ο Δήμος Μοσχάτου – Ταύρου, μαζί με τους Δήμους Καλλιθέας, Νέας Σμύρνης, Παλαιού Φαλήρου και Αλίμου, είναι 5 Δήμοι που πληρούν τα προαναφερόμενα χαρακτηριστικά. Στη λογική αυτή στον πίνακα 1.8.1, κωδικοποιούνται οι βασικές κατευθύνσεις Χωροταξικού Σχεδιασμού, όπως αυτές προκύπτουν από το ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό, για τις επιμέρους κατηγορίες τουριστικών περιοχών (Ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές και Μητροπολιτικές Περιοχές) καθώς και για τις ειδικές μορφές τουρισμού (Αστικός τουρισμός, Πολιτιστικός τουρισμός, Αθλητικός τουρισμός) στις οποίες εμπίπτουν οι 5 Δήμοι. Η συγκριτική αξιολόγηση των κωδικοποιημένων κατευθύνσεων του Τομεακού Χωροταξικού Πλαισίου για τον Τουρισμό με τις αντίστοιχες κατευθύνσεις του ΡΣΑ για τον τουρισμό – πολιτισμό ή και ειδικότερα για την περιοχή των 5 Δήμων, παρουσιάζεται στον πίνακα 1.8.2

Από την συγκριτική αξιολόγηση των βασικών κατευθύνσεων στα 2 επίπεδα σχεδιασμού, Εθνικό και Περιφερειακό και λαμβάνοντας υπόψη την ειδική πρόβλεψη του Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας – Αττικής για τον ρόλο του πόλου Εθνικής εμβέλειας Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος – Φαληρικός Όρμος, στην ευρύτερη περιοχή των 5 Δήμων, διαπιστώνεται ότι κοινές κατευθύνσεις είναι :

- η διάχυση των ωφελειών από τον ρόλο του πόλου Εθνικής εμβέλειας στον τομέα του τουρισμού – πολιτισμού, σε μια ευρύτερη περιοχή επιρροής
- οι πολεοδομικές παρεμβάσεις αναβάθμισης του δομημένου χώρου, με παράλληλη διατήρηση και ανάδειξη των στοιχείων του πολιτιστικού και ιστορικού περιβάλλοντος και διασφάλιση της αρμονικής συνύπαρξης του τουρισμού με τις περιοχές κατοικίας
- η συνδυασμένη ανάδειξη στοιχείων του ιστορικού – πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος, στο πλαίσιο των νέων πολιτιστικών διαδρομών
- η προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας
- ο εμπλουτισμός του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος με ανάπτυξη ειδικών τουριστικών υποδομών και ειδικών εναλλακτικών μορφών τουρισμού
- η παροχή κινήτρων για αναβάθμιση υφιστάμενων τουριστικών υποδομών και δημιουργία νέων καθώς και για την αναβάθμιση και ανάδειξη του ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος
- η ενίσχυση της καινοτομίας στον τομέα του τουρισμού – πολιτισμού

Επίσης οριζόντια κατεύθυνση είναι η *«ανάληψη δράσεων αποφόρτισης και προστασίας των φυσικών και ανθρωπογενών πόρων που δέχονται υψηλές πιέσεις, ιδίως με την εφαρμογή ολοκληρωμένων πρακτικών διαχείρισης των υδατικών πόρων και των υγρών και στερεών αποβλήτων και την προώθηση μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας και βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας των εγκαταστάσεων (προώθηση ΑΠΕ, βιοκλιματικών μεθόδων σχεδιασμού κ.ά.).»*

Πίνακας 1.8.1 : Κωδικοποίηση κατευθύνσεων του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό

Ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές	Μητροπολιτικές Περιοχές	Αστικός τουρισμός	Πολιτιστικός τουρισμός
			Αθλητικός τουρισμός
<ul style="list-style-type: none"> Ανάδειξη στοιχείων ταυτότητας με στόχο τη διαφοροποίηση του τουριστικού χαρακτήρα της περιοχής. 	<ul style="list-style-type: none"> Ένταξη των αναξιοποίητων τουριστικά πόρων στο προσφερόμενο προϊόν, με παράλληλη προστασία και διαφύλαξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους. 	<ul style="list-style-type: none"> Ανάδειξη και αναβάθμιση των ιστορικών κέντρων, μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και λοιπών αξιόλογων στοιχείων του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος. 	<ul style="list-style-type: none"> Διατήρηση και ανάδειξη της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς και ειδικότερα των ιστορικών κέντρων των πόλεων αλλά και μεμονωμένων κτιρίων
<ul style="list-style-type: none"> Προστασία, αποκατάσταση και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, με την αναγνώριση και συνδυασμένη προβολή των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών κάθε περιοχής. 	<ul style="list-style-type: none"> Προστασία, ανάδειξη και συνδυασμένη προβολή των πόρων του ευρύτερου περιφερειακού τους χώρου (ορεινοί όγκοι, κ.ά). 	<ul style="list-style-type: none"> Κατάλληλη σήμανση και ενημέρωση των επισκεπτών για τη θέση και το περιεχόμενο των τουριστικών πόρων και εξασφάλιση εύκολης πρόσβασης σε αυτούς. 	
<ul style="list-style-type: none"> Αξιοποίηση των εκάστοτε τοπικών πόρων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την ανάπτυξη ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού (αγροτουρισμού, περιηγητικού, πεζοπορικού, πολιτιστικού τουρισμού κ.λπ.). Ανάπτυξη ειδικών τουριστικών υποδομών και εγκαταστάσεων που εμπλουτίζουν και διευρύνουν το τουριστικό προϊόν. 	<ul style="list-style-type: none"> Δημιουργία ζωνών εναλλακτικών δραστηριοτήτων και υπαίθριων πάρκων αναψυχής και αθλητισμού, στην Αττική και την ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης. 	<ul style="list-style-type: none"> Υποστήριξη του ρόλου των πόλεων ως αυτόνομων προορισμών τουρισμού σύντομης διάρκειας (city break). Ένταξη των αστικών κέντρων σε εθνικά και διεθνή δίκτυα βάσει θεματικών ενοτήτων (π.χ. κοινή ιστορία, αρχιτεκτονική, τοπική παραγωγή, κ.α.). 	<ul style="list-style-type: none"> Δημιουργία μουσείων και θεματικών πάρκων συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογικών για την ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων και ιδιαιτεροτήτων κάθε περιοχής. Ενίσχυση δράσεων για τη δημιουργία πολυχώρων ψηφιακής αναπαράστασης ιστορικών, μυθολογικών και άλλων πολιτιστικών σεναρίων (σύνδεση καινοτομίας – πολιτισμού). Ανάπτυξη του γαστρονομικού τουρισμού και ένταξη του στο τουριστικό προϊόν Ανάπτυξη προπονητικών κέντρων σε παραθαλάσσιες περιοχές για τις δραστηριότητες του θαλάσσιου σκι, ιστιοδρομίες, κ.λπ. Δημιουργία υποδομών αθλητισμού για άτομα με ειδικές ανάγκες. Πρωώθηση δράσεων εκσυγχρονισμού υφιστάμενων υποδομών.
<ul style="list-style-type: none"> Πρωώθηση Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας, για την αντιμετώπιση της κυκλοφοριακής συμφόρησης, την ενίσχυση των μέσων μαζικής μεταφοράς και των «ήπιων» μορφών μετακίνησης (όπως βάντσα, ποδήλατο) και τη βελτίωση της ασφάλειας των πεζών και διακινουμένων, καθώς και μέτρων βελτίωσης των εισόδων και της σήμανσης των πόλεων. 	<ul style="list-style-type: none"> Αναβάθμιση του ρόλου των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς. 	<ul style="list-style-type: none"> Αναβάθμιση του ρόλου των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς, βελτίωση της κυκλοφορίας και της ασφάλειας των πεζών καθώς και της προσβασιμότητας των εμποδιζόμενων ατόμων. 	<ul style="list-style-type: none"> Εξασφάλιση της προσβασιμότητας, της επισκεψιμότητας και οργάνωσης των αρχαιολογικών χώρων και μνημείων και υποστήριξη τους με κατάλληλα έργα υποδομών/Ένταξη τους σε τουριστικά δίκτυα.
	<ul style="list-style-type: none"> Ενίσχυση της πολιτιστικής δραστηριότητας με διοργάνωση εκδηλώσεων διεθνούς ενδιαφέροντος. 	<ul style="list-style-type: none"> Αναβάθμιση και επέκταση των παρεχόμενων υπηρεσιών και δραστηριοτήτων σε μουσεία, εκθετήρια, σύγχρονες εγκαταστάσεις πληροφόρησης, φεστιβάλ και άλλες θεματικές ή πολιτιστικές εκδηλώσεις. 	<ul style="list-style-type: none"> Ενίσχυση, προβολή και καθιέρωση φεστιβάλ, πολιτισμικών θεσμών και άλλων σχετικών εκδηλώσεων. Ενίσχυση δυνατοτήτων εξειδικεύσεων αθλητικών εκδηλώσεων θέασης (αγώνες ταχύπλοων σκαφών, κωπηλατικοί αγώνες, κ.λπ.)
<ul style="list-style-type: none"> Ανάληψη δράσεων αναβάθμισης του δομημένου χώρου, με πολεοδομικές παρεμβάσεις, όπως αναπλάσεις κοινόχρηστων χώρων με αύξηση των ελεύθερων χώρων και των χώρων πρασίνου και παροχή κινήτρων για αναπλάσεις ιδιωτικών χώρων σε συνδυασμό με τη βελτίωση των κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών παραμέτρων. 	<ul style="list-style-type: none"> Επιτάχυνση των ρυθμών ανάπτυξης του ιστορικού κέντρου και του παράκτιου μετώπου της Αθήνας και Θεσσαλονίκης. 		
<ul style="list-style-type: none"> Παροχή κινήτρων για εκσυγχρονισμό υφιστάμενων τουριστικών μονάδων με παράλληλη αναβάθμιση σε τύπους και κατηγορίες καταλυμάτων (4 και 5 αστέρια) ή επέκταση αυτών και συμπληρώσεις με ειδικές τουριστικές υποδομές. Δράσεις εξυγίανσης περιοχών μέσω επανάχρησης αξιόλογων κτιρίων ή συνόλων, καθώς και μέσω παροχής κινήτρων για μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες, για μερική ή ολική απόσυρση μη αξιόλογων, απαξιωμένων ή εγκαταλελειμμένων κτιρίων και εγκαταστάσεων χρήσης τουρισμού, και για κατεδάφιση μη αξιόλογων ή μη απαραίτητων ή εγκαταλελειμμένων κτιρίων που προσβάλλουν το τοπίο. 		<ul style="list-style-type: none"> Εκσυγχρονισμός και βελτίωση της ποιότητας του ξενοδοχειακού δυναμικού των αστικών περιοχών με κατασκευή νέων καταλυμάτων υψηλών προδιαγραφών, παράλληλη απόσυρση απαξιωμένων μονάδων κατά τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, επανάχρηση του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος οποιασδήποτε χρήσης με τη μετατροπή του σε τουριστικά καταλύματα και υποστηρικτικές χρήσεις καθώς και ανάπτυξη οργανωμένων χωρικών υποδοχέων στις ευρύτερες περιοχές των πόλεων. 	

Πίνακας 1.8.2 : Συγκριτική αξιολόγηση των κατευθύνσεων του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό με το Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας Αττικής

Κωδικοποιημένες κατευθύνσεις Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό	Κατευθύνσεις Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας – Αττικής για πολιτισμό – τουρισμό
<ul style="list-style-type: none"> • Διατήρηση και ανάδειξη των στοιχείων του πολιτιστικού – ιστορικού περιβάλλοντος 	<ul style="list-style-type: none"> • καταγραφή, κήρυξη και ανάδειξη κτηρίων, χώρων ή εγκαταστάσεων, που αποτελούν σημαντικά στοιχεία αναφοράς από άποψη ιστορίας, τοπίου ή αρχιτεκτονικής συγκρότησης • προγράμματα για την προστασία και ανάδειξη των αξιόλογων κτιριακών συνόλων με ενδιαφέροντα αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά και ιστορικό ενδιαφέρον, που εντοπίζονται στους παλιούς και νεότερους συνοικισμούς, όπως σε Καλλιθέα, Παλαιό Φάληρο και Νέα Σμύρνη
<ul style="list-style-type: none"> • Συνδυασμένη προβολή των στοιχείων πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος 	<ul style="list-style-type: none"> • αναδεικνύονται ο Μεγάλος Αρχαιολογικός Περίπατος και οι άξονες όπου βρίσκονται οι σημαντικότεροι χώροι πολιτισμού της Αθήνας • σχεδιασμός και διαχείριση των αστικών και περιφερειακών Μητροπολιτικών Πάρκων, σε συνέχεια του συστήματος υπερτοπικών πόλων ήπιων χρήσεων πολιτισμού, αθλητισμού και αναψυχής
<ul style="list-style-type: none"> • ανάπτυξη ειδικών τουριστικών υποδομών και ειδικών εναλλακτικών μορφών τουρισμού 	<ul style="list-style-type: none"> • νέες μόνιμες εγκαταστάσεις που χωροθετούνται κατά προτεραιότητα σε περιοχές συνδεδεμένες με τους πολιτιστικούς πόλους, σε κελύφη με ιδιαίτερα ιστορικά, μορφολογικά ή κατασκευαστικά χαρακτηριστικά, κατανέμονται δε σε όλες τις Χωρικές Ενότητες και συναρτώνται με τις «διαδρομές πολιτισμικής διαχρονικότητας». • Προώθηση νέων μορφών θεματικού τουρισμού με συνδυασμό υποδομών, εγκαταστάσεων και δράσεων τουρισμού, αναψυχής, αθλητισμού και πολιτισμού και εξασφάλιση κατασκευών και εγκαταστάσεων υψηλής ποιότητας και αισθητικής με ένταξη στον περιβάλλοντα χώρο και το τοπίο και με ειδική μέριμνα για την ανάδειξη, προβολή και διατήρηση του υπάρχοντος φυσικού και πολιτιστικού κεφαλαίου
<ul style="list-style-type: none"> • Προώθηση Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (MMM, ποδηλατόδρομοι, πεζοδρόμια) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ενισχύονται νέες «πολιτιστικές διαδρομές» με παρεμβάσεις βιώσιμης κινητικότητας. Οι διαδρομές αυτές και τα προβλεπόμενα έργα και μελέτες • Προωθούνται η βελτίωση της προσβασιμότητας των Μητροπολιτικών Πάρκων με Μέσα Μαζικής Μεταφοράς (MMM) • η ανάδειξη του θαλάσσιου μετώπου του Σαρωνικού, μέσω της λειτουργικής ανάπλασης της παραλιακής λεωφόρου Ποσειδώνος, σε συνδυασμό με τη λειτουργία τραμ, πεζοδρόμου και ποδηλατόδρομου. • η δημιουργία εκτεταμένου δικτύου ποδηλατικών διαδρομών μητροπολιτικής εμβέλειας, για τη διευκόλυνση των καθημερινών μετακινήσεων με ποδήλατο, σε συνδυασμό με τα τοπικά δίκτυα ποδηλατοδρόμων και ποδηλατολωρίδων, καθώς και πεζοδρόμων σε επίπεδο δήμων και γειτονιάς, με αναφορά στη Συγγρού – Θεσσαλονίκης
<ul style="list-style-type: none"> • Διοργάνωση εκδηλώσεων διεθνούς ενδιαφέροντος 	<ul style="list-style-type: none"> • οι πολιτιστικές εκδηλώσεις κλίμακας πόλης και γειτονιάς. • η οργάνωση μη μόνιμων εκδηλώσεων εντός ή πλησίον αρχαιολογικών χώρων και μνημείων, με προϋπόθεση την ασφάλειά τους.
<ul style="list-style-type: none"> • Πολεοδομικές παρέμβασης – αναβάθμισης του δομημένου χώρου 	<ul style="list-style-type: none"> • προωθούνται προγράμματα για την οργάνωση πολιτιστικών περιπάτων, σε συνάρτηση με το ίχνος των αρχαίων δρόμων και μονοπατιών και με ιστορικούς, πολιτιστικούς χώρους και εγκαταστάσεις. Οι διαδρομές αυτές συνδέονται με τον πολεοδομικό ιστό και συνδυάζονται με το αστικό και περιφερειακό πράσινο. Τα προγράμματα αφορούν σε όλες τις συνδέσεις στοιχείων πολιτιστικού ενδιαφέροντος και επικεντρώνονται στους βασικούς άξονες, που αποτελούν το κύριο πολιτιστικό δίκτυο της Αττικής.
<p>Παροχή κινήτρων για :</p> <ul style="list-style-type: none"> • αναβάθμιση υφιστάμενων τουριστικών εγκαταστάσεων • επανάχρηση αξιόλογων και διατηρητέων κτιρίων / συνόλων με μετατροπή τους σε ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις • κατεδάφιση μη αξιόλογων ή μη απαραίτητων ή εγκαταλελειμμένων κτιρίων που προσβάλουν το τοπίο • ανάπλαση ιδιωτικών χώρων σε συνδυασμό με την βελτίωση των κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών παραμέτρων 	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπλαση, εξυγίανση, αναβάθμιση, εκσυγχρονισμός και συμπλήρωση υφιστάμενων τουριστικών εγκαταστάσεων και υποδομών με στόχο την προσέλκυση τουρισμού υψηλού επιπέδου και τη δημιουργία θυλάκων τουριστικής καινοτομίας και πρότυπης αναψυχής σε συνδυασμό με κατοικία., • Εκσυγχρονισμός και βελτίωση των υποδομών των υφιστάμενων μαρινών με έλεγχο των τάσεων εντατικοποίησης της χρήσης και με μέριμνα για να μην υποθηκεύονται οι στόχοι του παρόντος για τις περιβάλλουσες αστικές περιοχές. Εξασφάλιση πρόσβασης σε ζώνες περιπάτου, ή σε ακτές κολύμβησης, προώθηση μετακινήσεων με MMM. • καταγραφή, κήρυξη και ανάδειξη κτηρίων, χώρων ή εγκαταστάσεων, που αποτελούν σημαντικά στοιχεία αναφοράς από άποψη ιστορίας, τοπίου ή αρχιτεκτονικής συγκρότησης και χωροθετούνται σε αυτά οι επιθυμητές χρήσεις και δραστηριότητες. Αναδεικνύεται η περιοχή στην οποία εντάσσονται και θεσπίζονται κίνητρα για την ενεργοποίηση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας

Στο πλαίσιο της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Έξυπνη Εξειδίκευση, προβλέπονται 3 πεδία εξειδίκευσης των οποίων η εστίαση παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί.

Εστίαση των πεδίων εξειδίκευσης της Αττικής

Δημιουργική Οικονομία	Γαλάζια Οικονομία	Βιώσιμη Οικονομία των Αναγκών
<ul style="list-style-type: none"> • Χειροτεχνία, κόσμημα • Ένδυση, Έπιπλο • Εφαρμογές και Τεχνολογίες Παιγνίων • Εκπαιδευτικές εφαρμογές, εργαλεία και μέθοδοι • Media, Κινηματογράφος • Πολιτισμός • Τουρισμός/Αναψυχή 	<ul style="list-style-type: none"> • Περιβαλλοντική τεχνολογία • Υδάτινη Βιοτεχνολογία • Ναυτιλία, smart transport , green shipping • Ναυπηγική • Υλικά -Λιμενικές Κατασκευές • Διατροφή • Θαλάσσιος Τουρισμός/Αναψυχή 	<ul style="list-style-type: none"> • Φάρμακο/Υγεία • Smart City, smart building, smart transport • Περιβαλλοντική τεχνολογία • Ενέργεια: ΑΠΕ, εξοικονόμηση ενέργειας, smart grids • Αγρο-Διατροφή • Υλικά -Κατασκευές
<ul style="list-style-type: none"> • Εφαρμογές και τεχνολογίες διαστήματος και γεωπληροφορικής • Λογισμικό και εφαρμογές μικρο/νάνο-ηλεκτρονικής 		

Στην περίπτωση των 5 Δήμων, με δεδομένη και την ύπαρξη 2 φορέων παραγωγής γνώσης και καινοτομίας, του Χαροκόπειου και του Παντείου Πανεπιστημίου (που μνημονεύονται στο πλαίσιο της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Έξυπνη Εξειδίκευση), εντοπίζονται και τα 3 πεδία εξειδίκευσης, με διαφορετικό βαθμό έντασης.

Στο 1^ο πεδίο της Δημιουργικής Οικονομίας, καταγράφεται ο μεγαλύτερος βαθμός έντασης :

- στον κλάδο του πολιτισμού, κυρίως λόγω της ύπαρξης του Κέντρου Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, με την Εθνική Λυρική Σκηνή και την Εθνική Βιβλιοθήκη (που εντάσσονται στον υπερτοπικό πόλο Εθνικής εμβέλειας) αλλά και της συγκέντρωση σημαντικών φορέων και ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται στον χώρο του πολιτισμού όπως τα Ιδρύματα Μιχάλης Κακογιάννης και Μείζονος Ελληνισμού εντός των ορίων του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου.
- στον κλάδο του τουρισμού, κυρίως στον γαστρονομικό και πολιτιστικό, λόγω της ύπαρξης διαχρονικών στοιχείων πολυπολιτισμικών στοιχείων, με ιδιαίτερες κουζίνες και μουσικές αλλά και αξιόλογα δείγματα των πρώτων προσφυγικών οικισμών

Στο 2^ο πεδίο της Γαλάζιας Οικονομίας, η ύπαρξη του παράκτιου μετώπου, και οι εγκαταστάσεις του Φαληρικού Όρμου, δημιουργούν την δυνατότητα εστίασης στο θαλάσσιο τουρισμό / αναψυχή με τεχνολογικές προτεραιότητες :

- Ανάπτυξη προϊόντων και δραστηριοτήτων θαλάσσιου τουρισμού και
- Περιβάλλοντα διάχυτης νοημοσύνης για εξατομίκευση υπηρεσιών στον τομέα θαλάσσιου τουρισμού
- Προϊόντα υψηλής διατροφικής αξίας από την ελληνική υδάτινη χλωρίδα και τους θαλάσσιους οργανισμούς

Στο 3ο πεδίο της Βιώσιμης Οικονομίας των Αναγκών, υπάρχει δυνατότητα εστίασης :

- Για έξυπνη πόλη, έξυπνα κτίρια και έξυπνες μεταφορές, με πιλοτικές εφαρμογές διαχείρισης και εξυπηρέτησης επισκεπτών
- Στον τομέα της διατροφής

Στον πίνακα 1.8.3 κωδικοποιούνται τα βασικά προτεινόμενα μέτρα για την ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού, όπως αυτά διατυπώθηκαν από την Μελέτη –

Εμπειρογνωμοσύνη «Ελλάδα 10 χρόνια μετά, νέο μοντέλο ανάπτυξης και στρατηγική για τον τουρισμό», που εκπονήθηκε από την McKinsey & Company, για λογαριασμό της Ελληνικής Κυβέρνησης το 2011.

Πίνακας 1.8.3: Προτεινόμενα μέτρα για την ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού «Ελλάδα 10 χρόνια μετά, νέο μοντέλο ανάπτυξης και στρατηγική για τον τουρισμό»

Αστικός τουρισμός (City - Break)	Θαλάσσιος τουρισμός (Sailing / Yachting)».
<ul style="list-style-type: none"> καθιέρωση «εκδηλώσεων διεθνούς ακτινοβολίας (MICE : Meetings – Incentives – Conferences – Exhibitions)» ενίσχυση και ανάδειξη της «ιδιαιτέρως τοπικής ταυτότητας (Brand Name)» των περιοχών προορισμού αξιοποιώντας την τοπική ιστορία και παράδοση διεύρυνση των τρόπων προβολής των προορισμών και του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος, πέραν των συμβατικών αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών για «βιωματική εμπειρία πριν την επίσκεψη (pre-visit experience)» 	<ul style="list-style-type: none"> αναβάθμιση των υποδομών και στην ενίσχυση της λειτουργίας σε υφιστάμενες Μαρίνες εμπλουτισμό του δικτύου με νέες Μαρίνες ανάδειξη τουριστικών θαλάσσιων διαδρομών διοργάνωση ιστιοπλοϊκών αγώνων

Στον πίνακα 1.8.4, κωδικοποιούνται οι κατευθύνσεις από το Ερευνητικό Πρόγραμμα «Διερεύνηση Στρατηγικών για τη δικτύωση των αστικών παρεμβάσεων στο Μητροπολιτικό κέντρο Αθηνών» που ολοκληρώθηκε τον Φεβρουάριο του 2014, σε συνεργασία της Περιφέρειας Αττικής, με τη Σχολή Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ, που για τον Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου προβλέπεται ο Πολιτιστικός Διάδρομος της Πειραιώς και ο Πράσινος Διάδρομος του Ιλισού.

Πίνακας 1.8.4 : Κατευθύνσεις στο πλαίσιο της «Διερεύνηση Στρατηγικών για τη δικτύωση των αστικών παρεμβάσεων στο Μητροπολιτικό κέντρο Αθηνών»

Πολιτιστικός Διάδρομος	Πράσινος Διάδρομος
Ζώνη Οδού Πειραιώς	«Αθήνα – Φαληρικό μέτωπο διαμέσου του Ιλισού» (Δήμοι Καλλιθέας και Μοσχάτου - Ταύρου)
<ul style="list-style-type: none"> Δημόσιες μεταφορές/ έξυπνες στάσεις/ δεδομένα σε χάρτες. Διαχείριση κυκλοφορίας. Δικτύωση ιστορικών χώρων Μετατροπή των σημαντικών τοποσημών σε διαδραστικό και επικοινωνιακό τόπο (επισημαίνεται ότι στην οδό Πειραιώς, έχει γίνει ο πιο εκτεταμένος χαρακτηρισμός βιομηχανικών κτιρίων) Πληροφορίες & σήμανση τόπων ιστορικής σημασίας. Διαχείριση & προβολή. Νέοι τρόποι περιήγησης της πόλης μέσω της σύνδεσης με το ιστορικό επίπεδο. Δίκτυα συνεργατικών επιχειρήσεων καταναμημένων στο χώρο. Εντοπισμένες πλατφόρμες καινοτομίας και επιχειρηματικότητας. Θύλακες επιχειρήσεων που εφαρμόζουν ανοιχτή παραγωγή, δίκτυα Fab Labs Αστική καλλιέργεια 	<p>Ανάδειξη του Ιλισού ως πράσινο ποτάμι με :</p> <ul style="list-style-type: none"> Πλατεία 3 Δήμων περί τον σταθμό ΗΣΑΠ Ταύρος Απλές τοπιακές διαμορφώσεις για βελτίωση της προσβασιμότητας τόσο στο ανοιχτό τμήμα της κοίτης (μέσα από πρόσθετες γεφυρώσεις) όσο και στο κλειστό (μέσα από την αναδιάρθρωση και επανασχεδιασμό των ελεύθερων χώρων) Πιλοτικές δράσεις για την διαχείριση του νερού (για παράδειγμα η αποθήκευση και ανακύκλωση του βρόχινου και του “γκρίζου” νερού) η βελτίωση της ποιότητας του επιβαρυσμένου χύματος αλλά και φυτοτεχνικές μελέτες Επιδεικτικές δράσεις σε επιλεγμένα σημεία που άπτονται μιας συνολικότερης θεώρησης του αστικού τρόπου ζωής, συσχέτισης με το φυσικό περιβάλλον και το αστικό πράσινο και αντίληψης του ως χώρο παραγωγής ποιοτικής τροφής.

Επιπρόσθετα, δίνεται ως κατεύθυνση για την Λ. Ποσειδώνος η συνέχιση του ποδηλατοδρόμου, που ακολουθεί την κοίτη του Ιλισού, μέχρι το Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, κατά μήκος του πόλου του Φαληρικού Όρμου της Μαρίνας Φλοίσβου και Μαρίνας Αλίμου έως τον Πράσινο Διάδρομο 7 «Ρέμα Πικροδάφνης από Παλαιό Φάληρο έως Υμηττό / Θέατρο Βράχων».

Στο επίπεδο των ΓΠΣ, των Δημοτικών Ενοτήτων Μοσχάτου και Ταύρου, όπως αυτά διαμορφώθηκαν διαχρονικά, διατυπώνονται 2 βασικές κατευθύνσεις που αφορούν :

- στην ανάδειξη του κέντρου υπερτοπικής σημασίας στον Φαληρικό Όρμο,
- στην ανάδειξη του ειδικού χαρακτήρα και ρόλου της οδού Πειραιώς.

Η πρώτη κατεύθυνση, αφορά στη ζώνη κεντρικών λειτουργιών πόλης στον νότιο άκρο του Δήμου κατά μήκος της Λ. Ποσειδώνος, καθώς και η γραμμική ζώνη διείσδυσης των κεντρικών λειτουργιών πόλης στο εσωτερικό του Δήμου (από την Χρυσοστόμου Σμύρνης στα ανατολικά έως την Στρατηγού Μακρυγιάννη στα δυτικά και την Μεταμορφώσεως στα βόρεια). Η ζώνη αυτή έχει οριοθετηθεί από την δεκαετία του 1980, με βάση σχετική πρόβλεψη του ΡΣΑ '83. Συγκεκριμένα η πρόβλεψη αφορά στην ανάπτυξη κέντρου υπερτοπικής σημασίας με :

- διαμόρφωση της παραλιακής ζώνης της περιοχής,
- επέκταση του αθλητικού κέντρου,
- διαμόρφωση ζώνης πρασίνου, κατά μήκος των γραμμών ΗΣΑΠ
- δημιουργία πλέγματος πεζοδρόμων με κεντρικούς άξονες τις οδούς Σωκράτους – Κοντοζή, Αγίου Κωνσταντίνου, Ομήρου, Αργοστολίου και Μιαούλη, που συνδέουν τις κεντρικές λειτουργίες πόλης με κοινόχρηστες και κοινωφελείς εγκαταστάσεις.

Η δεύτερη κατεύθυνση, για την οδό Πειραιώς, διαμορφώνεται μέσα από ειδικές θεσμικές ρυθμίσεις που ενσωματώνονται στα ΓΠΣ και αφορούν στην κήρυξη σημαντικού αριθμού βιομηχανικών κτιρίων και στην οργάνωση των χρήσεων γης. Για τη ζώνη αυτή δίνονται κατευθύνσεις και στο πλαίσιο της «Διερεύνησης Στρατηγικών για τη δικτύωση των αστικών παρεμβάσεων στο Μητροπολιτικό κέντρο Αθηνών» του ΕΜΠ, που προβλέπει την ανάδειξη της ζώνης της οδού Πειραιώς, ως Άξονα Πολιτισμού.

Στη λογική αυτή, η ζώνη κατά μήκος της οδού Πειραιώς, αποτελεί στην ουσία το κεντρικό κορμό, του ενιαίου πλέον Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου και θα πρέπει να λειτουργήσει διττά, αφενός για την ενίσχυση του υπερτοπικού ρόλου της οδού Πειραιώς και αφετέρου ως σημείο αναφοράς αλλά και συνδεδετικός κρίκος των άλλων ζωνών κεντρικών λειτουργιών πόλης και κυρίως της ζώνης κεντρικών λειτουργιών στα νότια του Δήμου.

Επομένως βασική κατεύθυνση είναι η σύνδεση του Άξονα Πολιτισμού της οδού Πειραιώς, μέσω της ζώνης κεντρικών λειτουργιών πόλης στα νότια του Δήμου, με το παραλιακό τμήμα του μητροπολιτικού πόλου Φαλήρου, που στα όρια του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου περιλαμβάνει ειδικές δραστηριότητες και χρήσεις που επιτρέπουν :

- μοναδικότητα, όπως για παράδειγμα το πάρκο με μινιατούρες (miniature park) σε συνδυασμό με εικαστικές κατασκευές/τοπόσημα, θεματικές παιδικές χαρές και κατασκευές (παιχνίδια) διαδραστικού χαρακτήρα
- δυνατότητα προσέλκυσης κοινού ειδικών ενδιαφερόντων, όπως για παράδειγμα το πάρκο δραστηριοτήτων (adventure park), ράμπες για τροχοσανίδα (skateboard) και χρήση τηλεκατευθυνόμενων παιχνιδιών (μοντέλων) επί εδάφους και νερού
- ανάπτυξη δραστηριοτήτων θαλάσσιου τουρισμού με χαρακτήρα συμπληρωματικό στις υπόλοιπες ζώνες όπως κολυμβητικές δεξαμενές, εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης λέμβων κωπηλασίας, εγκαταστάσεις και χώροι καταδύσεων κ.λπ.)

1.9 ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

1.9.1 Διαφοροποιημένες χωρικές ενότητες ως προς τα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά

Η προσέγγιση διαφοροποιημένων ζωνών, γίνεται μέσα από την αξιολόγηση των Ενοποιημένων Απογραφικών Τομέων (ΕΑΤ) ως προς :

- τις ανάγκες για δομές / υπηρεσίες υγείας – πρόνοιας και αντιμετώπισης της φτώχειας, που προσεγγίζονται με βάση τους δείκτες μεταβολής πληθυσμού, γήρανσης, εξάρτησης, τους ωφελούμενους από κοινωνικές δράσεις και προγράμματα καθώς και τις συνθήκες κατοίκησης των νοικοκυριών
- τις ανάγκες για δομές / υπηρεσίες εκπαίδευσης που προσεγγίζονται με βάση δείκτες για τους αναλφάβητους και αποφοίτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- τις ανάγκες για ενίσχυση εξειδίκευσης της τοπικής οικονομίας που προσεγγίζονται με βάση δείκτες για την ανεργία και την απασχόληση σε κλάδους όπου δημιουργούνται ευκαιρίες (φιλοξενία, εστίαση, αναψυχή)

Προκειμένου να γίνει η συγκριτική αξιολόγηση και ο εντοπισμός των διαφοροποιημένων ζωνών, ως προς τις προαναφερόμενες ανάγκες, γίνεται συγκριτική βαθμολόγηση των επιμέρους ΕΑΤ. Στον πίνακα 1.9.1, παρουσιάζεται η βαθμολόγηση των ΕΑΤ ως προς τους επιμέρους δείκτες, η μερική βαθμολόγηση για τις 3 κατηγορίες αναγκών και η συνολική βαθμολόγηση. Η βαθμολόγηση είναι συγκριτική και οι ΕΑΤ βαθμολογούνται από 1 έως 17 μέσα από ιεράρχηση με βάση τις τιμές των επιμέρους δεικτών / παραμέτρων ή το άθροισμα της μερικής ή συνολικής βαθμολόγησης.

Στους χάρτες 1.9.1α, β, γ και δ παρουσιάζονται αναλυτικά, για τον Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου, με βάση τα αποτελέσματα της βαθμολόγησης των ΕΑΤ, οι διαφοροποιημένες χωρικές ενότητες, ως προς την ένταση της ανάγκης αντιμετώπισης κοινωνικών προβλημάτων (χαμηλής, μεσαίας, αυξημένης και υψηλής) ανά κατηγορία αναγκών και συνολικά.

Με βάση τις ανάγκες αντιμετώπισης των συνολικών αναγκών για την βελτίωση των κοινωνικοοικονομικών χαρακτηριστικών, εντοπίζονται 3 διαφοροποιημένες ζώνες :

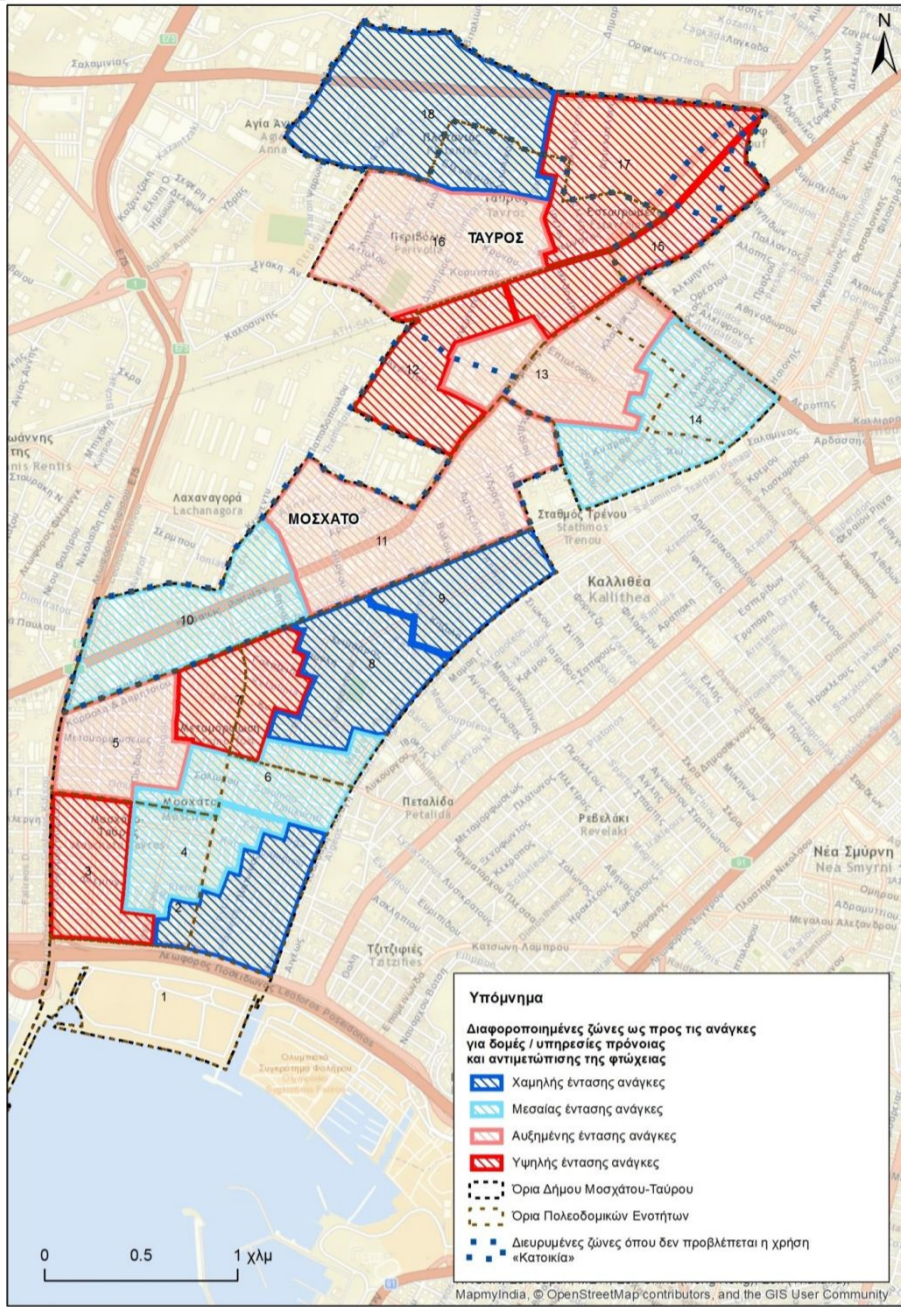
- η πρώτη με τις πιο αυξημένες ανάγκες που περιλαμβάνει αποκλειστικά ΕΑΤ με αυξημένης και υψηλής έντασης ανάγκες, είναι:
 - ✓ όλο το τμήμα της ΔΕ Ταύρου που εκτείνεται βορειοδυτικά της οδού Πειραιώς (που επισημαίνεται ότι περιλαμβάνει τους ΕΑΤ με ΑΤ του 2011 μηδενικού πληθυσμού)
 - ✓ το τμήμα της ΔΕ Ταύρου νοτιοανατολικά της οδού Πειραιώς με την πλειοψηφία των εργατικών πολυκατοικιών
 - ✓ το σύνολο της περιοχής ΒΙΠΑ προς εξυγίανση και μία ζώνη εκατέρωθεν της Χρυσοστόμου Σμύρνης, από την γραμμή 1 του Μετρό στα βόρεια έως την Μεταμορφώσεως στο νότο, στην ΔΕ Μοσχάτου
- η δεύτερη και η τρίτη περιλαμβάνουν ΕΑΤ με ανάγκες μεσαίας και χαμηλής έντασης και είναι :
 - ✓ στην ΔΕ Ταύρου η ζώνη που περιλαμβάνει ένα μέρος των εργατικών πολυκατοικιών που οριοθετείται από την Χαμοστέρνας, την γραμμή 1 του Μετρό και τον ΒΙΟΠΑ
 - ✓ στην ΔΕ Μοσχάτου όλο το τμήμα της που εκτείνεται νοτιοανατολικά της γραμμής 1 του Μετρό

Αξιολογική Προσέγγιση διαφοροποιημένων τύπων χωρικών ενοτήτων στα όρια του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου

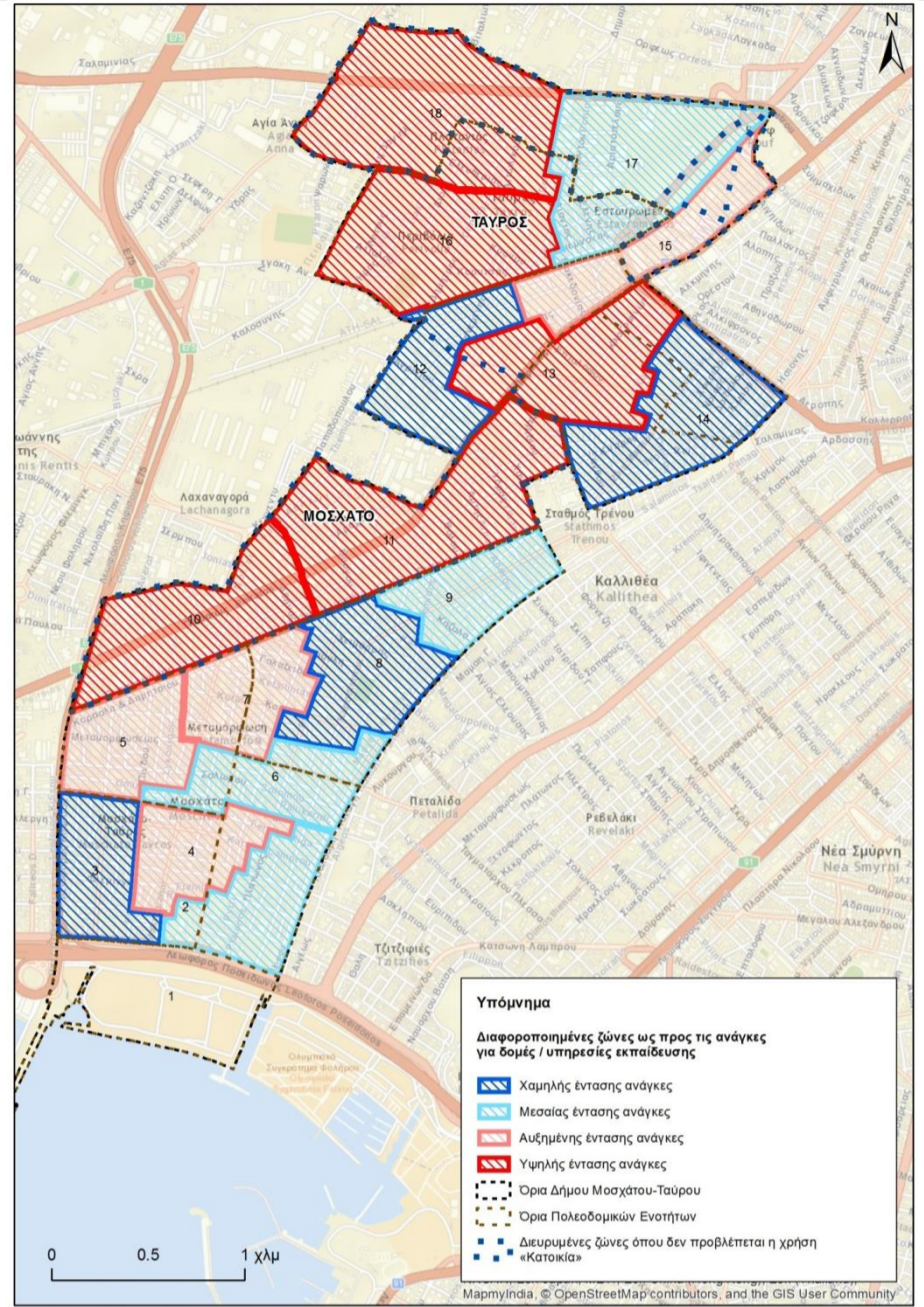
Πίνακας 1.9.1 : Βαθμολόγηση περιοχών διαφοροποιημένων ως προς τα πληθυσμιακά (κοινωνικά, οικονομικά) χαρακτηριστικά

Ενοποιημένοι Απογραφικοί Τομείς (ΕΑΤ)	Μεταβολή % πληθυσμού 2001 - 2011	Δείκτης γήρανσης 2011	Μεταβολή % δείκτη γήρανσης 2001 - 2011	Δείκτης εξάρτησης 2011	Μεταβολή % δείκτη εξάρτησης 2001 - 2011	Νοικοκυριά που εξυπηρετούνται από το Τμήμα Κοινωνικής Μέριμνας	% αναλογία νοικοκυριών επί του συνόλου των νοικοκυριών του Δήμου σε κατοικίες χωρίς θέρμανση	Μερική βαθμολόγηση	Ποσοστό αναλφάβητων επί του πληθυσμού 2011	Μεταβολή % ποσοστού αναλφάβητων 2001 - 2011	Ποσοστό αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης επί του πληθυσμού 2011	Μεταβολή ποσοστού % αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης 2001 - 2011	Μερική βαθμολόγηση	Ανεργία 2011 ποσοστό επί του πληθυσμού	Μεταβολή % ανεργίας 2001 - 2011	Ποσοστό απασχόλησης 2011 στους κλάδους φιλοξενίας - εστίασης- αναψυχής	Μεταβολή ποσοστού απασχόλησης 2001 - 2011 στους κλάδους φιλοξενίας - εστίασης- αναψυχής	Μερική βαθμολόγηση	Συνολική βαθμολόγηση
	Ανάγκες για δομές / υπηρεσίες υγείας - πρόνοιας και αντιμετώπισης της φτώχειας							Ανάγκες για δομές / υπηρεσίες εκπαίδευσης					Ανάγκες για ενίσχυση εξειδίκευση της τοπικής οικονομίας						
1																			
2	9	3	4	3	2	12	9	42	4	13	3	11	31	3	4	8	6	21	94
3	10	12	13	14	13	13	11	86	2	8	8	12	30	6	10	5	5	26	142
4	5	8	2	11	9	15	14	64	6	7	7	14	34	7	7	6	9	29	127
5	8	11	11	9	10	10	12	71	5	12	4	13	34	2	3	9	7	21	126
6	12	7	7	10	8	9	15	68	12	14	6	1	33	5	11	13	1	30	131
7	14	14	9	17	5	8	10	77	8	10	5	10	33	9	17	12	4	42	152
8	4	2	3	5	11	11	6	42	3	11	2	8	24	4	6	10	12	32	98
9	2	5	5	4	4	3	4	27	1	16	1	15	33	1	1	16	13	31	91
10	1	13	12	15	14	1	1	57	15	17	9	16	57	12	2	7	11	32	146
11	17	17	17	13	3	2	2	71	11	9	12	17	49	17	13	2	16	48	168
12	16	15	15	6	7	7	5	71	10	2	13	5	30	15	15	15	2	47	148
13	7	10	6	7	6	16	16	68	16	3	15	7	41	13	14	4	3	34	143
14	13	6	8	1	1	17	17	63	7	5	11	6	29	11	12	3	10	36	128
15	6	16	16	8	15	4	8	73	9	1	17	9	36	16	16	1	8	41	150
16	3	9	14	16	17	6	3	68	17	4	16	4	41	14	9	11	14	48	157
17	15	1	1	12	16	14	13	72	14	6	10	2	32	8	5	14	15	42	146
18	11	4	10	2	12	5	7	51	13	15	14	3	45	10	8	17	17	52	148

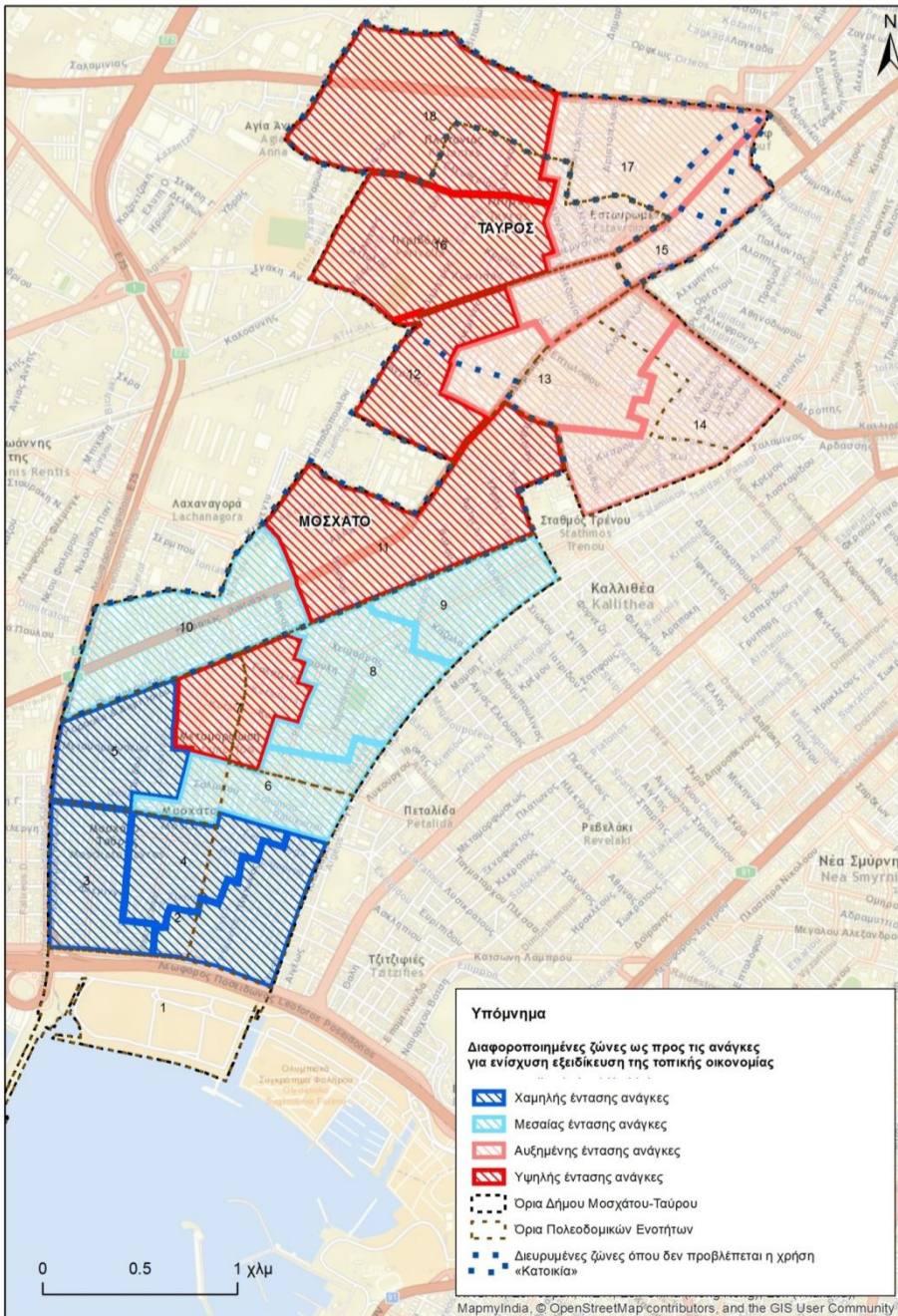
Χάρτης 1.9.1α : Διαφοροποιημένες ζώνες ως προς τις ανάγκες για δομές / υπηρεσίες πρόνοιας και αντιμετώπισης της φτώχειας

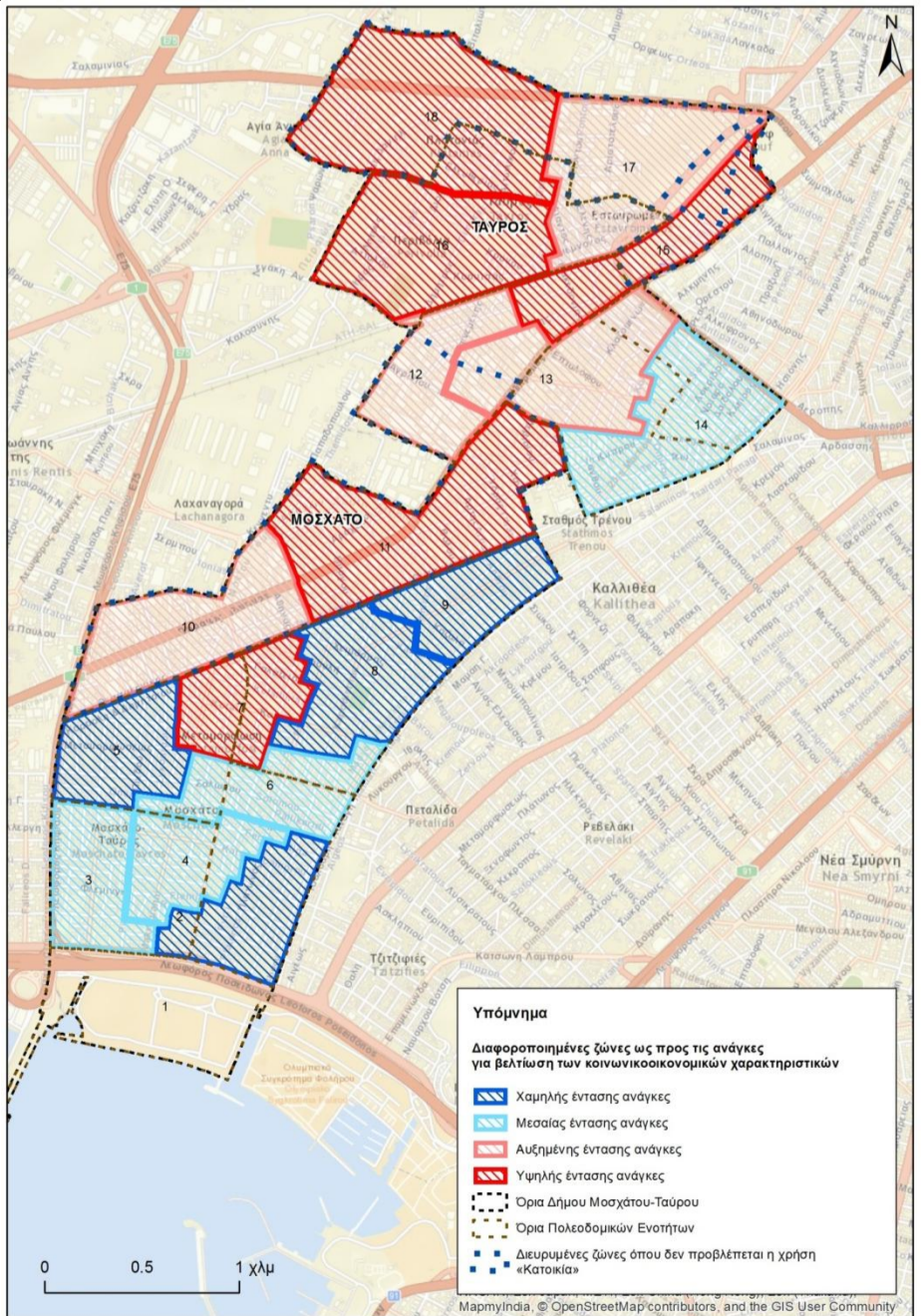
Χάρτης 1.9.1β : Διαφοροποιημένες ζώνες ως προς τις ανάγκες για δομές / υπηρεσίες εκπαίδευσης

Χάρτης 1.9.1γ : Διαφοροποιημένες ζώνες ως προς τις ανάγκες για ενίσχυση εξειδίκευση της τοπικής οικονομίας

Χάρτης 1.9.1δ : Διαφοροποιημένες ζώνες ως προς τις ανάγκες για βελτίωση των κοινωνικοοικονομικών χαρακτηριστικών

1.9.2 Διαφοροποιημένες χωρικές ενότητες ως προς τα χωρικά χαρακτηριστικά και την αναπτυξιακή δυναμική

Η προσέγγιση των διαφοροποιημένων χωρικών ενότητων, ως προς τα χωρικά χαρακτηριστικά και την αναπτυξιακή δυναμική γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές κατευθύνσεις για την Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη, όπως αυτές κωδικοποιήθηκαν στην ενότητα 1.8 και τα υφιστάμενα χαρακτηριστικά οργάνωσης και λειτουργίας του χώρου.

Όπως προαναφέρθηκε στην ενότητα 1.8, δυο βασικές διαφοροποιημένες χωρικές ενότητες στα όρια του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου, είναι η ζώνη της οδού Πειραιώς και η ζώνη κεντρικών λειτουργιών πόλης στο νότιο τμήμα του Δήμου, με βασική επιδίωξη την διασύνδεση τόσο μεταξύ τους, όσο και με το παραλιακό τμήμα του Μητροπολιτικού Φαληρικού Πόλου.

Στη λογική αυτή της επιδιωκόμενης χωρικής και λειτουργικής διασύνδεσης, καταγράφονται και αξιολογούνται ως παράμετροι διαφοροποίησης του αστικού χώρου, η χωρική οργάνωση και κατανομή :

- των κεντρικών λειτουργιών τόσο σε επίπεδο Δήμου όσο και σε επίπεδο γειτονιών
- των στοιχείων του πολιτιστικού και ιστορικού περιβάλλοντος στο πλαίσιο της κατεύθυνσης για ανάδειξη τοπικής ταυτότητας
- των εγκαταστάσεων και λειτουργιών πολιτισμού, τουρισμού και αναψυχής στο πλαίσιο της κατεύθυνσης για διάχυση ωφελειών στην αστική περιοχή, από την λειτουργία του πόλου Εθνικής εμβέλειας
- του δικτύου κοινόχρηστων χώρων και χώρων πρασίνου στο πλαίσιο της κατεύθυνσης για συνδυασμένη ανάδειξη στοιχείων του ιστορικού – πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος, στο πλαίσιο των νέων πολιτιστικών διαδρομών
- του δικτύου πεζοδρόμων, διαδρομών πεζών και ποδηλάτων στο πλαίσιο της κατεύθυνσης για προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας αλλά και λειτουργικής σύνδεσης της αστικής περιοχής με τον πόλο Εθνικής εμβέλειας

Στο πλαίσιο καταγραφής και κωδικοποίησης των προαναφερόμενων παραμέτρων, συνεκτιμώνται και οι αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου, όπως αυτές διατυπώθηκαν κατά την διαδικασία διαβούλευσης για το ΡΣΑ (Απόφαση 51/15-02-2012) και για τον Μητροπολιτικό Φαληρικό Πόλο (διαδοχικές αποφάσεις από το 2011 έως και το 2014). Κωδικοποιημένα τα βασικά σημεία που ανακύπτουν από τις αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου είναι :

- Αποκατάσταση του φυσικού τοπίου και επανασύνδεση του δήμου με τα φυσικά του όρια (Φαληρικός όρμος, Ιλισός, Κηφισός). Αστικοί περίπατοι κατά μήκος των ποταμών με κατάληξη στο θαλάσσιο μέτωπο.
- Συσχέτιση τοπικών και υπερτοπικών κέντρων, λειτουργιών με το τμήμα του Μητροπολιτικού Φαληρικού Πόλου (Χρυσοστόμου Σμύρνης, Μακρυγιάννη, κεντρικές πλατείες, χρήσεις γης)
- Σταδιακή ανάπτυξη της μεταβατικής περιοχής μεταξύ αστικού ιστού και υπερτοπικής χρήσης θαλάσσιου μετώπου. (Υπεραξία, διαχείριση, μεταβολή χρήσεων)
- Ανασχεδιασμός αξόνων κυκλοφορίας σύμφωνα με αρχές βιώσιμης κινητικότητας.
- Αστικές ροές (MMM, ποδηλατόδρομοι, πεζόδρομοι, δρόμοι ήπιας κυκλοφορίας), ιεράρχηση κυκλοφοριακού δικτύου.

- Προσβάσεις και τοπιακή σύνδεση του παράκτιου χώρου με τον αστικό ιστό.
- Ανάπτυξη δικτύου πράσινων χώρων για δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου. Urban rocket parks. δημιουργία πράσινου δικτύου κατά μήκος δρόμων, σε πρασιές και σε δώματα κτιρίων.
- Συσχέτιση αξόνων παραλιακού μετώπου με δίκτυο αστικού περιπάτου.
- Εντοπισμός ιστορικών κτιρίων, τοποσήμων και ενσωμάτωσή του σε δίκτυο αστικών περιπάτων.
- Αστικές καλλιέργειες, Αστική παραγωγή, τοπική αγορά
- Χώροι κοινωνικής δικτύωσης ως πεδία δράσεων διαπολιτισμικών σχέσεων.
- Ανασχεδιασμός των κεντρικών λειτουργιών πόλης σε σχέση με τις στρατηγικές ανάπτυξης της οδού Πειραιώς και τις ιδιαίτερες απαιτήσεις της κοινωνικής δομής της περιοχής.
- Αναγνώριση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της κάθε γειτονιάς και αντιμετώπιση των ιδιαίτερων αναγκών τους στοχεύοντας στη βελτίωση της ποιότητας ζωής.
- Δημιουργία κινήτρων για την ενδυνάμωση στην περιοχή της μεταποιητικής δραστηριότητας συγχρόνως με την ανάπτυξη λειτουργιών υψηλής προστιθεμένης αξίας
- Ανάδειξη πολιτιστικής αξίας στην περιοχή του Ελαιώνα, σύνδεση με Ακαδημία Πλάτωνος, Ιερά οδό, Πειραιώς και ανάδειξη των εκτεταμένων περιοχών πρασίνου με παράλληλη ένταξη στο μητροπολιτικό δίκτυο πρασίνων
- Αστική ανασύνθεση των γραμμικών αξόνων, της οδού Πειραιώς, του ηλεκτρικού σιδηροδρομικού και των Μακρών Τειχών και τη Ζώνη των σιδηροδρομικών γραμμών ΟΣΕ, ώστε να διαμορφωθεί νέα σχέση μεταξύ του Ελαιώνα, των περιοχών κατοικίας και των κεντρικών λειτουργιών πόλης
- Έργα και μέτρα αναβάθμισης του παρόδιου δημόσιου χώρου με προτεραιότητα στα επιφανειακά ΜΜΜ, δημιουργία ειδικών διαδρομών και υποδομών για την κίνηση και στάθμευση ποδηλάτων, αναβάθμιση των χώρων κίνησης των πεζών.

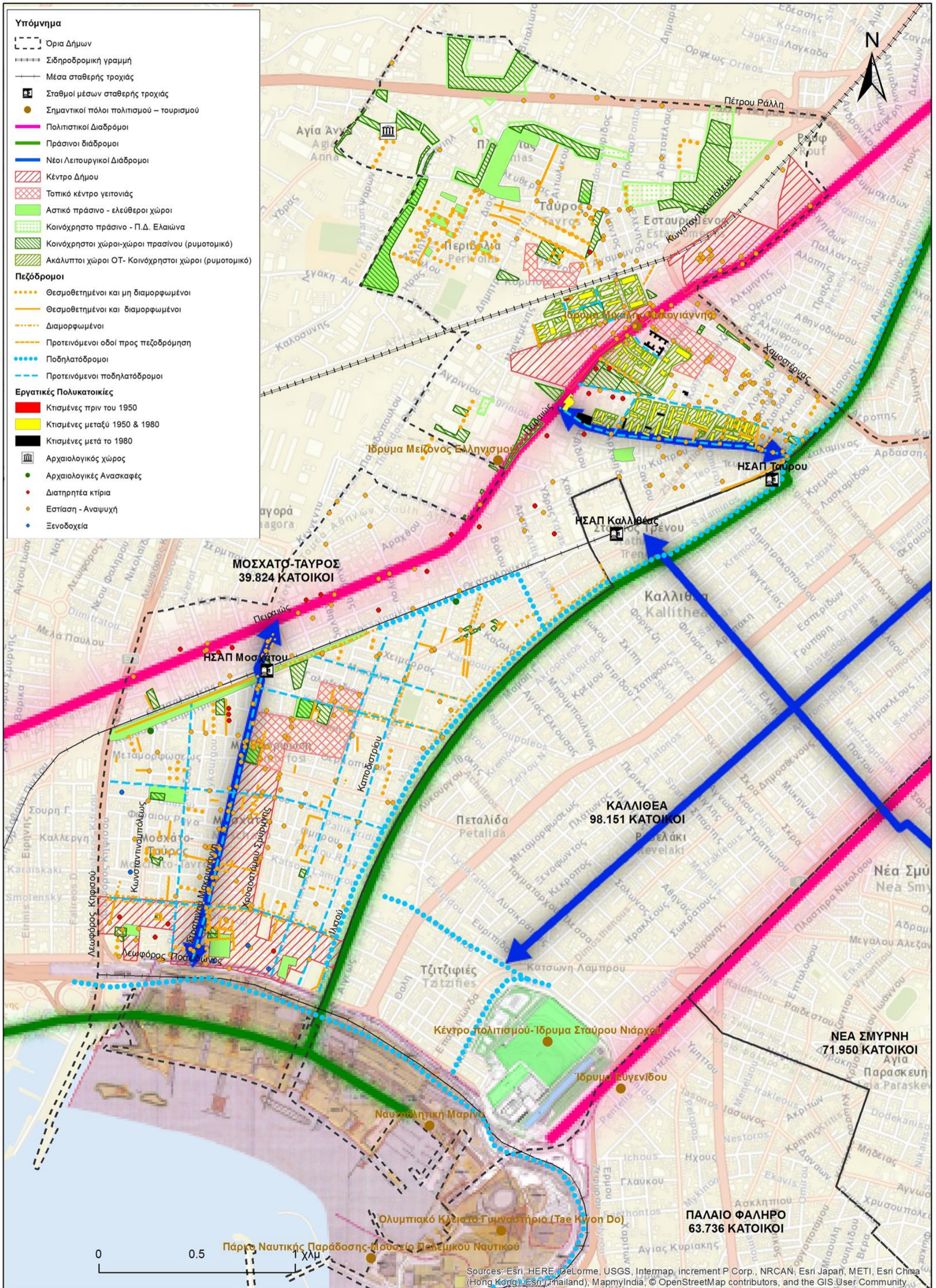
Με βάση τα προαναφερόμενα, στον χάρτη 1.9.2 εντοπίζονται 2 νέοι λειτουργικοί διάδρομοι:

- Ο πρώτος κατά μήκος της Στρατηγού Μακρυγιάννη, από Ποσειδώνος έως Πειραιώς, που συνδέει τον πολιτιστικό διάδρομο της Πειραιώς με τον πράσινο διάδρομο του Μητροπολιτικού Φαληρικού Πάρκου
- Και ο δεύτερος κατά μήκος της Αναξαγόρα από Πειραιώς έως Θεσσαλονίκης, που συνδέει τον πράσινο διάδρομο της Ιλισού, με τον πολιτιστικό διάδρομο της Πειραιώς

Στη λογική αυτή η διευρυμένη ζώνη προτεραιότητας για την εφαρμογή του σχεδίου ΒΑΑ, προσδιορίζεται ουσιαστικά από τον πολιτιστικό διάδρομο της Πειραιώς και τον πράσινο διάδρομο της Ιλισού εντός των ορίων του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου, με επιμέρους ζώνες αιχμής :

- το νότιο τμήμα της ΔΕ Μοσχάτου (Καποδιστρίου, Χρυσοστόμου Σμύρνης, Στρατηγού Μακρυγιάννη και Κωνσταντινουπόλεως)
- το νοτιοανατολικό τμήμα της ΔΕ Ταύρου (Αναξαγόρα, Χρυσοστόμου Σμύρνης)

Χάρτης 1.9.2 : Διαφοροποιημένες χωρικές ενότητες ως προς τα χωρικά χαρακτηριστικά και την αναπτυξιακή δυναμική

1.10 ΖΩΝΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΧΩΡΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΕΣ 2014 – 2020

Όπως αναλυτικά παρουσιάστηκε στην ενότητα 1.7.1 «Το πλαίσιο για την ολοκληρωμένη προσέγγιση στην εδαφική ανάπτυξη 2014 - 2020», στο πλαίσιο του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Αττικής (ΠΕΠ) 2014 – 2020, προβλέπεται η χρηματοδότηση της Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ), σε περιοχές έχουν μια ειδική δυναμική λόγω της συγκέντρωσης υπερτοπικών δραστηριοτήτων και υλοποίησης μεγάλων επενδύσεων στους τομείς του τουρισμού και του πολιτισμού σε συνδυασμό με τις προωθητικές οικονομικές δραστηριότητες που αναδεικνύει η στρατηγική της περιφερειακής έξυπνης εξειδίκευσης.

1.10.1 Οι γενικές αρχές και τα κριτήρια επιλογής των περιοχών εφαρμογής ΒΑΑ

Στο ΠΕΠ Αττικής 2014 - 2020, για την Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη (ΒΑΑ), περιγράφονται :

- Οι γενικές αρχές, που είναι :
 - ✓ αφορά περιοχές που παρουσιάζουν ειδική αναπτυξιακή δυναμική λόγω της συγκέντρωσης υπερτοπικών δραστηριοτήτων που έχουν σαφώς προσδιορισθεί ως πόλοι ανάπτυξης και εξυπηρετούν τους στόχους της Περιφερειακής Στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης
 - ✓ να μετέχουν πλείονες του ενός Δήμου, ή αναπτυξιακές συμπράξεις Δήμων, Οργανισμοί και επιχειρήσεις που έχουν την αρμοδιότητα χάραξης και άσκησης χωρικής πολιτικής/τομεακών παρεμβάσεων που υπερβαίνουν τους 250.000 κατοίκους
- τα κριτήρια – παράγοντες, που είναι :
 - ✓ η ύπαρξη «τυπικών» ή/και «άτυπων» συγκεντρώσεων οικονομικών δραστηριοτήτων (clusters) ιδιαίτερα στους τομείς του τουρισμού και του πολιτισμού (είτε υφιστάμενες είτε εν δυνάμει) που μπορούν ενσωματώνοντας και αξιοποιώντας την E-T-K, την προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων να δημιουργήσουν πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα, ιδίως στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης και την περαιτέρω μόχλευση πόρων
 - ✓ ο χαρακτηρισμός τους ως πόλων ανάπτυξης στο ΡΣ Αθήνας – Αττικής
 - ✓ η πραγματοποίηση στην ευρύτερη περιοχή παρέμβασης (σε απόσταση που δεν υπερβαίνει τα 3 χιλιόμετρα) μεγάλης κλίμακας επενδύσεων υποδομών που δημιουργούν προϋποθέσεις για την ανάπτυξη νέων οικονομικών δραστηριοτήτων, την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των υφιστάμενων και μείωσης της ανεργίας, καθώς και τον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος της Αττικής .

1.10.2 Η εφαρμογή των γενικών αρχών και κριτηρίων και ο προσδιορισμός των περιοχών εφαρμογής ΒΑΑ

Ο χαρακτηρισμός ως πόλων ανάπτυξης στο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας – Αττικής

Ο Δήμος Μοσχάτου – Ταύρου, εντάσσεται σύμφωνα με το Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας – Αττικής, σε 2 άξονες, διεθνούς, εθνικής και μητροπολιτικής εμβέλειας. Ειδικότερα εντάσσεται :

- στον κεντρικό άξονα του Πολεοδομικού Συγκροτήματος, που σύμφωνα με το Άρθρο 11 «Οργάνωση αξόνων και πόλων ανάπτυξης», «Αρχίζει από την περιοχή του Επιβατικού Λιμένα και την κεντρική περιοχή του Πειραιά, διέρχεται από την περιοχή του Γηπέδου Καραϊσκάκη, τις περιοχές περί τον **Φαληρικό Όρμο** με το Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας και τις λοιπές Ολυμπιακές εγκαταστάσεις, την περιοχή του πρώην **Ιπποδρόμου**, και στη συνέχεια αναπτύσσεται με βορειοανατολική κατεύθυνση, ακολουθώντας τον **άξονα της Λ. Συγγρού**, διασχίζει το βασικό πόλο του κέντρου της Αθήνας, συνεχίζει κατά μήκος του άξονα τριτογενών δραστηριοτήτων της Λ. Κηφισίας και καταλήγει στον αναπτυξιακό πόλο του Αμαρουσίου, όπου συναντάται με τον αναπτυξιακό άξονα Ανατολής – Δύσης. Κατά μήκος αυτού του άξονα **αναπτύσσονται πλέγματα λειτουργιών μητροπολιτικής και διεθνούς εμβέλειας**, με κύριο χαρακτήρα τις τριτογενείς επιχειρηματικές δραστηριότητες, και ιδιαίτερα τους γραφειακούς χώρους και τις έδρες επιχειρήσεων, τις **τουριστικές υπηρεσίες**, τις **πολιτιστικές λειτουργίες**, τις υπηρεσίες υγείας και τον αθλητισμό»
- στον «Άξονα Θαλάσσιου Μετώπου του Πολεοδομικού Συγκροτήματος», που σύμφωνα με το Άρθρο 11 «Οργάνωση αξόνων και πόλων ανάπτυξης», εκτείνεται **«από το Φαληρικό όρμο μέχρι τη Βουλιαγμένη**, του οποίου ο βασικός προσανατολισμός συνίσταται στην εξασφάλιση του ανοίγματος του μητροπολιτικού συγκροτήματος της Αθήνας προς το παραλιακό μέτωπο και της λειτουργικής διασύνδεσης με αυτό, με την **ανάπτυξη χρήσεων πολιτισμού, τουρισμού, αναψυχής και αθλητισμού μητροπολιτικής εμβέλειας**, καθώς και στη διασφάλιση της συνέχειας και της προσπελασιμότητας της παράκτιας ζώνης για όλους τους κατοίκους και τους επισκέπτες της πόλης»

Εντός των ορίων του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου, προσδιορίζεται από το Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας – Αττικής ως **πόλος διεθνούς και εθνικής εμβέλειας, ο Πόλος Φαληρικού Όρμου, που περιλαμβάνει το Μητροπολιτικό Πάρκο Φαληρικού Όρμου.**

Στη λογική αυτή ο Δήμος Μοσχάτου – Ταύρου, **εντάσσεται στο διευρυμένο πλέγμα του μεγάλου αρχαιολογικού περιπάτου.** Βασική επιδίωξη είναι η διασφάλιση της συνέχειας και της λειτουργικής διασύνδεσης του παραλιακού μετώπου με τον Κεντρικό Άξονα του Πολεοδομικού Συγκροτήματος. Λειτουργεί συμπληρωματικά στο πλαίσιο του Πόλου Αθήνας – Πειραιά, αλλά και διακριτά, ενισχύοντας την ανάδειξη του Θαλάσσιου Μετώπου ως συστατικού στοιχείου της φυσιογνωμίας της Αθήνας – Αττικής και περιλαμβάνει **χρήσεις πολιτισμού και επιστήμης, αναψυχής, αθλητισμού και τουρισμού.**

Δήμοι με πληθυσμό άνω των 250.000 κατοίκων

Στην περιοχή επιρροής των προαναφερομένων κέντρων και υπερτοπικών αξόνων Μητροπολιτικής και διεθνούς εμβέλειας, εντός των ορίων της Χωρικής Υποεπότητας Νότιας Αθήνας περιλαμβάνονται εκτός του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου και οι Δήμοι Αλίμου, Καλλιθέας, Νέας Σμύρνης και Παλαιού Φαλήρου, με σημεία αναφοράς :

- κεντρικός άξονας του Πολεοδομικού Συγκροτήματος (Λ. Συγγρού Δήμοι Καλλιθέας, Νέας Σμύρνης και Παλαιού Φαλήρου)
- Άξονας Θαλάσσιου Μετώπου του Πολεοδομικού Συγκροτήματος (Λ. Ποσειδώνος Δήμοι, Μοσχάτου – Ταύρου, Καλλιθέας, Παλαιού Φαλήρου και Αλίμου)
- Εθνική Βιβλιοθήκη και Εθνική Λυρική Σκηνή στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (Δήμος Καλλιθέας)
- Το Μητροπολιτικό Πάρκο Φαληρικού Όρμου (Δήμοι Μοσχάτου – Ταύρου, Καλλιθέας και Παλαιού Φαλήρου)

Οι 5 προαναφερόμενοι Δήμοι της Χωρικής Υποεπότητας Νότιας Αθήνας συγκεντρώνουν πληθυσμό που υπερβαίνει τους 250.000 κατοίκους

Δήμος	Πληθυσμός ΕΛΣΤΑΤ 2011	
	defacto	Μόνιμος
Καλλιθέας	98.951	100.641
Νέας Σμύρνης	71.950	73.076
Παλαιού Φαλήρου	63.736	64.021
Αλίμου	41.153	41.720
Μοσχάτου – Ταύρου	39.824	40.413
Σύνολο	315.614	319.871

Η ύπαρξη τυπικών ή και άτυπων συγκεντρώσεων ιδιαίτερα στους τομείς του τουρισμού και του πολιτισμού (είτε υφιστάμενες είτε εν δυνάμει) που μπορούν ενσωματώνοντας και αξιοποιώντας την Ε-Τ-Κ, την προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων να δημιουργήσουν πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα, ιδίως στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης και την περαιτέρω μόχλευση πόρων

Σημαντικές συγκεντρώσεις δραστηριοτήτων υπερτοπικής εμβέλειας στους τομείς τουρισμού και πολιτισμού καταγράφονται στην περιοχή των 5 Δήμων, κατά μήκος της Οδού Πειραιώς και της Λ. Συγγρού, που σε εξειδίκευση¹³ του Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας – Αττικής, ορίζονται και ως Διάδρομοι με ειδικό ρόλο σε λειτουργική συνάφεια με 3 Πράσινους Διαδρόμους «Αθήνα – Φαληρικό μέτωπο διαμέσου του Ιλισού» (Δήμοι Καλλιθέας και Μοσχάτου - Ταύρου), «Ρέμα Πικροδάφνης από Παλιό Φάληρο έως Υμηττό / Θέατρο Βράχων» (Δήμοι Παλαιού Φαλήρου, Αλίμου) και παράλληλα στην Λ. Ποσειδώνος η ζώνη του Μητροπολιτικού Πάρκου Φαλήρου.

Η Οδός Πειραιώς ορίζεται ως Πολιτιστικός Διάδρομος 4 «Ζώνη οδού Πειραιώς» και κατά μήκος της σημειώνονται ειδικές χρήσεις πολιτισμού – αναψυχής , με αυξημένη επισκεψιμότητα :

¹³ Ερευνητικό Πρόγραμμα «Διερεύνηση Στρατηγικών για τη δικτύωση των αστικών παρεμβάσεων στο Μητροπολιτικό κέντρο Αθηνών» που ολοκληρώθηκε τον Φεβρουάριο του 2014, σε συνεργασία της Περιφέρειας Αττικής, με τη Σχολή Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ

- Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης (Μοσχάτο - Ταύρος)
- Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού (Μοσχάτο - Ταύρος)

Η Λ. Συγγρού ορίζεται ως Πολιτιστικός Διάδρομος 5 «Λεωφόρος Συγγρού από Στύλους Ολυμπίου Διός έως Λυρική Σκηνή/Εθνική Βιβλιοθήκη». Κατά μήκος της σημειώνονται ειδικές χρήσεις πολιτισμού – αναψυχής, με αυξημένη επισκεψιμότητα :

- Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (Καλλιθέα)
- Ίδρυμα Ευγενίδου (Παλαιό Φάληρο)
- Γυάλινο Μουσικό Θέατρο (Νέα Σμύρνη)

Η Λ. Ποσειδώνος προτείνεται για συνέχιση του ποδηλατοδρόμου που ακολουθεί την κοίτη του Ιλισού, μέχρι το Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, με σημεία αναφοράς στα μέτωπα των 4 Δήμων :

- τον πόλο του Φαληρικού Όρμου (Δήμος Μοσχάτου – Ταύρου/ προτεινόμενα θεματικά πάρκα (miniature, adventure park, μοντελισμός), Δήμος Καλλιθέας/ Ναυταθλητική Μαρίνα και προβλεπόμενη λειτουργία υπαίθριας αγοράς αλιέων κοντά στο μικρό αλιευτικό καταφύγιο στον Φαληρικό Όρμο, Δήμος Παλαιού Φαλήρου/ Διεθνές Συνεδριακό Κέντρο στο ΤΑΕ KWON-DO, Πάρκο Ναυτικής Παράδοσης – Μουσείο Πολεμικού Ναυτικού)
- το Μουσείο Παιδικών Παιχνιδιών – Πύργος Κουλούρα / Μουσείο Μπενάκη (Δήμος Παλαιού Φαλήρου)
- το Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (Δήμος Καλλιθέας)
- Μαρίνα Φλοίσβου (Δήμος Παλαιού Φαλήρου)
- Μαρίνα Αλίμου (Δήμος Αλίμου)

Πέραν όμως των προαναφερόμενων κέντρων πολιτισμού – αναψυχής, συγκέντρωση δραστηριοτήτων εστίασης αναψυχής, καταγράφεται σε κεντρικές περιοχές των 5 Δήμων (όπως αποτυπώνονται στον Δήμο Μοσχάτου – Ταύρου σε συνδυασμό και με την χωρική κατανομή στοιχείων πολιτιστικής – ιστορικής κληρονομιάς).

Καταγράφονται επίσης και κέντρα πολιτισμού που μπορούν να λειτουργήσουν ενισχυτικά ως προς την ανάδειξη της τοπικής ταυτότητας των 5 Δήμων και συνδέονται με την ιστορία των προσφύγων αλλά και την μεταγενέστερη έλευση των Κωνσταντινουπολιτών, όπως η «Εστία Νέας Σμύρνης» (Δήμος Νέας Σμύρνης) καθώς και σημαντικός αριθμός Σωματείων. Επισημαίνεται ότι στην ανάδειξη της τοπικής ταυτότητας των 5 Δήμων συνεπικουρούν και σωζόμενα στοιχεία της πολιτιστικής – ιστορικής κληρονομιάς όπως οι προσφυγικοί οικισμοί, διατηρητέα κτίρια, ο αρχαιολογικός χώρος στον Ελαιώνα του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου και το αρχαίο θέατρο Αλίμου.

Εντοπίζονται και φορείς που δραστηριοποιούνται στον τομέα του πολιτισμού και των τεχνών και μπορούν να λειτουργήσουν παράλληλα με την Εθνική Λυρική Σκηνή και την Εθνική Βιβλιοθήκη, όπως το «Μουσικό Σχολείο Αλίμου» (Δήμος Αλίμου)

Τέλος η ύπαρξη 2 Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων εντός των ορίων του Δήμου Καλλιθέας, του Πάντειου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών και του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου, ενισχύει τις δυνατότητες ενσωμάτωσης αποτελεσμάτων έρευνας και παραγωγής καινοτομιών σε τομείς της πολιτιστικής και δημιουργικής βιομηχανίας αλλά και της γαστρονομίας.

Από την κατάληξη του Πράσινου Διαδρόμου στον Φαληρικό Όρμο προτείνεται η επέκταση του δικτύου ποδηλάτου, ακολουθώντας τον άξονα της Λεωφόρου Ποσειδώνος με σημεία αναφοράς Μητροπολιτικής εμβέλειας :

- Την Εθνική Βιβλιοθήκη και Εθνική Λυρική Σκηνή στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (Δήμος Καλλιθέας)
- Το Μητροπολιτικό Πάρκο Φαληρικού Όρμου (Δήμοι Ταύρου – Μοσχάτου, Καλλιθέας και Παλαιού Φαλήρου)
- Το Διεθνές Συνεδριακό Κέντρο στο ΤΑΕ KWON-DO (Δήμος Παλαιού Φαλήρου)
- Τον Πράσινο Διάδρομο 7 «Ρέμα Πικροδάφνης από Παλαιό Φάληρο έως Υμηττό / Θέατρο Βράχων» (Δήμοι Παλαιού Φαλήρου, Αλίμου)

Η πραγματοποίηση στην ευρύτερη περιοχή παρέμβασης (σε απόσταση που δεν υπερβαίνει τα 3 χιλιόμετρα) μεγάλης κλίμακας επενδύσεων υποδομών που δημιουργούν προϋποθέσεις για την ανάπτυξη νέων οικονομικών δραστηριοτήτων, την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των υφιστάμενων και μείωσης της ανεργίας, καθώς και τον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος της Αττικής

Η ολοκλήρωση του Κέντρου Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, εντός των ορίων του Δήμου Καλλιθέας, σύμφωνα και με την σχετική μελέτη εκτίμησης επιπτώσεων, αναμένεται ότι :

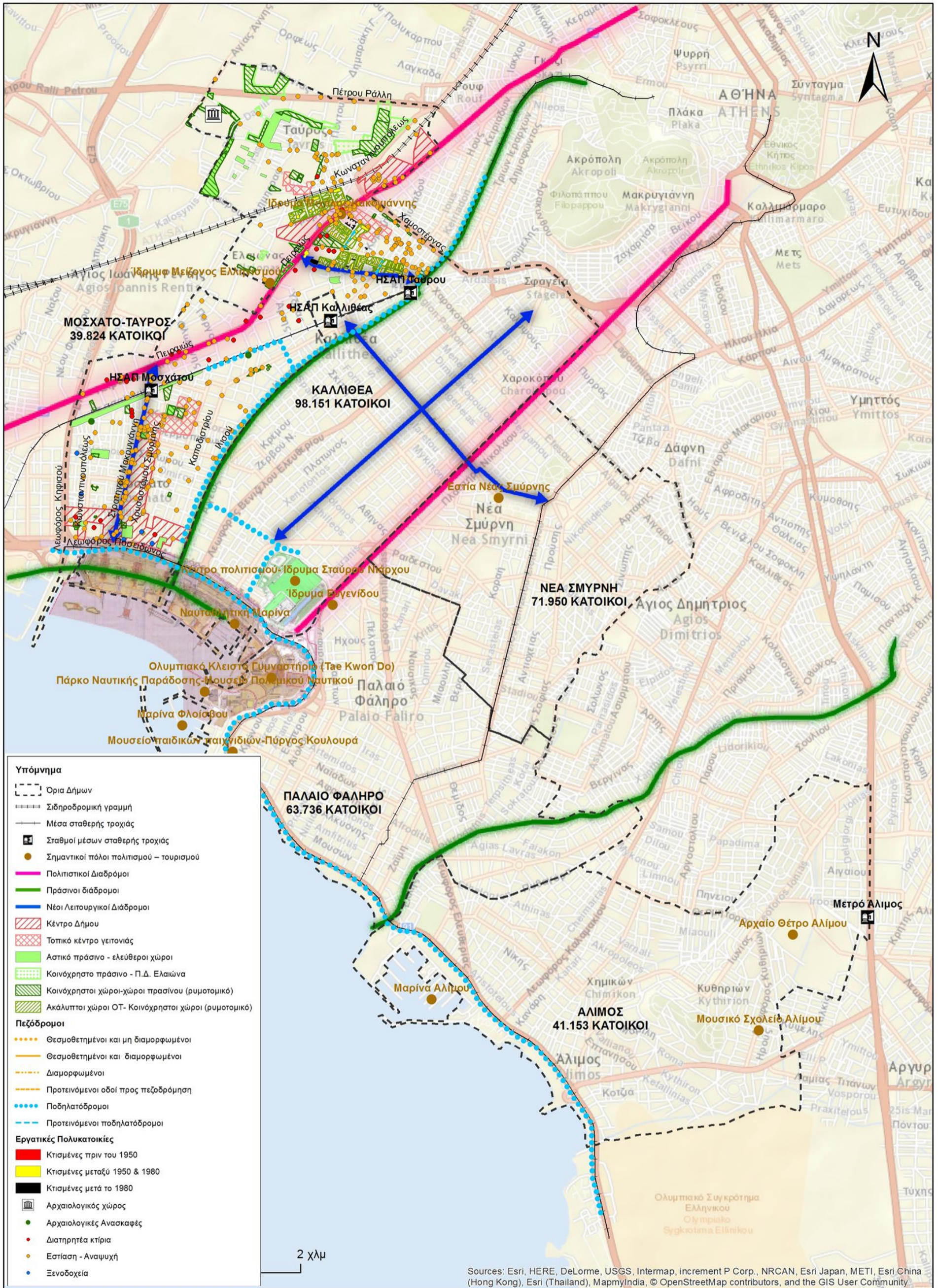
- εμπλουτίζει το τουριστικό προϊόν της Αττικής, ενώ ταυτόχρονα διευρύνει το πεδίο ανάπτυξης και εφαρμογής καινοτομιών στους τομείς πολιτισμού – τουρισμού :
 - ✓ οι πλέον σύγχρονες τεχνολογίες θα ενσωματωθούν στο σχεδιασμό της Λυρικής Σκηνής, η οποία θα φιλοξενεί διεθνείς παραστάσεις, δίνοντας την ευκαιρία σε πολλούς καλλιτέχνες για περαιτέρω βελτίωση και ανάπτυξη. Η Λυρική Σκηνή θα διευρύνει και θα επιμορφώσει το κοινό της όπερας, προσφέροντας, τόσο ένα ευρύ φάσμα πολιτιστικών προγραμμάτων με στόχο να προσελκύσει επισκέπτες όλων των κοινωνικών ομάδων και να τους εξοικειώσει με το λυρικό θέατρο, θεατρικές παραστάσεις και ορχήστρες, όσο και καινοτόμες δραστηριότητες για παιδιά. Επιπλέον, ενώ θα διαθέτει και σχολή χορού.
 - ✓ η Εθνική Βιβλιοθήκη θα είναι μία πολύπλευρη βιβλιοθήκη του μέλλοντος, η οποία θα διαδραματίσει διπλό ρόλο: θα συνεχίσει να αποτελεί κέντρο μελέτης και έρευνας για φοιτητές και ακαδημαϊκούς αλλά επιπλέον θα προσφέρει μια πληθώρα εκπαιδευτικών και πολιτιστικών προγραμμάτων σε παιδιά και ενήλικες, συμβάλλοντας στην αύξηση της αναγνωσιμότητας. Επιπλέον, θα διευκολύνει την πρόσβαση σε θησαυρούς της Ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς, μέσω της χρήσης σύγχρονων εργαλείων πληροφορικής.
- θα δημιουργήσει 250 μόνιμες νέες θέσεις εργασίας (συμπεριλαμβανομένων των νέων θέσεων εργασίας στην Λυρική Σκηνή και στην Εθνική Βιβλιοθήκη). Λόγω των έμμεσων και επαγωγικών φαινομένων αναμένεται να δημιουργηθούν επιπλέον 260 θέσεις εργασίας.
- οι άμεσες δαπάνες των επισκεπτών αναμένεται να δημιουργήσουν πάνω από 500 θέσεις εργασίας κατά τον πρώτο πλήρη χρόνο λειτουργίας. Πέρα αυτών, λόγω των έμμεσων και επαγωγικών φαινομένων αναμένεται να δημιουργηθούν επιπλέον 500 θέσεις εργασίας.

- Θα ενισχύσει τις τοπικές επιχειρήσεις και θα δημιουργήσει ευκαιρίες επιχειρηματικής ανάπτυξης, κυρίως στους τομείς εστίασης αναψυχής και φιλοξενίας λόγω της αυξημένης κίνησης στη γύρω περιοχή.

Εξυπηρέτηση των στόχων της Περιφερειακής Στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης

Ο χαρακτήρας και η λειτουργία του πόλου Εθνικής εμβέλειας, Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος – Φαληρικός Όρμος και κατ' επέκταση οι επιδιωκόμενοι στόχοι Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης στις αστικές περιοχές των 5 Δήμων, βρίσκονται σε πλήρη συνάφεια με τους στόχους και τα πεδία εφαρμογής της Περιφερειακής Στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Αττικής και ειδικότερα στην :

- «Δημιουργική Οικονομία»
 - ✓ Τεχνολογικές εφαρμογές παιγνίων και αναψυχής
 - ✓ Εκπαιδευτικές εφαρμογές και μέθοδοι, παιδαγωγικό υλικό και εργαλεία
 - ✓ Νέες τεχνολογίες ανάπτυξης και διαχείρισης οπτικοακουστικού υλικού και ανεπτυγμένων υλικών για τον κινηματογράφο
 - ✓ Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών έντασης εμπειρίας (νέες μορφές τουρισμού, αναψυχής και παιδαγωγικής, δραστηριότητες και προϊόντα πολιτισμού, σχεδιασμό νέων/ειδικών μορφών τουρισμού, π.χ γαστρονομικού)
 - ✓ Προϊόντα και υπηρεσίες πολιτιστικής ταυτότητας και δημιουργίας
 - ✓ Περιβάλλοντα διάχυτης νοημοσύνης, εφαρμογές data mining και γεωπληροφορικής (π.χ. SoLoMo) για εξατομίκευση υπηρεσιών στον τομέα τουρισμού - πολιτισμού
 - ✓ Ε&Α σε επιλεγμένες επιστημονικές περιοχές (ανθρωπιστικές επιστήμες / κλασσικές σπουδές /φιλοσοφία/ λογοτεχνία / κλασσικές τέχνες, ιστορία), για την διασύνδεση με την τουριστική εμπειρία (πολιτισμικός τουρισμός)
 - ✓ Εργαλεία και μέθοδοι ΤΠΕ επιχειρηματικού και επιχειρησιακού σχεδιασμού
 - ✓ Εφαρμογές ΤΠΕ για την ενίσχυση της προσπέλασης και της βιώσιμης λειτουργίας της πόλης
- «Βιώσιμη Οικονομία των Αναγκών»
 - ✓ Περιβάλλοντα διάχυτης νοημοσύνης για εξατομίκευση υπηρεσιών και διαχείριση συστημάτων (smart grids, internet of things κλπ.)
 - ✓ Ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών και μεθόδων σε υπάρχοντα και νέα κτίρια και στο αστικό και δομημένο περιβάλλον (smart building, Smart cities, εφαρμογές γεωπληροφορικής, smart transport)
 - ✓ Mobile apps - ψηφιακές πλατφόρμες υπηρεσιών
 - ✓ Εφαρμογές ΤΠΕ για την ενίσχυση της προσπέλασης και της βιώσιμης λειτουργίας της πόλης
 - ✓ Εργαλεία ΤΠΕ για την ενημέρωση και συμμετοχή των πολιτών και φορέων στις δημόσιες διαβουλεύσεις
- «Γαλάζια Οικονομία»
 - ✓ Προϊόντα υψηλής διατροφικής αξίας από την ελληνική υδάτινη χλωρίδα και τους θαλάσσιους οργανισμούς
 - ✓ Ναυπηγική μικρών σκαφών και θαλάσσια σπορ
 - ✓ Ανάπτυξη προϊόντων και δραστηριοτήτων θαλάσσιου τουρισμού
 - ✓ Περιβάλλοντα διάχυτης νοημοσύνης για εξατομίκευση υπηρεσιών στον τομέα θαλάσσιου τουρισμού

1.10.3 Βήματα εξειδίκευσης των περιοχών εφαρμογής ΒΑΑ

Στο επόμενο στάδιο, με διάρκεια 2 μηνών, προβλέπεται η αξιολόγηση των δυνατοτήτων ανάπτυξης και διαμόρφωση Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης για την Ολοκληρωμένη Χωρική Προσέγγιση, εντός των ορίων του Δήμου Μοσχάτου – Ταύρου, λαμβάνοντας υπόψη τη συνολική δυναμική της ζώνης εφαρμογής ΒΑΑ /ΟΧΕ των 5 Δήμων, που περιλαμβάνει :

- SWOT Analysis για τη ζώνη ή και επιμέρους περιοχές, λαμβάνοντας υπόψη το όραμα και τους γενικούς στόχους στρατηγικής για την ΒΑΑ των 5 Δήμων
- Τεκμηριωμένη αντιστοίχιση Επενδυτικών Προτεραιοτήτων, που προβλέπονται για την χρηματοδότηση των ΒΑΑ από το ΠΕΠ Αττικής 2014 – 2020, το ΕΠΑΝΕΚ 2014 – 2020 και το ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014 – 2020, με βάση τις ανάγκες και την αναπτυξιακή δυναμική της ζώνης ή και των επιμέρους περιοχών και προσδιορισμός των Ειδικών Στόχων Ανάπτυξης, συνεκτιμώντας το όραμα και τους γενικούς στόχους στρατηγικής για την ΒΑΑ των 5 Δήμων.
- Ανάλυση των προτεινόμενων δραστηριοτήτων και δράσεων σε συνεργασία και με τοπικούς κοινωνικούς – οικονομικούς και επιστημονικούς φορείς, ως εξής :
 - ✓ Διαμόρφωση πλαισίου παρέμβασης για την ζώνη ή και τις επιμέρους περιοχές με δράσεις που ανταποκρίνονται στα χαρακτηριστικά και ανάγκες των περιοχών, σε ότι αφορά έργα με φορέα υλοποίησης τον Δήμο (με κόστος και στάδιο ωρίμανσης)
 - ✓ Μέσα από διαβούλευση, συλλογή και καταγραφή προτάσεων, για δράσεις και παρεμβάσεις από τοπικούς κοινωνικούς – οικονομικούς και επιστημονικούς φορείς (με κόστος και στάδιο ωρίμανσης)
 - ✓ Διασύνδεση και αλληλοσυμπλήρωση με έργα και παρεμβάσεις των άλλων Δήμων στο πλαίσιο της ΒΑΑ των 5 Δήμων
- Σύνδεση των προτεινόμενων δραστηριοτήτων και δράσεων με τις Επενδυτικές Προτεραιότητες που προβλέπονται για την χρηματοδότηση ΒΑΑ/ ΟΧΕ από το ΠΕΠ Αττικής 2014 – 2020 και Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΕΠΑΝΕΚ 2014 – 2020 και ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014 – 2020), ως εξής:
 - ✓ Σχέδιο χρηματοδότησης με :
 - Σύνδεση των προτεινόμενων δραστηριοτήτων και δράσεων με Επενδυτικές Προτεραιότητες των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων 2014-2020 και πόροι που απαιτούνται
 - Άλλες πηγές χρηματοδότησης
 - ✓ Σύνδεση με ειδικούς στόχους ως εξής :
 - Ειδικοί Στόχοι (συγκεκριμένοι, μετρήσιμοι, εφικτοί, ρεαλιστικοί και χρονικά οριοθετημένοι/SMART) και αναμενόμενα αποτελέσματα
 - Ανάλυση των προτεινόμενων ενδεικτικών δραστηριοτήτων και δράσεων για την επίτευξη των στόχων
- Δείκτες εκρών και αποτελέσματος για τις προτεινόμενες δραστηριότητες και δράσεις, με βάση τις προβλέψεις των αντίστοιχων Επενδυτικών Προτεραιοτήτων και την

Εμπειρία υλοποίησης παρόμοιων δράσεων σε προηγούμενες Προγραμματικές Περιόδους, ως εξής :

- ✓ Προσδιορισμός των δεικτών που θα χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση της προόδου των έργων και της στρατηγικής
- ✓ Συσχέτιση των δεικτών με τις προτεινόμενες δραστηριότητες και δράσεις
- Χρονοπρογραμματισμός για την υλοποίηση των προτεινόμενων δραστηριοτήτων και δράσεων, ως εξής :
 - ✓ Χρονικός προγραμματισμός ανά προτεινόμενη δράση και δραστηριότητα
 - ✓ Ανάλυση κινδύνου
 - Περιγραφή του είδους των κινδύνων (π.χ. επιχειρησιακών, οικονομικών, νομικών, στελέχωσης, τεχνικών προβλημάτων, θεσμικών)
 - Κατηγοριοποίηση των προτεινόμενων δραστηριοτήτων και δράσεων σε χαμηλού, μεσαίου ή υψηλού κινδύνου
 - Καθορισμός βημάτων που θα μπορούσαν να ακολουθηθούν για τον περιορισμό των αρνητικών πιθανοτήτων και επιπτώσεων

Τέλος επισημαίνεται ότι στο πλαίσιο εκπόνησης του δεύτερου σταδίου, θα πρέπει να δημιουργηθεί πλατφόρμα διαβούλευσης με κοινωνικούς και οικονομικούς εταίρους για τη Στρατηγική και το Σχέδιο Δράσης ΒΑΑ/ΟΧΕ. Ειδικά για την ενσωμάτωση της Στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Αττικής, θα πρέπει να υπάρξει και ειδική προσέγγιση με επαρκή τεκμηρίωση για τη βιωσιμότητα της ως προς την ανάπτυξη της δημιουργικής βιομηχανίας που προϋποθέτει:

- τη σύζευξη της δημιουργικότητας με την εκπαίδευση τις τεχνολογίες και την επιχειρηματικότητα
- τη δημιουργία κατάλληλης αξιόπιστης φυσικής και οργανωτικής υποδομής
- την αξιοποίηση των υπαρχόντων πολιτιστικών πόλων και δραστηριοτήτων με την κινητοποίηση των εδραιωμένων φορέων και,
- τη σχεδιασμένη και συστηματική χρηματοδοτική στήριξη της.

Η επιχειρηματική δημιουργική βιομηχανία συμμετέχει στην αλυσίδα αξιών του πολιτισμού με περίπου 25% ενώ συνεισφέρει σε πολλούς άλλους κλάδους άμεσα ή έμμεσα ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα τους καθώς και το επίπεδο προσόντων και την παραγωγικότητα των εργαζομένων. Ο κλάδος εμφανίζει στενότερη διασύνδεση με το τουρισμό συμμετέχοντας στη διεύρυνση και ενίσχυση της δικής του αλυσίδας αξιών. Τέλος, η δημιουργική βιομηχανία αποτελεί βασικό μοχλό αναβάθμισης του αστικού ιστού σε περιοχές ανάπλασης.

Βασική επιδίωξη της προσέγγισης πρέπει να είναι ο σχεδιασμός μιας βιώσιμης αναπτυξιακής πρότασης της δημιουργικής βιομηχανίας και η σύνδεση της με τους ισχυρούς πολιτιστικούς πόλους και δραστηριότητες στην περιοχή ΒΑΑ/ΟΧΕ και στο πλαίσιο της προσέγγισης θα πρέπει να γίνει :

- Αποτύπωση της κατάστασης – προσδιορισμός εξειδικεύσεων μέσα από :

- ✓ Χαρτογράφηση της περιοχής παρέμβασης
- ✓ Αποτύπωση φορέων, πόλων, χωρικών συγκεντρώσεων
- ✓ Ανάλυση των δραστηριοτήτων και διασυνδέσεων άτυπων δικτύων και clusters στους τομείς εξειδίκευσης
- ✓ Ερωτηματολόγιο αναγκών δυνατοτήτων προσδοκιών
- Διασυνδέσεις και Εξειδικεύσεις μέσα από :
 - ✓ Ανάλυση αλυσίδας αξιών
 - ✓ Αποτύπωση των διασυνδέσεων
 - ✓ Εντοπισμό των αδύνατων και ισχυρών σημείων (SWOT)
 - ✓ Εξειδικεύσεις και Επιχειρηματική ανακάλυψη
- Λογική παρέμβασης και ειδικό Σχέδιο Δράσης στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης της ΒΑΑ/ΟΧΕ που θα περιλαμβάνει :
 - ✓ Όραμα και στόχους
 - ✓ Μίγμα πολιτικής (ειδικοί στόχοι - δράσεις)
 - ✓ Προκαταρκτικό σχεδιασμό εμβληματικών δράσεων (θερμοκοιτίδα, κέντρα αριστείας, cluster)
 - ✓ Πηγές χρηματοδότησης
 - ✓ Δείκτες και μεθοδολογία αξιολόγησης